

ІРВІН

ВЕЛШ

КАРТА
СВІТУ

ТРЕЙНСПОРТІНІ

**НА
ГОЛЦІ**

ТРЕЙНСПОТТІНГ (НА ГОЛЦІ)

РОМАН

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2012

Присвячується Енн

Висловлюю подяку
Леслі Брайс, Девіду Крісталу,
Маргарет Фултон-Кук, Дженіс Гелловей,
Дейву Гарольду, Дункану Макліну,
Кенні Макміллану, Сенді Макнейр,
Девіду Міллару, Робіну Робертсону,
Джуді Сміт, Анджелі Салліван,
Дейву Тодду, Гемішу Вайту,
Кевіну Вільямсону.

ЗЛІЗАЮЧИ

«Біленькі» хлопці, Жан-Клод Ван-Дамм та Ігуменя

Здихлі очі залило потом, він увесь дрижав. Я ж просто сидів, устроївши очі в телек, намагаючись не звертати на нього уваги. Він мені заважав, бо я хотів подивитися фільм із Жаном-Клодом Ван-Даммом.

Як завжди трапляється у таких мувіках, почали вони з обов'язкової драматичної прелюдії. На наступному етапі завжди зростає напруга — і з'являється такий собі циклівий злодій та ліпиться хирлявенький сюжет. І ось-ось уже має вийти старий Жан-Клод, щоб добряче надавати пиздюлів.

— Агов, Рентсе, мені б уже побачитися з Ігуменею, — видихнув Здихля, трясучи макітрою.

У відповідь я прогундів щось на знак згоди. Найбільше я хотів, щоб він уже йшов собі на хуй, куди йому треба, та лишив мене наодинці з Ван-Даммом. Утім, з іншого боку, мене міг накрити абстяк, тому як цей мудак зараз піде, то сильно мене крутоне. Його звали Здихлею не через те, що він весь час закумарений, а тому, що тупо був дохлим му-дилом.

— Та попиздячили вже! — у відчаї він уже криком кричав.

— Блядь, підожди трохи. Я хочу побачити, як Жан-Клод розмазує цього пиндючного хера. Як ми підемо прям зара, то я все пропущу. А повернуся я вкінєць обдовбаний, тому доведеться ще кілька днів зачекати. А це значить, що я матиму віддати назад цю йобану касету до йобаного прокату, навіть її не позиривши!

— Та я, блядь, здохну зара! — загорлав він, підскакуючи.

Метнувся до вікна, обіперся на підвіконня й важко задихав на повні груди, ніби загнана тварина. В його очах стояла сама лише жага.

Я вимкнув коробку пультом.

— Справжнє марнотратство, саме лише гръобане марнотратство, — пробуркотів я цьому виродку, цьому довбаному підорюзі.

Він повернув башку в мій бік, але витріщався в стелю:

— Та верну я тобі твої йобані гроші, мен, відшкодую твої гръобані витрати. Ти про них лише думаєш, жмикрут їблिवий? Буде тобі півфунта з готелю «Ріц»!

Цей покидьок уміє зробити так, що ти починаєш почуватися як останнє чмо, як остання жлобина.

— Не в тому, блядь, справа, — озвався я, хоча й досить невпевнено.

— Отож-бо й воно! Тут справа, блядь, у тому, що я страждаю всім тілом, а мій так званий кентяра тягне спеціально, — чи ти кайфуєш, суко, від цього? — Очі в нього дивилися так, ніби він сказився, проте водночас благали. Це його болюче

визнання змусило мене почуватися так, ніби я зрадив. Якщо колись у моєму житті станеться так, що я заведу маля, то краще б йому на мене, як оце Здихля, не дивитися. Від нього не відкараскатися, коли він робить так!

— Ну, не знаю... — такою була моя спроба йому заперечити.

— Ану хутко куртку свою одяг, на хуй!

На початку Лейт-вок не було жодного таксі. Проте вони завжди стовбичать тут, коли зовсім тобі не потрібні. Був нібито серпень, але яйця в мене геть задубіли. Кумар ще на мене не напав, проте він часу не змарнує, це певняк.

— Зараз має бути час пік. Грьобаний, блядь, час пік у таксі. Ніколи їх не зловиш улітку. Всі ті йобані багатії, що приїхали на фестиваль, знехочу, блядь, не можуть пропішкувати сотню метрів від однієї нев'єбенної церквухи до іншої, щоб подивитися їхнє шоу, нікому на хуй не потрібне! А таксисти... Покидьки та жлоби... — Здихля щось плів, задихаючись, у своєму маренні. Коли він витягував шию, щоб краще роздивитися Лейт-вок, на ній набрякали й натягувались сухожилки, а очі йому аж випинало.

Врешті-решт, якісь колеса підкотили. Поруч із нами стояла купка кренделів у треніках та шкірянках, які чекали вже довше за нас. Але не думаю, що Здихля хоч би помітив їх. Він вистрибнув на середину дороги й заголосив:

— Таксі!!!

— Чуваче, чьо за дела? — спитав один із них, парняга, вдягнений у блакитно-фіолетове, із йоржиком на голові.

— На хуй іди, ми тут перші були, — відповів Здихля, вже відкриваючи двері таксі. — Онде інше по вас їде. — Він махнув рукою в бік іншої чорної автівки.

— Повезло вам, блядь, паскуди хитрожопі.

— Пиздуй уже, здихля! Хуйової дороги! — огризнувся Здихля, коли ми влізли в автівку.

— Толкросс, ліваче, — сказав я водилі, щойно харчок шльопнувся по склу вікна.

— Пиздуй-пиздуй, сволота блядська, давай уже, руш! — вигукував той, у треніках.

Щось шоферові від того було не сильно смішно. Схожий він був на справжнє водило-мудило. Насправді більшість з них саме отакі «грачі», що сплачують податки, — наймерзенніші паразити роду людського.

Таксі розвернулось і розігналось на Лейт-воку.

— Диви, шо ти наробив, дурко пиздляве. От будемо тут ходить якось додому по одному, вмазані, а один з цих малих недоумків нас упіймає й навішає, — кинувся я на Здихлю.

— А ти чьо, тих йолопів кончених боїшся?

Чмошник цей мене діткнув, хуй йому!

— Так, блядь, я боюся, шо буду пиздячити під герою, а мене заатачить ця хуєва юрба бидла в косухах! Я тобі шо, в біса, Жан-Клод Пиздамм? Сука ти йобана, ось ти хто, Саймоне, — я назвав його Саймоном — не Саєм чи Здихлею, як завжди, задля того, щоб наголосити на серйозності.

— Мені треба до Ігумені, і їбав я все і всіх. Утямив? — Він приклав собі до губ вказівного пальця, уп'ялившись у мене. —

Саймон хоче до Ігумені. Слідкуй за губами. — Після цього він розвернувся й витріщився в потилицю водія, кваплячи його та нервово поляскуючи себе по колінах.

— Там був Маклін, молодший брат Денді та Ченсі, — міркував я вголос.

— Та й хрін з ним, — відповів він, проте в голосі його відчулася тривога. — Я знаю Маклінів. Ченсі — свій-своїсінький чувак.

— Своїсінький, доки не займеш його брательника, — додав я.

Після цієї розмови більше він на мене не зважав. А я перестав чіпати його, знаючи, що лише марно витрачатиму свої сили. Його мовчазні страждання через абстак здавалися тепер настільки сильними, що не існувало в світі нічого, чим я міг іще посилити, хоча б трохи, його вже фізичний біль.

Матінкою-ігуменею ми прозвали Джонні Лейбід, відомого також як Білий Лебідь, — баригу, що збув базу¹ на Толкросс для жителів Сайтхіл та Ветер Гейлз. Мені більше подобалося мати справу з Бідді чи його кумпаном Реймі, аніж звертатися до Сікера зі зграї з Мурхаус-Лейт, — я мав змогу обирати. Зрозуміло, бо зазвичай наркота в нього була зашибенна. Колись Джонні був мені добрим друганом, ми разом грали у футбол за «Порті Тізол». Тепер він став баригою. Пам'ятаю, одного дня він сказав мені: «В цій грі друзів не буває. Тільки спільники».

¹ База — загальна назва наркотиків.

Я вважав його грубим, відчайдушним і хвалькуватим, поки не познайомився з ним ближче. І тепер я про нього ще гіршої думки.

Джонні був не лише баригою, але й нарком. Щоб знайти баригу, який не ширяє, треба бути клієнтом, який стоїть набагато вище на суспільних сходах. Ми називали Джонні Ігуменею через його найтриваліший поміж нас усіх наркоманський досвід.

Незабаром я відчув перші падлючі напади. Коли ми піднімалися сходами до комірки Джонні, почалися судоми. Я вмивався потом, як просочена водою губка, і з кожним кроком із моїх пор випліскувалася нова порція рідини. Здихлі, мабуть, було ще гірше, але для мене він уже майже не існував. Я взагалі помічав, як він шкандибає переді мною, тримаючись за перила, тільки тому, що він перегороджував мені шлях до Джонні та моєї погані. Він насилу переводив дух, хапаючись за перила з таким моторошним виглядом, немов збирався блювонуту в просвіт між сходами.

— Усе нормально, Саю? — запитав я роздратовано, розлютившись на цього мудака за те, що він мене затримує.

Він відмахнувся, похитавши головою й зіщулившись. І більше я не зміг розкрити рота. Коли ти вмазаний, не хочеться ні говорити, ні слухати. Взагалі не хочеться ніякої падлючої метушні. То й мені не хотілося. Іноді мені здається, що люди стають сторчками тільки через те, що їм підсвідомо хочеться трішки помовчати.

Джонні вилетів зі своєї кімнати, коли ми нарешті здолали сходи. Ось і він, торчковий «тир».

— Ба! Один Здихля, та ще й Рихля, якому теж хрінувато! — заіржав він фальцетом, як той паскудний кінь. Джонні часто разом із заширом нюхав кікер¹ або готував «спідбол» із гери й кокаїну. Він уважав, що це подовжує кайф і не треба цілий день сидіти, втикаючи в стінку. Ти вмазаний — і чуваки під кайфом наводять на тебе тугу смертну, бо вони цілком поглинені своїм кайфом і на всі твої муки їм посрати. Який-небудь «бухар» хоче; щоб усім навкруги було так само весело, як і йому, але справжньому сторчку (на відміну від того, хто ширяється лише подеколи і кому потрібен «спільник злочину») насрати на всіх навколо.

У Джонні були Ремі та Елісон. Варила Елі. Це вселяло надію.

Джонні викинув пару колінець перед Елісон і заспівав їй серенаду:

— Ге-ей, моя краля, що-о зготувала? — і розвернувся до Ремі, який зирив у вікно. На лягавих, навіть у людному місці, в Ремі був нюх — наче в акули, що знайде кілька краплин крові в цілому океані. — Музню якусь вруби, а, Ремі? Нудить уже від того Елвіса Костелло, але в мене ця хуйня в голові на постій грає. Їбучий випадок, приївся вже, я вам кричу.

— Сунеться якийсь лягавий, на південь від Ватерлоо, — доповів Ремі.

Цей гробаний мудака завжди лізе з якимись нікому не потрібними нісенітницями, що виносять тобі на хуй мозок, коли тебе всього ламає, а ти шукаєш у нього дози. Я взагалі не

¹ Кікер — кокаїн.

розумів, як такий хлоп, як Ремі, міг настільки міцно присісти на геру. Він мені сильно нагадував мого кентяру Картоху, а обидва вони були схожі на типових кисложерів за характером. Здихля взагалі мав теорію, ніби Картоха та Ремі — то одна й та сама людина, бо фейсами вони були охуєнно схожі, та ніхто їх не бачив разом, хоча вони весь час тусять в одній компанії.

І тепер отой тупий засранець узяв і поклав на «золоте правило мазура», поставивши «Героїн», ремікс на пісню «Rock'n'Roll Animal» Лу Ріда, який ще напружніше слухати в такому стані, ніж оригінальну версію «The Velvet Underground and Nico». У тій версії принаймні немає джонкейлівського скрипучого пасажу на альті. Це було над мої сили.

— Не зайобуй, Ремі! — заволатала Елі.

— Палець у шузі, вниз по ріці, стряхни, бебі, стряхни, крихо... варена вулиця, палена вулиця, ми всі мерці, біле м'ясце... давай біт... — Ремі вибухнув імпровізованим репом, трясучи дупою і поводячи очима. Потім він нахилився над Здихлею, який посів стратегічну позицію поряд з Елі й не відводив очей від вмісту ложки, яку вона нагрівала над свічкою. Ремі підтягнув до себе Здихлин фейс і смачно цмокнув його в губи. Здихля відштовхнув його, весь тремтячи:

— Пішов на хуй, підоре!

Джонні й Елі голосно заіржали. Я б теж, напевно, розсміявся, коли б не відчуття, ніби всі кісточки мого тіла разом стискають у лещатах і пиляють тупою ножівкою. Здихля схопив Елі за передпліччя, вочевидь, щоб забити собі місце в черзі, і намацав вену на її тонкій блідій руці.

— Мені зробити це? — запитав він.

Вона кивнула. Він опустив ватну кульку в ложку й подмухав, а потім втягнув через голку приблизно п'ять кубів у циліндр шприца. Він намацав величезну піхвату блакитну вену, яка було видно майже через усю руку Елі. Він проткнув шкіру й повільно впорснув ширку, а потім втягнув кров назад у баян. Губи Елі тремтіли, поки вона дивилася на нього кілька секунд благальним поглядом. З мерзенним, єхидним, гідотним виразом обличчя Здихля відправив увесь цей коктейль до її мозку. Вона відкинула голову, закрила очі й відкрила рота, хтиво застогнавши. Тепер погляд Здихлі став безневинним і повним здивування, він був неначе дитина, що різдвяним ранком знайшла під ялинкою цілу купу подарунків у строкатих обгортках. Вони обоє були надзвичайно прекрасні і чисті в мерехтливому світлі свічки.

— Це краще за будь-який прутень... краще за будь-який найкращий хуй... — сказала Елі дуже серйозно.

Це збудило мене до такої міри, що я намацав свої геніталії під штаньми, аби переконатися, що вони на місці. Стрьомно, звичайно, самого себе обмацувати.

Джонні простягнув Здихлі свого шприца.

— Ти отримаєш дозняк, але за умови, що ширнешся цим баяном. Сьогодні ми граємо у «вірю — не вірю», — він посміхався, але видно було, що не жартував.

Здыхля похитав головою:

— Я не ширяюся чужими голками та шприцами. В мене є свій.

— Ну, якось це зовсім не по-дружньому! Рентсе, Ремі, Елі, що скажете? Чи ти хочеш сказати, що кров Лебеда, кров Ігумені, заражена вірусом імунодефіциту людини? Ображаєш мене, ображаєш в кращих почуттях. Ну то слухай: або ти вмажешся моїм баяном, або не вмажешся зовсім. — Він розплився в гротескній посмішці, засвітивши ряд гнилих зубів.

Я ніколи не чув, щоб Джонні Лейбід так говорив. Тільки не старий Бідді. Та нізачо в житті, блядь! У його тіло вселився якийсь злісний демон, що отруїв його розум. Цього покидька відділяли мільйони миль від того добряка, яким я колись знав Джонні Лейбіда. Усі називали його добрим хлопцем, навіть моя мати. Джонні Лейбід, схиблений на футболі й настільки добродушний, що його завжди залишали стирати одяг після гри у «файвз»¹ в Медоубенку, і він ніколи — уявляєте! — ніколи не скаржився.

Я пересрав від того, що мені не дадуть ширнутися:

— Трясця твоєї матері, Джонні! Хулі ти прешся? Ти чьо, ні хера не в'їхав? У нас при собі капуста, блядь.

Я витягнув з кишені декілька папірців. Чи то старий Джонні Лейбід відчув себе винним, чи то на нього так подіяв вигляд готівки, але він миттю змінився.

— Не беріть так близько до серця. Я просто пожартував, блядь. Ви чьо, думаєте, Лебідь підставлятиме своїх? Це вас-то, братва? Ви ж у мене розумники. Гігієна над усе, — прорік він задумливо. — Знаєте малого Гогсі? У нього СНІД.

¹ Файвз — гра з м'ячем для трьох-чотирьох гравців, поширена в деяких приватних привілейованих школах Англії, зокрема в Ітоні.

— Чьо, справді? — спитався я.

Чутки про ВІЛ-інфікованих завжди бродять. Зазвичай я просто на них не зважаю. Але про Гогсі я вже чув від кількох знайомих.

— Угу. Кажуть, він поки що не захворів на СНІД, але аналізи позитивні. Я йому так і сказав: це не кінець світу, Гогсі. Ти можеш навчитися жити з вірусом. Тисячі чуваків живуть собі з ним і не паряться. Кажу, ти можеш захворіти аж через хуєву купу років. А чувака без вірусу завтра вранці може переїхати машина. Так і треба до цього ставитися. Не можна просто так ставити хрест на своєму житті. Шоу повинне тривати.

Дуже легко бути філософом, коли це не в тебе лайно замість крові, а в якихось там гавайців.

Хай там як, Джонні навіть допоміг Здихлі зварити отруту й ширнутися. Коли Здихля вже був готовий завищати від тієї муки, він проколов вену, втягнув трохи крові назад у шприц і впорснув життєдайний та вбивчий еліксир. Здихля міцно обійняв Бідді, потім послабив хватку, але все ж не прибираючи рук. Вони розслабились, немов коханці після грайні. Тепер настала черга Здихлі заспівати серенаду Джонні:

— Джонні, милий ти мій Джонні, не тікай від мене в світ своїх ілюзій...

Ще кілька хвилин тому вони були ворогами, а тепер стали задушевними друзями.

Я підійшов по свою дозу. Страшенно довго не міг знайти хброший веняк. Мої чувачки тусуються не так близько до поверхні, як у більшості людей. Нарешті, я знайшов одного

й упіймав хвилю. Елі мала рацію: пригадай свій найкласніший оргазм, помнож це відчуття на двадцять, і це все одно буде лише жалюгідною подібністю кайфу. Мої висохлі тріскотливі кісточки обм'якнули й розрідилися від ніжних пестошів моєї прекрасної «героїні». Я знову був у нормі.

Елісон сказала, що я маю сходити до Келлі, яка, напевно, була в глибокій депресії після аборту. І хоча її тон не був засудливим, вона говорила так, ніби я мав якийсь відношення до Келліної вагітності та її подальшого переривання.

— Чьо це я маю йти до неї? Я не маю до цього ніякого відношення, — спробував я відвертитися.

— Та ти ж її друг!

Мені так і кортіло процитувати Джонні й сказати, що всі ми тепер спільники, а не друзі. У мене в голові крутилася ця фраза: «Ми всі тепер спільники». Схоже, вона виходить за рамки наших особистих торчкових розкладів: це взагалі блискуча метафора всього нашого часу. Але я встояв проти такої спокуси. Замість цього я сказав тільки, що всі ми друзі Келлі, і поцікавився, чому це саме мене вибрали для візиту.

— Трясця твоєї матері, Марку. Ти ж знаєш, вона в тебе по вуха втріскалася.

— Хто, Келлі? Не пизди! — сказав я здивовано, але заінтриговано і досить збентежено. Якщо це правда, то я сліпий і тупий дебіл.

— Та вона казала мені про це тищу разів. Голову мені проторочила. Марк те, Марк се.

Майже ніхто не називає мене Марком. У кращому разі Рентс або, на крайняк, малюк Рентс. Я просто лютую, коли

мене так називають. Я не хочу давати знаку, що це мене харить, щоб вони зайве не дошкуляли.

Здихля прислухався до нашої розмови. Я обернувся до нього:

— Ти теж уважаєш, що це правда? Що Келлі до мене небайдужа?

— Та кожному лошарі зрозуміло, що вона по тобі сохне. Це ні для кого не секрет. Хоч особисто я її не розумію. Вона явно в поганій згоді зі своєю макітрою.

— Тоді спасибі, що сказав, чувак.

— Якщо тобі по кайфу сидіти в темній кімнаті й втикати цілий день у видак, не помічаючи, що відбувається навкруги, то якого хуя я повинен тобі про це розповідати?

— Але вона ж ніколи нічого не говорила мені, — проскигив я, остаточно розтанувши.

— А ти чьо, хтів, щоб вона написала про це в себе на майці? Погано ж ти знаєш жінок, Марку, — сказала Елісон.

Здихля всміхнувся.

Останнє зауваження мене образило, але я вирішив не сприймати його серйозно на той випадок, якщо це був звичайний навмисний Здихлин прикол. Цей западліст повзе своїм життям, розставляючи за собою міні-пастки для своїх же братків. Не можу ніяк в'їхати, яке таке задоволення він отримує від цієї грайні.

Я купив у Джонні трохи отрути.

— Чиста, як перший сніг, — сказав він мені.

Це значило, що він підмішав туди не надто багато токсичних добавок. Тепер можна було дозволити і собі скипіти.

Джонні сів мені на вуха й почав грузити. У мене не було жодного бажання все це слухати. Оповідання про те, хто кого кинув, байки про пильних стукачів, що перетворюють наше життя на непроглядне пекло через свою «протиотруйну» істерію. Він зворушено товкав про своє особисте життя і вдався до фантазій про те, як він зав'яже з наркотою і поїде до Таїланду, де жінки знають, що робити з грайником і де можна жити, як король, якщо маєш білу шкіру та хрусткі десятки в кишені. Він плів усяку фігню й висловлював купу цинічних та експлуататорських зауважень. Я сказав собі, що це знову заговорив злий дух, а не наш Лебідь. А може, і немає ніякого духа... Хто знає. А кого це турбує?

Елісон і Здихля обмінялися короткими фразами, нібито знову домовляючись щодо ширева. Потім встали і разом вийшли з кімнати. Вони здавалися в'ялими й апатичними, але судячи з того, що вони не повернулись, я здогадався, що вони трахаються в спальні. Чомусь тітки вважають, що з іншими чуваками можна розмовляти або пити чай, а зі Здихлею можна тільки трахатись.

Ремі малював олівцями на стіні. Він жив у власному світі, і це було цілком до вподоби як йому самому, так і всім іншим.

Я замислився про те, що сказала Елісон. Келлі зробила аборт минулого тижня. Якщо я піду до неї, то обломлюся її трахати, якщо навіть вона цього захоче. І потім, всякі там подразнення на шкірі, садно й інша поєбень. Ні, напевно, я все-таки закінчений дурень. Елісон мала рацію. Я погано розуміюся на жінках. Та й на всьому іншому.

Келлі живе в Інчі — на автобусі туди не доїхати, а на тачку у мене немає бабла. Може, звідси й можна доїхати до Інча на автобусі, але я таких не знаю. Біда в тому, що я занадто закумарений для того, щоб їбатись, і занадто затраханий, щоби просто розмовляти. Підійшов десятий номер, я заліз у нього й поїхав назад у Лейт, до Жан-Клода Ван-Дамма. Всю дорогу я радісно передчував, як він дасть пиздюлів тому засранцю.

Сторчкова дилема № 63

Я просто дозволяю йому омити мене всього або промити мене наскрізь... очистити мене зсередини.

Це внутрішнє море. Проблема в тому, що цей прекрасний океан приносить із собою купу всякої отруйної херні... отрута розчиняється водою, але коли приплив спадає, то всередині мого тіла залишається все це лайно. Він забирає рівно стільки ж, скільки дає, вимиваючи мої ендорфіни, мої центри больового опору; на їх відновлення йде сила-силенна часу.

У цій кімнаті, цій помийній ямі, жакливі шпалери. Вони мене тероризують. Напевно, їх наклеїв багато років тому якийсь трунар... саме так, і я тепер уже трунар, і мої рефлексии звелись нінащо... але все затиснуто в моїй спітнілій долоні. Шприц, голка, ложка, свічка, запальничка, пакунок із порошком. Усе класно — просто чудово, але я боюся, що це внутрішнє море скоро почне відступати, залишаючи за собою отруйне лайно, викинуте на берег мого тіла. Я починаю варити новий дозняк. Підтримуючи ложку над свічкою тремткими руками

й чекаючи, поки розчиниться погань, я думаю: все менше моря і все більше лайна. Але ця думка не здатна утримати мене від того, що я мушу зробити.

Перший день Единбурзького фестивалю

Варто почати. Як говорив Здихля, «перш ніж починати, навчися спочатку злізати». Вчать тільки на помилках, і найголовніше — це підготовка. Можливо, він має рацію. Коротше, цього разу я підготувався. На місяць уперед зняв велику, порожню хату з краєвидом на Лінкс. Мою адресу на Монтгомері-стрит знає надто багато покидьків. Баблос на стіл! А розлучатися з капустою так тяжко. Легше було ширнутися востаннє — в ліву руку, вранці. Мені ж потрібне було якесь паливо на період інтенсивної підготовки. Потім я вилетів стрілою на Кіркгейт, зі свистом пробігаючи очима список покупок... Десять банок томатного супу «Хайнц», вісім банок грибного супу (все вже готове до вживання), одне велике барильце ванільного морозива (яке я вип'ю, коли воно розтане), дві паки молока з магnezією, один флакон парацетамолу, один пакунок льодяників «Ринстед», один флакон мультівітамінів, п'ять літрів мінералки, дюжина ізотонічних розчинів «Лакозейд» і декілька журналів: еротика, «Viz», «Scottish Football Today», «The Punter» тощо. Але найважливіше я вже роздобув під час візиту в отчий дім — матусин флакон валіуму, який я поцупив із ванної. Мене нітрохи не гризло сумління. Мати це більше не приймає, а якщо він їй знадобиться, то, врахо-

вуючи її вік, її мудак — лікар пропише пігулки на раз. Я любовно проставляв хрестики навпроти пунктів свого списку. Важкий буде тиждень.

Моя кімната порожня й гола. На підлозі посередині лежить матрац зі спальним мішком згори, поруч електрообігрівач і чорно-білий ящик на дерев'яному табуреті. У мене є три коричневих пластикових відра з дезінфекційним розчином для мого лайна, блювоти і сечі. Я розіклав банки з супом, напоями і ліки так, щоб до них можна було легко дотягнутися з мого імпровізованого ліжка.

Я вмазався востаннє, щоб хоч якось прикрасити жахи походу за покупками. Залишки погані допоможуть мені розслабитися і заснути. Я спробую приймати її в невеликих, помірних дозах. Незабаром вона мені знадобиться. Я відчуваю велике знесилення. Починається, як завжди, з легкої нудоти внизу живота і нез'ясовної паніки. Як тільки я розумію, що хвороба опанувала мене, прикрий стан без зусиль стає нестерпним. Зубний біль поволі поширюється з зубів на щелепи й очні ямки, а потім починає моторошно, безжально, виснажливо пульсувати в кістках. На черзі добре знайомий піт (ну і, ясна річ, дрижаки), що вкриває спину подібно до тонкого шару осінньої паморозі на даху автомобіля. Час діяти. Я нізащо не винесу всієї цієї чортової музики. Мені потрібен старий добрий «косяк», м'який, гальмівний прихід. Але єдине, що може мене підняти на ноги, — це ширка. Крихітний дознячок, щоб розплутати скручені члени й відрубатися. А потім я розпрощаюся з нею. Бідді зник, Сікер за ґратами.

Залишився Ремі. Я повинен дзвякнути цьому чувачку по телефону, що в холі.

Набираючи номер, я відчуваю, як хтось зачіпає мене. Я здригаюся від цього збіглого дотику, але в мене немає ані найменшого бажання подивитися, хто це. Сподіваюся, я не затримаюся тут надовго і мені не доведеться звітувати перед «сусідами». Ці чмарини для мене не існують. Усі вони, крім Ремі. Монета опустилася в щілину. Жіночий голос:

— Алло? — Чих! Вона чи простудилася в розпал літа, чи це через ширку?

— Ремі вдома? Це Марк.

Ремі, напевно, згадував про мене: хоч я її й не знаю, вона про мене, сука, точно чула. Її голос стає крижаним:

— Ремі поїхав, — говорить вона. — До Лондона.

— До Лондона? Блядь... а коли повернеться?

— Не знаю.

— А він мені нічого не лишав? — Чого на світі не буває.

— Не....

Я тремткими руками вішаю слухавку. Залишається два варіанти: повернутися в номер і перейняти весь удар на себе або подзвонити цьому мудакові Форрестеру, поїхати в Мурхаус і обторчатись там якою-небудь сраною поганню. Іншого вибору немає. Хвилини через двадцять:

— До Мурхауса доїду? — питаюся у водили 32-го автобуса й непевною рукою засовую свої сорок п'ять пенсів у ящик. Під час бурі пристанеш до будь-якої гавані, а шторм насувається.

Стара шкапа злісно покосилася на мене, коли я проходив повз неї в кінець салону. Напевно, вигляд маю, блядь, стрьомнуватий. Але мені насрать. Для мене більше нічого не існує, крім мене самого, Майкла Форрестера і нудотної відстані між нами, що її неухильно скорочує цей автобус. Я сів на задньому сидінні, на першому поверсі. Автобус майже порожній. Навпроти мене сидить якась краля і слухає свій «соні-вокмен». Гарна? Мене не їбе. Хоча це й «персональне» стерео, я все добре чую. Грає Боуї.. «Золоті роки».

*Ти не кажи мені, що життя забирає тебе, мій ангел,
Поглянь на небо, життя почалося,
Ночі теплі, а дні наші — молоді.*

У мене є всі альбоми Боуї. Ціла хуева купа. Туча йобаної контрабанди. Але тепер мені глибоко посрати на нього самого і його музику. Мене хвилює тільки Майк Форрестер, мерзотний бездарний мудак, який не записав жодного альбому. Жодного смердючого синглу. Але Майкі — людина теперішнього моменту. Як сказав одного дня Здихля, напевно повторюючи якогось іншого покидька: нічого не існує поза теперішнім моментом. (Я думаю, першим це сказав якийсь підор з реклами шоколаду.) Але я не можу підписатися навіть під цими словами, тому що, в кращому разі, вони стоять на самому краю теперішнього моменту. А теперішній момент — це я, хворий, і Майкі, мій цілитель.

Якась стара піхва, котрі завжди їздять в автобусах у цей час, взялася зайобувати водилу, звалюючи на нього цілий

потік лівих питань про автобусні маршрути, номери та розклад. Бодай тебе виїбли в усі діри й щоб ти здохла, стара смердюча піхво! Я прямо-таки задихався від німої злості, бачачи її дріб'язковий егоїзм і зворушливу поблажливість водія. Часто можна почути про юнацький вандалізм, але чому ніхто не говорить про психологічний вандалізм, який чинить оце старе стерво? Коли вона, нарешті, вгамувалася, в старого мудозвона все ж вистачило мужності харкнути їй навздогін.

Вона сіла прямо переді мною. Я свердлов поглядом її потилицю. Я бажав їй крововиливу в мозок або великого інфаркту... Не, стоп. Якщо це станеться, то мені загрожуватиме зайва затримка. Вона повинна померти повільною, тяжкою смертю, щоб розплатитися за мої йобані муки. Якщо вона здохне швидко, то в людей з'явиться можливість пометушитися. Вони ніколи не упускають такої можливості. Краще всього ракові клітини. Я бажав, щоб у неї всередині утворилася й почала розростатися злаякісна пухлина. Я вже відчував, як це відбувається... але насправді це відбувалося всередині мене самого. Я занадто втомився й перестав ненавидіти цю стару щуриху. Я впав у повну апатію. Тепер і вона була поза теперішнім моментом.

Я понурився. Моя голова підстрибувала так різко і так несподівано, що мені здавалося, ніби вона ось-ось злетить із плечей і впаде на коліна старій склочній шерепі, що сиділа переді мною. Я міцно стискував її обома руками, упершись ліктями в коліна. Мало не пропустив свою зупинку. Новий

приплив енергії, і я сходжу на Пеннівелл-роуд, навпроти торговельного центру. Перетинаю двосторонню проїжджу частину і йду центром. Проходжу повз закриті сталевими віконницями секції, які ніколи не здавалися в оренду, й перетинаю автомобільну стоянку, де ніколи не паркувалися машини. Жодного разу, відколи її побудовано. Тобто понад двадцять років.

Форрестер живе в найвищому кварталі Мурхауса. Там велика частина будинків на два поверхи, а в нього — п'ятиповерховий і тому з ліфтом, який, щоправда, не працює. Піднімаючись сходами, я спираюся на стіну, щоб зберегти сили. На додаток до судом, болів, поту і майже повного розладу центральної нервової системи заворушилися мої кишки. Я відчув нудотні переміщення — зловісне розслаблення після тривалого часу без ширки. Перед дверима Форрестера я намагаюся внутрішньо зібратися. Але він, звичайно, побачить, що мене ламає. Колишній торговець наркотою завжди бачить, якщо ти недужий. Але я не хочу, щоб цей покидьок зрозумів, у якому я моторошному стані. Хоч я й готовий стерпіти будь-які наїзди й будь-які образи з боку Форрестера, аби лише отримати те, що мені треба, але я не бачу ніякого сенсу в тому, аби виставляти напоказ те, що я ще можу приховати.

Напевно, Форрестер побачив віддзеркалення мого рудого волосся крізь скріплені дротом хвилясті скляні двері. Він не відповідав цілу вічність. Цей мудак почав мене задрочувати

ще до того, як я переступив поріг його будинку. В його голосі не лишилося ні крапельки тепла.

— Як справи, Рентсе? — запитав він.

— Йдуть, Майку, — він назвав мене Рентс замість Марк, а я його Майк замість Форрі. Кажучи «справи», він мав на увазі отруту. Може, спробувати підмазатися до цього гада? Ймовірно, тепер це найрозумніша тактика.

— Гарзд, заходь, — він слабо низав плечима, і я покірно пішов за ним.

Я сів на кушетку осторонь від товстого стерва з переламаною ногою. Її гіпсова кінцівка впиралася в кавовий столик, а між брудним гіпсом і персиковими шортами виступала огидна біла пухлина. Її дійки лежали на кухлі «гіннес» неймовірних розмірів, а важка коричнева голова намагалася приборкати білу обвислу шкіру. Її жирні, висвітлені перекисом локони при самих коренях мали бляклий сіро-коричневий відтінок. Вона прагнула не помічати моєї присутності, але заходилася моторошним, висаджуючим осячлим реготом у відповідь на якусь безглузду фразу Форрестера, якої я не втямив, напевно, з приводу мого прикиду. Форрестер сів навпроти мене у витерте крісло: м'ясисте обличчя, але худе тіло, майже лисий у свої двадцять п'ять. Він облисів буквально за два останні роки, і я підозрюю, що в нього вірус. Хоча навряд чи. Молодими помирають тільки хороші люди. Якби все було нормально, я б відважив який-небудь злий жарт, але в цю мить я з великим задоволенням став би розпитувати навіть

свою бабусю про її штучну сраку. Врешті-решт, Майкі — свій чувак.

На стільці поряд із Майкі сидів злісний покидьок, що косився на цю жирну свиноматку, а точніше — на невміло скручений косяк, який вона палила. Вона зробила безглузде театральне затулювання і передала косаря цьому злісному виродкові. Я просто хуїю від цих піжонів з мертвими очима дрібних комах, глибоко посадженими на гострих мордочках гризунів. Не всі з них мудаки; але цього парубка видавав його прикид, який перетворював його на «великого оригінала». Напевно, він вписувався в одному з готелів групи Віндзора: «Сафтон», «Бар Ель», «Перт», «Питерхед» і т. д. — і завсегдатаєм тут нещодавно. Синій кльош, чорні туфлі, гірчичного кольору джемпер з блакитними смужками на комірі й вилозі і зелений «спінжак» (у таку-то, блядь, погоду!), що висів на спинці стільця.

Нікого ні з ким не знайомити — це привілей мого тупо-рилого ідола, Майка Форрестера. Він тут головний, і він прекрасно це усвідомлює. Цей покидьок починає паязувати без увагу, мов дитина, що не хоче йти спати. Містер Твістер, або Джонні Сафтон, як я його подумки охрестив, не говорить нічого, а тільки загадково всміхається і вряди-годи поводить очима в удаваному екстазі. Якщо ви хочете побачити обличчя хижака, подивіться на Сафтона. Жирна Свиноматка (Боже ж мій, до чого ж вона йобнута!) хихикає, і я теж видавлюю з себе осоружний смішок, що ніби зривається, коли прагну зобразити видимість пристойності.

Я слухаю всю цю байду деякий час, але біль і нудота змушують мене подати голос. Мої безсловесні сигнали зневажливо ігноруються, і тоді я не витримую:

— Вибач, що перебиваю, брате, але мені потрібно вмазатися. У тебе часом нема погані?

Його реакція мене вбиває, навіть якщо прийняти правила тієї каламутної гри, яку веде Форрестер.

— Закрий свою їбучу пащу, заграєний, блядь! Твоїй смердючій сраці слова не давали. Я скажу тобі, сука, коли можна говорити. А якщо тобі не подобається наша компанія, то вали звідси на хуй! І пиздець!

— Не хтів тебе образити, брате... — Це повна капітуляція з мого боку. Врешті-решт, ця людина — мій бог тепер. Я міг би проповзти на колінах тисячі миль по битому склу, щоби почистити собі зуби його гівном, і ми обидва про це знаємо. Я всього лише пішак в грі під назвою «Маркетинг Майкла Форрестера, Бариги Суворого». Для всіх, хто його знає, ця гра заснована на сміховинно спотворених уявленнях. Мало того, він грає тільки заради Джонні Сафтона, але мені по хую: це ж Майклове шоу, і я сам попросив, щоб зі мною поведи-лися, як з останнім лайном, коли подзвонив до нього в двері.

Я схавав ще декілька грубих образ, що тривали цілу вічність. Але я особливо не переживав. Я не люблю нічого (окрім «гери»), не ненавиджу нічого (окрім вищих за мене сил, які заважають мені його дістати) і не боюся нічого (крім того, що я його не дістану). І ще я знаю, що такий бридкий козел, як Форрестер, ніколи б не став затівати всю цю хуйню, якби

хотів мене надинамити. Мені було приємно згадати, чому він мене так ненавидить. Одного дня Майк запав на одну тьолочку, яка його обламувала. А я її потім трахнув. Для мене й для неї це не мало особливого значення, але Майка зачепило не-вграйливою мірою. У наш час більшість людей добре знають це: завжди хочеш саме того, чого не можеш отримати, а речі, на які тобі начхати, самі йдуть тобі в руки просто на тарілочці з блакитною смужечкою. Се ля ві, чому ж секс має бути чимось особливим? У минулому в мене були такі ж непрухи, але я з ними впорався. Та й у кого їх не було? Проблема в тому, що цей покидьок пам'ятає усі свої дрібні образи, як злісний товстомордий їбан. Але я все одно люблю його. У мене немає вибору. Я залежу від цього хлопця.

Майку набридло грати в образи. Для садиста це все одно що встромляти шпильки в пластмасову ляльку. Я б із задоволенням його розважив, але був уже занадто задрочений, щоб реагувати на його банальні приколи. Нарешті, він говорить:

— Капуста є?

Я витягну з кишені декілька зім'ятих папірців і зі зворушливою піддесливістю розгляджую їх на кавовому столику. З глибокою повагою і з усією належною пошаною до статусу Бариги Майкі я простягаю йому ці гроші. І тут я помічаю, що в Жирної Свиноматки на гіпсі, на внутрішній стороні стегна, товстим чорним маркером намальована величезна стрілка, що вказує на промежину. Поряд зі стрілкою великими буквами написано: «ХУЙ ВСТРОМЛЯТИ СЮДИ». У животі в мене все перевертається, і я відчуваю непереборне бажання як-

найшвидше купити погані в Майкі та звалити звідси під три чорти. Майкі ховає довбешки і, на мій подив, дістає з кишені дві білі капсули. Я ніколи нічого такого не бачив. Маленькі тверді штуківини у формі бомб із восковим покриттям. Мене охоплює страшна злість, невідомо чим викликана. Ні, я знаю чим. Сильні емоції, порівняні з цими, може викликати тільки ширка або небезпека залишитися без неї:

— Чьо це, блядь, за хуйня?

— Опіум. Опіумні свічки, — тон Майкі міняється. Він стає ухильним, він майже перепрошує. Моє обурення зруйнувало наш нездоровий симбіоз.

— І чьо мені робити з цією хернею? — запитую я, не подумавши, а потім розпливаюся в усмішці, коли до мене доходить. У Майкі розв'язуються руки.

— Ти й справді хочеш, щоб я тобі розповів? — Він посміхається, знову претендуючи на владу, від якої перед цим відрікся, Сафтон хихикає, а Жирна Свиноматка взагалі ірже. Проте він бачить, що мені не смішно, і продовжує: — Ти ж не хочеш ширятися. Тобі потрібне що-небудь повільне, тільки щоб зняти біль, щоб злізти з голки. Ці свічки ідеально для тебе підходять. Як на твоє йобане замовлення зроблені. Вони розчиняються в організмі — криє поволі, а потім так само повільно відпускає. Таку хрінь у лікарні дають.

— Ти серйозно?

— Прислухайся до голосу досвіду, — всміхається він, але не мені, а радше Сафтону. Свиноматка відкидає назад свою жирну голову і виставляє здоровенні жовті ікла.

І я роблю так, як мені сказали. Прислухаюся до голосу досвіду. Перепросивши, виходжу в туалет і дуже акуратно встромляю свічки собі в сраку. Це вперше, коли запихаю собі палець у сраку, і це викликає в мене легку нудоту. Я дивлюся на себе в дзеркало у ванній. Руде волосся, сплутане й пітне, і біле лице, усе в мерзенних прищах. Два найгарніших можна назвати справжніми чиряками. Один на щоці, другий — на підборідді. Жирна Свиноматка і я могли би скласти прекрасну парочку, і я зі збоченою радістю уявляю, як ми пливемо в гондолі по каналах Венеції. Я сходжу вниз. Мені все ще погано, але весело від того, що я дістав погань.

— На це потрібен деякий час, — сердито завважує Майкі, коли я зарулюю назад у вітальню.

— Розкажи комусь іншому, — я би з превеликим задоволенням засунув їх усіх теж собі в дупу.

Джонні Сафтон уперше співчутливо всміхається мені. Я майже бачу, як порожевів його скривлений рот. Жирна Свиноматка дивиться на мене так, ніби я тільки що приніс у жертву її первістка. Побачивши цей безглуздий страждальний вираз обличчя, я трохи не всцявся зі сміху. Майків скривджений погляд немовби говорить: «Жартувати тут дозволяється тільки мені», але він уже забарвлений упокоренням і свідомістю того, що владу наді мною втрачено. Угода відбулася. Для мене він значить тепер не більше, ніж купа собачого лайна в торговельному центрі. По суті, навіть менше. Кінець — ділу вінець.

— Ну, гаразд, побачимося, чуваки, — я киваю Сафтону й Жирній Свиноматці.

Усміхнений Сафтон дружньо підморгує мені, обкидаючи поглядом усю кімнату. Навіть Жирна Свиноматка намагається видавити усмішку. Їхня міміка править за новий доказ того, що політична рівновага між мною та Майком порушилася. Немовби на підтвердження цього він проводить мене до дверей:

— Заходь у гості, чувак... пробач, що так тебе пригрузив. Ця сука Донеллі... як він мені діє на нерви! Їбанутий, таких ще пошукати. Я потім тобі усе розповім. Ти ж не ображаєшся, Марку?

— Покедова, Форрі, — відповідаю я, сподіваючись, що в моєму голосі звучить досить загрози для того, щоб цей мудака відчув себе ніяково і, може, навіть захвилювався. Проте якась частина моєї істоти не хоче розтоптувати цього гада. Здорова думка, адже він може мені ще стати в нагоді. Але так не можна думати. Якби я так думав, то вся ця метушня не мала б ніякого сенсу.

Коли я спустився по сходах униз, то зовсім забув про ломку, тобто практично забув. Я відчував біль у тілі, але він мене більше не турбував. Смішно, звичайно, обманювати самого себе і думати, що погань уже подіяла, — просто я став жертвою ефекту плацебо. Єдине, що я відчував, це страшне розрідження в кишках. Мені здавалося, що всередині все плавиться. Я не справ уже п'ять або шість днів і тепер відчув перший позив. Я пердів і, обмацуючи штани, натикався на вологий слиз, від чого мій пульс частішав. Я намагався загальмувати цей процес, щосили стискаючи м'язи сфінктера.

Але було вже надто пізно і треба було вжити рішучих заходів. Я подумав уже, чи не повернутися до Форрестера, але мені більше не хотілося бачити цього мудака. Я згадав, що в букмекерів у торговельному центрі є вбиральня.

Я ввійшов до задимленого залу й попрямував просто до нужника. І побачив таку, блядь, картину: два чуваки стоять у дверях туалету і ссуть на підлогу, вже по щиколотку залиті застоюною смердючою сечею. Це мені чимось нагадало миття ніг у басейні, куди я колись ходив. Обидва гавайці струсили свої прутні і засунули їх у шириньки з такою ж обережністю, з якою зазвичай запихають у кишеню брудну носову хустку. Один із них подивився на мене з підозрою і перегородив мені шлях у туалет.

— Нужник забився, чуваче. Ти ж не сядеш тут срати, — він показав на унітаз без сидіння, наповнений бурою водою, забитий туалетним папером і грудками лайна на поверхні.

Я подивився на нього рішуче:

— Мені потрібно, чувак.

— Ти там часом не колотися надумав?

Саме це мені й треба, підоре. Чарльз Бронсон, блядь, мурхауський. Тільки Чарльз Бронсон у виконанні цього мудака більше був схожий на Майкла Джей Фокса. Насправді він був трохи схожий на Елвіса — Елвіса наших часів, звичайно; опухлий колишній Тед, що вже розкладається.

— Та ну на хуй! — Мое обурення, напевно, було досить переконливим, тому що цей покидьок почав навіть перепрошувати.

— Не ображайся, братко. Просто ці малолітні наркомани хотіли влаштувати тут гробане кубло. А ми з наркотою не дружимо.

— Тварі їбліві, — додав його друган.

— Я вже кілька днів маю гробаний пронос, чуваче. І мені знову закортіло. Мені потрібно просратись. Це, звичайно, не відхідник, а повний піхвець, але мені припаде срать або сюди, або собі в штани. У мене немає ніякого лайна. Просто в мене охуєнно болить живіт, а до всього іншого мені бай-дуже.

Цей мудака співчутливо кивнув мені й відступився. Я відчув, як гівно потекло по штанях, і переступив поріг. Я подумав, як смішно було, коли я сказав, що в мене немає ніякого лайна, коли в самого вже були повні штани. Мені пощастило, що замок на дверях працював. Досить дивно, враховуючи моторошний стан самого туалету. Я скинув штани і сів на холодний мокрий фарфоровий унітаз. Я випорожнив живіт із таким почуттям, ніби все на світі: кишки, шлунок, селезінка, печінка, нирки, серце, легені й мій виграний мозок — линуло через сраку до унітаза. Поки я срав, в обличчя мені лізли мухи, і від їхніх дотиків по всьому моему тілу пробігали хвилі тремтіння. Я спробував упіймати одну з комах, здивувався й невимовно зрадив, коли відчув, як вона дзижчить у кулаці. Я міцно здавив її в руці. Коли я розтискав кулак, то побачив величезну огидну мертву муху, схожу на велику волохату мерзенну смородину. Я розмазав її по стінці і вивів указівним пальцем букви «Х», «И», «Б» і «С», використовуючи її

кишки, м'ясо та кров замість чорнила. Коли я почав писати букву «И», запас «чорнила» вичерпався. Нічого страшного. Я взяв трішечки в «Х», яка була занадто жирна, й дописав «И». Відсунувся якнайдалі, щоби не провалитися в очко, й помилювався своєю роботою. Мерзенна муха, що заподіяла мені стільки страждань, перетворилася на витвір мистецтва, який давав мені величезну насолоду. Але не встиг я подумати про те, що це повинно послужити для мене хорошим знаком, коли раптом зрозумів, що я оце зробив, і моє тіло скував напад панічного жаху. На мить я остовпів. Але тільки на одну мить. Я зіскочив із товчка й шльопнувся колінами на засцяну підлогу. Мої спущені до кісточок джинси почали жадібно вбирати в себе сечу, але я цього практично не помічав. Я засукав рукави сорочки, трохи зачекав, роздивляючись свій нерівний і з кількома патьоками напис, і по лікоть запустив руки в буру воду. Ретельно порившись там, я майже відразу виявив одну зі своїх «бомб». Я витер шматочок гівна, що прилипнув до неї. Трохи розплавилася, але в принципі ще ціла. Я приклеїв її згори на зливний бачок. Перш ніж я знайшов другу, довелося кілька разів добряче поплескатися в цій рідоті й перемацати лайно дуже багатьох мурхауських і пілтонських хлопців. Один раз я навіть відригнув, але все-таки дістав свій білий золотий зливник, який, на мій подив, зберігся ще краще, ніж перший. Вода була на дотик навіть відразливіша за гівно. Моя покрита бурими плямами рука немовби засмагла під футболкою. Її «смага» кінчалася понад ліктем, бо мені доводилося глибоко перегинатися через край унітаза.

Незважаючи на неприємні відчуття, я прополоскав руку в раковині під струменем холодної води. Це, звичайно, не назвеш ретельним миттям, але більшого б я просто не стерпів. Потім я витер сраку чистим краєм своїх обісраних трусів і шпурнув їх теж у нужник. Коли я натягував мокрі «левіси», почувся стук у двері. У мене знову трохи запаморочилась голова, але не від смороду, а через вологу тканину, що обліпила ноги. Стук у двері посилювався.

— Гей, ти, ану виходь на хуй звідти!

— Самі йдіть на хуй, суки!

Я подумав, чи не проковтнути мені свічки, але відмовився від цієї ідеї відразу ж, як тільки вона в мене народилася. Вони були призначені для анального всмоктування, і на них було ще досить багато тієї воскової фігні, так що я навряд чи зміг би їх проковтнути. А що я повністю очистив свої кишки, то мої хлопчики були б там у повній цілості. І вони ввійшли туди, як по маслу.

Коли я виходив з букмекерської контори, мене проводжали підозрілими поглядами. Я кажу не про вишикуваних у чергу, що глузливо кидали мені навздогін «Скільки можна срать?» і т. п., а про парочку чмошників, що звернули увагу на мій трохи неподібний вигляд. Один чувак навіть пробурчав щось загрозливе, але більшість із них були цілком поглинені своїми картками або перегонами на екрані. Виходячи, я помітив, як Елвіс-Бронсон жваво жестикулював, показуючи на телек.

На автобусній зупинці я вперше помітив, що надворі спекотний літній день. Я згадав: хтось говорив мені, що сього-

дні відкриття Фестивалю. Так, із погодою їм повезло. Я вліз на стіну поряд із зупинкою і підставив сонячним променям свої мокрі джинси. Я бачив, як підійшов тридцять другий, але мені лінки було спускатися. Коли під'їхав наступний, я узяв себе в руки, заліз у нього й вирушив назад, у Сонячний Лейт. Піднімаючись по сходах до своєї нової хатини, я думав про те, що тепер самий час помитися.

В ударі

Коли ж, нарешті, мій сраний друган Рентс злізе з моїх вух! Прямо навпроти мене сидить тьолочка, прикинута як «ТП» («труси просвічують»), і мені треба повністю зосередитися, щоб уважно все дослідити. Клас! Те що треба. Я в ударі, в охуєнному, блядь, ударі. Сьогодні один із тих днів, коли гормони вистрілюють із мене, як кульки в пінболі, і в мене в голові спалахують усі ці уявні вогні та звуки.

І що ж збирається робити Рентс такого прекрасного сонячного дня, немовби створеного для відриву? У цього мудака вистачає нахабства запропонувати мені повернутися до себе на хату, із просмерділим бухлом, тухлою спермою і сміттям, яке пора було викинути кілька тижнів тому, та втикнути у відак! Запнути вікна, закрити сонячне світло, закупорити свої йобані мізки і зирити, як цей ідіот з косяком у руці усцикається, тупо второпившись у вошивий ящик. Але, але, але, мосьє Рентон, Саймон не має наміру сидіти в темній кімнаті з лейтськими плебеями і сторчками, які вже прямо пердять

від збудження. Я створений, щоб любити тебе, бе-ейбо, я, ти — щоб кохати мене-е....

...перед тією тьолкою в «ТП» встав жирний собака, своєю товстою сракою закривши її небесну попку. У неї вистачило нахабства надіти обтислі лосини. Як вона могла забути, які чутливі в Саймона яйця!!!

— Класна чуха! — кажу я єхидно.

— Ну тебе в сраку, сексист награений, — відповідає Рентс.

Я намагаюся не звертати уваги на цього покидька. Дружки — це марна трата часу. Вони вічно прагнуть опустити тебе до рівня своєї соціальної, сексуальної й інтелектуальної планки. Але якщо цей коняка думає, що обскакав мене на одне очко, то пора його обламати.

— Той факт, що ти вживаєш слова «награений» і «сексист» в одному реченні, говорить про те, що в тебе таке ж смутне і хрінове уявлення про цю проблему, як і про всіх інших.

Чувак відразу зічтується. Мимрить щось у відповідь у жалюгідній спробі врятуватись. Саймон — Рентс — 1:0. І ми обидва про це знаємо. Рентон, Рентон, то як там, рахунок який?

У «Бриджесі» повно люду. Оля-ля, танцюватимемо, оля-ля, танцює Саймон... Тут представлені піхви всіх рас, усіх кольорів, усіх віросповідань і усіх національностей. Ох ти ж блядь! Вриваймося! Дві азіатки вивчають карту. Саймон-експрес, зайчику мій. Грьобаний Рентс, тупий ідіот, щонайповніший КРЕТИН.

— Чим можу допомогти? Куди прямуєте? — запитую. Шлавнозвішна старовинна шотландська гоштинність, тше прошто шалено, говорить молодий Шон Коннері, новий Бонд, тому як, дівчатка, це новий блябонд...

— Ми шукаємо «Королівську милю», — шикарний англійський колоніальний голосок відповідає мені прямо в обличчя. Славна малесенька піхвочка. Дій, сказав простачок Саймон...

Малюк Рентс, схожий на обм'яклий член, втручається до купи піхов. Іноді мені здається, що цей дурень усе ще думає, ніби ерекція потрібна для того, щоб сцяти через високі паркани.

— Ходіть за мною. Хочете подивитися виставу? Та годі вже, тільки на Фестивалі можна підчепити таких кралечок.

— О так, — одне з китайських курчат простягає мені клаптик паперу з написом: «Брехт, “Кавказьке крейдяне коло”. Вистава театральної трупн університету Ноттінгема». Напевно, зборище прищуватих, пискливих онаністів із жалюгідною претензією на високе мистецтво, які після закінчення навчання працюватимуть на атомних електростанціях, що нагороджують місцевих діточок лейкемією, або в консалтингових компаніях, що закривають заводи, а людей доводять до вбогості й відчаю. Спершу треба закрити всі ці установи. Розігнати усіх цих злоїбучих дрочунів, ти згоден зі мною, Шоне, мій старий приятель і колишній молоковоз? Так, Шаймоне, твоя правда, авжеж. У мене зі старим Шоном багато спільного. Обидва — єдинські хлопці, обидва працю-

вали в кооперативі молоковозами. Тільки я розвозив молоко в самому Лейті, а Шон — по всьому місту, це вам підтвердить будь-який старожил. Видно, в ті часи закони про дитячу працю були не такими суворими. Ми відрізняємося один від одного тільки зовні. З цього погляду Саймон дасть Шону велику фору.

Рентс тюхає щось про «Галілея», «Матінку Кураж», «Вала» й іншу фігню. На баб це справляє враження. Який же я дурень! У цього пиздюка, бач, свої методи. Який дивний світ навколо нас. Так, Шаймоне, очам своїм не вірю. Я тез, Соне.

Індійські піхви вирушають на шоу, але погоджуються роздавити зі мною по скляночці в «Діконсі» після вистави. Рентс навіть на це не здатен. «Ги», й усе. Встратись і не жити. Він забив стрілу з міс Могодон, красунькою Хейзел... доведеться розважати обох ціпок... якщо хочу повимахуватись. Я ж заклопотана людина. Борг понад уше, правда, Шоне? Шаме так, Шаймоне.

Рентс відколюється — то й нехай іде й доконує себе наркотою. До чого все-таки кінчені в мене друзі! Картопля, Другий Призер, Бегбі, Метті, Томмі: ці придурки втілюють собою О-Б-М-Е-Ж-Е-Н-І-С-Т-Ь. Украй «обмежена компанія». Я ситий по горло всіма цими невдахами, сердегами, покидьками, шизами, сторчками й іншою потолоччю. Я енергійна молода людина, рухаюсь виключно вгору і завжди йду напролом, напролом, напролом... Соціалісти пиздять про товаришів, клас, профспілки та суспільство. В рот я їх усіх їбав. Торі — про

працедавців, країну, сім'ю. Цих — теж в усі діри. Це я, я, я, трясця вашій матері, Саймон Девід Вільямсон, НУМЕРО УНО, блядь, один проти всього світу, і це гра в одні ворота. Усе так любо та просто... Їбати їх усіх. Я вражений твоїм нештримним індивідуалізмом, Шаймоне. Коли я був молодий, я теж був таким, як ти. Щиро дякую на доброму шлові, Шоне. Мені вже про це казали.

Фе... прищуватий чувак у шарфі з чирвою... так, сьогодні ці суки розгулюють, як у себе вдома. Ви тільки подивіться на нього: повне заперечення стилю. Я б радше відправив свою сестричку до борделю, ніж дозволив своєму братові начепити шарф із чирвою... вау, по курсу соковита тьолочка... рюкзак, бронзова засмага... ням-ням... соска — трах, соска — трах!.. усі ми зазнали провалу...

...куди податися?.. Зігнати три поти в тренажерному залі, у них там тепер сауна і солярій... накачати м'язи... героїнові відхідняки не більше ніж неприємний спогад. Кльові чухи, Маріанна, Андреа, Елі... з ким я відтягнуся сьогодні ввечері? Хто з них краще трахається? Хоча яка, в принципі, різниця! Я цілком можу знайти кого-небудь і в клубі. Рух — це магія. Три команди: жінки, натурали і геї. Геї полюють за натуралами — отакими клубними викидайлами з величезними біцепсами і хоробрістю в хмелю. Натурали полюють за жінками, які кайфують від граційних, зніжених підорків. Ніхто не дістає того, тшого хотше. Окрім наш іж тобою, правда, Шоне? Ти тшілком маєш рачію, Шаймоне.

Сподіваюся, там не буде того підора, який клеївся до мене минулого разу. У кафе він сказав мені, що в нього ВІЛ, але

це ж не смертний вирок, і він чудово себе почуває. Який ідіот стане розповідати про це першому зустрічному? Піздить, напевно. Йобаний педрило... До речі, згадав: треба купити презиків... утім, в Единбургу від дівиць СНІДом не заразишся. Правда, подейкують, малий Гогсі заразився від однієї, але мені все-таки здається, що він із цією кралею займався трошки іншим, наприклад, отруту варив чи у вену ширяв. Якщо ж ти не ширяєшся одним шприцем зі всякими там Рентонами, Картохами, Бідді й Сікерами, то можеш ні про що не турбуватися... хоча... навіщо спокушати долю... Проте чом би й ні... В усякому разі, я живий та здоровий, і доти, доки я ще буду здатний підчепити тьолочку з піхвою і все таке інше, решта для мене — гробаний НУЛЬ, що заповнює цю велику ЧОР-НУ ДІРУ, схожу на стислий кулак усередині моїх чортових грудей...

Публічне дорослішання

Незважаючи на безперечне почуття образи, що виходило від матері, Ніна ніяк не могла зрозуміти, в чому ж вона завинила. Ці сигнали приводили її в замішання. Спочатку: «Піди геть», а потім: «Чого стоїш, немов укопана»? Родичі збудували невидиму стіну навколо її тітоньки Аліси. З того місця, де вона сиділа, Ніна не могла бачити Аліси, але нервовий шепіт, що долинав через усю кімнату, сповістив її про те, що тітка десь поруч.

Мати перехопила її погляд. Вона втупилася в Ніну, немов гідра. Кризь «годі, годі, заспокойся» і «він був гарною

людиною» Ніна розчула, як мати прорекла: «Сподіваюся». Вона зробила вигляд, що не почула цього сигналу, але мати наполегливо прошипіла через усю кімнату, направляючи свої слова до Ніни, ніби тонкий струмінь: «Ще сподіваюся». Ніна впустила свій номер «Нью М'юзикал Експрес» на підлогу. Вона встала з крісла, підійшла до великого обіднього столу й узяла тацю, на якій стояв чайник і майже порожній глек молока. Через відкриті двері на кухню вона подивилася в дзеркало на своє обличчя і зупинила погляд на прищипку над верхньою губою. Її чорне волосся, підстрижене косим клином, здавалося жирним, хоча вона його помила напередодні ввечері. Почухала живіт, що роздувся від рідини. Значить, скоро «гості». Ось невдача.

Ніна не могла брати участі в цій дивній урочистості скорботи. Усе це її напружувало. Ненавмисна байдужість, з якою вона поставилася до смерті дядечка Енді, була тільки частково удаваною. Коли Ніна була маленькою, вона любила його понад усіх, і дядько її завжди смішив, принаймні усі так казали. І, з одного боку, вона про це пам'ятала. Усе це, звичайно, було: жарти, лоскіт, ігри, скільки завгодно морозива та цукерок. Проте вона не могла знайти ніякого емоційного зв'язку між собою теперішньою і собою тодішньою і тому не почувала нічого до Енді. Коли родичі розповідали про її дитинство, вона збентежено щулилася. Це здавалося їй повним зреченням від самої себе, яка вона була тепер. Мало того, це її напружувало.

Врешті-решт вона надягла жалобний костюм, — про це їй усі знай нагадували. Родичі були такими докучливими. Вони

трималися за земне заради свого похмурого життя; це був гіркий клей, що зв'язував їх воєдино.

— Дівчинка увесь час носить чорне. А ось за моєї молодості дівчата носили сукні яскравих забарвлень, від яких око раділо, і не старалися бути схожими на вампірів, — так казав дядько Боб, товстий, нетямущий дядько Боб.

Родичі сміялися. Всі до одного. Безглуздий самовдоволенний смішок. Нервовий сміх переляканих дітей, що прагнуть відійти від забіяки, а не сміх дорослих людей, які почули жарт. Ніна вперше усвідомила, що сміх — це не просто гумор. Він знімає напругу і об'єднує перед лицем смерті. Смерть Енді висунула цю тему на перше місце на порядку денному кожного з них.

Чайник вимкнувся. Ніна заварила ще чаю і розлила його по чашках.

— Не турбуйся, Алісо. Не турбуйся, кралечко моя. А ось і Ніна з чаєм, — сказала їй тітонька Авріл.

Ніна подумала, що на фільми категорії «пі-джей» покладаються невинувато високі надії. Чи здатні вони компенсувати двадцятичотирирічний розрив стосунків?

— Погані справи, коли серденько твоє стоїть пусте, — заявив їй дядечко Кенні. — Але він хоч не мучився. Все одно це краще за рак, коли все всередині гние. У нашого батька теж було хворе серце. Прокляття роду Фітцпатриків. Це був твій дідусь. — Він подивився на кузена Ніни, Малкольма, й осміхнувся. Хоча Малкольм був Кенні племінником, він був усього на чотири роки молодший за дядька, а здавався навіть старшим.

— Коли-небудь усі ці серцеві хвороби, рак і все інше — про все це забудуть, — дозволив собі завважити Малкольм.

— Ну, звичайно. Медична наука... До речі, як там твоя Ельза? — Кенні знизив голос.

— Готується до нової операції. На фаллопієвих трубах. Мені здається, вони...

Ніна розвернулася й вийшла з кімнати. В неї склалося таке враження, ніби Малкольм ні про що так не любить розповідати, як про операції, що перенесла його дружина для того, щоб завагітніти. Від усіх цих подробиць у неї тіло взялося сиротами. Чому люди думають, що комусь це взагалі цікаво? Яка жінка готова пройти через усе це тільки заради того, щоб народити маля, яке тільки й робить, що кричить та хоче цицьку? І яким треба бути чоловіком, щоб тільки заохочувати це? Коли вона вийшла до холу, подзвонили в двері. Це були тітка Кеті й дядько Деві. Вони пройшли неблизький шлях з Лейта в Бонніріг.

Кеті обійняла Ніну:

— Привіт, дорогенька моя! Де ж вона? Де Аліса?

Ніна любила свою тітку Кеті. Вона була найприязнішою з усіх її тіточок і поводитися з нею як з особистістю, а не як з дитиною.

Кеті підійшла і обійняла по порядку Алісу, свою невістку, потім свою сестру Айрін, маму Ніни, і її братів Кенні та Боба. Така черговість сподобалася Ніні. Деві суворо всім уклонився.

— Боже ж ти мій, довго ж ви сюди добиралися на цій та-радайці, Деві, — сказав Боб.

— Ага. Довелося їхати в об'їзд. Звернули відразу за Портобелло, а виїхали вже перед самим Боннірігом, — покїрно пояснив Деві.

Знову подзвонили. Цього разу прийшов доктор Сім, родинний психоаналітик. Його жести були жвавими й діловими, але манера висловів — похмурою. Він намагався виразити співчуття, в той же час зберігаючи прагматичну силу, щоб надати сім'ї упевненості. Сім уважав, що в нього це непогано виходить. Ніна теж так гадала. Засапані тітки заметушилися навколо нього, немов прихильниці навколо рок-зірки. Незабаром Боб, Кенні, Кеті, Деві й Айрин пішли по лікаря Сіма нагору. Тільки-но вони вийшли з кімнати, Ніна зрозуміла, що в неї почалося місячне. Вона пішла сходами вгору.

— Залишайся внизу! — зашипіла Айрин на свою дочку, обернувшись.

— У туалет уже сходити не можна? — обурено запитала Ніна.

В убиральні вона зняла з себе одяг, почавши з чорних мереживних рукавичок. Оцінюючи масштаби збитку, вона виявила, що виділення забруднили панталони, але, на щастя, не потрапили на її чорні гамаші. «От блін», — вирвалося в неї, коли краплі густої темної крові впали на килимок. Вона відірвала довгу смугу туалетного паперу і притиснула її до себе, щоб зупинити кровотечу. Потім порилася в шафці, але не знайшла ні тампонів, ні гігієнічних прокладок. Може, в Аліси більше немає місячного? Певно, саме так. Відірвавши ще паперу й намочивши його водою, вона витерла, наскільки

це було можливо, плями на килимку. Не втрачаючи ні хвилини, Ніна стала під душ. Поплескавшись трошки, вона зробила подушечку з туалетного паперу й швидко вдяглася. Трусики вона попрала в раковині, викрутила їх і засунула до кишені куртки. Коли Ніна видавила вугра над верхньою губою, їй помітно полегшало.

Вона почула, як уся бригада вийшла з кімнати й попрямувала донизу. «Грьобана діра», — подумала вона, і їй захотілося скоріше вибратися звідси. Вона чекала тільки слушного моменту, щоб розкрутити матусю на бабло. Ніна збиралася поїхати до Единбурга разом із Шоною та Трейсі на концерт тієї групи в «Келтон Студіос». Але тепер, коли у неї почалося місячне, вона не могла навіть мріяти про це, бо Шона говорила, що хлопчаки це відразу бачать, просто носом чують. Шона розуміється на хлопцях. Вона була на рік молодша за Ніну, але в неї ЦЕ вже було двічі: один раз з Гремом Редпатом, а другий — з одним французом, із яким вона познайомилася в Евіморі. Ніна ще ні з ким не була, жодного разу. Майже усі її знайомі говорили, що це лайно. Хлопчаки виявлялися або недосвідченими, або відмороженими, або перезбудженими. Їй подобалося справляти на них враження, подобалося бачити застигли, безглузді вирази на їхніх обличчях, коли вони дивилися на неї. Але якщо вже робити це, то з тим, хто на цьому розуміється. З ким-небудь старшим, але не таким, як дядько Кенні, що дивиться на неї, як пес — з налитими кров'ю очима і висунутим язиком. У неї було дивне відчуття, ніби дядько Кенні, незважаючи на свої роки, трохи нагадував недосвідчених молодиків, з якими була Шона й інші дівчатка.

Хоч вона і збиралася на тусівку, тепер Ніні доведеться сидіти удома і дивитися телевізор. Точніше, «Гру покоління Брюса Форсайта», разом зі своєю мамою і своїм тупим, діставучим молодшим братиком, який завжди пожвавлюється, коли ця фіговина котиться вниз, і швидко читає вголос номери своїм скрипучим, ехидним голоском. Мама навіть не дозволить їй палити у вітальні. Зате Дугі, своєму дебільному дружкові, вона палити у вітальні дозволяє. Ось це нормально, це предмет добродушних жартів, а ніяк не причина раку й серцевих захворювань. А Ніна повинна підніматися вгору, в це крижане пекло. У неї там холоднеча, і, доки вона ввімкне нагрівач і кімната як слід прогріється, можна буде викурити цілу пачку цигарок «Мальборо», усі двадцять штук. Та пішли вони всі в дупу. Сьогодні ввечері вона обов'язково постарається потрапити на тусівку.

Вийшовши з ванної, Ніна заскочила подивитися на дядька Енді. Труп лежав у ліжку, все ще накритий ковдрою. «Напевно, вони закрили йому рота», — подумала вона. Здавалося, ніби смерть наздогнала дядька, коли він був п'яний і агресивно сперечався про футбол чи політику. Тіло було худе і зморщене — втім, Енді завжди був таким. Вона згадала, як її лоскотали ці наполегливі, всюдисущі кістляві пальці. Напевно, Енді помирав від самого народження.

Ніна вирішила поритися в скриньках, щоб подивитися, чи немає в Аліси яких-небудь трусів, які можна було б позичити. У горішньому відділенні комода лежали шкарпетки й маніжки Енді. Алісине спідне було в наступному. Ніна зди-

увалася розмаїттю білизни, яку носила Аліса. Починаючи з безрозмірних рейтузів, які Ніна прикладала до себе і які сягали їй майже до колін, і кінчаючи вузенькими мереживними трусиками, — Ніні і в голову не могло прийти, що тітка носила такі. Одні з них були зроблені з того ж матеріалу, що й чорні мереживні рукавички, які були сьогодні на ній. Вона зняла їх, щоб торкнутися трусиків. І хоча вони їй сподобалися більше, вона все ж узяла рожеві в квіточку, повернулася до ванної й наділа їх. Спустившись униз, Ніна виявила, що один соціальний «клей» зборів — чай — був замінений іншим, алкоголем. Доктор Сім стояв з келихом віскі в руці й розмовляв із дядьком Кенні, дядьком Бобом і Малкольмом. Цікаво, чи запитає його Малкольм про фаллопієві труби? Усі чоловіки пили зі стоїчним фаталізмом, немовби виконуючи важкий обов'язок. Незважаючи на скорботу, не можна було приховати почуття полегшення, що повівало в повітрі. Це був третій серцевий напад Енді, і тепер, коли він нарешті відкинувся, можна було спокійно жити далі й не підскакувати щоразу, коли на іншому кінці дроту чувся голос Аліси.

Приїхав ще один кузен, Джеф, брат Малкі. Він подивився на Ніну поглядом, близьким до ненависті. Це було дивно й діяло на нерви. Але він був дебілом. Як і всі інші її кузени, принаймні ті, кого вона знала. У тітки Кеті й дядька Деві (він був протестантом із Глазго) були два сини: Біллі, який тількино повернувся з армії, і Марк, що начебто підсів на наркотики. Їх тут не було, тому що вони практично не були знайомі з Енді й усією бонніризькою братією. Напевно, вони приїдуть

на похорон. А може, й ні. У Кеті й Деві був ще один син, теж Деві, померлий майже рік тому. Він був розумово і фізично відсталим і велику частину життя провів у лікарні. Ніна бачила його всього один раз: він сидів, скорчившись в інвалідній колясці, з відкритим ротом і байдужим поглядом. Цікаво, які почуття викликала його смерть у Кеті і Деві? Напевно, теж скорботу, але в той же час полегшення.

Ба! Джеф іде до неї поговорити. Вона одного дня показала його Шоні, і та сказала, що він схожий на Марті з «Wet Wet Wet»¹. Ніна терпіти не могла «Ветів» взагалі і Марті зокрема, до того ж Джеф був абсолютно на нього не схожий.

— Як справи, Ніно?

— Нормально. Жалко дядька Енді.

— Еге, але що вдієш? — Джеф низав плечима. Йому був двадцять один, і Ніна вважала його глибоко старим.

— Коли закінчуєш школу? — запитав він її.

— Наступного року. Я хотіла піти цього, але мама наїхала, довелося залишитися.

— Випускні іспити?

— Угу.

— Які предмети?

— Англійська, матема, арифметика, мистецтво, бухоблік, фізика, сучасні дослідження.

— Здаси?

¹ «Wet Wet Wet» — популярна шотландська вокальна група, заснована в 1982 році.

— Угу. Це не складно. Окрім математики.

— А потім що?

— Піду працювати. Чи відтягатимусь.

— А не хочеш піти в старші класи?

— Не.

— А даремно. Ти б могла вступити в університет.

— Нафіг?

Це питання змусило Джефа замислитися. Він нещодавно дістав учений ступінь з англійської літератури і тепер жив на грошову допомогу з огляду на безробіття. Як і більшість його однокурсників.

— Щоб посісти високе становище в суспільстві, — сказав він.

Ніна зрозуміла, що погляд Джефа виражав не ненависть, а радше жагу. Очевидно, він випив перед цим, і гальма в нього ослабли.

— А ти подорослішала, Ніно, — сказав він.

— Угу, — почервоніла вона, знаючи, що почервоніла, й не навидячи себе за це.

— Не хочеш піти прогулятися? Ну, тобто зайти в який-небудь бар? Можна перейти через дорогу й хильнути по одній.

Ніна зважила усі «за» й «проти». Якщо навіть Джеф нестиме якусь студентську маячню, все одно це краще, ніж залишатися тут. Хто-небудь побачить їх у пабі — це ж Бонніриг — і кому-небудь розповість. Це дійде до Шони й Трейсі, і вони захочуть дізнатися, хто цей темноволосий хлопець. Таку можливість ні в якому разі не можна упускати. І тут

Ніна згадала про рукавички. Через необачність вона забула їх нагорі на комоді в кімнаті Енді. Вона перепросила в Джефа:

— Ага, добре. Тільки мені потрібно сходити в туалет.

Рукавички, як і раніше, лежали на комоді. Вона взяла їх і сунула в кишеню куртки, але наткнулася на мокрі трусики і швидко переклала їх до іншої кишені. Ніна озирнулася на Енді. Щось у нім змінилося. Він увесь спітнів. Їй здалося, ніби він сіпнувся. О Боже, він і справді сіпнувся. Вона доторкнулася до його руки. Та була теплою. Ніна побігла вниз:

— Дядько Енді! Здається... мені здалося... ви маєте подивитися... Здається, він живий....

Усі подивилися на неї з недовірою. Першим опритомнів Кенні й помчав на другий поверх, перестрибуючи через дві сходинки, за ним — Деві та доктор Сім. Аліса нервово здригнулася і застигла з розкритим ротом, але так нічого й не зрозуміла.

— Він був хорошою людиною... ніколи мене пальцем не торкнув... — лепетала вона незв'язно. Але щось змусило її піднятися вгору вслід за іншими.

Кенні поторсав спітнілий лоб брата і його руку.

— У нього жар! Енді не помер! ЕНДІ НЕ ПОМЕР!

Сім зібрався був уже взятись до огляду, але його відштовхнула Аліса, яка, забувши про всяку пристойність, кинулася на тепле, одягнене в піжаму тіло.

— Енді! Ти чуєш мене, Енді?!

Голова Енді впала набік, на обличчі був усе той же безглуздий, застиглий вираз, а тіло залишалося таким самим неживим. Ніна істерично захихотіла. Алісу схопили й тримали, як

небезпечну психопатку. Чоловіки та жінки тихо заспокоювали її, поки доктор Сім оглядав Енді.

— Ні, на жаль, містер Фітцпатрик мертвий. Його серце зупинилося, — із важним виглядом вимовив Сім.

Він відступив на крок і засунув руку під ковдру. Потім нагнувся і витягнув вилку з розетки. Потім підібрав з підлоги білий шнур і витягнув з-під ліжка приєднаний до нього вмикач.

— Хтось залишив увімкненою електроковдру. Тому тіло нагрілося і спітніло, — пояснив він.

— Ти ба! Господи Боже мій! — засміявся Кенні. Він помітив, як Джеф блискав на нього очима, і промовив на своє виправдання: — Енді обісцявся б зі сміху. Ви ж знаєте, яке в Енді було почуття гумору. — Він розвів руками.

— Грьобаний ідіот... при Алісі... — в нестямі пробурмотів Джеф, розвернувся і вибіг з кімнати.

— Джефе! Джефе! Та почекай ти, дивак... — змолився Кенні.

Чути було, як ляснули вхідні двері.

Ніні здалося, що вона зараз упісяється. Вона щосили стримувала напади сміху, що душили її, і від цього в неї розболілося в боці. Кеті обійняла її.

— Ну, ну, усе добре. Заспокойся, мила. Не переймайся так, — сказала вона. І тоді Ніна зрозуміла, що плаче, як дитя. Нікого не соромлячись, реве на все горло. Обстановка розрядилася, і її тіло обм'якло на руках у Кеті. Наринули спогади, солодкі спогади дитинства. Вона згадала Енді й Алісу, і ті щастя й любов, що колись мешкали тут — у будинку її тітки та дядька.

Новорічна перемога

— З Новим роком, чуваче! — Франко обійняв Стіві за голову. Стіві наполегливо, тверезо і трохи соромливо намагався плисти за течією, але відчував, як розтягувалися шийні м'язи.

Він відповів на привітання з усією теплотою, на яку був здатен. Звідусіль почулося: «З Новим роком!» Вони м'яли його невпевнену долоню, ляскали його по негнучкій спині і цілували його в тугі, інертні губи. Він міг думати тільки про телефон, Лондон і Стеллу. Вона не подзвонила. Мало того, її не було вдома, коли він їй дзвонив. Її не було навіть у матері. Стіві повернувся до Единбурга й надав Кейту Мілларду повну свободу дій. Цей покидьок сповна скористається своєю перевагою. Вони оце, напевно, разом, як, утім, і минулої ночі. Міллард — жеребець. Стіві теж. Стелла теж хвойда. Херова комбінація. Але в очах Стіві Стелла була найдивнішою людиною на світі. Тому вона була не зовсім хвойда, точніше, зовсім не хвойда.

— Відірвімося на всю голову! Це ж Новий рік, блядь! — Франко не стільки пропонував, скільки наказував.

Така в нього була манера. Він примушував людей веселитися, якщо це було треба. Але потреби в цьому не було. Усі й так уже розійшлися — гай-гай. Стіві важко було примирити цей світ із тим, який він нещодавно покинув. Він відчув, що на нього дивляться. Хто ці люди? Що їм треба? Це були його друзі, і їм потрібен був він. У мізках у нього засіла пісенька з платівки — різала по живому:

*Я любив дівчинку, красиву дівчинку —
Солодку, як лугова квітка.
Солодка моя квіточка,
Синя квіточка...
Мері, Мері, дзвонику мій.*

Усі бурхливо підхопили.

— Гарі Лодер — геній! Ур-ра, це Новий рік! — прокричав Доузі.

Бачачи радість на їхніх обличчях, Стіві зміг краще усвідомити масштаби власного горя. Він нестримно опускався в безодню туги, а щасливі часи залишалися десь позаду. Так часто буває: до минулого щастя начебто рукою сягнути, а дотягнутися все одно не можна. Його розум перетворився на жорстокого тюремника, який дозволяв своєму в'язневі — душі — дивитися на свободу, але забороняв наближатись до неї.

Стіві смоктав свою банку «експорту» і сподівався, що цієї ночі він нікому не зіпсує настрою. Головну небезпеку становив Френк Бегбі. Це була його хата, і він уважав, що тут усім повинно бути весело.

— У мене є для тебе квиток на сьогоднішній матч, Стіві. «Джамбо» грають, — сказав йому Рентон.

— А що, не можна подивитися в пабі? Я думав, його передають по супутнику.

На нього обернувся Здихля, який клеїв якусь дрібну темноволосу дівчицю, якої Стіві не знав.

— Ти чьо, охуїв, Стіві? Я бачу, ти там у Лондоні нахапався усіляких гробаних звичок. Я терпіти не можу дивитись фут-

бол по телеку. Це все одно що їбатись із презиком. Йобаний безпечний секс, йобаний безпечний футбол — усе, блядь, безпечне. Побудуймо навколо себе класний безпечний маленький світ, — Здихля скорчив глузливу гримасу. Стіві вже встиг забути про його неймовірно імпульсивну натуру.

Рентс погодився із Здихлею. Небувалий випадок, подумав Стіві. Вони ж завжди гнали один на одного. Якщо один говорив: «кльово», другий обов'язково заперечував: «ацтой».

— Треба заборонити показувати футбол по телеку, щоб ці жирні ледачі пари відірвали свої дупи від крісел і пішли на стадіон.

— Гарзд, уламали, — здався Стіві.

Але ідилія між Рентсом і Здихлею виявилася недовгою.

— Відірвали дупи? Хто б говорив! Містер Діра-в-дивані-від-товстої-дупи. Забудь про «геру» хоч на десять хвилин, і ти зможеш подивитись на одну гру більше, ніж у минулому сезоні, — сказав ущипливо Здихля.

— Чогось ти, блядь, нервовий сьогодні... — Рентс обернувся до Стіві, а потім глузливо ткнув великим пальцем у бік Здихлі. — У цього чувака поганяло Повні Шузи, тому що він завжди носить із собою купу наркоти.

Зчепилися. Колись це бавило Стіві. Але тепер було напряжно.

— Пам'ятаєш, Стіві, ти обіцяв вписати мене в лютому? — спитав Рентс.

Стіві похмуро кивнув. Він сподівався, що Рентс забуде про це або передумає. Рентс був його приятелем, але у нього

були проблеми з наркотиками. У Лондоні він знову підсяде на героїн і закентярить із Тоні та Ніксі. У них завжди при собі список адрес, де можна дістати погані. Рентс, здається, ніколи не працював, але гроші в нього були завжди. Те ж саме можна було сказати й про Здихлю, з тією різницею, що він розпоряджався чужою капустою як своєю власною, а от своєю власною — навпаки, немов чужого жалів.

— Після гри продовження вечірки в Метті. Він переїхав на Лорн-стрит. Щоб усі були як штики, — проволав Бербі у них над головами.

Ще одна паті. Для Стіві це було як робота. Новий рік триватиме вічно. Він почне зменшувати обороти числа після четвертого, коли з'являться «вікна» між вечірками. Ці «вікна» ростимуть, поки не досягнуть довжини нормального тижня з гульнею наприкінці.

Приходили нові гості. Маленька хата була набита донесочу. Стіві ніколи ще не бачив Франка, або Жебрака, таким задоволеним. Він навіть не наїхав на Реба Маклафліна, або Другого Призера, як його називали, коли той насцяв у нього за шторою. Другий Призер не просихав уже декілька тижнів підряд. Для таких людей, як він, Новий рік був усього лише зручним приводом нажертися. Його подружка Керол почала його соромити. Але Другий Призер навіть не упізнав її.

Стіві прошмигнув на кухню, де було спокійніше і можна було поговорити по телефону. Немов бізнесмен-япі, він залишив її матері список телефонів, за якими його можна було знайти. Мати повинна була передати їх Стеллі, якщо

та подзвонить. Стіві ослідчився їй у своїх почуттях у тому занюханому барі, в Кентіш-Тауні, куди вони зазвичай не заходили. Він відкрив їй своє серце. Стелла сказала, що подумає над тим, що він сказав їй, що для неї це велика несподіванка і зараз вона не готова говорити на цю тему. Вона сказала, що подзвонить йому, коли він повернеться в Шотландію. От і все.

Вони вийшли з бару і розбрелися в різні боки. Стіві, зі спортивною сумкою через плече, попрямував до метро, щоб дістатися до Кінгс-кросс. Він зупинився, обернувся і подивився, як вона переходить міст. Її довге каштанове волосся розвівалося на вітрі, і вона йшла геть, одягнена в робочу куртку, міні-спідницю, цупкі чорні вовняні колготки і семимильні «мартенси». Він гадав, що вона озирнеться. Але вона так і не озирнулася. Стіві купив на вокзалі пляшку віскі «Беллз» і на той час, як потяг прибув у Вейверлі, вижер велику його частину. Відтоді його настрої не покращав. Він сидів на пластмасовому табуреті й розглядав кахлеву плитку. Увійшла Джун, подружка Франко, й усміхнулася йому, гарячково схопивши декілька пляшок. Джун ніколи не розмовляла і в таких ситуаціях здавалася не від світу цього. А Франко розмовляв за двох.

Тільки-но Джун пішла, з'явилася Нікола, за нею йшов Картопля, що вистежував її, як вірний пес, обливаючись слиною.

— А... Стіві... З Новим роком, братку, е-е-е, ну, це... — сказав Картопля, розтягуючи слова.

— Ми вже бачилися, Картохо. Учора ввечері, в «Троні». Пам'ятаєш?

— Ага... точно. О, нічийний пузир, — Картопля прицілившись й заграбастав повну пляшку сидру.

— Як справи, Стіві? Як Лондон? — запитала Нікола.

«О Господи, ні, — подумав Стіві. — Нікола така товариська. Я виллю їй душу... Не, так не годиться... Так!» Стіві почав. Нікола уважно слухала. Картопля співчутливо кивав, раз у раз повторюючи: «Тяжко, блядь, ой як тяжко». Він відчував, що виставляє себе повним ідіотом, але зупинитися вже не міг. Яким же занудою він виставив себе перед Ніколою, навіть перед Картоплею! Він патякав без угаву. Картопля врешті-решт пішов, його змінила Келлі. До них приєдналася Лінда. Із зали почулися футбольні пісні. Нікола дала практичну пораду:

— Подзвони їй, почекай, поки вона сама подзвонить, або з'їзди до неї.

— Стіві! Куди ти запропастився, сучий ти сину? — ревнув Бегбі. Стіві буквально виволокли у вітальню. — Клеїш на кухні тьолок, трясця твоєї матері? Та ти ще гірший, блядь, ніж отой чмошник, цей йобаний джазовий пурист. — Він показав на Здихлю, що всмоктав якусь тьолочку, яку до цього клеїв, — хтось підслухав, як він назвав себе перед нею «джазовим пуристом».

*Ми поїдемо в Дублін — королеву на хуй!
Де блищать на сонці шоломи — фриців на хуй!
Де дзвенять багнети, де палять стрільці
І строчать чергами кулемети.*

Стіві впав у смуток. При такому шумі ні за що не почувеш дзвінка.

— Заткніться негайно! — закричав Томмі. — Це моя улюблена пісня.

«Вулфстонс» співали «Баннський берег». Томмі й ще кількох людей підспівували.

...на сумно-ому ба-аннським березі...

Коли «Тонси» заспівали «Джеймса Коноллі», дехто навіть розплакався.

— Великий бунтар, сука, великий, на хуй, соціаліст і великий ірландець. Джеймс Коноллі, трясця його матері, — сказав Гев Рентону, і той похмуро кивнув.

Одні й далі співали, інші намагалися підтримати розмову про музику. Але коли заграли «Хлопці зі старої бригади», то підхопили всі. Навіть Здихля перестав на якийсь час лизатися.

*Мій батьку, чому ти сумний
Такого ясного дня у Великдень?*

— Із душею, сука! — сказав Томмі, ткнувши Стіві ліктем під ребра. Бегбі сунув йому в руку ще одну банку пива і обійняв за шию.

*Коли-и ірландці будуть жити
На землі-і батьків сво-оїх...*

Цей спів розбурхував Стіві. У нім проглядав якийсь відчай. Здавалося, ніби гучний спів об'єднує їх в одне могутнє братство. Ця пісня закликала «взятися за зброю» і геть не

стосувалася Шотландії й Нового року. Це була бойова музика. Стіві не хотів ні з ким воювати. Але ця музика була прекрасна.

Щедрі узливання не лише заглушали, але й водночас заго-стрювали похмілля. Воно загрожувало стати таким величезним, що викликало непідробний жах. Вони не перестануть пити доти, доки не відчують цю музику всім своїм нутром, доки не випалять дотла весь адреналін.

*Коли-и я бу-ув таки-им, як ти,
Я-а вступи-ив до ІРА-а-а — інтендантом!*

У коридорі задзвонив телефон. Джун підійшла до апарата. Бегбі вирвав трубку в неї з рук і прогнав її. Вона запливла назад у вітальню, як привид.

— Хто? Хто-хто?! Кого?! Стіві? Добре, одну хвилину. До речі, з Новим роком, краленько... — Франко поклав трубку. — Хто б це міг бути? — Він зайшов у вітальню. — Стіві, тебе там якась краля запитує. Повний рот куль, блядь. Коротше, з Лондона.

— Ах ти ж мудак! — засміявся Томмі, коли Стіві схопився з дивана. Йому вже півгодини хотілося в туалет, але він боявся, що не дійде, тому що непевно тримався на ногах. Цього разу ноги його не підвели.

— Стів? — Вона завжди називала його Стівом, а не Стіві. Усі принишкли. — Де ти був?

— Стелло... де я був? Я дзвонив тобі вчора. Де ти тепер? Що ти робиш? — Він трохи не запитав, із ким вона, але вчасно спохопився.

— Я була в Ліни, — сказала вона.

Ну звичайно. У сестри. У Чингфорді або в якому-небудь іншому, такому ж нудному й огидному містечку. Стіві відчув приплив радості.

— З Новим роком! — сказав він із полегкістю, переповнюваний щастям.

Пролунав «біп», і ще одна монета опустилася в автомат. Стелла дзвонила не з будинку. Де вона? В пабі з Міллардом?

— З Новим роком, Стів. Я на Кінгс-кросс. Через десять хвилин сідаю на єдинбурзький потяг. Зможеш зустріти мене на вокзалі о десятій сорок п'ять?

— Чорт забирай! Ти жартуєш? Блядство! Я буду там рівно о десятій сорок п'ять. Як штик. Оце так Новий рік. Стелло... те, що я говорив тобі вчора ввечері... знаєш, усе це дуже серйозно...

— Це добре, тому що мені здається, що я тебе кохаю... я ввесь час думала про тебе...

Стіві мало не захлинувся. На очі навернулися сльози. Одна з них зірвалася і покотилася по щоці.

— Стів... ти в порядку? — запитала вона.

— Як ніколи, Стелло. Я люблю тебе. Я не брешу, не пизджу.

— Трясця... гроші кінчаються. Не муч мене, Стів, мені не до жартів, чорт забирай. Побачимося за чверть до одинадцятої... Я кохаю тебе...

— Я кохаю тебе! Я кохаю ТЕБЕ! — Ще один «біп», і зв'язок розірвався.

Стіві тримав трубку з такою ніжністю, ніби вона була частиною її самої. Потім повісив її і сховався в туалет. Він ще

ніколи не був такий щасливий. Смердюча сеча плескалася на дні унітаза, але Стіві переповнювали солодкі думки. Його опанувала пекуча любов до всього світу. Наступив Новий рік. Як у старі добрі часи. Він любив усіх, а особливо Стеллу і своїх друзів на вечірці. Своїх товаришів. Простодушних бунтарів: сіль землі. Хай що, він любив навіть джамбо. Вони теж були хорошими людьми й просто вболівали за свою команду. Цього року він запросить багатьох з них до себе на гостину, незалежно від результату гри. Стіві водитиме Стеллу на вечірки по всьому місту. Це буде прекрасно. Футбольні розбіжності — дурість, несусвітна нісенітниця; вони заважають об'єднанню робочого класу і забезпечують безроздільну гегемонію буржуазії. Стіві все це добре для себе втямив.

Він повернувся в кімнату і поставив пісню «Проклей-мерсів» «Сонце над Лейтом». Йому хотілося відзначити той факт, що, куди б він не від'їжджав, це місто назавжди залишиться його батьківщиною, а ці люди — його друзями. Дехто почав був обурюватись. Але свист, що пролунав після того, як Стіві зняв попередню платівку, відразу ж ущухнув, коли всі побачили, що він сяє від щастя. Він з усієї сили ляскав по спині Томмі, Рентса і Жебрака, голосно співав і танцював із Келлі, не переймаючись тим, як оточення сприйняло його раптове перетворення.

— Молодець, що повернувся до нас, — сказав йому Гев.

Протягом усього матчу він був у піднесеному настрої, тоді як інші помітно зажурилися. Він знову віддалився від своїх друзів. Спочатку він не міг розділити їх щастя, а тепер не міг зрозуміти їх відчаю. «Хибси» програвали «Серцям». Обидві

команди створили нікчемну кількість голевих ситуацій. Це був якийсь дитячий сад, але «Серця» принаймні провели декілька успішних атак. Здохля схопився за голову. Франко злісно поглядав на вболівальників «Сердець», що танцювали на іншому кінці поля. Рентс кричав: «Тренера на мило!» Томмі та Шон сперечалися про оборонні прорахунки, намагаючися знайти винного в тому, що нам забили гол. Гев звинувачував суддю в масонських симпатіях, а Доузі оплакував минулі невдачі «Хибсів». Картопля вмазався, а Другий Призер ужрався до втрати пульсу. Вони залишилися на хаті, їхні квитки годилися хіба що на корм тарганам. Але для Стіві все це не мало тепер ніякого значення. Він був закоханий.

Після матчу він попрощався з усіма і вирушив на вокзал зустрічати Стеллу. Основна маса вболівальників «Сердець» рушила в ту ж сторону. Стіві встиг забути про цю важку енергетику. Один парубок крикнув йому щось в обличчя. «Ці суки виграли чотири-нуль, — подумав він. — Чого вони, блядь, хочуть? Крові?»

По дорозі на вокзал він проковтнув декілька банальних кепкувань на свою адресу. «Могли би придумати що-небудь розумніше, ніж “ірландський покидьок” або “йобаний феній”», — подумав він. Один «герой», якого під’юджували, гавкаючи, друзяки, спробував поставити йому ззаду підніжку. Йому довелося зняти шарф. Який дурень про це дізнається? Він тепер лондонський парубок, і як усе це лайно стосується його теперішнього життя? Йому навіть не хотілося відповідати на власне питання.

У вестибюлі вокзалу до нього підійшла група хлопців.

— Ірландський покидьок! — крикнув один хлопчак.

— Ви помилилися, хлопці. Я вболіваю за «Борусію-Мюнхенгладбах».

Він відчув удар у щелепу й смак крові на губах. Вони копнули його кілька разів ногами і пішли геть.

— З Новим роком, хлопці! Любові й миру вам, брати джамбо! — посміявся він над ними, закусивши свою солону розбиту губу.

— Він ще викобенюється, — сказав один з них.

Стіві показалося, що вони зараз повернуться, але вони перемкнулися на якусь азіатку з двома маленькими дітьми:

— Їбуча пакистанська хвойда!

— Вали на хуй у свою країну!

Незабаром це мавп'яче стадо покинуло будівлю вокзалу.

— Які привабливі й чуйні молоді люди! — сказав Стіві жінці, яка дивилася на нього, наче кролик на удава. Вона бачила перед собою ще одного білого парубка з поганою дикцією, скривавленою губою і перегаром з рота. І передусім вона бачила ще один футбольний шарф, на кшталт тих, які носили її кривдники. Різниця в кольорі не важила для неї, і вона мала рацію, усвідомив Стіві з нещадним смутком. Цілком можливо, хлопці в зелених шарфах теж наїжджали на неї. Гівнюків вистачає скрізь.

Потяг запізнився всього лише на двадцять хвилин, тобто, за мірками британської залізниці, прибув практично вчасно. Стіві думав про те, чи приїхала вона. Його мучила параноя. Страх накочував хвилями. Ставка була занадто висока. Висока, як ніколи. Він не бачив її, не міг навіть подумки уявити її.

І раптом вона з'явилася немовби з нікуди, зовсім не така, як він думав, реальніша і навіть ще красивіша. Вони обмінялися усмішками, схвильованими поглядами. Він пробіг коротку відстань, що розділяла їх, і обійняв її. Вони злилися в довгому поцілунку. А коли розімкнули губи, то побачили, що перон спустів, а потяг давно вже поїхав у Данді.

Базару нема

З сусідньої кімнати долинув крик, аж серце отерпло. Здихля, розлігшись поряд зі мною на підвіконні, нашорошив вуха, як собака, що почув свист. Я здригнувся. Цей вереск проймав мене наскрізь. Леслі з криком убігла в кімнату. Це було жахливо. Я хотів, щоб вона замовкла. Ні. Я не міг із нею впоратись. Ніхто не міг. Уже не міг. Понад усе на світі я хотів, щоб вона перестала горлати. «Дівчинка померла... померла... Дон... о Господи... Боже ж ти мій», — усе, що я міг розібрати в цьому незв'язному лепеті. Вона повалилась на потерту канапу. Мій погляд прикувала коричнева пляма на стіні прямо над нею. Що це, блядь, таке? Звідки воно взялося?

Здихля схопився на ноги. Очі в нього були вирячені, як у жаби. Він завжди нагадував мені жабу. Сидить-сидить, аж раптом — гоп, схопився і пострибав. Він подивився спочатку на Леслі, а потім прошмигнув у спальню. Метті з Картоплею озиралися кругом, нічого не тямлячи, але навіть крізь наркотичний туман вони розуміли, що сталося щось дуже погане. Я теж розумів. Сука, я так і знав. Я сказав те, що кажу завжди, коли відбувається щось погане.

— Я зварю, — сказав я їм.

Метті вп'явся в мене поглядом. Він кивнув мені. Картопля встав, заліз на диван і сів за декілька футів од Леслі. Вона обхопила руками голову. Приблизно хвилину я чекав, що Картопля доторкнеться до неї. Я сподівався. Я хотів, щоб він це зробив, але він тільки тупо дивився на неї. Навіть здалеку мені було видно, що він второпився на велику родимку в неї на шиї.

— Це я винна... я в усьому винна, — голосила вона, закриваючи обличчя руками.

— Чуй, Ліс... той, Марк зара' зварить, чуй... ти зрозуміла, той?.. — сказав їй Картопля.

Це були перші слова, які я почув від нього за декілька днів. Напевно, він щось говорив увесь цей час. Повинен був говорити, в натурі, блядь.

Повёрнувся Здихля. Увесь напружений — особливо шия, — неначе намагався зірватися з невидимого повідця. У нього був гробовий голос. Як у сатани у фільмі «Заклинач диявола». Ми всі заткнулися.

— Блядь... гробане життя! І чьо тепер робити, га?

Я ніколи його таким не бачив, а я знаю цього шалапуту майже все своє життя:

— Чьо сталося, Саю? Що за хуйня, блядь?

Він підійшов до мене. Мені здалося, він збирається мене відпиздити. Ми чудові друзяки, але іноді дубасимо один одного, по п'янці або зі злості, якщо один задрочує другого. Але це ж несерйозно, просто щоб спустити пару. Між дружба-

нами це буває. Але тільки не тепер, коли у мене починалися ломки. Якби цей мудак мене вдарив, мої кісточки розсипалися б на мільйони дрібних осколків. Він просто стояв наді мною. Спасибі, блядь. Ой спасибі, Здихле-Саймоне!

— Усе накрилося пиздою. Це повний пиздець! — завив він гучним, відчайдушним голосом. Він схожий був на роздавленого собаку, який чекає, щоб хто-небудь його пожалів.

Метті й Картопля встали й побігли до спальні. Я, мимо Здихлі, за ними. Я відчув запах смерті в кімнаті ще до того, як побачив дитину. Вона лежала ниць у своєму ліжечку холодна і мертва, з синцями під очима. Мені навіть не треба було її чіпати. Вона лежала, як викинута лялька на дні дитячого гардероба. Така малесенька. Крихітна, блядь. Малятко Дон. Який жаль!

— Малятко Дон... не можу повірити. Який гріх на душу... — сказав Метті, хитаючи головою.

— Ну і духан, блядь... той, сука... — Картопля притиснув підборіддя до грудей і повільно видихнув.

Метті так само хитав головою. Він ладен був вибухнути:

— Усе, я звалюю звідси на хуй. Я не знаю, що робити, блядь.

— Йобаний в рот, Метті! Жоден поц звідси не піде! — заволав Здихля.

— Спокуха, чувак, спокуха, — сказав Картопля, але його голос був дуже неспокійним.

— У нас тут схована гера. Цю вулицю вже кілька тижнів пасуть суки-лягаві. Ми щас на їбучому уламанні, і в усіх нас скоро почнуться гробані ломки. Поліціанти, покидьки, на

кожному хуєвому розі, — сказав Здихля, прагнучи тримати себе в руках.

Думки про зіткнення з поліцією завжди допомагають зосередитися. Щодо наркотиків ми класичні ліберали і гаряче виступаємо проти втручання держави в будь-якій формі.

— Угу... а може, все-таки краще звалити на хуй? Ми тут усе приберемо й гайнемо, а Леслі викличе «швидку» або поліцію. Особисто я згоден з Метті.

— Чуєте... може, потрібно залишитися з Ліс, га? Ми ж типу друзі й таке інше. А? — зважився запитати Картопля.

Така солідарність за нинішніх обставин була чимось з розряду фантастики. Метті знову похитав головою. Він нещодавно відмотав шість місяців у Сафтоні. Якщо його знову заметуть, то навісять нехуйовий термін. Тут же скрізь нишпорять поліцаї. Принаймні таке відчуття. Особисто на мене те, що намалював Здихля, справило більше враження, ніж пропозиція Картоплі триматися разом. Тільки нехай не надумуються спускати всю погань в унітаз. Краще нехай мене посадять.

— Я так розумію, — сказав Метті, — це Леслін бєбік, правильно? Якби вона за ним краще дивилася, він би, може, і не помер. Ну, а ми тут до чого?

Здихля почав дихати часто і глибоко.

— Мені неприємно про це говорити, але Метті має рацію, — сказав я. Мені ставало все гірше. Я просто хотів скоріше вмазатися і з'їбатись.

Здихля відмовчувався. Це було дивно. Зазвичай цей сукин син гаркав на всіх і кожного, не звертаючи уваги, слухають його чи ні.

Картопля сказав:

— Той, ми типу не можемо кинути Ліс напризволяще. Це буде типу як недобре. Тямите?

Я подивився на Здихлю і запитав:

— Від кого в неї бєбїк?

Здихля нічого не відповів.

— Від Джиммі Макгілвері, — сказав Метті.

— Хуя лисого! — Здихля недовірливо посміхнувся.

— Не вдавай із себе йобаного містера Невинність, — Метті повернувся до мене.

— Чо-го? Пішов ти на хуй! Шо ти женеш? — відповів я, абсолютно охуївши від такого наїзду.

— Адже ти там був, Рентсе. На гулянці у Боба Саллівена, — сказав він.

— Та ти шо, чувак, у мене з Лєслі нічо' не було. — Я говорив правду, але тут же зрозумів, що дав маху. У деяких компаніях люди вірять не тому, що ти їм говориш, а якраз протилежному, особливо це стосується сексу.

— А як ви опинилися на ранок в одному ліжку?

— Я був уторчаний, чуваки. У повному відрубі. Мене й домкратом не підняти було. Я навіть не пам'ятаю, коли востаннє грався. — Мої пояснення їх переконали. Вони знали, що я вже давно і дуже певно стирчу і що значить трахатися в такому стані.

— Цей... хтось мені говорив, що це був... то... Сікер... — припустив Картопля.

— Який там Сікер! — Здихля заперечно похитав головою. Він поклав руку на холодну щоку мертвої дитини. Його очі

наповнилися сльозами. Я сам трохи не розплакався. До горла підступив клубок. Одна загадка вирішилася. Мертве личко малятка Дон було як дві краплі води схоже на обличчя мого друга Саймона Вільямсона.

Після цього Здихля засукав рукав куртки і показав ранки, що сочилися, на руці:

— Я більше ніколи не доторкнуся до цього лайна. З цієї миті я зав'язав. — Його обличчя прибрало виразу пораненого лошати, яким він завжди користувався, коли хотів, щоб його пожаліли або дали йому грошей. Я майже повірив йому.

Метті подивився на Здихлю:

— Не дурій, Саю. Не роби помилкових висновків. Те, що сталося з дитиною, не має жодного відношення до погані. І Леслі теж не винна. Щодо неї я прогнав. Вона була хорошою матір'ю. Вона любила свою дитину. Ніхто не винен. Вона просто задихнулася вві сні. Трапляється часто-густо.

— Ага, той, задихнулася вві сні, чуваче... тяміш? — підтримав його Картопля.

Я відчув любов до них усіх. До Метті, Картоплі, Здихлі та Леслі. Я хотів сказати їм про це, але вийшло тільки:

— Я зварю.

Вони подивилися на мене охуїлими поглядами.

— Я, — знизав я плечима, немов виправдуючись. І пошкандибав у вітальню.

Це було вбивство. Леслі. Я нічим не можу допомогти в такій ситуації. Тим більше в такому стані. Радше можу зашкодити. Леслі сиділа в тому ж положенні. Напевно, треба

було підійти й заспокоїти її, обійняти, нарешті. Але всі мої кісточки так викручувало й дряпало, що я не міг ні до кого торкнутися. Тільки бурмотав:

— Мені дуже шкода, Леслі... але ніхто не винен... вона за-
дихнулася в ліжечку... малятко Дон... така славна крихітка...
який жаль... такий гріх на душу...

Леслі підняла голову і подивилася на мене. Її худе, бліде обличчя нагадувало череп, обмотаний білою ізоляційною стрічкою, а під червоними очима чорніли кола.

— Ти звариш? Мені потрібно вмазатися, Марку. Мені до зарізу потрібно вмазатися, блядь. Давай, Маркі, звари мені дозняк...

Нарешті я міг принести хоч якусь користь. По всій кімнаті були розкидані шприци та голки. Я спробував згадати, який з баянів мій. Здихля каже, що він ніколи в житті не стане ширяти чужою машиною. Пиздить. Коли ти в такому стані, тобі глибоко насрать. Я узяв той, що лежав під рукою, цей принаймні не Картоплин, тому що він сидів в іншому кінці кімнати. Якщо Картопля досі не ВІЛ-інфікований, то уряд повинен послати в Лейт делегацію статистиків, щоб з'ясувати, чому тут не працює теорія вірогідності.

Я дістав ложку, запальничку, ватні кульки й трохи тієї хріновини, яку Сікер сміє називати «герою». У кімнату повернулися інші сторчки.

— Геть звідси, розпиздяї, — наїхав я на них, замахавши руками. Я знав, що розігрую з себе Баригу, і трохи ненавидів себе, адже це жахливо, коли з тобою так поведуться. Але жод-

на людина, що побувала в моєму становищі, ніколи в житті не стане заперечувати, що абсолютна влада розбещує. Чуваки відступили на декілька кроків назад і мовчки спостерігали за тим, як я варю. Цим козлам доведеться почекати. Спочатку Леслі, потім я. Базару немає.

Сторчкова дилема № 64

— Марку! Марку! Відчини двері! Я знаю, що ти тут, синку! Я знаю, що ти тут!

Це моя мама. Я вже давно її не бачив. Я лежу за декілька футів од дверей, що ведуть у вузький передпокій з іншими дверима. За цими дверима стоїть моя мати.

— Марку! Синочку, прошу тебе! Відчини двері! Це я, твоя мама, Марку! Відчини двері!

Здається, мама плаче. Вона говорить «ди-ви-ирі». Я люблю маму, дуже люблю, але якось особливо, мені навіть важко, майже немисливо зізнатись їй у цьому. Але я все одно її люблю. Так сильно, що навіть шкода, що в неї такий син. Мені б хотілося знайти собі заміну, бо здається, що я не змінюся ніколи.

Я не можу підійти до дверей. Жодних шансів. Навпаки, я вирішив зварити ще один дозняк. Мої больові центри повідомляють, що вже пора. Вже пора.

Господи, дедалі гірше.

У цьому порошку надто багато бодяги. Це видно з того, як туго він розчиняється. Ух, проклятущий Сікер! Потрібно буде забігти до старих, відвідати їх. В першу чергу сходжу в гостину до них, ну, а потім, звичайно, до цієї суки Сікера.

Її мужик

Єбичеська сила!

Ми просто вийшли хильнути по кухлику. Їбанутись можна.

— Ти бачив? Зовсім з'їхав з глузду, — сказав Томмі.

— Обломися, хлопе. Краще не втручайся. Ти ж не знаєш, у чому там справа, — сказав я йому.

Але я все бачив. Ясно, як божий день. Він її вдарив. Не просто шльопнув, а садонув кулаком. Жах.

Добре, що поряд з ними сидів Томмі, а не я.

— Я тобі сказав, суко! Не зрозуміло, блядь? — парубок знову заволав на неї.

Ніхто й вухом не повів. Високий чувак із довгим світлим волоссям, що стояв біля стійки, подивився на них і всміхнувся, а потім розвернувся й став дивитися гру в дартс. Ніхто з гравців навіть не обернувся.

— Ще по одній? — я ткнув пальцем у напівпорожній кухоль Томмі.

— Угу.

Коли я підійшов до стійки, вони завелися знову. Я усе добре чув. Бармен і цей патлатий теж.

— Ну давай. Удар іще. Давай! — Вона його розводила. Голос, як у привида, блядь, верескливий такий, а губи не ворушаться. Хрін розбереш, хто кричить. Бар напівпорожній, блядь. Могли б сісти в іншому місці. Так ні ж, вибрали саме це.

Він заїхав їй у пику. З губи бризнула кров.

— Бий мене ще, мудака йобаний. Давай!

Він ударив. Вона завищала, потім почала ревти й обхопила голову руками. Він сидів поруч і зирив на неї: кулі горять, щелепа відвисла.

— Милі сваряться, — всміхнувся патлатий, упіймавши мій погляд. Я теж йому осміхнувся. Не знаю навіщо. Просто мені потрібні друзі. Я ніколи нікому цього не скажу, але в мене проблеми з «синілом»¹. Коли в тебе такі справи, товариші починають уникати тебе, щоб у них теж не виникло проблем із «синілом».

Я глянув на бармена, сивого мужика з вусами. Він похитав головою і пробурчав щось собі під ніс. Я забрав келихи. «Ніколи в житті не піднімай руки на жінку, синку», — часто казав мені батько. «Той, хто це робить, — найостанніший мерзотник», — говорив він. Гад, який бив дівицю, цілком підходив під цей опис. Брудне чорне волосся, худе бліде обличчя та чорні вуса. Ух, сволота блядська.

Мені не хотілося тут залишатися. Я просто вийшов спокійно випити. Декілька кухлів, я присягнувся Томмі, щоб тільки він пішов зі мною. Я можу себе контролювати. Тільки пиво, ніякої «синьки». Але від усієї цієї гидоти мені захотілося віскі. Керол пішла до матері. Сказала, що переночує в неї. Я пішов випити пивця, але хто зна — може, я нажиратимусь.

Коли я сів на місце, Томмі важко дихав і дивився незмигним поглядом.

— Я хуїю, Сексе... — сказав він мені, скрегочучи зубами.

¹ Синільна кислота.

Око в дівиці все розпухло й запливло. Щелепа теж розпухла, а з губи текла кров. Дівиця була худенька і розсипалася б на частини, удар він її ще хоч раз. Але вона не здавалася.

— Це твоя відповідь. Це твоя єдина відповідь, — прокричала вона крізь ридання, лютуючи і в той же час жаліючи себе.

— Заткнися! Я кому сказав? Заткнися, суко! — Він просто задихався від злості.

— А що ти зробиш?

— Ах, ти сучара... — Він уже зібрався був дати їй ще раз.

— Ну все, годі, чуваче. Обламайся. Ти звихнувся, — сказав йому Томмі.

— Це не твоя собача справа, блядь! Не сунь свій ніс, куди не просять! — парубок ткнув пальцем у Томмі.

— Годі. Угамуйтеся! — закричав бармен.

Патлатий осміхнувся, і декілька гравців у дартс озирнулися.

— Ні, це моя справа, блядь. Що ти зібрався, на хуй, зробити? А? — Томмі нахилився вперед.

— Трясця твоїй матері, Томмі. Попустися, братику, — я боязко схопив його за руку, подумавши про бармена.

Він різко струсив мою руку.

— Хочеш, щоб я начистив тобі рило? — заволав парубок.

— А ти думаєш, що я не дам у відповідь? Йобаний пиздюк! Пішли вийдемо, суко. Дав-в-ва-а-а-ай! — сказав Томмі співучо, знущаючись із нього.

Парубок обісрався зі страху. Отож-бо й воно. Томмі — чувак крутий.

— Не твоя справа, — сказав він, але вже не так нахабно. І тоді на Томмі накинулась тітка цього патлатого.

— Це мій мужик! Ти говориш із моїм мужиком, трясця твоєї матері! — Томмі настільки сторопів, що не встиг ухилитися, коли вона нахилилася до нього і запустила нігті йому в обличчя.

Ну, а потім пішло-поїхало. Томмі встав і захуявив парубкові в пику. Він звалився зі стільця на підлогу. Я теж схопився і підбіг до патлатого. Спочатку заїхав йому в щелепу, потім схопив за патли, блядь, нахилив довбеху і кілька разів захерячив ногою по фейсу.

Один раз він поставив блок, а другий удар був несильним, тому що я був у кросах. Він замахав руками і вирвався. Позадкував: пика уся червона, ні фіга не второпав. Він міг би навалити мені на раз, а він просто стояв, розставивши руки.

— Що за хуйня?

— Жарт! — сказав я.

— Жарт? — чувак абсолютно охуїв.

— Я дзвоню в поліцію! Усі вийшли звідси або я дзвоню в поліцію! — закричав бармен і для більшого ефекту зняв трубку.

— Ніяких розборів, хлопчаки, — грізно наказав жирний мудака із команди гравців у дартс. У нього була повна жменя стрілок.

— Я тут ні до чого, брате, — сказав мені патлатий.

— Отже, я типу як обізнався, — відповів я.

Тітка з мужиком, які заварили, хуй їм, усю цю кашу, — мовляв, ми просто хотіли спокійно випити, — крадькома прошмигнули в двері.

— Суки йобані! Це мій мужик, — крикнула вона нам на останок.

Томмі опустив руку мені на плече.

— Ходімо звідси, Сексе, — сказав він.

Жирний мудак із команди гравців у дартс, він був у червоній майці з назвою бару, мішенню і написом «Стью» внизу, ще не все сказав.

— Більше не приходьте сюди і не влаштовуйте бузи. Це не ваш бар. Я вас бачив. Ви друганите з тим рудим і з Вільямсоном, який з кіскою. Вони кінчені наркомани. Нам тут не потрібно цієї потолочі.

— Ми не вживаємо наркотиків, братику, — сказав Томмі.

— Угу. Тільки не в цьому барі, — продовжував жирний.

— Гаразд, Стью. Хлопці не винні. Це все той мудак Алан Вентерс зі своєю чувихою. Вони вже точно сидять на голці. Ти ж знаєш, — сказав інший чувак із рідким світлим волоссям.

— Нехай з'ясовують стосунки в себе вдома, а не в пабі, — сказав перший.

— Сімейна сварка. Та й усе. Не треба напружувати людей, які просто прийшли випити і таке інше, — погодився білявий.

Гірше залишилося позаду. Я боявся, що вони підуть за нами, і тому йшов швидко, а Томмі відставав.

— Куди тебе несе?

— На хуй іди. Ходімо швидше.

Ми виповзли на вулицю. Я озирнувся: з бару ніхто не виїшов. Попереду ми побачили ту чокнуту парочку.

— Треба б розквитатися з цим козлом, — сказав Томмі, вже готовий бігти за ними.

Я помітив, що підійшов автобус. Двадцять другий. Нам щастить.

— На хуй, Томмі! Наш автобус. Їдьмо.

Ми побігли на зупинку і сіли в автобус. Піднялися на другий поверх і пройшли в самий кінець салону, хоча нам усього кілька зупинок.

— Що у мене з обличчям? — запитав Томмі, коли ми сіли.

— Як завжди. Повний пиздець. Навіть краще стало, — сказав я йому.

Він подивився на своє віддзеркалення у вікні.

— Йобана тварюка, — вилаявся він.

— Пара йобаних тварюк, — виправив його я.

Правильно, що Томмі вдарив чувака, а не чувиху, хоча його вдарила вона, а не він. Свого часу я натворив купу речей, за які мені тепер соромно, але я ніколи в житті не бив тьолок. А все, що каже Керол, це пиздіж. Вона каже, що я застосовую до неї насильство, але я ніколи її не бив. Я просто тримав її, щоб можна було поговорити. Вона каже, що втримувати — це все одно, що бити, і що це теж насильство. Я так не думаю. Я просто хотів притримати її, щоби поговорити. Коли я розповів про це Рентсу, він сказав, що Керол має рацію. Я сказав, що вона може приходити і йти, коли завгодно. Я, звичайно, спиздів. Просто я хотів поговорити з нею. Франко зі мною

погодився. «Ти просто ніколи не жив із тіткою», — сказали ми йому.

В автобусі мені стало нудно і тужно. Напевно, Томмі теж, тому що ми більше не розмовляли. Але вранці ми туситимемо разом із Рентсом, Жебраком, Картоплею, Здихлею і всім натовпом у якому-небудь шинку й дружно брехатимемо про свої подвиги.

Вербування під «спідом»

1. Підготовка

Картопля й Рентон сиділи в пабі «Королівська миля». Заклад косив під американський тематичний бар, але не дуже вдало: це було божевільне нагромадження антикваріату.

— Який йобнутий дурень, цей відрядить нас із тобою на одну й ту саму роботу? — запитував Картопля, сьорбаючи свій «гінес».

— Для мене це повний пиздець, хлопе. Не треба мені ніякої роботи, блядь. Це буде жах! — Рентон похитав головою.

— Авжеж, класно було б, тай ширяти й далі, угу?

— Тільки не здумай зірвати співбесіду, Картохо, а то ці суки настукають на біржу, і ті покидьки не платитимуть тобі бабла. У Лондоні зі мною таке вже було. Тут потрібно оглядатись на задні колеса.

— Ага... А що мені тоді, типу, робити?

— Потрібно вдати, ніби ти хочеш працювати, і в той же час зірвати на хуй співбесіду. Якщо не будеш лохом, вони не

зуміють ні хера з тобою зробити. Треба бути самим собою і чесно про все розповісти — тоді вони ніколи не дадуть тобі ніякої їбучої роботи. Але якщо ти сидітимеш і мовчатимеш, то ці покидьки відразу пошлють тебе на біржу. Вони скажуть: цього чувака не можна чіпати.

— Для мене це важко, чувак... Тямиш? Важко все це повернути... той, типу, можу злякатися, второпав?

— Томмі принесе «спіду». Коли в тебе співбесіда?

— Аж о пів на третю.

— Класно, у мене о першій. Зустрінемося тут о другій. Я дам тобі свою краватку й «спіду». Прикинься трохи кращим, покажи товар з лица, зрозумів? Гарзд, давай катати заяви.

Вони поклали на стіл перед собою бланки. Рентон заповнив свій майже до половини. Картопля краєм ока пробіг кілька пунктів.

— Отакої... Ти чьо, чувак? «Джордж Херіот»? Ти ж ходив у лейтську школу...

— Усім добре відомо, що в нашому місті в тебе дуже хуїові шанси отримати пристойну роботу, якщо ти не ходив у мажорську школу. Випускникові «Джорджа Херіота» вони ніколи не запропонують місце швейцара в готелі. Це тільки для нас, плебеїв; отже, пиши шо-небудь у цьому роді. Якщо ці козли побачать у тебе в заяві школу «Огі» чи «Крейгі», то відразу дадуть тобі чорну робітку... Пиздець, мені вже час. Коротше, не спізнуйся. Скоро побачимось.

2. Процес: містер Рентон (13.00)

Завідувач прийому на роботу, який зі мною привітався, виявився моторошно прищуватим типом в обтислому костюмі з лупою на плечах, схожою на доріжки кокаїну. У мене аж руки зачесалися на вигляд цього мудака. Його рябе обличчя і вугри геть руйнували враження, яке ця їблива смердючка намагалася справити. Навіть під час найстрашніших ломок у мене ніколи не було такого кольору обличчя, як у цього нещасного гівнючка. Напевно, він уже приготувався до нападу. Посередині сидів товстий, вийобистий мудило, а праворуч від нього — вискалена бабега в костюмі ділової жінки, з обличчям, намазаним товстим шаром крему, — типова «жаба». Бомбезний розклад для отримання місця йобаного швейцара. Як і слід було сподіватись, усе почалося зі вступного гамбіту. Жирний подивився на мене з теплотою в погляді і сказав:

— У вашій анкеті написано, що ви відвідували гімназію Джорджа Херіота.

— Ах, так, шкільна пора чудова... Як давно це було!

Я ще міг збрехати в заяві, але тільки не на співбесіді. Яюсь справді відвідав «Джордж Херіот»: коли я був помічником учня в «Гілсленді», ми робили там якусь роботу за контрактом.

— Старий Фозерінгхем усе ще читає лекції?

Сука. Одне з двох: або читає, або пішов на пенсію. Ні. Занадто ризиковано. Що-небудь ліве.

— Боже, ви знову нагадали мені про дитинство... — Я осміхнувся. Жирна тварюка, мабуть, залишилася задоволена

відповіддю. Це мене турбує. Мені здалося, що співбесіда закінчена і вони зараз запропонують мені роботу. Решта питань були приємні й нешкідливі. Мій план накrywся пиздою. Та вони радше дадуть випускникові комерційного училища з серйозним психічним розладом місце інженера з ядерної енергетики, аніж запропонують хлопцю з ученим ступенем чистити різниці. Потрібно щось із тим робити. Який жак. Жирний вважає мене випускником «Джорджа Херіота», який збився зі шляху, і хоче мені допомогти. Грубий прорахунок, Рентоне!

Величезне «дякую» прищуватому хую. (Я маю право допустити, що хуй у нього теж у прищах, зважаючи, що решта частин його тіла густо покрита чиряками.) Боячись, він ставить мені питання:

— Е... містере Рентоне... е-е... як ви, е-е, можете пояснити... всі ці перерви у своїй роботі, е...

А як ти поясниш перерви між своїми словами, підоре?

— Бачте, я вже давно страждаю від героїнової залежності. Я намагався боротися з нею, але вона заважає моїй трудовій діяльності. Я вважаю, що повинен чесно в усьому зізнатися і розповісти про це вам як моему можливому майбутньому працедавцеві.

Карколомний трюк. Вони нервово засовалися на стільцях.

— Що ж, е-е, спасибі за відвертість, містере Рентоне... е-е, нам потрібно з деким порадитися... ще раз спасибі, ми з вами зв'яжемося.

Фантастика! Стіна холодності й відчуженості, що стояла між нами, в одну мить повалилась. Тепер-то вони не посміють сказати, що я не намагався влаштуватися на роботу...

3. Процес: містер Мерфі (14.30)

Цей «спід» — повний ульот. Я весь типу як пружина, чекаю не дочекаюся співбесіди. Рентс сказав: «Покажи товар особою, Картохо, і розкажи усю правду». Ну, де ці коти, починайте швидше!..

— У вашій анкеті написано, що ви відвідували гімназію Джорджа Херіота. Сьогодні просто урожай на колишніх «херіотських» випускників.

Ага, жирний котяра.

— Я щас усе поясню. Насправді, я ходив в «Огі», школу Св. Августина, ну, а потім у «Крейгі», ну, знаєте, «Крейгройстон». Я вписав «Херіот», тому що думав, це, типу, допоможе мені отримати роботу. Ви ж знаєте, в нашому місті дискримінація, ну, і таке інше. А як ці мажори в піджаках із краватками побачать «Херіота», або, там, «Деніела Стюарта», або Единбурзьку академію, вони відразу, типу, починають пертися. Я второпав, ви хотіли сказати, цей, я, мовляв, бачу, що ти ходив у «Крейгройстон», так?

— Ні, просто я намагався зав'язати бесіду, бо сам закінчив «Херіот». Мені хотілося, щоб ви розслабилися. Але я можу заспокоїти вас щодо дискримінації. Ми з вами користуємося абсолютно рівними можливостями.

— Оце кльово, чувак. Тепер я спокійний. Просто мені до зарізу потрібна робота. Я всю ніч не спав. Усе переживав, що провалю співбесіду. Коли ці коти читають в анкеті «Крейг-ройстон», вони, цей, думають, що кожен, хто ходив у «Крейгі», він типу кінчений, правильно? Але ви ж знаєте, цей, Скотта Нісбета, футболіста? Він грає за «Гунів»... ну, перший склад «Рейнджерсів», і підписує найдорожчі міжнародні контракти, второпали? Так-от, чувак, цей хлопчак на рік молодший за мене і вчився разом зі мною в «Крейгі».

— Можу вас запевнити, містере Мерфі, нас значно більше цікавлять отримані вами оцінки, ніж те, в яку школу ви чи будь-який інший кандидат ходили. Тут сказано, що ви успішно склали п'ять випускних іспитів...

— Та годі! Ну це, годі про це, котяро. Усі ці випускні — суцільний трьоп. Я написав про них чисто для відмазки. Щоб типу виявити ініціативу. Втямили? Мені до зарізу потрібна робота, чувак.

— Послухайте, містере Мерфі, вас направило до нас Управління центру зайнятості. І ви не маєте потреби брехати нам, як ви сказали, «для відмазки».

— Чу... все одно, чувак. Ти ж тут головний, типу як начальник, мажор, який, цей...

— Так, по-моєму, ми тупцяємо на місці. Скажіть же нам, нарешті, невже ви настільки потребуєте роботи, що готові для цього збрехати?

— Мені потрібні башли, чувак.

— Даруйте, що ви сказали?

— Капуста, е-е... ну, там, цей, хавка, флет. Уторопав?

— Розумію. Але що саме вас притягає в індустрії розваг?

— Ну, всім подобається веселитися, ну, там, усякі задоволення. Це і є типу розваги, чувак. Мені подобається, коли люди веселяться, тямиш?

— Добре. Дякую вам, — сказала краля з штукатуркою на обличчі. А мені до вподоби ця мала... — Що ви вважаєте своїми основними чеснотами? — запитує.

— Ну... цей, почуття гумору. Його треба мати, без нього нікуди, без цього не обійдешся, тямите? — Не треба так часто повторювати «тямите», а то ці мажори подумають, що я типу плебей.

— А які у вас слабкості? — запитав своїм скрипучим голосом кошак у костюмчику. Це той прищуватий, — Рентс не збрехав щодо вугрів. Викапаний леопардик.

— Напевно, я занадто педантичний, розумієте? Коли щось, цей, не по-моєму, так мене краще не чіпати, тямите? Після такої співбесіди у мене весь день будуть класні вібрації, тямите?

— Красно дякую, містере Мерфі. Ми вас повідомимо додатково.

— Ні, чувак, це тобі спасибі. Це найкраща співбесіда в моєму житті, второпав? — Я підскочив до них і потиснув лапу кожному з цих котяр.

4. Обговорення

Картопля зустрівся з Рентоном у тому ж барі.

— Як успіхи, Картохо?

— Класно, чувак, класно. Навіть занадто класно. Ці мажори можуть навіть запропонувати мені роботу. Грьобані віб-

рації. Але щодо «спіду» ти мав рацію. Я ще ніколи, типу, так себе не розхвалював. Оце відтяг, чуваче, ульот так ульот.

— Випиймо за твій успіх. Хочеш ще децл «спіду»?

— Не відмовлюся, чуваче, ну, це й не відмовлюся.

НА ГОЛЦІ

Шотландія вживає наркотики для психічної оборони

Я не міг сказати Ліззі про тусню в «Берроуленді». Ніякої, блядь, можливості, чуваче, я тобі кажу. Я купив квиток після того, як дістав «гери». В мене був голяк із грошима. А в неї день народження. Або квиток, або подарунок. Вибору не лишилося. Виступав Іггі Поп. Я думав, вона мене зрозуміє.

— Ти купуєш квитки на всяких йобаних Іггі Попів і не можеш купити мені подарунок на день народження! — Ось що вона сказала. — Доки я маю нести цей чортовий хрест? Божевільня якась.

Я не образився. Її правда. Я сказав їй щось типу «сам в усьому винен». Наївна бідолаха Томмі. Йобаний ти по голові. Вічно переймаєш удар на себе. Якби я був хоч трохи більше — як би це сказати? — лукавим, я би нічого не сказав їй про квитки. Але коли я занадто схвильований, у мене вся душа розхриставшись. Безстрашний Томмі Ган. Бідний дурник.

Спочатку я нічого не говорив їй про тусню. Але за день до концерту Ліззі сказала мені, що мріє сходити на «Звину-

вачену». Там грає та ж сама актриса, що і в «Таксисті». Чесно кажучи, мені не хотілося йти на цей фільм: надто багато навколо нього галасу й реклами. Але справа, як ти розумієш, була не в цьому, а в тому, що я сидів сракою на квитках на сейшн Ярма. Тому я вимушений був розповісти про «Берроуленд».

— Завтра я не можу. У мене квитки на сейшн Іггі Попа в «Берроуленді». Я йду разом з Мітчем.

— То, значить, тобі приємніше піти на концерт із цим гробаним Деві Мітчеллом, ніж іти разом зі мною в кіно? — Бідолаха Ліззі. Це було риторичне питання, шаблонна зброя жінок і психопатів.

Суперечка переросла в звичайне з'ясування стосунків. Я інстинктивно йшов на конфлікт і готовий був відповісти «так», але це значило б, що я посилаю Ліззі на фіг, а я страшенно люблю займатися з нею сексом. Боже, як я це люблю! Особливо раком, коли вона тихо стогне, поклавши свою красиву голівку на жовті шовкові пошиванки, у мене вдома, — Картопля спиздив їх у крамниці «Все для сім'ї» на Принсіс-стрит і подарував їх мені для затишку. Я знаю: мені не варто бути занадто відвертим щодо нашого життя, хлопе, але спогад про те, яка вона в ліжку, настільки яскравий, що його не здатні затьмарити ні її грубощі, ні лайлива вдача. Як би мені хотілося, щоб Ліззі завжди була такою, як у ліжку!

Я бурмочу ніжні вибачення, але вона сувора й невблаганна: красива і солодка тільки в ліжку. Через це порочне коло вона змарніє завчасно. Вона називає мене останнім їбланом

на світі і ще купою образливих слівцець. Бідолаха Томмі Ган. Ти більше не великий вояка, а великий засранець.

Іггі не винен. Як я можу звинувачувати цього парубка? Звідки йому було знати, коли він долучав «Берроуленд» до свого гастрольного туру, що це посварить двох людей, про існування яких він навіть не здогадується? Так думати може тільки повне чмо. Просто це була крапля, що переповнила чашу. Ліззі — «залізна» леді. Але я все одно щасливий. Мені задрить навіть Здихля. Бути коханим Ліззі — це привілей, але положення, як мовиться, зобов'язало. Виходячи з бару, я відчував, що впустив свою людську гідність.

Удома я закинувся платформою «спіду» і вижер півбатла «Меррідауна». Мені не спалось, я подзвонив Рентсу і запросив його позирити фільмець із Чаком Норрісом. Завтра Рентс від'їжджає до Лондона. Він там буває частіше, ніж удома. Тусується з «чорнушниками». Він вступив у такий собі синдикат із чуваками, з якими познайомився кілька років тому, коли працював на поромі «Гаридж—Гаага». Коли він приїде в Димне Містечко, як ми звемо Лондон, то піде в «Таун-енд-Кантрі». Ми пахкали траву, і нас пробило на «ха-ха», коли Чак почав пиздити купи комуняк-антихристів зі своїм незмінним стоїчним виразом обличчя. Тверезим дивитися це неможливо. А під кайфом — очей не відірвеш.

Наступного дня в мене увесь рот висипало мерзенними виразками. Прийшов Темпс (Гев Темперлі) і сказав, що так мені й треба. За його словами, я занапащу себе «спідом». Ще Темпс сказав, що з моїми оцінками мені треба шукати робо-

ту. Я брякнув йому, що він говорить, як моя матуся, а не як друг. Хоча Гев у чомусь мав рацію. Він працює на біржі праці, і ми завжди вивуджуємо в нього корисну інформацію. Бідолаха Темпс. Напевно, він не спав через нас із Рентсом усю ніч. Темпс терпіти не може біржових кротів, які відтягуються, як звичайні роботяги. Але його нудить від того, що Рентс кожен божий день розпитує його про правові процедури.

Я пішов до матусі, щоб стрельнути трохи грошви на паті. Мені потрібні бабки на потяг, на бухло і на наркоту. Я виступаю по «спіду», він класно йде під «синіл», а бухнути я любив завжди. Томмі — чисто «спідовий» нарк.

Матуся читає мені моралі про шкоду наркотиків і говорить, що я розчарував її та батяню, який дуже переживає через мене, хоча і мало про це говорить. А потім, коли тато повертається з роботи, а матуся йде вгору, він говорить мені, що вона дуже переживає за мене, хоча і мало про це говорить. Якщо чесно, говорить він мені, він дуже розчарований моєю поведінкою. Він сподівається, що я не приймаю наркотиків, і пильно вивчає моє обличчя, неначе там щось написано. Дивно: я знаю «чорнушників», планових і «спідових» нарків, але найїбанутіші нарики — це «синяки» типу Секса. Це погримуха Реба Маклафліна, Другого Призера. Він буквально не просихає, чувак.

Я стріляю грошей і зустрічаюся з Мітчем у «Хебсі». Мітч досі ходить із цією дівцею на ім'я Гейл. Хоча тут і дурневі ясно, що вона йому ще не дала. Поговоривши з ним хвилин десять, я відразу просікаю ситуацію. Йому хочеться набуха-

тися, і я стріляю і в нього грошей. Ми перехилиємо чотири пінти міцного й сідаємо на потяг. По дорозі в Глазго я випиваю ще чотири банки «експорту» і закидаюся двома платформами «спіду». Вижлуктивши декілька кухлів у «Семмі Доуї», ми їдемо на таксі в «Лінч». Після чергових двох пінт (а може, трьох?) і ще однієї платформи «спіду» в параші ми починаємо співати попури з пісень Іггі й забрідаємо в «Голову сарацина» в «Геллоугейті», навпроти «Берроуленду». Ми випиваємо сидру і поліруємо усе винцем, сказано ковтаючи солоні «колеса» в срібній фользі.

Коли ми виповзаємо з бару, я бачу тільки розпливчасту неонову вивіску. Оце так холоднеча тут, блядь, я в шоці, чувак. Ми йдемо на світло і завалюємо в танцзал. Рулюємо прямо в бар. Тут ми далі синячимо, хоч і чуємо, що Іггі вже почав паті. Я скидаю свою розірвану футболку. Мітч насилає на пластмасовий столик доріжку «морнінгсайдівського спіду» — кокаїну.

Потім мене зарубає. Він щось говорить мені про лам, я ні фіга не тямлю, і мене це напружує. Починаються в'ялі п'яні розбори, обмін стусанами, — не пам'ятаю, хто першим ударив. Покалічити ми один одного не можемо, тому що сил у нас уже немає. Бухі як ніч. Коли я піднімаюся, то бачу, як у мене з носа прямо на голі груди і на стіл ллється кров. Я хапаю Мітчача за волосся і хочу садонути його головою об стіну, але руки мене не слухаються. Хтось хапає мене за петельки і виштовхує з бару в коридор. Я встаю і, наспівуючи, йду в ту сторону, звідки долинає музика. Потрапивши в зал, набитий

пiтними тiлами, я, пхаючись лiктями, проштовхуюся до ецени. Якийсь чувак буцає мене головою, але я пробираюся вперед, не звертаючи уваги на нападника. Я скачу перед самою сценою, за декiлька футiв вiд нього самого. Грають «Неоновий лiс». Хтось стукнув мене по спинi й сказав:

— Ти що, псих?

А я продовжую спiвати — я нiби гумовий чоловiчок, що танцює пого¹.

Коли Iггі Поп спiває рядок: «Америка вживає наркотики для психiчної оборони», вiн дивиться прямо на мене; тiльки замість «Америка» спiває «Шотландiя». Вiн зумiв схарактеризувати нас однiєю фразою, i притому так влучно, як ще нiкому не вдавалось... Перервавши свiй танок святого Вiтта, я стою, витрiщившись на нього в священному жаху. Тепер вiн дивиться на когось iншого.

Кухоль

Проблема з Бегбі в тому... хоча з Бегбі цiла купа проблем. Але мене найбільше турбує те, що в його товариствi, особливо, якщо вiн кирний, неможливо по-справжньому розслабитися. Я завжди помічав, що досить найменшого зрушення в його уявленнi про тебе, i ти вмить переходиш iз розряду нерозлучного другана в розряд переслiдуваної жертви. Весь фокус у тому, щоб потурати цьому чуваку, але в той же час

¹ *Пого* — танець, який асоціюється iз раннiм панк-роком i полягає у підстрибуваннi на мiсцi.

не перетворитися на безсловесного кретина. Будь-яка відкрита неповага повинна дотримуватися чітких меж. Ці межі невидимі для сторонніх, але їх інтуїтивно відчуваєш. Крім того, правила весь час міняються залежно від його настрою. Дружба з Бегбі — ідеальна підготовка перед зав'язуванням стосунків з жінкою. Він навчає тебе чуйності й розумінню мінливих потреб іншої людини. Спілкуючись із дівками, я зазвичай поводжуся так само обережно й поблажливо. Принаймні перший час.

Гіббо запросив нас із Бегбі на свій день народження, йому стукнув двадцять один рік. Відмовитися було не можна. Я взяв із собою Хейзел, а Бегбі — свою чуху, Джун. Джун була на взводі, але не давала знаку. Ми забили стрілу в пабі на Роуз-стрит, це була ідея Бегбі. На Роуз-стрит тусуються тільки кінчені, туристи і чмошники.

У мене з Хейзел дивні стосунки. Ми зустрічаємося коли-коли вже впродовж чотирьох років. Між нами навіть є якийсь взаєморозуміння: коли я починаю стирчати, вона тут же кудись пропадає. Можливо, Хейзел тримається за мене тому, що вона така ж задрочена життям, як і я, але замість того, щоб визнати цей факт, вона його заперечує. Для неї головне не наркота, а секс. Ми з Хейзел рідко трахаємося. Річ у тому, що я зазвичай настільки вмазаний, що вже не ведуся, а вона все одно фригідна. Говорять, що фригідних тіток не буває, а є тільки недосвідчені мужики. Може, тут є частка істини і я був би найостаннішим піхвоболом, якби вдавав великого спеца в цій галузі — нескінченні «доріжки» у мене на веняхах говорять самі за себе.

Просто в дитинстві Хейзел згвалтував рідний батько. Вона одного дня проговорилася мені під кайфом. Від мене пуття було мало, тому що я теж вмазав тоді. Але коли я потім спробував викликати її на розмову, вона мене обламала. Відтоді наше сексуальне життя перетворилося на жах. Вона динамила мене хтозна-скільки, а потім усе-таки дала. Поки я її їбав, вона була вся напружена, хапалася за матрац і скрипіла зубами. Врешті-решт, ми перестали кохатися. Це було все одно, що спати на дошці для серфінгу. Ніяка любовна прелюдія не могла розпалити Хейзел. Вона ще більше напружувалася, їй навіть ставало погано. Я сподіваюся, що коли-небудь вона знайде того, хто її розворушить. Ну, а поки ми з Хейзел уклали дивний договір. Ми використовували один одного в соціальному сенсі (інакше не скажеш), щоб створити видимість нормальності. Прекрасне прикриття для її фригідності й моєї торчкової імпотенції. Мої папіки носилися з Хейзел, бачили в ній майбутню невістку. Якби вони тільки знали! Коротше, я подзвонив Хейзел і запропонував їй піти разом зі мною на вечірку: такі собі дві каліки.

Жебрак почав нажиратися ще до того, як ми прийшли. Одягнений у костюм, він мав жалюгідний і загрозливий вигляд: синє чорнило просочувалося на ший і руки з-за коміра і з-під манжет. Здавалося, ніби його татуюванням набридло сидіти в темряві і вони виповзають на світло.

— Рентс, тряця твоєї матері! — заволав він на всю глотку. Тактом він ніколи не вирізнявся. — Як діли, кралю? — запитав він Хейз. — Піхвато виглядаєш! Ти тільки глянь на

нього! — Він показав на мене. — Стиляга, — промовив він загадково. А потім уточнив: — Кінчений покидьок, але стильга. Тямовитий мужик. Вищий клас. Майже як я.

Бегбі завжди нагороджував своїх друзів уявними перевагами, а потім безсоромно привласнював їх собі.

Хейзел і Джун, які, насправді, майже не знали одна одну, розсудливо завели між собою розмову, залишивши мене на поталу Жебракові, цьому генералові Франко. Я згадав, що вже давно не пив із Бегбі наодинці, без інших корешів, які могли б на час його відвернути. Бухати з ним самому було напружно.

Щоби привернути мою увагу, Бегбі засадив мені ліктем під ребра з такою силою, що, якби ми не були приятелями, можна було подумати, що він лізе битися. Потім він почав переказувати якийсь фільм зі сценами безглузлого насильства, який дивився по відаку. Жебрак вирішив зображати усю цю поїбень від початку до кінця, демонструючи на мені прийоми карате, придушення, ножові удари й так далі. Його переказ виявився вдвічі довшим за саму картину. На ранок у мене точно будуть фінгали, а я ще нічого не прийняв на груди.

Ми киряли на галереї і звернули увагу на натовп дурнів, що ломляться вниз у переповнений бар. Вони були на понтах, голосно шуміли й вимахувались. Я ненавиджу таких чуваків. Таких, як Бегбі. Чуваків, що готові накинутися з бейсбольною битою на будь-якого мудака, який від них чимось відрізняється: пакистанця, гея — кого завгодно. Йобані невдахи в країні невдах. Не треба звальювати усю провину на

англійців, які нас завоювали. Особисто я нічого проти них не маю. Вони просто debilі. Нас завоювали debilі. Ми навіть не змогли знайти собі пристойної, живої, здорової культури, щоб вона нас завоювала. Так ні ж! Нами правлять зніжені їблани. На що вони перетворюють нас? На шушваль, мерзотників, покидьків суспільства. Найжалюгідніші, раболіпні, ганебні, нещасні покидьки, які коли-небудь були висрані на світ божий. Я нічого не маю проти англійців. Вони просто риються у своєму ж лайні. Я ненавиджу шотландців.

Бегбі заговорив про Джулі Мейтисон, за якою він колись упадав. Джулі терпіти його не могла. Можливо, саме тому вона мені дуже подобалась. Вона була класна чувиха. Коли вона народила дитину, у неї знайшли ВІЛ, але бебик, слава богу, виявився здоровим. Джулі з дитиною привезли з полового будинку додому в машині швидкої допомоги, з двома чуваками в комбінезонах, типу як від радіації, — шоломи і таке інше. Це було ще в 1985 році. Як і слід було гадати, сусіди, побачивши це, охрініли й підпалили їй будинок. Якщо ти підчепив ВІЛ, тобі пиздець. Особливо якщо ти тьолка, та ще й красива. Наїзд ішов за наїздом. Врешті-решт, у неї стався нервовий зрив, і її пошкоджена імунна система стала легкою здобиччю СНІДу. Джулі померла минулого року на Різдво. Я навіть не був у неї на похороні. Я лежав на матраці на хаті в Картоплі, по вуха у власній блювоті, і не міг зрушитися з місця. Прикро, адже ми з Джулі були хорошими друзями. Ми ніколи з нею не трахалися, нічого подібного. Ми обоє думали, що після цього наші стосунки — дружба між чоловіком

і жінкою — в корені зміняться. Після сексу вони зазвичай переростають у справжню любов або зовсім обриваються. Тут або йдеш уперед, або відступаєш назад — залишитися на тому ж місці важко. Коли Джулі почала ширяти, вона дуже покращала. Як і більшість дівиць. «Гера» ніби розкриває те краще, що в них є. Спочатку вона дає, а потім відбирає, причому з відсотками.

Епітафія Бегбі, присвячена Джулі, була такою:

— Однією класною піхвою менше, блядь.

Я вирішив його обламати й сказав, що, коли він здохне, однією срібною кулею стане менше. Я намагався не показувати своєї злості; це привело б до чергового наїзду. Я спустився вниз, щоб узяти ще по одній. Ті гопники товклися біля стійки, пхаючи ліктями один одного й усіх інших. Обслуговування було жахливим. Роздובане тіло, змальоване шрамами і синім чорнилом татуювань, усередині якого, напевно, колись давно був якийсь чувак, верещало на переляканого бармена:

— Подвійну водку й колу! Ти чьо, глухий? Подвійну водку й колу, трясця твоєї матері!

Я розглядав пляшки віскі на полиці, щосили прагнучи не зітнутися поглядом з цим поцом. Але мої очі не слухалися — їм так і кортіло подивитись убік. Обличчя в мене почервоніло і спалахнуло, ніби перед ударом кулаком або ботлом. Ці чуваки — їбануті на всю голову, з ними краще не зв'язуватися. Я узяв бухло: вино тіткам, а нам — пиво. Отут усе й сталося. Я просто поставив пінту «експорту» перед Бегбі. Він випив її залпом і недбало шпурнув порожній кухоль через перила.

Це був звичайний низенький кухоль з малюнком і ручкою, і краєм ока я бачив, як він описав криву в повітрі. Я подивився на Бегбі, він либився. Але Хейзел і Джун не могли второпати, і на їхніх обличчях відбилася моя безпорадна тривога. Кухоль повалився на голову тому гопникові й розкроїв йому череп, а сам чувак упав на коліна. Його дружки стали в бойову стійку, і один із них підскочив до сусіднього столика і почав лупцювати якогось ні в чому не повинного чувака. Інший накинувся на лоха, що ніс тацю з пивом. Бегбі стрепенувся і помчав униз по сходах. Він вибіг на середину залу.

— Парубкові розбили на хуй голову! Ніхто не вийде звідси, поки я не дізнаюся, хто кинув цього гробаного кухля!

Він гаркав на перелякані парочки і віддавав розпорядження офіціантам. Найдивніше, що ці гопники на нього велися.

— Правильно, братане. Ми щас розберемося! — заволав Подвійна Водка й Кола.

Я не почув, що відповів Бегбі, але це справило враження на Подвійну Водку. Потім Жебрак підійшов до бармена:

— Гей, ти! Дзвони в поліцію!

— Не! Ніякої поліції! — крикнув один із тих психів.

Напевно, судимостей у них було аж занадто. Лох за стійкою обісрався зі страху й не знав, що йому робити.

Бегбі випрямився, м'язи в нього на шиї напружилися. Він обвів лютим поглядом увесь бар і галерею.

— Хто-небудь бачив? Ви що-небудь бачили? — закричав він на групу хлопців петеушного виду, які тут же наклали в штани.

— Ні... — пропищав один із них.

Я пішов униз, велівши Хейзел і Джун залишатися на галереї. Бегбі допитував усіх підряд, як психований детектив з романів Агати Крісті. Він блефував, це було й дурневі ясно. Я приклав до розбитої голови гопника серветку зі столу, намагаючись зупинити кровотечу. Чувак заричав на мене, і я не міг зрозуміти, дякує він мене чи збирається засандалити ногою по яйцях, але не йшов.

Один жирний чувак із групи цих психів підійшов до хлопців біля стійки і стукнув одного з них головою. Усе пішло шкереберть. Дівичі завищали, а чуваки почали з криками битися під дзвін скла. Біла сорочка того парубка вже вся була в крові. Я став проштовхуватися вгору, до Хейзел і Джун. Один поц заїхав мені в скроню. Я помітив його краєм ока і вчасно ухилився. Коли я обернувся, він крикнув:

— Ну давай, сука, давай!

— Вали на хуй, підоре, — сказав я, похитавши головою.

Чувак хотів був ударити мене, але його друган схопив його за руку: молодець, а то б мені не минути лиха. Він трохи завеликий для мене, нехай краще пошукає свою вагову категорію.

— Обламайся, Малкі. Хуй з ним, — сказав його кореш.

А я нишком забрався. Хейз і Джун спустилися разом зі мною вниз. Малкі вже молотив іншого чувака. Я побачив просвіт у середині залу і повів Хейз і Джун до виходу.

— Тут чувихи, братики, — сказав я двом хлопакам, які збиралися вломити один одному, і вони відійшли убік, поступившись нам дорогою. На вулиці Бегбі й цей другий, По-

двійна Водка, пиздили ногами того кінченого покидька, що валявся на землі.

— Фре-е-енк! — Джун видала пронизливий крик.

Хейзел потягла мене за руку.

— Франко!! Ходімо!! — заволав я, хапаючи його за руку.

Він завмер, щоби помилуватися своєю роботою, але скинув мою руку. Коли він озирнувся, мені на секунду здалося, що зараз він почне молотити мене. Він мене не бачив або не впізнавав. Потім сказав:

— Рентсе, жоден мудак не торкне мого брата. Треба їх як слід провчити, Рентсе. Треба їх, на хуй, провчити.

— Молоток! — сказав Подвійна Водка, що влаштував разом із ним цю бійню.

Франко всміхнувся й захуявив чуваку ногою по яйцях. Я відчув цей удар.

— Я тобі покажу «молоток», суко! — вищирився він і з такою силою садонув Подвійну Водку по пиці, що збив його з ніг. З рота в чувака кулею вилетів білий зуб і приземлився поруч на тротуар.

— Френку! Що ти робиш! — заволила Джун.

Завили поліцейські сирени, і ми поволокли Френка по вулиці.

— Той чувак, там залишився той чувак і його братки, ті чуваки, що штрикнули мого брательника, блядь! — обурено кричав він. Джун була в шоці.

Це була брехня. Кілька років тому Жебракового брата Джо штрикнули ножом під час однієї бійки в пабі в Ніддрі. Він сам затіяв ці розбори, і рана була нікчемною. І взагалі,

Франко і Джо терпіти один одного не могли. Але після цього випадку в Бегбі з'явилося помилкове моральне виправдання своїх регулярних запоїв і непримиренної війни з місцевою людністю. Коли-небудь він матиме клопіт. Як пити дати. Не хотілося б мені опинитися в ту хвилину разом з ним.

Ми з Хейзел відстали від Франко і Джун. Хейз хотіла піти додому:

— Він несповна розуму. Ти бачив голову цього парубка? Ідемо.

Я упіймав себе на тому, що брешу їй, щоб виправдати поведінку Бегбі. Який пиздець! Мені просто хотілося її заспокоїти й уникнути сварки. Брехати було легко. У нашому колі заведено брехати щодо Бегбі. З нашої брехні один одному і самим собі виснувалася ціла міфологія. Бегбі разом з нами вірять в усю цю нісенітницю. Ми самі чимало винні в тому, що він став таким, яким він є.

Міф. У Бегбі прекрасне почуття гумору.

Реальність. Почуття гумору будять у Бегбі тільки нещастя, невдачі та слабкості інших, як правило, його друзів.

Міф. Бегбі — «крутий чувак».

Реальність. Особисто я не дуже високої думки про Бегбі як про борця. У сенсі, якщо відібрати у нього усі ці фінки, бейсбольні бити, кастети, пивні кухлі, заточені в'язальні спиці тощо. Я, та й більшість інших чуваків, просто сцю перевірити цю теорію на практиці й беру її на віру. Одного разу Томмі розкрив деякі слабкі місця Бегбі. Тоді йому припало туго. Томмі — чувак здоровий, але Бегбі, потрібно віддати належне, все одно його переборов.

Міф. Кореші Бегбі люблять його.

Реальність. Вони його бояться.

Міф. Бегбі ніколи не чіпає своїх корешів.

Реальність. Кореші Бегбі зазвичай дуже хитрі й не намагаються перевірити це припущення, а в тих окремих випадках, коли вони це роблять, вони самі ж переконуються в зворотному.

Міф. Бегбі підписується за своїх корешів.

Реальність. Бегбі може навісити пиздюлів будь-якому дурневі, який випадково розлив твоє пиво або ненавмисно тебе підштовхнув. Але психопати, що тероризують друзів Бегбі, як правило, залишаються безкарними, тому що вони виявляються ще ближчими корефанами Бегбі, ніж чуваки, з якими він тусується. Він знає їх усіх з виправної школи, в'язниці й за іншими випадковими «масонськими» зв'язками.

Хай там як, ці міфи допомогли мені врятувати становище.

— Послухай, Хейзел. Я знаю, чому Франко такий злий. Ці чуваки зробили його брата Джо калікою на все життя. У них свої тьорки.

Бегбі — це як наркотик. Коли я прийшов у перший клас, училка сказала мені: «Ти сидітимеш з Френсісом Бегбі». Та ж історія повторилася в середній школі. Я прагнув добре вчитися тільки для того, щоб перейти в старший клас і позбавитися від Бегбі. Коли його виключили й перевели в іншу школу, щоби потім засадити в Полмонт, я став гірше вчитись, і атестата мені не видали. Зате зі мною не було Бегбі.

Потім, стажуючись у підрядчика з «Горджі», я вступив до Телфордського коледжу, щоб отримати свідоцтво столяра. Я сидів разом з хлопчачами в кафешці, коли раптом де не візьмися з'явився Бегбі з парочкою інших психів. Вони проходили спецкурс із металообробки для важких підлітків. На цих курсах вони навчилися виготовляти власну добре виготрену металеву зброю, замість того щоб купувати її в магазинах для армії та флоту.

Коли я закінчив ремісниче і вступив до коледжу, а потім до університету Абердина, то навіть не здивувався, побачивши Жебрака на балу для першокурсників, де він лупцював з-під своїх окулярів якогось дебіла з середнього класу, що якось не так на нього подивився.

Ні, Бегбі, звичайно, чувак уматовий. Тут ніяких сумнівів. Але проблема в тому, що він мій корифан, ну і таке інше. Що тут поробиш?

Ми придали ходи і пішли вслід за ними по вулиці: четверо занедбаних людей.

Облом

Я згадав цього чувака. Як два пальці обісцяти. Я вважав його крутим чуваком, блядь, ще в «Крейгі». Він тусувався з Кевом Стронахом і всім цим натовпом. Сукині діти. Вони мене не чіпали; він був здоровий, гад. Але я пам'ятаю, якось один парубок запитав його, звідки він такий, на хуй, узявся? Він сказав:

— Джейкі, — так його звали, — ти з Грентіна або з Ройстіна, блядь?

Цей чувак відповів:

— Грентін — це Ройстін. А Ройстін — це Грентін.

Після того випадку він відразу впав у моїх очах, блядь. Але все це було ще в йобаній школі. Хер знає скільки років тому. Але минулого тижня, блядь, ми сиділи у «Воллі» разом із Томмі та Сексом, Ребом, Другим Призером, знаєш його? І тут заходить цей чувак, цей Джейкі, хуїв громила з «Крейгі». Він ніколи до мене не ліз, блядь. У сенсі, ми ніколи не пиздилися з ним до крові. Знаєш, там, у порту, блядь. Він ніколи не впізнавав мене. Впритул, блядь, не бачив... Але його корифан, цей йобаний прищуватий довбойоб, підходить і тицяє своє бабло, блядь, типу покатати кулі. На більярді, в сенсі. А я йому й кажу:

— Хлопаку, ти після мене, блядь, — і показую на цього рябого. А той кент записав на дошці своє ім'я, сів і сказав: «Хуй з ним», неначе я йому ні хера не сказав.

Я приготувався до мочилова, блядь. Якщо чувак лізе, блядь, на рожен, йому це так не минеться. Тобто, я хочу сказати, я не з тих чуваків, які шукають собі на сраку клопоту; але у мене в руці був більярдний кий, блядь, і я міг би засунути його товстим кінцем у сраку цьому прищуватому — на раз, блядь. Звичайно, в мене було з собою перо, блядь, і все інше. Аякже, сука! Я сказав, я не шукаю собі на сраку клопоту, але якщо якась вйобиста сволота до мене полізла, то я можу відповісти, блядь. Коротше, той рябий кент забашляв

свою капусту, блядь, розставляє кулі, ну і таке інше. Цей прищуватий просто сідає і каже: «Хуй з ним». Я зирю на крутого, типу в школі він був крутим, блядь, рубиш фішку? Цей чувак не каже ні слова, блядь. Навіть рот не розкриває, сука.

Томмі каже мені:

— Чуй, Франко, цей парубійко наривається.

Ти ж знаєш Тема — він не сцикун, блядь. Ці чуваки почули, що він сказав, блядь, але знову ні хуя не відповіли. Прищуватий і цей, типу, «крутий». А ми були два на два, — знаєш Другого Призера: так він спокійний, але коли доходить до бійки, стає звихнутим на всю бошку, блядь. Він нажирився, сука, в уматень, кий у руках не втримати, блядь. Це було о пів на дванадцять, в середу вранці, блядь. Отже, ми могли б один на один, блядь. Але ці чуваки сказали: «Хуй з ним». Прищуватого я ніколи не шанував, але мене обламав, блядь, цей крутий, типу «крутий», сука. Ніякий він, на хуй, не крутий. По правді сказати, він йобаний сцикун, блядь. Це був великий облом для мене, я тобі кажу.

Проблеми з кінцем

Знайти вену — задачка не з простих. Учора мені довелося ширнутися в прутень, — там у мене найбільший веняк. Але я не хочу, щоб це стало за звичку. Це, звичайно, важко тепер уявити, але цим органом можна було б не лише сцяти, — треба знайти для нього й інше застосування.

Дзвінок у двері. Йобаний в рот. Це той бридкий кінчений мудак, Бекстерів синок. Старий Бекстер, царство йому

небесне, ніколи не напружував мене з квартплатою. Старий маразматик. Коли він приходив до мене, я ставав дуже чемним. Знімав з нього піджак, усаджував, пригощав банкою «експорту». Ми говорили про конячок і «Хибсів» п'ятдесятих років зі «славетною п'ятіркою» форвардів — Смітом, Джонстоном, Рейлі, Тернбуллом і Ормондом. Я нічого не знав ні про конячок, ні про «Хибсів» п'ятдесятих, але старий Бекстер ні про що інше говорити не міг, тож я добряче набив руку в цих питаннях. Потім я рився в кишенях його піджака і відстібав собі трохи капусти. Він завжди носив із собою пухкий гаманець. Після цього я або платив йому його-таки бабками, або говорив цьому старому покидькові, що ми з ним уже розраховалися. Ми навіть дзвонили йому по телефону, коли в самих був голяк. Наприклад, коли в мене вписувалися Картопля зі Здихлею, ми говорили йому, що у нас протікає кран або розбите вікно. Іноді ми навіть самі били шибки (наприклад, коли Здихля викинув у вікно старий чорно-білий телек) і викликали цього кретина, щоб обчистити в нього кишені. У його піджаку були справжні скарби, блядь. Я навіть боявся, як би його хто-небудь не пограбував замість мене.

Тепер старий Бекстер відправився на небеса; його змінив синок, якому саме завідувати гуртожитком. Тварюка вимагає плати за цю чортову будку.

— Відчиняй! — крикнув хтось у щілину для листів.

— Рентс!

Це не хазяїн. Це Томмі. Якого хуя йому закортіло?

— Почекай, Томмі. Зара' відкрию.

Я ширяю у свою шишку вже другий день поспіль. Коли я вводжу голку, член схожий на морську змію, над якою проводять якийсь моторошний експеримент. На секунду мені стає погано. Кайф умить ударає мені в голову. Настає чумний прихід, і мені хочеться блюванути. Ця погань виявилася чистішою, ніж я думав, і я трохи переборщив із дозняком. Я роблю глибокий вдих і приходжу до тями. Мені здається, ніби через отвір від кульового поранення в спині в моє тіло вривається струмінь чистого повітря. При передозі такого не буває. Заспокойся. Дихалка працює. Як годинник. Кльово.

Я встаю, шкандибаю до дверей і впускаю Томмі. Це не так-то просто.

Томмі здається свіженьким — аж прикро. Середземноморська засмага, що ще не зійшла, вицвіле на сонці волосся — коротко обстрижене й укладене гелем. В одному вусі золотий цвях з колючкою, яскраво-блакитні очі. Слід сказати, Томмі дуже симпатичний, засмаглий чувак. Він у найкращій формі. Гарненький, безтурботний, розумний і спортивний. Томмі міг би викликати заздрість, але чомусь не викликає. Можливо, річ у тому, що Томмі не настільки самовпевнений, щоб визнавати свої власні достоїнства, і не настільки самозакоханий, щоб горлати про них направо і наліво.

— Посрався з Ліззі, — доповів він мені.

Я не знав, що мені робити — поздоровляти чи співчувати. Ліззі дуже класно трахається, але лається, як швець, і може каструвати самим поглядом. Мені здається, Томмі ніяк не розбереться у своїх почуттях. Напевно, він увесь занурений

в себе, тому що навіть не наїхав на мене за те, що я ширяю, і нічого не сказав про мій стан.

Незважаючи на свою егоїстичну героїнову апатію, я намагався зображати хоч якусь зацікавленість. Але на світ навколо мені було глибоко насрати.

— Страждаєш? — запитав я.

— Навіть не знаю. Якщо чесно, сексу мені бракуватиме. Може, знайти кого-небудь, а?

Томмі були потрібні люди набагато більше, ніж іншим.

Я пам'ятаю Ліззі ще зі школи. Коли я вчився в «Лінксі», ми з Бегбі й Гері Макві валялися в кінці бігової доріжки, ховаючись від пронириливих очей цього мерзотника Велланса — старшого вихователя, запеклого фашиста. Ми зайняли цю позицію, щоб, підглядаючи за дівчатками, що пробігали мимо в шортах і блузах, набратися більше вражень і вдосталь надручтися. Ліззі запропонувала влаштувати забіг, але прийшла другою — її обійшла довгонога Мораг Гендерсон на прізвисько Западлістка. Ми лежали на животі, підперши голови ліктями, і спостерігали за тим, як Ліззі напружувалася з останніх сил із тим виразом злісної рішучості на обличчі, з яким вона робила все на світі. Все-все? Якщо Томмі від неї пішов, то можна розпитати його, як вона трахається. Ні, не потрібно... ні, я все-таки розпитаю. Коротше, я почув чиєсь важке дихання і, обернувшись, побачив, як Бегбі повільно крутить стегнами. Не відриваючи очей від дівчаток, він говорив:

— Ох, ця Ліззі Макінтош... ох і піхва... я б їбав її в сраку сім разів на тиждень... оце так срака... оце так дійки...

Потім він упав обличчям у дерен. Тоді я ще погано знав Бегбі. В ті часи він не був ще основним, а тільки одним із суперників, та до того ж побоювався мого братика Біллі. Насправді, я був боягузливим хлопчаком і виїжджав в основному на Білліній репутації. Коротше, я перевернув Бегбі на спину й оголив його вимазаний у землі грайник, який стікав спермою. Чувак потайки вирив своїм розкладним ножом ямку в м'якому дерні і нишком відіграв поле. Я заіржав. Бегбі теж. У ті часи він був простіший, поки не повірив у себе, і слід сказати, ми усі вважали його пропащим психом.

— Так ти онаніст, Франко! — сказав Гері.

Бегбі заховав свою шишку і застєбнув ширіньку, а потім набрав у жменю сперми, перемішаної із землею, і розмазав її Гері по обличчю. Я мало не здох зі сміху, коли Гері, роздратувавшись, схопився на ноги й почав лупцювати Бегбі по підощвах кросівок. Зігнавши злість, він угамувався. Насправді, це історія не про Ліззі, а про Бегбі, хоча приводом для неї послужила безстрашна сутичка Ліззі з Западлїсткою. Коротше, коли кілька років тому Томмі зійшовся з Ліззі, майже усі подумали: «Таланить же дурневі!» Навіть Здихля жодного разу не трахав Ліззі.

Дивно, що Томмі досі нічого не сказав про «геру», хоча по всій кімнаті були розкидані баяни, та й так було видно, який я уторчаний. Зазвичай у таких ситуаціях він перетворюється на погану копію моєї старенької, і починається: ти

пустився берега, одумайся, ти зможеш прожити без цього сміття й іншої херні.

Але цього разу він сказав:

— Навіщо ти колешся, Марку?

У його голосі звучав щирий інтерес. Я знизав плечима. Мені не хотілося говорити про це. Чувакам із докторськими ступеннями й університетськими дипломами платять великі гроші тільки за те, щоб вони детально мене розпитували. Я ситий цим по горло. Але Томмі наполягав.

— Розкажи мені, Марку. Мені треба знати.

І я подумав: якщо адвокати й поліціанти дістають у мене роз'яснення, то невже мої найближчі друзі, з якими я весь час спілкуюся, не заслужили, щоб я хоч би спробував їм це пояснити? У мене розв'язався язик. Коли я заговорив про це, мені стало на подив добре, спокійно і легко.

— Не знаю, Том, просто не знаю. «Чорний» робить речі ніби реальнішими. Життя — нудна й безглузда штука. Усе починається з піднесених надій, які потім щезають. Ми розуміємо, що всі ми помремо, так і не знайшовши відповіді на найголовніші питання. Ми розвиваємо усі ці тяжкі ідеї, які просто по-різному пояснюють наше реальне життя, але не дають нам ніяких цінних знань про велике, про сьогоднішня. По суті, ми проживаємо коротке життя, повне розчарувань, а потім помираємо. Ми заповнюємо його всяким лайном — кар'єрою та шлюбом, щоб створити для себе ілюзію, ніби в цьому є якийсь сенс. Героїн — чесний наркотик, тому що він позбавляє від ілюзій. Якщо тобі добре під героїном,

то ти здаєшся собі безсмертним. А якщо тобі погано, то ти з головою поринаєш у те лайно, яке й так тебе оточує. Це єдиний по-справжньому чесний наркотик. Він не змінює твою свідомість. Він просто дає тобі кайф і почуття щастя. Після цього ти бачиш усю вбогість світу без оздоб, і тобі більше не допомагають ніякі знеболювальні.

— Нісенітниця, — сказав Томмі і додав: — Найповніша нісенітниця.

Можливо, його правда. Якби він запитав мене минулого тижня, я би, напевно, сказав йому щось прямо протилежне. І якби навіть він запитав мене сьогодні вранці, я б теж відповів інакше. Але в цей момент я носився з теорією, що «чорний» робить свою справу, коли все інше здається нудним і непотрібним. Моя біда в тому, що, як тільки я відчуваю можливість чи бачу нагоду отримати те, чого я домагався — нехай це дівиця, квартира, робота, освіта, гроші тощо, — воно відразу стає для мене нудним і нецікавим і знецінюється в моїх очах. Але з «чорним» усе по-іншому. З ним не можна так просто розлучитися. Він не відпустить тебе. Спроба вирішити проблему з «чорним» — найважче завдання. І це дає невимовну насолоду.

— Це дає невимовну насолоду.

Томмі подивився на мене:

— Це дає кайф.

— Не їби мені мізки, Томмі.

— Але ж ти сказав, що це дає насолоду. Я просто хочу спробувати.

— Не треба. Послухайся моєї ради, Томмі.

Але це ще більше його розпалило.

— У мене є бабло. Давай. Звари мені дозняк.

— Томмі... не гони біса, чувак...

— Ну давай же! А ще друг, блядь. Звари мені дозняк. Від одного уколу мені ні хера не буде. Давай.

Я знизав плечима і зробив, як він просив. Добре почистив свою машину, зварив слабенський дозняк і допоміг йому ширнутись.

— Від цього охуїти можна, Марку... як на американських гірках, блядь... мене пре, блядь... пре на всю котушку...

Я охуїв від його реакції. Не багато чуваків так сильно схильні до «чорного»...

Потім, коли прихід кінчився і Томмі зібрався йти, я сказав йому:

— Ти це зробив, чувак. Тепер у тебе повний набір. План, кислота, «спід», «екстазі», грибки, нембутал, валіум, «чорний» — до хуя, блядь. Але зятя: це був перший і останній раз.

Я сказав так, тому що був певен, що чувак попросить у мене взяти трохи з собою. А в мене в самого було мало. У мене завжди мало.

— Зрозуміло, — сказав він, накидаючи куртку.

Тільки-но Томмі пішов, я відразу відчув, що в мене моторошно свербить член. Але чухати його не можна. Якщо я почну його чухати, то можу занести інфекцію. І тоді в мене справді можуть виникнути проблеми.

Традиційний недільний сніданок

Господи, де я, бля? Де, блядь... я не знаю цієї кімнати... Думай, Деві, напруж мізки. У мене не вистачає слини, щоб відірвати язика від піднебіння. Що за бридня. Що за йобана... що за... більше ніколи... Ох, блядь!.. Ні... будь ласка. Ні, сука, ні... Будь ласка. Тільки не зі мною. Будь ласка. Звичайно, ні. Звичайно, так. Так. Я прокинувся в чужому ліжку, в чужій кімнаті, по вуха у власному лайні. Я обісцявся. Обблювався. І обісрався. Голова, сука, гуде, а в животі рок-концерт. Усе ліжка залите лайном, суцільне їблिवе лайно.

Я прибираю нижнє простирadlo, потім знімаю підковдру і згортаю все разом: в середині плескався їдкий отруйний коктейль. Вузол туго затягнутий, ніде не протікає. Я перевертаю матрац, щоб заховати мокру пляму, і йду в туалет. Стаю під душ і змиваю лайно з грудей, зі стегон і зі сраки. Тепер я знаю, де я: у Гейлиної мами. Йобаний в рот! У Гейлиної матусі. Як я сюди потрапив? Хто мене сюди привів? У кімнаті я бачив, що мої шмотки акуратно складено. Бог ти мій. Хто мене, блядь, роздягнув? Спробую згадати. Сьогодні неділя. Учора була субота. Півфінал у Хемпдені. Ще до матчу я вже був в ауті. Я вирішив, що у нас немає жодних шансів: в Хемпдені немає ані крихітної можливості зробити «стару фірму» — глядачі й судді не дадуть образити офіційні клуби. І замість того, щоб напружуватися з цього приводу, я вирішив просто розслабитись і влаштувати собі неймовірний відрив. Та вже ж, відірвався на славу. Навіть не пам'ятаю, потрапив я на гру

чи ні. Пам'ятаю, як на Дюк-стрит сів на марксменський автобус разом із лейтськими хлопцями — Томмі, Рентсом і їхніми подружками. Пройдисвіти, блядь. Я добре пам'ятаю, як ми виповзли з бару в Рутерглені й потягнулися на матч: «спід», «кислота», план і ціла гора бухла — бутл горілки, який я вижлуктив перед тим, як ми зустрілися в пабі, потім сіли на автобус, потім знову повернулися в бар...

Звідки взялася Гейл, сказати важко. От нефарт. Я знову ліг у ліжко, матрац і ковдра холодили без простирадл. За кілька годин у двері постукала Гейл. Ми зустрічаємося з нею вже п'ять тижнів, але сексу в нас ще не було. Гейл сказала, що не хоче будувати наші стосунки на фізичній основі, інакше вони так і залишаться суто фізичними. Вона вчитала це в «Космополітені» й хотіла перевірити цю теорію на практиці. Отже, вже тижнів п'ять яйця в мене були завбільшки з диню. Напевно, в усій цій сечі, гівні та блювоті було немало сперми.

— Хороші ви були вчора, Девід Мітчелл, — сказала вона з осудом. Вона справді засмучена чи тільки вдає? Спробуй розбери. Потім: — А що з простирадлами? — І справді засмучена.

— Гм, невеличка аварія, Гейл.

— Гарзд, нічого страшного. Ходь униз. Ми саме зібралися снідати.

Вона вийшла, а я стомлено одягнувся і навпомацки сповз по сходах, прагнучи залишитися непоміченим. Вузол прихопив із собою, щоб забрати його й попати.

Гейлині папіки сиділи за кухонним столом. Коли я почув запахи традиційного недільного сніданку, що готувався на плиті, мене занудило. У животі все перекинулося.

— Та-ак, учора в нас хтось перебрав, — сказала Гейлина мама, але, мені на щастя, просто беззлобно дражнячи.

Я знову почервонів ніяково. Містер Г'юстон, що сидів за столом, спробував зам'яти цю справу.

— Ну треба ж коли-небудь розслабитись, — завважив він підбадьорливо.

— Точніше, треба б коли-небудь зробитися розсудливим, — сказала Гейл і тут же зрозуміла, що зробила помилку, коли я непомітно поглянув на неї спідлоба. Невелика залежність мені б не перешкодила. Ризик — благородна справа, блядь...

— Е-е, місіс Г'юстон, — я показав на простирадла, пов'язані вузлом, що лежали біля моїх ніг на кухонній підлозі. — Я тут трохи забруднив простирадло й підковдру. Я візьму їх додому і поперу, а завтра принесу.

— Не турбуйся, синку. Я зараз кину їх у пральну машину. Сідай і снідай.

— Ні, але, е-е... я їх сильно забруднив, — збентежився я. — Я краще заберу їх додому.

— Яка лапочка, — засміявся містер Г'юстон.

— Та ні ж, сиди та їж, синку, а я про них потурбуюся.

Місіс Г'юстон підкралася до мене й несподівано вхопила-ся за вузол. Кухня була її територією, сперечатися з нею тут було не можна. Я притягнув вузол до грудей, але місіс Г'юстон

виявилася моторною, як біс, і неймовірно сильною. Вона міцно вчепилася в простирадла і потягнула їх на себе.

Вузол розв'язався, і на підлогу повалився смердючий потік рідкого лайнища, алкогольної блювоти й пінявої сечі. Місіс Г'юстон завмерла на кілька секунд, а потім побігла до раковини: її знудило. Окуляри, обличчя і білу сорочку містера Г'юстона всіяли коричневі плями. Краплі забризкали покритий лінолеумом стіл і їжу. Здавалося, ніби містер Г'юстон забруднився розбавленим соусом для чипсів. На жовту блузку Гейл теж сіло декілька плям.

Трясця твоїй матері.

— Боже милостивий... Боже... — торочив містер Г'юстон, поки місіс Г'юстон нудило, а я робив зворушливі спроби витерти бруд тими ж самими простирадлами.

Гейл пронизала мене поглядом, повним ненависті й відрази. Я зрозумів, що нашим стосункам — кінець. Я вже ніколи не затягну її в ліжку. Але вперше в житті це мене не хвилювало. Я тільки хотів скоріше звідси ушитися.

Сторчкова дилема № 65

Несподівано похолоднішало; чортів колотун. Свічка майже догоріла. Світло виходить лише з телека. Щось чорнобіле... адже телек чорно-білий, значить, він може показувати тільки чорно-біле... ось якби він був кольоровим, тоді було б інакше... напевно.

Мене морозить, але якщо я рухаюся, стає ще холодніше, бо я розумію, хай йому всячина, все, що я можу реально зробити

для того, щоб зігрітися. Якщо не ворушитися, то можна принаймні заспокоїти себе тим, що у тебе є шанс зігрітися, коли почнеш рухатися або ввімкнеш обігрівач. Головне — залишатися абсолютно нерухомим. Це куди простіше, ніж повзти по підлозі, щоб увімкнути цей йобаний обігрівач.

У кімнаті хтось є. Напевно, це Картоха. У темряві важко говорити.

— Картохо... Картопле...

Ні слова.

— Триклята холоднеча, чувак.

Картопля, якщо це таки він, мовчить. Може, він помер, але найпевніше, ні, тому що я бачу: очі в нього розплющені. Але мені поїбати.

Печаль і скорбота в Сонячному порту

Ленні подивився на свої карти, а потім уважно вивчив обличчя друзів.

— Хто ходить? Біллі, давай, чувак. — Біллі показав Ленні свою руку. — Два тузи, блядь! — Смердючий покидьок! Ти смердючий мудак, блядь, Рентоне. — Ленні ударив кулаком по долоні.

— Краще підсунь до мене бабло, — сказав Біллі Рентон, згрібаючи купу банкнотів, що валялися на підлозі.

— Натсе, кинь мені банку, — попросив Ленні.

Він не зумів упіймати її, і банка впала на підлогу. Коли Ленні відкрив її, велика частина пива вилилася на Пісбо.

— Ти заїбав, підорасе!

— Вибач, Пісбо. Це він винен, — Ленні засміявся і показав на Натса. — Я попросив його кинути банку, а не кидати її мені в голову, блядь.

Ленні встав і підійшов до вікна.

— Нічого не чути від нього? — запитав Натс. — Якщо немає капусти, то грі пиздець.

— Не. Мутить воду, сука, — сказав Ленні.

— А ти йому дзвякни. Довідайся, в чому там річ, — запропонував Біллі.

— Угу, добре.

Ленні вийшов у коридор і набрав номер Філа Гранті. Його дістало грати на чисто символічні ставки. Якби Гранті підкинув грошей, то він би зараз класно затарився. Ніхто не взяв слухавку.

— Немає вдома або не підходить до телефону, — сказав він їм.

— Сподіваюся, цей мудака не гайнув з нашим баблом, — засміявся Пісбо, але це був нервовий смішок — перше відкрите визнання загального невисловленого страху.

— Нехай тільки спробує. Я не воджуся з чуваками, що кидають свою братву, — пробурчав Ленні.

— Але якщо як слід подумати, то це ж Грантова капуста. Він може витратити її на що завгодно, — сказав Джекі.

Вони подивилися на нього з тупою ворожістю. Врешті-решт, Ленні сказав:

— А не пішов би ти на хуй?

— Адже в якомусь сенсі чувак чесно її виграв. Я пам'ятаю, як ми домовлялися. Скластися грішми і зробити один великий банк, щоб додати грі гостроти. А потім усе порівну розділити. Я все це знаю. Я просто кажу, що з точки зору закону... — Джекі спробував пояснити свою позицію.

— Це наша капуста! — обірвав його Ленні. — Гранті знає за хемпденські розклади.

— Я розумію. Але я хотів сказати, що з точки зору закону...

— Заткни свою грьобану патякалку і не вимахуйся, — втрутився Біллі, — ми говоримо не за точку зору закону, блядь. Ми говоримо за братву. Якби була розмова за точку зору закону, блядь, у тебе в будинку не було б ніякої меблі, сукин ти сину.

Ленні схвально кивнув Біллі.

— Ми поспішаємо робити висновки. Може, у нього є ґрунтовні причини. Може, його пограбували, — припустився Натс; його обличчя у віспинах видовжилось і напружилось.

— Може, його хтось пограбував і забрав усю капусту, — сказав Джекі.

— Жоден мудак не посміє пограбувати Гранті. Він такий чувак, що сам кого хочеш пограбує і не потерпить, щоб пограбували його самого. Якби він прийшов і став вішати нам на вуха, я би послав його чимдалі. — Ленні починав турбуватися. Йшлося про спільні гроші.

— Я просто хочу сказати, що безглуздо тягати з собою таку купу бабок. От і все, що я хотів сказати, — заявив Джекі. Він трохи побоювався Ленні.

Протягом шести років Гранті ніколи не пропускав картярської гри в четвер увечері, за винятком тих випадків, коли був у відпустці. На цього парубка завжди можна було покласти. І Ленні, й Джекі не раз пропускали гру: один грабував, а другий виставляв на продаж квартири.

Звичай збирати спільні, або «відпускні», гроші залишився з тих часів, коли усі вони були підлітками і їздили разом відпочивати на Лоре-де-Марі. Тепер, дорослі, вони їздили невеликими групками, з дружиною або з подружкою. Дивне зміщення картярських і спільних грошей сталося кілька років тому, під час однієї пиятики. Пісбо, який тоді був скарбником, жартома поставив на кін спільні гроші. Вони зіграли на них для приколу. Їх так від цього проперло, що вони розділили всю готівку між собою й навмисно зіграли на неї. Тепер завжди, якщо вони були на міліні, вони грали не на «справжні», а на «спільні» гроші. Це було все одно що грати на гроші в монополію.

Вряди-годи, коли хто-небудь «зривав» увесь банк, як-от, наприклад, Гранті минулого тижня, вони починали усвідомлювати ексцентричну і небезпечну природу свого договору. Вони були друзями і вважали, що ніхто з них ніколи не підставить іншого. Це припущення ґрунтувалося на логіці й відданості. Вони усі були пов'язані один з одним і не могли остаточно вийти з гри, навіть з двома тисячами фунтів банку.

Вийти з гри значило кинути інших. Вони знай нагадували собі про це. Найбільше вони боялися грабежу. Безпечніше було би зберігати гроші в банку. Це було безглузде потурання, колективна шизня.

На ранок від Гранті не було ніяких звісток, і Ленні пішов на біржу.

— Містере Лістер, ви живете недалеко від нашого офісу і справді можете навідуватися до нас із приводу роботи що два тижні. Я не вважаю цю вимогу надмірною, — пихато сказав йому клерк Гевін Темперлі.

— Я знаю, де ваш довбаний офіс, містере Темперлі. Але прошу вас узяти до уваги, що я з біса заклопотана людина і керую кількома успішними підприємствами.

— Бодай тобі всячина, Ленні. Чортів нероба. Побачимося в «Короні». Я там снідаю. О дванадцятій годині.

— Гаразд. Тільки не надумайся мене надинамити, Геве. Мені нема чим навіть заплатити за квартиру.

— Нема проблем.

Ленні спустився в бар і сів за стійкою з газетою «Дейлі Рекорд» і пінтою «лагера». Він хотів закурити, але потім передумав. До одинадцятої ранку він уже встиг викурити дванадцять сигарет. Так було завжди, якщо йому треба було рано вставати. Він забагато палив. Він палив менше, якщо залишався в ліжку, і тому зазвичай вставав не раніш як о другій дня. Ці урядові суки, подумав він, вирішили підірвати його здоров'я і геть розорити його, примушуючи так рано вставати.

Останні сторінки «Рекорду», як завжди, були заповнені всякою нісенітницею про «Рейнджерсів» і «Селтик»¹. Саунес вивідав щось про одного мудака з другої англійської ліги, а Макніл писав про те, що довіра до «Селтика» падає. Ні слова про «Серця». Ні. Трішки про Джиммі Сендісона, з однією й тією самою цитатою, повтореною двічі, і коротким уривком, що вривається на півфразі. Ще невелика нотатка про те, чому Міллер із «Хібсів» усе ще вважає себе кращим форвардом, хоча команда забила всього три голи за останніх приблизно тридцять ігор. Ленні повернувся до третьої сторінки. Йому більше подобалися напіводягнені тітки з «Рекорду», ніж голи — з журналу «Сан». Це розвивало уяву.

Краєм ока він помітив Коліна Делгліша.

— Привіт, Кок, — сказав він, не відриваючись від газети.

Кок присунув стілець до Ленні. Він замовив собі пінту міцного.

— Новини чув? Який жах...

— Чого?

— Гранті... Ти чьо, не чув? — Кок подивився на Ленні впритул.

— Ні. А що?..

— Помер. Перепив трошки.

— Ти чьо, жартуєш? Та ти гониш, чувак!

— Я серйозно. Учора вночі.

— Що сталося?

¹ Шотландські футбольні клуби.

— Серцевий напад, — Кок клацнув пальцями. — Напевно, було хворе серце. Ніхто про це не знав. Бідолаха Гранті працював з Пітом Гіллеганом типу на стороні. Було близько п'ятої, і Гранті допомагав Піту прибратися і таке інше, коли раптом як схопитися за груди і — все, врізав дуба. Гіллі викликав «швидку», й сердегу відвезли в лікарню, але за кілька годин він помер. Бідний Гранті. Класний був чувак. Ти з ним у карти різався, так?

— Е... бля... один з найкласніших чуваків, яких я знав. Яка втрата!

За декілька годин Ленні вже був ніякий. Він стрельнув у Гева Темперлі двадцять фунтів тільки для того, щоб нажертися як свиня. Коли увечері до бару ввійшов Пісбо, Ленні їздив по вухах симпатичній офіціантці й збентеженому, тверезому на вигляд парубкові в комбінезоні з логотипом «тен-нентс-лагера».

— ...один із найкласніших чуваків, блядь, яких я знав...

— Привіт, Ленні. Я вже чув. — Пісбо сумно обійняв Ленні за могутні плечі. Міцно стискував його, щоб упевнитися, що один з його друзів усе ще з ним, і попутно з'ясувати, наскільки він п'яний.

— Пісбо. Так. Я досі не можу в це повірити, блядь... один із найкласніших чуваків, яких я знав... — Він повільно повернувся до офіціантки і перевів погляд на неї. Випнувши великий палець, він показав через плече на Пісбо. — Запитаєте у нього... а, Пісбо? Ти знав Гранті? Один із найкласніших чуваків, яких хто-небудь і коли-небудь знав... а, Пісбо? Гранті? Так?

— Так, страшний удар. Я досі не можу в це повірити, чувак.

— Отакої! Була людина, і немає людини... молодії, двадцять сім років. Як карта випаде, це вже точно, чувак. Як випаде карта... звичайно, як же, блядь...

— А по-моєму, Гранті було двадцять дев'ять, — уточнив Пісбо.

— Двадцять сім — двадцять дев'ять... яка, в пизду, різниця? Все одно парубок молодий. Ось тільки жалко його дружину і малого... а он сидять старі пердуни... — Ленні злісно махнув рукою в кут, де грали в доміно. — Вже вони-то пожили! Довгі їбліві життя! Вони тільки бурчати вміють. Гранті ніколи ні на що не скаржився. Один з найкласніших хлопців, яких я зустрів.

Потім він помітив трьох молодих хлопців — Картоплю, Томмі і Другого Призера, які сиділи в протилежному кінці бару.

— А це сторчки, блядь, приятелі Білліного брата. Усі ці суки подихають на хер від СНІДу. Гроблять себе. Так їм і треба, сукам. Гранті цінував життя, блядь. А ці суки його марнують! — Ленні злісно подивився на них, але хлопці були занадто захоплені бесідою і не помітили його.

— Облиш, Ленні. Заспокойся. Чого ти на них визвірився? Вони класні хлопчаки. Це Денні Мерфі. Муху не образить. Томмі Лоренс, ти ж знаєш Томмі, а он той чувак — Реб, Реб Маклафлін, колись був класним футболістом. Грав за «Манчестер Юнайтед». Вони гарні хлопці. Трясця твоєї матері, та

вони ж друзи того твого друга, ну, того парубка, що працює на біржі праці. Як його звать?.. Гев.

— Угу... але ці старі пердуни... — Поступаючись йому, Ленні знов перемкнув увагу на інший кінець залу.

— Та кинь ти, Ленні, хуй з ними. Вони мухи не образять, сидять собі, нікого не чіпають. Допивай своє пиво, і ходімо до Натса. Я дзвякну Біллі й Джекі.

На Натсовій хаті на Б'юкенен-стрит панував смуток. Від смерті Гранті вони перейшли до питання про несплачену суму.

— Цей мудака врізав дуба перед самим днем поділу. У нього було лише тища вісімсот. Якщо розділити на шість, виходить по три сотні на рило, — проскиглив Біллі.

— Їх уже не повернеш, — зважився сказати Джекі.

— Да ну на хер! Ми ділимо цю капусту щороку, блядь, за два тижні до відпустки. Я замовив на ці гроші путівку в Бенідорм. У мене немає жодної копійки. Якщо я скасую замовлення, Шейла зіграє моїми яйцями в більярд. Так не піде, чуваки, — заявив Натс.

— Саме так, блядь. Мені, звичайно, шкода Фіону та її хлоп'я. Усім шкода. Базару немає. Але це ж наша капуста, блядь, а не її, — сказав Біллі.

— Ми самі в усьому винні. Я так і знав, що цим усе кінчиться, — Джекі знизав плечима.

Подзвонили в двері. Прийшли Ленні та Пісбо.

— Тобі легко говорити. У тебе грошей до хріна, — наїхав на нього Натс.

Джекі нічого не відповів. Він узяв банку «лагера» з купи, яку Пісбо звалив на підлогу.

— Херова новина, хлопці, — вимовив Пісбо, поки Ленні похмуро відсьорбував зі своєї банки.

— Один із найкласніших чуваків, яких я знав, — сказав Ленні.

Він вчасно втрутився. Натс мало не почав оплакувати свої грошики, аж коли зрозумів, що Пісбо мав на увазі Гранті.

— Я розумію, тепер негарно говорити про себе, але розберімося, що нам робити з капустою. Наступного тижня день поділу. Мені потрібно замовити путівку на відпустку. Мені потрібні грошики, — сказав Біллі.

— Ну й сука ж ти, Біллі. Бідолаха ще не встиг залякнутися, а ми вже обговорюємо все це лайно? — зневажливо всміхнувся Ленні.

— Фіона може просрати усі наші гроші! Треба сказати їй, що це наша капуста. Інакше вона накупить на них усякої херні. Скільки там було? Майже дві тонни. До хріна. А потім вона покотить на які-небудь йобані в рот Каріби, а ми залишимося в цьому сраному Лінксі з парою пляшок сидру замість відпустки.

— Ти верзеш казна-що, Біллі, — сказав йому Ленні.

Пісбо серйозно подивився на нього, і Ленні відчув, що зріє зрада.

— Мені неприємно говорити про це, Ленні, але Біллі таки має рацію. Гранті не дуже-то балував Фіону, він був ще той жук. Зрозумій мене правильно, я нічого не маю проти цього

чувака, але якщо ти знайдеш у себе вдома дві тонни, то спочатку витратиш їх, а вже потім станеш ставити питання. Ти б саме так і вчинив. І я теж так зробив би. По правді сказати, будь-хто на її місці так зробив би.

— Ну добре. А хто запитає у неї про гроші? Хай йому грець, це буду не я! — прошипів Ленні.

— Ми всі запитаємо. Це ж наші спільні бабки, — сказав Біллі.

— Правильно. Після похорону. У вівторок, — запропонував Натс.

— Чудово, — погодився Пісбо.

— Гарзд, — знизав плечима Джекі.

Ленні стомлено кивнув. Врешті-решт, це були їхні гроші...

Настав вівторок. Ні в кого не вистачало зваги заговорити про це на похороні. Вони всі нажерлися й хором оплакували Гранті. Про гроші ніхто і не згадував. Зустрілися вони наступного дня з важкого похмілля і пішли до Фіони додому.

Ніхто не відчиняв.

— Напевно, вона в матері, — сказав Ленні.

До них вийшла сусідка з поверху, сивоволоса леді в сукні з блакитним малюнком.

— Фіона поїхала сьогодні вранці, хлопчики. На Канарські острови. Дитину лишила у матері, — їй не терпілося повідомити їм цю новину.

— Ахренеть, — пробурмотів Біллі.

— От як? — сказав Джекі й самовдоволено знизав плечима; це не всім його корешам сподобалось. — Що ж, нічого не поробиш.

Несподівано Біллі оглушив його ударом у щелепу. Він упав і покотився по сходах. Врешті-решт, йому вдалося вхопитися за перила, і він перелякано подивився знизу на Біллі. Всі інші були шоковані вчинком Біллі не менше, ніж Джекі.

— Заспокойся, Біллі, — Ленні схопив його за руку, але не зводив очей з його лиця. Йому страшно хотілося дізнатися мотиви його поведінки. — Ти сам не свій. Джекі ні в чому не винен.

— Так-таки не винен? Я довго мовчав, блядь, але цей хитрожопий мене вже дістав, — він показав на розпростерту фігуру Джекі, який намагався заховати своє вже розпухле обличчя.

— Що тут, блядь, відбувається? — запитав Натс.

Біллі не звертав на нього уваги й дивився на Джекі впритул:

— І давно це триває, Джекі?

— Про що це він? — запитав Джекі, але він пирхав і його голосу бракувало упевненості.

— Канари, йобана мати! Де ви зустрічаєтеся з Фіоною?

— Ти з глузду з'їхав, Біллі. Ти ж чув, що сказала ця тітка, — похитав головою Джекі.

— Фіона — сестра моєї Шерон, блядь. Ти думав, я закрию на все очі, суко? Скільки ти з нею трахаєшся, Джекі?

— Це було тільки один раз...

Обурення Біллі заповнило собою всі сходи й проникло в серця його товаришів. Він височів над Джекі, мов безжальний Старозавітний Бог, що виголошує вирок.

— Один раз, блядь! І хто мені тепер скаже, що Гранті про це нічого не знав? Хто мені скаже, що його погубило не це? Його «кращий друг», блядь, трахає його ж тьолку!

Ленні подивився на Джекі, трясучись від злості. Потім він перевів погляд на інших: очі в них горіли. За якусь хвилину вони уклали між собою негласний договір.

Крики Джекі відлунювали по всіх сходах, поки вони штурхали його ногами і волочили з одного поверху на інший. Він марно намагався захищатися, сподіваючись, попри страх і біль, що все-таки залишиться в живих і зможе поїхати з Лейта, коли цей самосуд кінчиться.

ЗЛІЗАЮЧИ ПО НОВІЙ

Общак

Ох, бля! Голова, як чайник, блядь, я кажу, блядь. Йду прямо до сраного холодильника. Йе-е! Дві пляшки «беку». Як на замовлення. Випиваю їх одним залпом. Відразу полегшало. Але потрібно стежити за часом, блядь.

Коли я повертаюся в спальню, вона ще спить, сука. Гляньте на неї: товсте, ледаче стерво. Вона думає, якщо у неї бебік, можна валятися цілий божий день, блядь... але про це іншим разом, блядь. Коротше, я збираюся... краще би джинси попрала мені, сука... п'ятсот перші... де мої п'ятсот перші, блядь?.. ось вони. Її щастя.

Вона прокинулася.

— Френку... що ти робиш? Куди ти зібрався? — запитує у мене.

— Я йду. У мене справи, — кажу їй. — Куди, на хуй, поділися мої шкарпетки? — З бодуна на все й так іде вдвічі більше часу, а тут іще ця сука муляє.

— Ти куди? Куди?

— Я ж сказав, мені потрібно переховатися, блядь. Ми з Лексо натворили ділов. Більше нічо' сказати не можу. Мені краще зникнути на кілька тижнів, блядь. Якщо прийдуть менти, ти мене сто років не бачила. Ти думала, я воджу йобані вантажівки. Запам'ятай: ти мене не бачила.

— Але куди ти зібрався, Френку? Куди ти йдеш, трясця твоєї матері?

— Багато знатимеш — скоро постарієш. Те, про що ти не будеш, блядь, знати, вони не зможуть з тебе, на хер, вибити, — сказав я їй.

Тоді ця сука встає й починає, блядь, кричати на мене, типу, я не можу просто так піти. Я заїхав їй по їбалу, а потім виписав підсрачник. Сука падає на підлогу і стогне. Сама винна, блядь: я ж пояснював їй, зі мною не можна говорити в такому тоні. Такі правила гри, приймай їх або вали на хуй.

— Дитина!! Дитина!! — волає вона.

Я типу передражнюю її плаксивим голосом:

— «Дитина!» «Дитина!» Заткни свою грьобану пацу і не кажи мені про цю йобану дитину!

А вона валяється на підлозі й виє, мов та труба.

Може, це навіть не моя дитина, блядь. І взагалі, у мене вже були діти від інших тьолок. Я тямлю, як взагалі створений

цей світ. Вони думають, якщо з'явиться дитина, то все ніби зміниться, але їх чекає нехуйовий облом. Я надивився на цих йобаних дітей. Вони як чиряк на сраці... Станок для гоління. Оце мені згодиться. Щось ще було. Вона продовжує кричати, як їй погано і щоб я викликав їй їбучого лікаря, і таке інше. У мене немає, на хер, часу на це, і якщо я, блядь, запізнюся, то тільки через цю суку. Час зйобувати.

— Фр-р-ре-е-е-ен-н-нк! — кричить вона, коли я виходжу з квартири. Схоже на йобану рекламу «харп-лагера»: «Самий час ушитися», — це про мене.

Бар аж кишів: короткий день, і таке інше. Рентон, цей рудий, ставить, блядь, чорну кулю, щоб зіграти з Метті.

— Ребе! Запиши мене на пул, блядь! Ти шо будеш? — Я підходжу до стійки.

У Реба, або Другого Призера, як ми його називаємо, не-слабкий фінгал під оком. У кого вистачило нахабства його «прикрасити»?

— Ребе, який мудак це зробив?

— А, пара чуваків у «Лохенді». Я бухий був, — він дивиться на мене боязко, як йобана вівця.

— Імена знаєш?

— Не, але ти не турбуйся, я все довідаюся, брат.

— Обов'язково довідайся. Ти з ними знайомий?

— Не, трясця твоєї матері.

— Коли ми з Рентсом повернемося з Лондона, блядь, ми навідаємося, блядь, у «Лохенд». Доузі там нещодавно кинули. Потрібно з'ясувати кілька питань, блядь, це вже точно.

Я обертаюся до Рентса:

— Ти готовий, братку?

— Просто не терпиться, Франко.

Я ставлю кулі і по черзі їх закочую, залишаючи цьому мудакові всього дві штуки.

— Можеш дубасити всяких там Метті і Сексів, але коли за столом Ураганний Франко, можеш про це забути, рудий, — кажу я йому.

— Пул — це для чмошників, — каже він.

Коротун, блядь. Якщо в цього рудого щось не виходить, він завжди говорить, що це для чмошників.

Нам пора йти, і немає сенсу починати гру. Я обертаюся до Метті і витягую капусту:

— Агов, Метті! Знаєш, що це таке? — Я махаю банкнотами в нього перед носом.

— Е-е... бля... — каже він.

Я показую на стійку:

— А знаєш, що це таке?

— Е-е... так... стійка, — він трохи тупий. Як валянок, блядь. Але я знаю, як із ним говорити.

— Знаєш, чьо це таке? — Я показую на своє пиво.

— Е-е... так...

— Може, тобі сказати по буквах, блядь? Пінта йобаного «особливого», «джек-деніелс» і кола, сука!

Він підходить до мене і каже:

— Е, Френку, я на міліні, розумієш...

Розумію, блядь.

— Може, виберешся на глибину, блядь, — кажу я.

Чувак розуміє натяк і відходить до стійки. Він знову колеться, якщо він взагалі коли-небудь злізав з голки, блядь. Коли я повернуся з Лондона, слід буде сказати йому на вушко кілька теплих слів. Срані сторчки. Нікчемні виродки. Але Рентс іще не ширявся. Можна судити з того, як він хльостає пивце. Чекаю не дочекаюся, коли ми приїдемо в Лондон. Ми з Рентсом впишемося на декілька тижнів у його друга — цього Тоні та його чухи-блядини. Вони поїхали кудись у відпустку. Я знаю там кількоро хлопців з тюряги, загляну до них, згадаємо минуле.

Ця Лоррен обслуговує Метті. Йобана піхва. Я підходжу до стійки.

— Привіт, Лоррен! Підійди-но сюди! — Я відкидаю їй волосся з лиця і мацаю її за вухами. Такі вони, чувихи. Ерогенні зони і таке інше, блядь. — Можна перевірити, мала ти вчора секс чи ні, якщо помацати за вухами. Тепло, в'їжджаєш? — пояснив я.

Вона тільки всміхнулася, Метті теж.

— Не, блядь, це науково доведено. Ви ні хуя не тямите!

— Ну що, мала Лоррен учора секс? — запитує Метті. Цього мудилу ніби з хреста зняли.

— Це наш секрет. Правда, тьоло? — кажу я їй. Мені здається, вона в мене втріскалася, тому що завжди затихає і боїться, коли я з нею, бля, розмовляю. Як тільки повернуся з Лондона, відразу ж загляну сюди, блядь, і ми з нею, сука, ще поговоримо.

Хай мені грець, якщо я залишуся з Джун через бєбіка. А якщо ця сука його хоч пальцем торкне, я її вб'ю, на хуй. Коли в неї народилася дитина, вона вирішила, що може пиздіти на мене, блядь. Жодна сука не сміє на мене пиздіти — є в неї дитина чи немає ніякої, на хуй, дитини. Вона це знає і все одно нахабніє, бля. Нехай тільки що-небудь станеться з дитиною...

— Агов, Франко, — говорить Рентс, — час рушати. Не забувай, що нам ще потрібно зібратися.

— Ага, звичайно. А що ти взяв?

— Бутель водяри і декілька банок пива.

Можна було і так здогадатися. Цей рудий казав, що терпіти не може йобаної горілки.

— Я взяв пляшку «джей-ді» і вісім банок «експорту». Я можу сказати Лоррен, щоб вона налила нам ще по кухлю.

— Ми візьмемо ще по кухлю, і запізнимося на потяг, — відказує він.

Іноді я не доганяю його гумору. Ми з Рентсом знаємо один одного дуже давно, але відтоді він сильно змінився, а я ніколи не захоплювався наркотиками і всією цією хуйнею. У нього своє кіно, а в мене своє. Але все одно він уматний чувак, цей рудий покидьок.

Коротше, я замовляю два кухлі, один з «особливим» для мене й один із «лагером» — для рудого. Ми збираємо бєбєхи, ловимо тачку і пиздуємо на північ. У привокзальному барі хутенько перехиляємо ще по пінті. Я базікаю з тим чуваком за стійкою, його брательник у Сафтоні вчиться. Непоганий хлопчак, наскільки я пам'ятаю. Мухи не образить.

Лондонський потяг набитий під зав'язку, блядь. Я просто хуїю від цього. Ти платиш капусту за йобаний квиток, а потім виявляється, що місць хуйма! Срані залізничники.

Ми пробираємося з банками та пляшками. Мої бєбєхи вивалюються з йобаної сумки. Ох, ненавиджу цих сук із рюкзаками і ручною поклажею... та ще на додаток діти в колясках. Треба заборонити сідати з дітьми на потяг, блядь!

— Ну й народу, сука, — каже Рентс.

— Усе через цих гадів, що бронюють місця. Якби ж то вони бронювали від Единбурга до Лондона — це столичні міста і таке інше, — але вони ж, суки, бронюють зі всяких там йобаних Бервіків. Просто не потрібно зупинятися на всіх цих станціях. Треба їхати прямо з Единбурга в Лондон, і пиздець. Якби це від мене залежало, я б так і зробив. — Дехто витріщився на мене. Але я висловлюю свою, блядь, думку, і пішли вони всі в сраку. Ох, уже ця броня! Йобана свобода, блядь. Хто не встиг, той запізнівся. Бронювання місць, сука... Я їм покажу бронювання місць!..

Рентс сідає поряд з двома чувихами. Нічо' так. У цього рудого губа не дура!

— Ці місця вільні до Дарлінгтона, — говорить він.

Я зриваю таблички «Місце заброньоване» і засовую їх собі в задню кишеню:

— Тепер вони вільні до самого Лондона, блядь. Я покажу цим сукам броню, — кажу я, усміхаючись одній з чувих. — Усе правильно. Квиток коштує сорок фунтів. Ці залізничники геть охуїли, — Рентс тільки знизує плечима. Цей піжон наче-

пив на себе зелену бейсбольну кепку. Як тільки він закемарить, блядь, вона полетить у вікно, присягаюся, сука.

Рентс щосили хлеще водяру: не встигли ми доїхати до Портобелло, а він уже видув півпляшки. Цей рудий говорив, що терпіти не може водясика. Гаразд, раз такі справи, блядь... Я дістаю «джей-ді» й п'ю з горла.

— А ось і ми, а ось і ми... — кажу я.

Він тільки сміється. Не відриває очей від чувих, вони типу як американки. Біда рудого в тому, що він не уміє залицятися до чувих. Адже в нього є такий-сякий стиль! Типу як у нас із Здихлею. Може, це через те, що в нього були тільки брати і не було сестер і він просто не знає, як поводитися з тьолочками. Якщо чекати, поки цей чувак зробить перший крок, блядь, можна постаріти. Я щас покажу рудому, як це, на фіг, робиться.

— Охуїли ці залізничники, так? — говорю я, підштовхуючи ліктем чувиху, що сидить поруч.

— Що ви сказали? — каже вона мені, звучить типу як «Що ви казали?».

— Ти звідкіля?

— Даруйте, я не зовсім розумію вас... — Ці іноземки нічого не тямлять, їдять їх мухи, в літературній англійській. З ними потрібно говорити голосно, повільно і типу як по телевізору, інакше вони тебе не зрозуміють.

— ЗВІДКИ... ВИ... ПРИЇХАЛИ?

У саме яблучко, блядь. Цікаві суки, що сидять попереду, обернулися. Я теж вирячився на них. Ох, відчуваю, наб'ю

я їбало якому-небудь мудакові ще до кінця цієї сраної поїздки, ручаюся.

— М-м... ми з Торонто, Канада.

— Торонто? То ви, либонь, лише з хокеїстами корешуєте? — питаю я.

Чувихи тупо дивляться на мене. Деякі чмошники не розуміють, блядь, шотландського гумору.

— А ви звідки? — запитує друга.

Пара піхвок. Молодець рудий, що сів тут, їй-богу.

— З Единбурга, — відповідає Рентс, прагнучи говорити, блядь, як по телевізору. Ух, їбливий рудий сучонок.

Тепер, коли Франко прорубав лід, цей Джо-Халявщик тут і вродився, сука.

Чувихи починають грузити нам про те, яке незрівнянне місто наш Единбург, який красивий цей йобаний замок на пагорбі, що височіє над садами, ну, і про всю цю херотень. Про це знають усі туристи: замок, Прінсис-стрит, Хай-стрит. Це як приїхала Моніна тітка з усім своїм виводком із якоїсь селухи на тому острові біля західного берега Ірландії...

Тітка прийшла в мерію з приводу квартири. У мерії її запитали: «Де б ви хотіли оселитися?» Тітка сказала: «Я хочу квартиру на Прінсис-стрит із краєвидом на замок». Ця баба була трохи йобнута, її рідна мова була гельська, блядь, а англійською вона ні бум-бум. Бідоласі відразу сподобалася ця вулиця, і вона вирішила, що Единбург увесь такий, блядь. Чувихи з мерії розсміялися і відправили її до чорта на виступці — у Вест-Грентон, куди більше ніхто не хотів їхати. Замість краєвиду з замком вона отримала вид на газопереробний

завод. Ось як буває в житті, якщо ти не затарений чувак із квартирою й купою бабок.

Коротше, чувихи з нами випили. Рентс уже встиг нажертися. Цей рудий не відчуває, коли надирається, і я міг би перепити його, так щоб він валявся під столом, блядь, у будь-який день тижня. Просто учора ми бухали з Лексо, після того як відвідали ювелірний в Корсторфайні. Тому я сьогодні такий уматовий. Але чого мені оце найбільше хочеться, так це порізатися в карти.

— Діставай карти, Рентсе.

— А я не взяв, — каже він.

Що він меле? Я ж йому сто разів учора повторював: «Не забудь карти».

— Я ж тобі говорив про карти, чмо! Скільки разів я тобі учора повторював, блядь? Не забудь, на хер, карти!

— Я забув, — відповідає він.

Певен, що рудий спецом забув про карти. А без карт нудьга смертна, блядь.

Цей йобаний зануда починає читати свою йобану книжку. Шо це за на хуй, блядь? Потім вони разом із цією канадкою, типу як два студенти, починають пиздіти про книжки, які вони прочитали. Це діє мені на нерви. Ми ж прийшли сюди веселитися, а не пиздіти за книжки і всяку поїбень. Будь моя воля, я б узяв усі, на хер, книжки, звалив їх у величезну купу і дотла спалив, блядь. Книги потрібні тим хитрюкам, які люблять хвалитися, скільки всякої хуйні вони прочитали. Усе, що

тобі треба, можна дізнатися з газет або по телеку. Мудрагелі. Я покажу вам книжки, блядь...

Ми зупиняємося в Дарлінгтоні, і тут заходять ці парняги і починають звиряти свої квитки з номерами наших місць. Потяг повнісінький, і цим сукам ніде сісти, блядь.

— Даруйте, це наші місця. Ми їх забронювали, — говорить цей чувак і трясє квитком у мене перед носом.

— Боюся, тут сталася якась помилка, — відказує Рентс. Рудий уміє бути стильним, блядь, цього в нього не віднімеш; у чувака є стиль. — Коли ми сідали на потяг в Единбурзі, тут не було таблички «Місця заброньовані».

— Але у нас є плацкарти, — говорить дивак у джонлен-нонських окулярах.

— Ну що ж, раджу вам подати скаргу службовцеві Британської залізниці. Я з моїм другом законно займаємо ці місця. Пробачте, але ми не несемо відповідальності за помилки Британської залізниці. Дякую вам, і доброї вам ночі, — говорить він, ледве стримуючи сміх, стерво руде.

Я був занадто поглинений цим спектаклем, бо давно би послав їх до йобаної матері. Ненавиджу всякі розбори, але цей «Джон Леннон» сам наривався.

— У нас є квитки. Отже, це наші місця, — каже він. — От і все.

— Гей, ти! — говорю я. — Так, ти, хамло! — Він обернувся. Я встав. — Ти чув, що сказав цей хлопчак, блядь? А тепер ноги в руки і котися звідси, прищуватий! Давай... пішов! — Я показав рукою на йобаний прохід.

— Ходімо, Клайве, — сказав його дружок.

Ці суки з'їбали. Так-то краще. Для них же самих. Але тільки я подумав, що все, на хер, кінчилося, аж вони повертаються разом з провідником. Відразу видно, що провідникові усе глибоко по барабану — він просто виконує свої, блядь, обов'язки. Чувак починає торочити про те, що це, мовляв, їхні місця, але я його відразу обриваю.

— Мене не стосується, що в них там написано в їхніх квитках, командире. Коли ми сідали на ці грьобані місця, на них не було ніяких, на хуй, табличок. Ми нікуди звідси не підемо. І розмові кінець. Ви занадто довіряєте цим своїм йобаним квиткам, іншим разом дивіться, щоб там був, на хер, підпис.

— Можливо, його хтось прибрав? — говорить він. Чисто для відмазки.

— Може, так, а може, й ні. Мені про це, блядь, байдуже. Я сказав: місця були вільні, і я мав право на них сісти. Ось і все.

Провідник починає сперечатися з цими мудаками, а потім говорить їм, що він нічого не може, блядь, зробити. Я не втручаюся. Вони кричать, що скаржитимуться, і парубок тоді сам на них наїжджає. Дивак, що сидить переді мною, знов озирється.

— Якісь проблеми, чувак? — кричу я на нього. Він, сцикля, відразу відвертається.

Рентс задрімав. Рудий нажерся удрабадан. Випив половину пузиря і майже все пиво. Я беру його пузир разом із собою в парашу, відпиваю і доливаю в нього своєї сечі. Це йому за те, що забув карти, блядь. Дві третини пива, й од-

на третина сечі. Повертаюся і ставлю пузир на місце. Чувак міцно спить, одна з тьолочок теж. Друга уткнулася головою в книжку, блядь. Дві піхви. Навіть не знаю, кого б мені більше хотілося трахнути — біленьку чи темненьку, сука.

Я буджу рудого в Пітерборо:

— Вставай, Рентсе. Ти, я бачу, слабак, блядь! Не зміг осилити пузир. Спринтер їбливий, ось ти хто. Спринтерові нехуй змагатися з бігуном на далекі дистанції.

— Не гані... — говорить він і робить великий ковток з пляшки, блядь. Увесь аж скривився. Я мало не обісцявся зі сміху.

— Видихлось, напевно. На смак як сеча, блядь.

Я ледве стримую себе:

— Не відмазуйся, гівнюк.

— Щас доп'ю, — говорить він.

Поки цей козел намагається докінчити грьобану пляшку, я відвертаюся до вікна.

Коли ми прибуваємо в Кінгс-кросс, я конкретно нажираюся. Чувихи змілися першими; я хотів з ними домовитися, блядь, і не помітив, як Рентс зійшов із потяга. Я навіть переплутав сумки й узяв не свою, а рудого. Не дай бог, він не візьме мою. Я навіть не знаю адреси, блядь. Але потім бачу, він балакає з якимось шкетом з пластиковою чашкою біля входу в метро. У Рентса моя сумка. Його щастя, сука.

— Є дрібні, Франко? — запитує Рентс, а ця чмошна шмакодявка простягає грьобану чашку і зирить на мене своїми безглуздими кулями.

— Вали на хуй, бомжара! — Я вибиваю чашку в нього з рук та іржу, спостерігаючи, як цей debil підбирає з асфальту свої гръобані монети.

— Де ця хата, на хуй? — запитую я в Рентса.

— Недалеко, — відповідає Рентс і дивиться на мене так, ніби я... блядь! Іноді він як подивиться... Коли-небудь він у мене дістане по їбалу, дарма, що друг. Потім він розвертається, і я йду за ним на гілку Вікторії.

На-На й інші нацики

На Лейт-вок сьогодні не дотовпишся, той. У таку спеку з голеною головою. Деякі кошаки типу люблять жару, але для таких, як я, це покарання. Тяжкі тортури, чувак. Той, ще один невдаха залишився без копійки. Бідолаха Джо Страммер. Залишається тільки шлятися і шукати людей. Поки усе нормально, ці коти, типу, поруч ошиваються, але варто комусь пронюхати, що в тебе катма грошей, і всі відразу ніби ховаються в нори...

Я помітив Франка біля статуї королеви Вікі-Чікі. Він розмовляв із цим здоровенним піжоном, довбойобом Лексо; випадковий знайомий, тямиш? Забавна сцена, цей, здається, усі психи знають один одного, тямиш, про що я? Такі союзи не священні, брате, зовсім не священні...

— Картохо! Вітаю, чувак! Як воно? — Жебрак — прикольний кіт.

— Е, нічого, помаленьку, Франко... а ти?

— Класно. — Він обертається до квадратної гори, що стоїть поряд з ним. — Ти знаєш Лексо, — це типу як твердження, а не питання.

Я ніби киваю, а цей бурмило дивиться на мене одну секунду, а потім розвертається і далі базикає з Франком.

Перед такими хлопцями, цей, відчинені всі двері, і грошей у них кури не клюють. Тому я кажу, типу:

— Е-е... ну, я пішов, заскочу як-небудь.

— Стривай, брате. Як у тебе з баблом? — запитує мене Франко.

— Е-е, в принципі, ані копійки. Тридцять два пенси в кишені й один фунт на рахунку в «Еббі Нешнл». — Такі капіталовкладення не гарантують безсонних ночей піжонам з Шарлотт-сквер, мабуть.

Франко сунув мені дві десятки. Він класний, Жебрак.

— Тільки не колотися! — м'яко докоряє мене, типу. — Подзвони мені на вихідних або приходь у гості.

Я коли-небудь гнав на мого друга Франка? Ну, цей... він непоганий чувак. Справжній тигр, але навіть тигри іноді сідають і бурчать — зазвичай, коли вони, цей, кого-небудь захавають. Ніяк не збагну, кого вони захавали цього разу, Франко з Лексо. Малюк Френкі був у Лондоні разом із Рентсом, нікався від мусорів. Чого він натворив? Іноді краще цього не знати. Насправді, завжди краще про це не знати, цей.

Я пробираюся через Вуліс, там повно народу, тьма-тьмуща, той. На контролі охоронець типу клеїть сексапільну кішку, а я тим часом цуплю декілька чистих касет... пульс різко

підскакує, потім повільно йде на спад... класне відчуття, це неймовірно просто... ну, може, друге за відчуттям після приходу від «чорного» або коли, цей, кінчаєш разом з тьолькою. Цей адреналіновий прихід такий класний, що хочеться бігти по місту і типу як танцювати від щастя.

Жара, це... жарко. Інакше не скажеш, так? Я йду на берег і сідаю на лавку поряд із біржею праці. Дві десятки в кишені зігрівають мені душу, цей, переді мною типу відчиняються нові двері, так? Я сиджу і дивлюся на річку. Річкою пливе великий лебідь, так? Я згадую про Джонні-Лебеда і про ширево. А цей лебідь — красень, блядь, тее... Жалко, в мене, цей, немає хліба, а то б я погодував чувака.

Гев працює на біржі. Може, я перехоплю його на обідній перерві, поставлю йому декілька кухлів, цей. Він мене нещодавно пригощав. Я бачу, як Ріккі Монахан виходить із центру.

— Ріккі...

— Вітаю, Картопле. Як справи?

— Е-е, ледве-ледвезджукінціз кінцями. Повний джентльменський набір напруги, тее.

— Що, так погано?

— Гірше, брате, гірше.

— Ніде не вчишся?

— Чотири тижні й два дні, відколи витурили із Солсбері-Крег, тямиш? Рахую кожну секунду, брате, кожну секунду. Тік-так, тік-так, тее.

— А здоров'я як?

Тільки тепер я розумію, цей, що задрочений морально, так, але фізично, це... угу. Перші два тижні були затяжними смертельним «тріпом», брате... але тепер, цей, я міг би попустувати з єврейською панянкою або католичкою в білих шкарпетках, у чистих білих шкарпетках. Втямив?

— ...Угу, трохи краще, той.

— Їдеш на Істер-роуд у суботу?

— Е-е, не-а... Просто, цей, я тут зібрався на футбол, типу. — А може, і поїду. З Рентсом... але Рентс тепер в Лондоні... або із Здихлею, там. Поїду з Гевом і куплю йому кілька кухлів... «Хибсів» я ще побачу. — Гарзд, можливо. Подивитися, як там справи, цей, так. Ти підеш?

— Ні. У минулому сезоні я сказав, що не ходитиму, поки вони не виженуть Міллера. Нам потрібний новий тренер.

— Та... Міллер... нам потрібний новий кошак-тренер... — Я навіть не знаю, хто щас тренер, цей, не можу навіть назвати імена гравців. Може, Кано... але по-моєму, Кано пішов. Дьюри! Гордон Дьюри!

— Дьюри ще в команді?

Монні глянув на мене і типу як похитав головою.

— Не-а, Дьюри перевели сто років тому, Картохо. У вісімдесят шостому. У «Челсі».

— Точно, брате. Дьюри. Пам'ятаю, як цей чувак забив гол «Селтику». Чи це були «Рейнджерси»? Хоча це одне і те ж, брате, якщо подумати, цей... типу як дві сторони однієї медалі, так?

Він знизує плечима. Видно, я його не переконав.

Ріккі зі мною корешиться або, типу, я з ним корешусь... в смислі, е-е, хто в натурі знає, хто з ким корешиться в наш час у цій ненормальній країні, брате? Але хоч би хто з ким корешився, пункт призначення один — Лейт-вок. Без погані жити нудно. Рентс поїхав у Лондон: Здихля весь час десь бухає, славетний старий порт його більше не приколює. Реб, цей, Другий Призер, кудись пропав, а Томмі впав на дно, після того, як розійшовся з Ліззі. Залишилися, типу, ми з Франком... усе-таки життя, брате, можна сказати.

Ріккі, Монні, Річард Монахан, сраний, борець за свободу, ну звичайно, ну звичайно, типу змивається на побачення зі своєю кралею. А ти залишаєшся на своїх кумарах, цей. Доведеться відвідати На-На, вона живе в меблівках у кінці Істерроуд. На-На терпіти їх не може, хоча в неї, цей, жирна квартира. Ось би мені таку, так. Забійний шик, тільки, цей, для старших. Смикаєш за мотузочок, дзвенить дзвінок, виходить консьержка і впускає тебе, так. Ось якби таке було на моїй вулиці, брате, а консьержкою була б, це саме, дочка Френка Заппи, ця шизова тьолка, Дівчина з Долини, Лунохідна Заппа. Оце був би номер, і я розумію, чувак!

У На-На проблеми з копитами, цей, лікар сказав, що їй дуже шкідливо підніматися на верхній поверх у її стару квартиру на Лорн-штрассе. Тямущий цей знахар, ця стара дупа. Якщо прибрати варикозні вени в На-На на ногах, цей, то не залишиться ніяких ніг, їй навіть ні на чому буде ходити, так? У мене на руках краще з венами, ніж у неї в цьому місиві. Вона, звичайно, вже типу дістала свого лікаря, але старі кіш-

ки ніби позначають свою територію і, цей, прив'язуються до неї. І без бою її не залишають. Випускають кігтики, хутро — дибки, брате. Це На-На... Місіс Мур-Мяу, як я її називаю, тямиш? У неї є типу загальна кімната, але На-На користується нею, тільки коли намагається завалити в ліжко цього містера Брайса. Сім'я старого скаржилася консьєржці, що вона його сексуально домагається. Ця консьєржка намагалася звести, цей, мою матінку з дочкою містера Брайса, але На-На довела цю дочку до істерики, постібавшись щодо рідимої плями в неї на обличчі. Типу як плями від вина, так? На-На, цей, знаходить в інших, особливо в жінок, слабкі місця, а потім б'є по них, зрозумів?

Клацнула купа різних замків, і ось — На-На всміхається мені і запрошує ввійти. Вона завжди рада мене бачити, а ось моя матінка і сестра для неї, цей, типу як порожнє місце. Як тільки вони не намагалися їй догодити! Але На-На любить хлопців і ненавидить баб. У неї типу вісім дітей від п'яти різних мужиків, так. І то, це тільки ті, про яких я знаю.

— Хеллоу... Кейлем... Віллі... Патрик... Кевін... Десмонд... — вона перераховує імена інших своїх онуків, але, цей, не може згадати моє. Але це мене мало хвилює. Мене так часто називають Картоплею — навіть моя матінка мене так називає, — що я сам іноді забуваю своє ім'я.

— Денні.

— Денні, Денні, Денні. А я називаю Денні Кевіна. Як же я могла забути — малюк Денні!

Та вже, цей, як вона могла... «Малюк Денні» і «Розі Пікарді», це, типу, дві пісеньки, які вона знає. Тямиш? Вона співає

фальцетом — ні слуху, ні голосу, розставивши руки для більшого ефекту, так.

— У мене Джордж.

Я заглядаю за кут довгої кімнати і натикаюся на дядька Дода, який розлігся в кріслі і потягує з банки «теннентс-лагер».

— Дод, — кажу.

— Картопля! Агов, шеф! Як життя?

— Нівроку, чувак, нівроку. Е-е, а в тебе, цей?

— Не скаржуся. Як мама?

— Е-е, той, жене на мене, як завжди, так?

— Ти чьо! Про матір так не кажуть! Вона твій кращий друг. Я помиляюся, мамо? — запитує він у На-На.

— Звичайно, блін, ні, синку!

«Блін» — одне з улюблених слівцець На-На, а ще — «сцяти». Ніхто не говорить слово «сцяти» так, як На-На. Вона так розтягує це «с-с-с-с-с-с-с», що прямо бачиш, як підіймається пара над жовтим струменем, коли вона вдаряється в білий фарфор, так?

Дядько Дод широко і поблажливо всміхається. Дод — типу напівкровка, син моряка з Вест-Індії — тямиш? Вест-індський виродок, тее! Второпав? Додів папик довго тусувався в Лейті, поки не підчепив На-На на гачок. А потім назад сімома морями. Класне в них життя, у моряків, цей, у кожному порту по бабі і таке інше.

Дод — наймолодший син На-На. Вона спочатку вийшла заміж за мого діда, цей, везучого пастушка з графства Векс-

форд. Старий проїдисвіт часто саджав мою матінку до себе на коліна і співав їй типу пісні ірландських бунтівників. У нього в носі росло волосся, і вона, як уся малеча, вважала, що він дуже старий, тее. А чуваку тоді було тільки тридцять із гаком. Коротше, він типу як погано скінчив: начебто випав з вікна верхнього поверху. Він трахався ще з однією тіткою, крім На-На, тее. Ніхто справді не міг сказати, що це було — по п'яні, самогубство або, цей... і те, й інше. Коротше, він залишив їй трьох дітей, а серед них і мою матінку.

Наступний (законний) чоловік На-На був чувак зі скрипучим голосом, який у свій час працював катом — так, не брешу. Парубок досі ошивається в Лейті. Одного дня в пабі він розповів нам, що на катів тепер навчаються, тее. Рентс, який тоді любив вимахуватися, сказав йому, що все це брехня і що це некваліфікована праця, і чувак, цей, обламався. Я його бачу іноді у «Воллі». Він типу непоганий парубок. Прожив з На-На тільки рік, але залишив їй дитину і ще одну — типу як у перспективі.

Черговою, е-е-е, жертвою На-На став малюк Алік, нещодавно овдовілий страховий агент, цей. Подейкують, Алік думав, що дитина, яку носила На-На, була нібито від нього. Шлюб тривав три роки, той, вона народила від нього ще одну дитину, а потім бідолаха розлютився, коли одного дня, типу, застукав, як вона трахалася в них удома з іншим чуваком. З чуток, він типу як очікував того парубка на сходах, цей, з пляшкою в руці. Чувак почав просити пощади. Тоді Алік опустив пляшку і сказав типу, що він і так уже досить пока-

раний. Чувак відразу повеселішав і скинув Аліка зі сходів, потім виволік бідолаху на вулицю, типу як несвідомим і всього в крові, і шпурнув у купу сміття біля бакалійної крамниці.

Моя матінка говорила, що Алік був, ну, цей, порядною людиною. Він був, знаєш, єдиним чуваком в усьому Лейті, який не знав, що На-На повія.

Передостання дитина На-На була справжньою, цей, загадкою. Це моя тітка Рита, мені наче сестра за віком. Вона завжди мені подобалася, кльова чувиха, типу як з шістдесятих, так? Ніхто так і не дізнався, хто був Ритиним батьком, а потім з'явився Дод, якого На-На народила, коли їй було вже далеко за сорок, знаєш? Коли я був ще хлоп'ям, я боявся Дода, як вогню. Приходиш в суботу до На-На, цей, на чай, а там сидить цей мерзенний чорний кошак, вирячився на всіх, а потім уповз, цей, за рік. Усі називали Дода скандалістом, і я теж так думав, поки не второпав, як його типу чмирять у школі, на вулиці, ну і скрізь. Усім на це було плювати, я тобі говорю. Я, типу, сміюся, коли деякі чуваки запевняють, що, мовляв, расизм — чисто англійська штука і що всі ми тут — діти Джека Томпсона...¹ Це натуральна брехня, брате, ці чуваки безсоромно брешуть.

У мене в сім'ї, цей, проводяться традиційні чаювання, так? Усі мої дядьки на цьому схиблені. А Дода, цей, завжди найсуворіше карали за щонайменші провини, так. Закінче-

¹ Джек Томпсон — американський адвокат, відомий на весь світ процесами, спрямованими проти шоу-індустрії.

ний невдаха, брате. Рентс одного дня сказав, що темна шкіра викликає найбільше підозр у поліції і влади, і він має рацію. Коротше, ми з Додом вирішили заскочити в «Персі» і хильнути по кухлику. В пабі творилася якась шизня: зазвичай «Персі» — спокійна сімейна кафешка, але сьогодні її заповнили ці помаранчеві чуваки з Дикого Заходу, які з'їжджаються сюди на щорічний марш і зборище в Лінксі. Слід сказати, ці чуваки ніколи мене не чіпали, але я все одно їх недолюблюю. Ненависть і таке інше, розумієш? Класно, напевно, відзначати річниці минулих битв, братане. Тямиш?

Я завважив папіка Рентса, його братів і племінників. Рентсів брательник Біллі теж тут. Папік Рентса — справжній «миловар», але він більше в цьому не бере участі. Проте його сім'я з Глазго захоплюється цими справами, а сім'я для Рентсового татка багато важить. Рентс не водиться з цими чуваками, навіть, цей, типу як ненавидить їх. Він не любить говорити про це. А ось Біллі навпаки. Йому подобаються усі ці помаранчеві розклади, він типу з команди джамбо-гуннів. Він кивнув мені, але не думаю, що він мене і справді шанує, хоча.

— Вітаю, Денні! — каже містер Р.

— Е-е... Здоров, Деві, здоров. Що чути від Марка?

— Нічого. Видно, в нього все гаразд. Він дає про себе знати, тільки коли йому щось потрібно, — він сказав це й жартома і серйозно, а його молоді племінники та-а-ак на нас подивилися, що ми тихенько сіли собі в куточку біля виходу.

Погані справи...

Поряд з нами сидять якісь психи. Одні голомозі, інші — ні. В одних акцент шотландський, в інших — англійський, у третіх — белфастський. Один парубок у футболці з намальованою викруткою, інший — у кепці з написом типу «Ольстер — Британії!». Вони затягують пісню, цей, про Бобі Сендса. Я погано розбираюся в політиці, але мені здається, Сендс був сміливим чуваком, ну, це, і нікого ніколи не вбивав. Щоб так померти, треба мати мужність, правда?

Один парубок, той, що з викруткою, щосили намагається упіймати мій погляд, а я так само відчайдушно намагаюся від нього ухилитися. Це стає не так просто, коли вони заспівують: «На прапорі Британії немає чорного кольору». Ми прагнемо зберігати холонокровність, але від цього тигра нікуди не сховаєшся. Він випустив кігті. Він гарчить на Дода.

— Гей, чорномазий! Куди ти, блядь, дивишся?

— Пішов у пизду, — посміхається Дод. Він і давніше завжди так відказував. На відміну від мене. Цей, тяжко...

Я чув, як якийсь чувак із Глазго говорив, що ці чуваки типу не справжні помаранчеві, що вони нацики і таке інше, але більшість цих помаранчевих покидьків у пабі, цей, підтримували їх і нацьковували.

Вони хором заспівали:

— Чорний покидьок! Чорний покидьок!

Дод підводиться й підходить до їхнього столу. Я бачу, як міняється вираз глузливого, перекошеного обличчя Викрутки, коли він водночас зі мною розуміє, що в Дода в руці важка таця для пивних кухлів... Це вже насильство... Кепські

справи... А він — бац тою тацею Викрутку по голові і типу як розбиває йому макітру, і чувак валиться зі стільця на підлогу. Я типу як затремтів від страху, здорово злякався, брате, і якийсь чувак підстрибує до Дода, і вони його якось — лясь на землю, так що мені довелося втрутитися. Я беру кухоль і бух по щелепі Червоній Руці Ольстера, він хапається за голову, хоча кухоль, цей, навіть не розбився, але якийсь парубок б'є мене кулаком у живіт з такою силою, що мені здається, ніби мене штрикнули ножем, брате...

— Гаси цього ірландського покидька! — кричить якийсь чувак, і вони притискають мене типу до стінки... я починаю махати руками й ногами й нічого не відчуваю... мені, цей, типу як це навіть подобається, брате, бо це не справжнє насильство, як, наприклад, коли хтось ніби Бегбі починає шизувати і таке інше, — а це так, якась кумедія... цей, я типу як не вмію по-справжньому битися, але ці хлопчачки теж, по-моєму, не дуже так б'ються... по-моєму, вони тільки заважають один одному...

Я не второпаю, що сталося. Напевно, їх відтягали від мене Деві Рентон, Рентсів татко, і Біллі, його брат, тому що я лишень пам'ятаю, як далі я типу тягну на вулицю Дода, а вигляд у нього дуже пом'ятий. Я чую, як Біллі говорить:

— Виводь його, Картопле. Виводь його, блядь, на вулицю.

Тепер я починаю відчувати біль в усьому тілі і типу як реву від злості й страху, але найбільше від образи...

— Цей... це... блядь... це, це...

Доду добряче перепало. Я переводжу його через дорогу. Нам щось кричать навздогін. Я дивлюся на двері На-На і бо-

юся озирнутися. Ми увійшли. Я допомагаю Доду піднятися сходами. У нього кров на боці й на руці. Я викликаю «швидку», а На-На голосить, хитаючи головою:

— Що вони з тобою, блін, зробили, синку?.. Коли ж вони залишать тебе в спокої, хлопчику мій... Ще коли він учився в школі, в цій гръобаній школі...

Я страшно злий, брате, і знаєш на кого? На неї — На-На. Маючи такого сина, як Дод, ти думаєш, На-На розуміє, як воно тим, хто відрізняється від інших, цей, хто чим-небудь виділяється? Типу як та тітка з плямою від вина... але деякі люди просто пашать ненавистю, і до чого все це призводить, брате? До чого це, блядь, призводить, га?

Я відвожу Дода в лікарню. Його рани виявилися не такими типу серйозними, як здавалося. Я входжу в палату і бачу його на каталці, після того, як його ніби залатали.

— Усе нормально, Денні. Бувало й гірше. Це тільки квіточки. Далі буде ще гірше.

— Не кажи так, брате. Не кажи так, зрозумів?

Він дивиться на мене з таким виглядом, неначе мені ніколи в житті цього не зрозуміти, і можливо, його правда.

Перша палка за сто років

Майже весь день вони палили шмаль. А тепер сидять і бухають у хромово-неоновому гадючнику, що занюхав його для зальотів. Бар ломиться від різноманітних дорогих напоїв, але тут і в помині немає тієї «коктейлевої» витонченості, яку він нібито має на увазі.

Люди приходять сюди з однієї-єдиної причини. Втім, ніч тільки починається, і поки що не так помітно, що пияцтво, розмови і музика — то всього лише зручний привід.

План з алкоголем розпалили ульотове лібідо Картоплі та Рентона до немислимої міри. Усі жінки в пабі (і навіть деякі чоловіки) здавалися їм неймовірно сексуальними. Вони не могли зосередити увагу на одній особі, яка могла б стати їх потенційною мішенню, бо погляд негайно привертала інша. Тут кожен із них гостро відчував, як давно вже не трахався.

— Якщо не зможеш підчепити яку-небудь Джо Макбрайд навіть у цьому закладі, то можна сушити сухарі, — вголос міркує Здихля, погойдуючи головою в такт музиці.

Здыхля любить пускатися в абстрактні міркування, як завжди в таких випадках, кажучи з позиції сили. Темні круги в нього під очима свідчать про те, що він майже весь день трахався з тими двома американками, що зупинилися в готелі «Мінто». Ні в Картоплі, ні в Рентона, ні в Бегбі немає жодних шансів скласти йому компанію. Він кожному з них дасть фору. Здихля просто вшановує їх своєю присутністю.

— У них чудовий кокс, чуваки. Ніколи нічого подібного не куштував, — усміхається він.

— Морнінгсайдівський «спід», брате, — завважує Картопля.

— Кокаїн... сміття, блядь. Лайно для япі. — Хоча Рентон не коловся вже декілька тижнів, у нього залишилося презирство переконаного героїніста до всіх інших наркотиків.

— Мої леді повертаються. Мені доведеться покинути вас, джентльмени. Робіть свої брудні справи, — Здихля гордовито гойдає головою, а потім обкидає бар зарозумілим-зарозумілим поглядом. — У гру вступає робітничий клас, — він глузливо пирхає. Картопля з Рентоном кривляться.

Сексуальна заздрість — невід’ємний компонент дружби зі Здихлею. Вони намагаються уявити собі всі ті кокаїново-шизові сексуальні ігрища, які він влаштовує з «поцьками з “Мінто”», як він їх називає. Їм залишається тільки фантазувати. Здихля ніколи не розповідає деталей своїх любовних пригод. Але його стриманість викликана не пошаною до жінок, з якими він має зв’язок, а бажанням помучити своїх менш удачливих у сексуальному плані друзів. Картопля й Рентон розуміють, що груповуха з багатими туристками і кокаїном — це приділ таких сексуальних аристократів, як Здихля. А їхній рівень — цей задрипаний бар. Рентон щулиться, спостерігаючи здалеку за Здихлею і думаючи про те безглуздя, що він знай верзе.

Біс із ним, із Здихлею, чого від нього ще можна чекати! Але Рентон з Картоплею жахаються, коли виявляють, що Бегбі теж від них відколовся. Він клеїть жінку з приємним, на думку Картоплі, личком. «І з товстою сракою», — буркотливо завважує подумки Рентон. Деяких жінок, роздумує Рентон зі злісною заздрістю, притягують усякі психопати. Зазвичай вони дорого платять за цю свою ваду, і їхнє життя перетворюється на сутий жах. Для прикладу Рентон самовдоволено згадує Джун, подружку Бегбі, яка лежить оце в пологовому

будинку. Гордий від того, що за прикладом не потрібно було далеко ходити, він робить великий ковток «бексу» й вирішує: «Треба залишатися самим собою».

Проте в Рентона настає черговий етап самоаналізу, і його самовдоволення вмить випаровується. Насправді, срака в неї не така вже й велика, міркує він. Він помічає, що в ньому знову спрацював механізм самообману. Річ у тому, що він підсвідомо вважає себе найпривабливішою людиною в цьому барі. І тому завжди знаходить що-небудь огидне навіть у приголомшливо вродливих людях. Зосередивши всю свою увагу на цій окремій потворній рисі, він може потім подумки знищити усю красу в цілому. В той же час власні вади його не хвилюють, бо він до них звик і, в усякому разі, їх не помічає. Хай там як, він уже заздрих Френку Бегбі. Ну звичайно, думав він, благодать обходить мене стороною. Бегбі та його новоспечена коханка розмовляють із Здихлею та американками. Ці тьолки мають шикарний вигляд у своїй суміші із засмаги й дорогих лахів. Рентона нудить, коли він бачить, як Бегбі із Здихлею вдають із себе нерозлучних друзів, тоді як насправді їм весь час кортить наступити один одному на п'яти. Він відмічає гнітючу поспішність, з якою люди, удачливі в сексуальній, та і в будь-якій іншій сфері, відхрещуються від невдач.

— Залишилися ми з тобою, Картохо, — говорить він.

— Цей, е-е, та... схоже на те, котярю.

Рентону подобається, коли Картопля називає інших «котярями», але терпіти не може, коли до нього самого так звертаються. Від «котяр» його вивертає.

— Знаєш, Картопле, іноді мені хочеться знову сісти на голку, — каже Рентон, головно для того, щоб шокувати Картоплю і побачити реакцію на тому отупілому від хешу, обдовбаному фейсі. Але як тільки він це вимовляє, він розуміє, що сказав правду.

— Ех, той, тяжко, блядь... Так? — Картопля випускає повітря крізь щільно стиснуті губи.

Рентон просікає, що «спід», яким вони закинулися в туалеті і який він вважав повним лайном, почав діяти. Проблема «герів», що злізають, полягає в тому, приходиться до висновку Рентон, що ці безмозкі дурні готові закинутися абичим. Але коли ти сидиш на голці, то для всього іншого лайна просто не залишається місця.

У нього зачесався язик. «Спід» повністю перекрив план і алкоголь.

— Річ у тому, Картопле, що коли ти стирчиш, то стирчиш. І тебе більше ніщо не хвилює. Знаєш Біллі, мого брата? Знову записався добровольцем у йобану армію. Цей дурень поїде в Белфаст, блядь. Я завжди знав, що він пришелепкуватий. Посіпака імперіалізму, блядь. Знаєш, що мені сказав цей дебіл? Говорить, що його, мовляв, на громадянці кумарить. Служити в армії — це все одно що стирчати. Різниця тільки в тому, що там не ширяють, а стріляють.

— Ну, цей, по-моєму, ти трохи, того, переборщуєш, чувак.

— Та ти слухай сюди! Вдумайся. В армії за цих дебілів усе роблять інші. Годують їх і напувають дешевим пивом у смер-

дючих солдатських клубах, аби вони тільки не ходили в місто і не чіпали тамтешніх. Коли вони потім дембеляються, їм доводиться усе робити самим.

— Так, але, цей, відмінність є, адже... — Картопля намагається його перебити, але Рентон уже розпалився. Він може заткнутися, тільки якщо репнути його пляшкою по голові, та й то ненадовго.

— Угу, угу... стривай, чувак. Вислухай. Послухай, що я тобі щас скажу... Так, про що це я, блядь... Ах, так! Згадав. Коли ти на системі, то думаєш тільки про те, де б дістати. А коли ти зіскочив, то починаєш думати про цілу купу інших речей. Немає грошей — не нажиратимешся. Є гроші — нажиратимешся, як свиня. Немає чувихи — ні з ким потрахатися. Є чувиха — постійні сварки, кроку без неї не ступи. Можна, звичайно, забити на все, але тоді почуваш себе винуватим. Думаєш про гроші, про хавку, про ментів, про цих довбаних нациків, які тебе пиздят, і про інші речі, на які тобі глибоко насрать, якщо ти добряче сидиш на голці. Тоді ти думаєш тільки про одне. Усе дуже просто. Второпав, про що я? — Рентон замовк і кинув у рот жуйку.

— Ага, але це ж, типу, жалюгідне існування, блядь. Хіба це життя, га? Цей, коли в тебе ломки... це ж повний пиздець... усі кістки переламує... отрута, чувак, чиста отрута... Навіть не кажи мені, що ти хочеш усе це повторити, тому що все ця брехня. — В його відповіді було багато отрути, особливо, якщо врахувати, що Картопля зазвичай спокійний і розслаблений. Рентон помітив, що зачепив його за живе.

— Гарзд. Я схибив. Це все Лу Рід.

Картопля всміхнувся Рентону тією підкупливою усмішкою, яка викликає в стареньких на вулиці бажання підібрати його, як бездомного кота.

Вони бачать, що Здихля збирається відчалити разом з американками Анабель і Луїзою. Він витратив обов'язкові півгодини на задоволення Жебракового его. У цьому полягає єдина функція всіх друзів Бегбі, вирішує Рентон. Він думає над тим, який це ідіотизм — бути другом людини, що тебе абсолютно не приколює. Це такий звичай або звичка. До Бегбі звикаєш, як до героїну. І він не менш небезпечний. Згідно зі статистикою, роздумує Рентон, у вас набагато більше шансів бути вбитим членом вашої ж сім'ї або вашим близьким другом, аніж ким-небудь стороннім. Деякі йолопи оточують себе всякими психами, вважаючи, що вони стають від цього сильнішими й менш уразливими для нашого жорстокого світу, тоді як насправді все навпаки.

Виходячи, Здихля обертається і, дивлячись на Рентона, піднімає одну брову в стилі Роджера Мура на виході з бару. Рентона охоплює параноя, викликана «спідом». Йому здається, що причина успіху Здихлі в жінок ховається в його здатності піднімати одну брову. Рентон знає, як важко цього навчитися. Він тренувався біля дзеркала декілька довгих вечорів, але обидві брови, як на зло, піднімалися разом.

Кількість випитого й час допомагають сконцентруватися. За годину до закриття людина, якої ти навіть не думав знімати, стає цілком відповідним кандидатом. А коли залишається всього лише півгодини, ти її просто-таки жадаєш.

Блукаючи поглядом, Рентон зупиняється на стрункій дівчині з прямим довгим каштановим волоссям, трішки загнутим на кінчиках. У неї красива засмага і тонкі риси обличчя, зі смаком підкреслені макіяжем. На ній коричневий «топ» і білі брюки. Рентон відчуває, як кров відливає у нього від живота, коли вона засовує руки в кишені й у неї просвічують трусики. Настав його час... Дівчину і її подружку клеїть якийсь парубок із круглим, набряклим лицем, одягнений у сорочку без коміра, — вона напинається на його пухкому животі. Рентон, маючи неприховане упередження проти огрядних людей, користується слушною нагодою, щоб дати волю своїм почуттям.

— Картопле, глянь на цього жирного. Ненажерливий покидьок. Я ніколи не повірю в усю цю херню щодо залоз і обміну речовин. Ти бачив у фільмі про Ефіопію хоч одного жирного покидька? У них там що, залоз немає? Бо ні!

Картопля відповідає на його обурення удовбаним усміхом.

Рентон вирішує, що в дівчини є смак, тому що вона відшиває цього товстого парубка. Йому подобається, як вона це робить. Самовпевнено і з почуттям власної гідності, не виставляючи його повним ідіотом, але недвозначно даючи йому зрозуміти, що він її не цікавить. Парубок осміхається, розводить руками і схиляє голову набік під вибух знущального реготу своїх друзів. Ця сцена вселяє в Рентона ще більше рішучості заговорити з дівчиною. Він робить знак Картоплі, щоб ішов за ним. Він не любить робити перший крок і відчуває велике полегшення, коли Картопля заговорює з її по-

дружкою, хоча зазвичай Картопля ніколи не бере ініціативу в свої руки. Напевно, «спід» підпирає. Втім, він трохи бентежить, почувши, як Картопля теліжить про Френка Заппу. Рентон намагається здаватися розслабленим, але зацікавленим, щирим, але безтурботним.

— Даруйте, що втручаюсь у вашу бесіду. Але я просто хотів сказати вам, що захоплююся вашим бездоганним смаком і тим, як ви тільки що відшили цього товстого придурка. Я подумав, можливо, з вами цікаво буде поговорити. Але якщо ви проженете мене, як цього жирного, то я не ображуся. До речі, мене звать Марк.

Дівчина всміхається йому трохи збентежено і поблажливо, але Рентон думає, що це принаймні в сто разів краще, ніж «відвали». Поволі, розмовляючи, Рентон починає соромитися своєї зовнішності. «Спід» мало-помалу відпускає. Йому здається, що його волосся, пофарбоване в чорний колір, має дурнуватий вигляд, а помаранчеві веснянки, це прокляття всіх рудих, так і впадають у вічі. Давніше він уважав себе схожим на Боуї періоду Зіггі Стардаста. Але кілька років тому якась тьолка сказала йому, що він викапаний Алік Макліш, абердинський футболіст, що грає за збірну Шотландії. Це прізвисько до нього прилипло. Коли Алік Макліш вирішив покинути футбол, Рентон відправився в Абердин, щоб висловити йому свою вдячність. Він згадав, як одного дня Здихля сумно похитав головою і заявив, що чувак, схожий на Аліка Макліша, навряд чи може претендувати на успіх у жінок. Тому Рентон пофарбував волосся в чорний колір, щоб тільки

не бути схожим на Макліша. І тепер він боявся, що перша ж тітка, яку він зніме, розсміється йому в обличчя, коли він роздягнеться і вона побачить його вогняно-рудий лобок. Він пофарбував навіть брови і подумував, чи не пофарбувати йому також і волосся на лобку. З дурості він запитав ради в матері.

— Не клей дурня, Марку, — відповіла вона йому. Мати стала дратівливою через гормональний дисбаланс, спричинений клімаксом.

Дівчину звали Діаною. Рентону здається, ніби йому здається, що вона красуня. Ця обмовка потрібна, бо минулий досвід навчив його ніколи не довіряти своїм судженням у той момент, коли в його організмі та мозку плещуться хімікати. Вони заговорили про музику. Діана повідомила, що їй подобаються «Сімпл Майндс»¹, і між ними зав'язалася перша невелика суперечка. Рентон не любив «Сімпл Майндс».

Він вибухнув полум'яною промовою:

— «Сімпл Майндси» перетворилися на повне гівно після того, як почали грати цей новомодний ангажований пешн-рок у стилі «Ю-2»². Я перестав довіряти їм, відколи вони відійшли від кореневого помп-рока³ і почали гнати всю цю нещирю, політичну в найгіршому значенні цього слова поп-

¹ «Сімпл Майндс» — шотландська рок-група, створена у 1978 р. у Глазго, яку пізніше порівнювали з «Ю-2».

² «Ю-2» — ірландська рок-група, створена у 1976 р. у Дубліні.

³ Пешн-рок, помп-рок — напрямки року, які набули особливої популярності у Британії, а потім й у всьому світі у 1990-х роках.

сню. Мені подобалися ранні речі, але, починаючи з «Нової золотої мрії», це повний відстій. Від усієї цієї фігні про Манделу просто блювати хочеться.

Діана вірила в те, що хлопці щиро підтримують Манделу і рух за співіснування рас у Південній Африці. Рентон енергійно захитав головою, прагнучи зберегти спокій, але в той же час лютуючи через амфетамін і її незгоду:

— У мене була їхня стара платівка 1979 року, так, я її купив, але кілька років тому я її викинув, і добре пам'ятаю, як в одному інтерв'ю Керр засуджував політичну ангажованість інших команд і говорив, що «Майндсів» цікавить лише музика.

— Люди змінюються, — заперечила Діана.

Рентона трохи приголомшила чистота і простота цього твердження. Вона подобалася йому все більше. Знизавши плечима, він погодився з нею, хоча не міг відмогтися від думки, що Керр завжди відставав на один крок від його гуру — Пітера Гебріела і що після «Живої допомоги» серед рок-зірок стало модно вдавати з себе красуньок. Проте він промовчав і вирішив надалі бути менш категоричним у своїх музичних пристрастях. Якщо дивитися на речі ширше, подумав він, то яка, взагалі, різниця?

Через деякий час Діана з подружкою пішли в туалет, щоб обговорити Рентона та Картоплю. Діана ніяк не могла визначитися щодо Рентона. Він, звичайно, мудак, і тут таких повно, але він від них дещо відрізняється. Хоча і не настільки, щоб прийти в захват. Проте, вже пізно...

Картопля повертається і говорить щось Рентону, але він його не чує через пісню «Ферма», яку, як і всі їхні пісні, на думку Рентона, можна слухати тільки під екстазі, а якщо ти під екстазі, то немає ніякого сенсу слухати «Ферму», краще вже відтягнутися під який-небудь рейв, що переходить у важке техно. Але навіть якби він чув Картоплю, то все одно його мізки були настільки вмазані, що він не зміг би нічого відповісти, а тому заслужено відпочивав від напруги під час розмови з Діаною.

Потім Рентон починає виливати душу парубкові з Ліверпуля, що приїхав сюди на канікули, через його акцент і манери прийнявши його за свого друга Дейво. Потім Рентон розуміє, що цей парубок — зовсім не Дейво і даремно він так перед ним розговорився. Він намагається повернутися назад до стійки, губить Картоплю і тільки тут усвідомлює, що ужрався, як скотина. Діана стає для нього лише спогадом, смутною метою в тумані його наркотичного ступору. Він виходить на вулицю і бачить, що Діана сідає сама в таксі. Знемагаючи від ревнощів, він ставить собі питання, чи значить це, що Картопля зняв її подружку? Його жахає перспектива залишитися єдиним парубком, який так нікого й не зняв, і повний відчай змушує його без ніяковості підійти до неї.

— Діано, ти не проти, якщо я сяду разом з тобою?

Діана вагається:

— Я їду у Форрестер-парк.

— Клас. Мені теж у ту сторону, — бреше Рентон і додає подумки: «Принаймні сьогодні».

В такі вони розговорилися. Діана посварилася з Лізою, своєю подружкою, і вирішила поїхати додому. Вона думає, що Ліза досі танцює на танцмайданчику з Картоплею і ще одним кретином, нацьковуючи їх один на одного. Капуста Рентона залишилася в цього другого кретина.

Обличчя Діани прибрало кислого мультяшного виразу, коли вона розповідала Рентону, яка жахлива людина ця Ліза, перераховуючи всі її провини, що здалися йому досить незначними, зі злістю, яка його трохи стривожила. Він в усьому їй підтакував і погодився, що Ліза — найстрашніша егоїстка на світі. У неї зіпсувався настрій, а Рентона це не влаштовувало, тож він змінив тему. Він правив жарти про Картоплю та Бегбі, вміло їх прикрашаючи. Рентон жодного разу не згадав Здихлі, тому що Здихля подобався жінкам, і він прагнув тримати жінок, з якими знайомився, якнайдалі від нього, навіть у розмові. Коли вона трохи повеселішала, він запитав, чи не стане вона заперечувати, якщо він її поцілує. Вона знизала плечима, надавши йому самому вирішувати, чи значило це, що їй все одно чи що вона ще не вирішила. Він розсудив, проте, що байдужість набагато краща за категоричну відмову. Вони трохи лизнулися. Його збудив аромат її духів. Вона подумала, що він занадто худий і кістлявий, але цілується класно.

Коли вони вийшли з машини, Рентон зізнався, що живе не у Форрестер-парку і збрехав лише для того, щоби довше з нею побути. Злився сам на себе, а Діана відчула себе вдоволеною.

— Не хочеш зайти до мене на чашку кави? — запитала вона.

— Було б класно, — Рентон намагався вдати вид, що йому просто приємно, і не видати того, що він у захваті.

— Але попереджаю, тільки кава, — додала Діана з таким виглядом, що Рентон довго не міг зрозуміти, який сенс вона вклала у свої слова. З одного боку, вона лукавила, і значить, питання сексу з порядку денного не знімалося, а з іншого боку, тон у неї був досить самовпевнений, і, отже, говорила вона те, що думала. Він тільки кивнув, як зніяковілий сільський лох.

— Тихо. Люди сплять, — сказала Діана.

«Це вже гірше», — подумав Рентон і уявив собі квартиру з дитиною і нянькою. Він згадав, що ніколи не робив цього з тими, хто вже народжував. Ця думка викликала в нього якесь незвичне почуття.

Хоча він одразу ж учув, що в кімнаті хтось є, він не унюхав того характерного запаху сечі, блювоти і тальку, який виходить від немовлят.

Він спробував звернутися:

— Діа...

— Тс-с! Вони сплять, — обірвала вона його. — Не розбуди їх, інакше будуть проблеми.

— Хто «вони»? — нервово прошепотів він.

— Тс-с!!!

Рентон зніяковів. У нього в мозку промайнули минулі жахи, зазнані самим і чуті від друзів. Він подумки перебрав

свою моторошну «базу даних», що містила все на світі — від сусідів-вегетаріанців до знервованих сутенерів.

Діана провела його в спальню і посадила на односпальне ліжко. Потім вона зникла і повернулася через декілька хвилин з двома чашками кави. Він відчув, що кава була з цукром, — зазвичай він не міг її пити, але тепер утратив смак.

— Лягатимемо? — прошепотіла вона з незвичайною напругою в голосі і підняла брови.

— Е-е... непогано б... — сказав він, мало не похлинувшись кавою. Серце скажено закалатало, і він занервувався, як незграбний незайманець, що переживає щодо того, як алкоголь-наркотичний коктейль позначиться на його ерекції.

— Тільки не шуміти, — сказала вона. Він кивнув.

Він швидко стягнув із себе джемпер і футболку, потім кросівки, шкарпетки та джинси. Соромлячись свого рудого лобка, він спершу стрибнув у ліжко, а вже потім зняв труси.

Спостерігаючи за тим, як Діана роздягається, Рентон з полегкістю виявив, що у нього встав. На відміну від нього, вона тягла час і, схоже, абсолютно не соромилася. Він подумав, що у неї класне тіло. У голові Рентона кілька разів наполегливо прозвучала футбольна мантра «А ось і ми».

— Я хочу бути згори, — сказала Діана, відкинувши покривало й оголивши яскраво-рудий лобок Рентона. На щастя, вона його начебто не помітила. Рентон був задоволений своїм членом. Він здавався набагато більшим, ніж зазвичай.

Можливо, річ у тому, здогадався Рентон, що він відвик бачити свій член у сторчаку. Але Діана була не в захваті. «Бачили й кращі», — немовби казала вона.

Вони почали пестити одне одного. Діана насолоджувалася прелюдією. Рентонів запал вигідно вирізняв його з-поміж більшості інших хлопців, з якими вона була, але відчувши, як його пальці тягнуться до її піхви, вона зупинилася і відтрутила його руку.

— Я вже добре змащена, — сказала вона.

Рентон на мить остовпів: це прозвучало так холодно й механічно. Йому навіть здалося, що ерекція ослабла, але коли вона опустилась на нього, то — о диво з див! — член був як і раніше твердим.

Коли вона сіла на нього, Рентон тихо простогнав. Вони почали повільно рухатися — член проникав усе глибше і глибше. Він відчував її язик у себе в роті і злегка обмацував руками її дупу. Здавалося, це триває цілу вічність; йому здалося, що він зараз кінчить. Діана була збуджена до межі. «Ще один нікчемний хуй? Ні, тільки не це», — думала вона. Рентон перестав її мацати й спробував уявити, що трахає Маргарет Тетчер, Пола Денієлса, Воллеса Мерсера, Джиммі Севіла та інших страховищ, щоб тільки не кінчити. Діана не впустила свій шанс і сама довела себе до оргазму, поки Рентон лежав, немов штучний член на широкому скейтборді. І тільки після того, як Діана укусила себе за вказівний палець, щоб придушити дивний писк, із яким вона кінчала, а іншою рукою вперлася йому в груди, Рентон теж відчув наближення

оргазму. У цю мить його не могла зупинити навіть думка про те, що він довбе в дупу Воллеса Мерсера. Йому здавалося, що він кінчатиме вічно. Його член бризкався, як водний пістолет у руках непоправного шибеника. Після тривалого стримання струмінь його сперми долетів до самої стелі. Вони кінчили майже одночасно, і якби Рентон був жеребцем, то, можливо, він так і розписав би усе перед приятелями. Але потім він зрозумів, чому ніколи цього не зробить: загадкові совання плечима й усмішки завжди викликають більше довіри, ніж мальовничі подробиці, що їх розповідають для приколу хлопцям. Він навчився цього в Здихлі. Навіть його горезвісний антисексизм пояснювався елементарним сексистським егоїзмом. «Чоловіки — такі вразливі істоти», — подумав Рентон.

Коли Діана злізла з нього, Рентон почав плавно занурватися в блаженний сон. Він вирішив прокинутися вночі і ще раз кохатися з нею. Тепер, коли замкнене коло розірвано, він розслабиться, стане активнішим і покаже їй, на що він здатний. Він порівнював себе з нападником, який нарешті зруйнував чари, що закривали перед ним ворота, і чекає не дочекається наступного матчу.

Тому Рентона зачепило за живе, коли Діана сказала:

— А тепер іди.

Перш ніж він устиг їй що-небудь заперечити, вона вже вистрибнула з ліжка. Вона наділа труси, щоб затримати густу сперму, яка почала витікати з неї і вже збігала по внутрішній стороні стегон. Рентон уперше подумав про секс без презерватива і небезпеку підхопити ВІЛ. Він здав аналізи після

того, як востаннє ширнувся чужим шприцом. Він був чистий. Проте Рентона турбувала Діана: адже якщо вона переспала з ним, вона може переспати з ким завгодно. А її намір прогнати його сильно похитнув його крихке сексуальне еґо, в гнітючо короткий термін перетворивши його з холоднокровного жеребця знов у тремтячого телепня. Він подумав, що йому, напевно, на роду було написано заразитися ВІЛом статевим шляхом. Адже йому доводилося ширяти чужими голками, дарма що в торчкових «тирах» давно вже відмовилися від великих «спільних» баянів.

— А можна мені залишитися? — запитав він боязким голосом, який Здихля, якби він був тут, нещадно висміяв би.

Діана пильно подивилася на нього і похитала головою:

— Ні. Можеш лягти на кушетці. Тільки тихо. Якщо тебе хто-небудь побачить, між нами нічого не було. І одягнися.

Він з радістю виконав її прохання, знову засоромившись свого безглузлого рудого лобкового волосся. Діана вивела Рентона в передпокій, де стояла кушетка. Він був у самому спідньому і трусився від холоду, поки вона не винесла йому спальний мішок і його одяг.

— Вибач, звичайно, — прошепотіла вона, поцілувавши. Вони лизнулися ще трохи, і в нього знову встав. Але коли він спробував залісти їй під нічну сорочку, вона його зупинила.

— Мені треба йти, — рішуче сказала вона.

Діана пішла, залишивши Рентона в повному нерозумінні. Він ліг на кушетку, заліз у спальник і застібнув блискавку. Він лежав у темряві, не в змозі заснути, і намагався уявити собі

обстановку кімнати. Рентон подумав, що її сусіди — похмура потолоч, якій не подобається, що вона приводить когось до себе додому. Можливо, вирішив він, вона просто не хотіла, щоб сусіди знали, що вона може підчепити якогось дивного парубка, привести його до себе і трахнути. Його самолюбності полестило те, що його блискуча дотепність і надзвичайна, хоча і трохи зіпсована, краса зуміли зломити її опір. Він майже повірив у себе.

Врешті-решт, він занурився в уривчастий сон, наповнений дивними сновидіннями. Попри те, що він уже звик до таких стрьомних снів, цього разу вони були особливо яскравими і на диво легко згадувалися. Він був прикутий до стінки в білій кімнаті, осяяній блакитним неоновим світлом і дивився, як Йоко Оно разом із Гордоном Хантером, захисником «Хибсів», гризли людське м'ясо й кістки, а на великих пластмасових столах лежали розчленовані тіла людей. Обидві знаменитості вивергали жахливі прокляття на його адресу, відриваючи шматки м'яса і старанно пережовуючи їх скривавленими ротами. Рентон знав, що його стіл наступний. Він спробував підлизатися до «Циганки» Хантера, сказавши, що він його великий фанат, але захисник з Істер-роуд повністю виправдав своє безкомпромісне прізвисько і голосно розсміявся йому в обличчя. Рентон відчув величезне полегшення, коли цей сон кінчився; ще йому наснилося, що він сидить біля лейтського ставка, абсолютно голий, весь вимазаний у рідкому гівні і їсть із тарілки яечню з помідорами й грінками разом із одягненим Здихлею. Потім йому наснилося, що

Його спокусила якась красуня, а на ній був купальник з якоїсь там сучозлітки. Жінка виявилася чоловіком, і вони повільно трахали один одного в усі діри, з яких сочилася якась речовина, що нагадує пінку для гоління.

Його розбудив брязкіт ножів і запах смаженого бекону. Краєм ока він помітив спину якоїсь жінки, явно не Діани, яка зникла в маленькій кухоньці, розташованій зовсім поряд з вітальнею. Потім він почув чоловічий голос, і його охопив страх. З похмілля, в незнайомому місці і в самих трусах, він би найменше хотів почути голос якого-небудь чоловіка. Рентон удав сон. Трохи відкривши одне око, він помітив, як на кухню бочком пробрався якийсь мужик приблизно його зросту, а може, і нижчий. Хоча вони розмовляли тихо, він усе добре чув.

— Діана знову привела дружка, — сказав чоловік.

Рентону не сподобався трохи глузливий тон, з яким він вимовив слово «дружок».

— Годі вже. Тільки цить! Не заводься і не поспішай з висновками.

Рентон почув, як вони повернулися в передпокій, а потім вийшли звідти. Він швидко натягнув на себе футболку і джемпер. Потім умить розстебнув спальник, скинув ноги з кушетки і вскочив у джинси. Акуратно згорнувши спальний мішок, він розставив диванні подушки по місцях. Надіваючи шкарпетки й кросівки, почув, як вони смерділи. Залишалось тільки сподіватися, що ніхто, крім нього, не чув цього смороду.

Рентон дуже нервувався й майже не відчував бодуна. Проте він знав, що похмілля причаїлося в його душі, як не-

ймовірно терплячий горлоріз, який тільки й чекає, коли можна буде вийти із засідки й напасти на нього.

— Доброго ранку, — до передпокою знов увійшла жінка, не Діана.

У неї були великі красиві очі й тонке, загострене підборіддя. Йому здалося, що він уже десь бачив її.

— Вітаю. Мене звуть Марк, — сказав він.

Вона не представилася, а замість цього почала розпитувати Рентона.

— Отже, ти Діанин друг? — Її тон був трохи агресивним.

Рентон вирішив не ризикувати і придумати відмазку, яка не була б такою явною і звучала б досить переконливо. Річ у тому, що в нього виробилося вміння, як у всякого наркомана, переконливо брехати, і в його вустах брехня звучала тепер правдивіше за саму правду. Він затнувся, подумавши про те, що легше кинути колотися, ніж перестати бути наркоманом.

— Точніше, друг подруги. Ви знаєте Лізу?

Вона кивнула. Рентон продовжував, упиваючись своєю брехнею і входячи в заспокійливий ритм обману.

— Мені, звичайно, ніяково. Але вчора в мене був день народження, і, по правді сказати, я сильно напився. Я примудрився посіяти ключі від квартири, а мій сусід поїхав на канікули в Грецію. Коротше, я облажався. Я міг би піти додому і виламати двері, але в тому стані, в якому я перебував, я не міг міркувати розсудливо. І потім, мене могли б заарештувати за те, що я вдерся до власної квартири! На щастя,

я зустрів Діану, і вона люб'язно дозволила мені переночувати на кушетці. Ви її сусідка, так?

— Е-е... так, майже, — вона дивно розсміялася, а він ніяк не міг зрозуміти причину цього сміху. Щось тут було не так.

До передпокою увійшов чоловік. Він нашвидку кивнув Рентону, який злегка всміхнувся у відповідь.

— Це Марк, — сказала йому жінка.

— Привіт, — холодно привітався з ним цей парубок.

Рентону здалося, що вони приблизно його віку, ну, може, трохи старші, втім, він не вмів визначати вік на око. Діана була, найпевніше, трохи молодша за них усіх. Можливо, зробив він припущення, вони мають до неї якісь збочені батьківські почуття. Він уже помічав щось подібне у старших людей. Часто вони намагаються контролювати молодших і життєрадісних, яких усі люблять; зазвичай вони просто заздрять молоді через те, чого їм самим бракує. Вони прикривають свою неповноцінність доброзичливим, протекційним відношенням. Він відчув неприязнь до цих двох.

І раптом Рентон пережив шок, від якого мало не знепритомнів. До передпокою увійшла дівчинка. Побачивши її, він заціпенів. Перед ним була точна копія Діани, але з вигляду вона була, як звичайна школярка. Він не відразу зміркував, що це і є Діана. Рентон миттєво здогадався, чому жінки, знімаючи макіяж, часто говорять, що «знімають обличчя». Діані можна було дати років десять. Вона побачила з обличчя Рентона, що він шокований. Він подивився на двох інших. Їхнє ставлення до Діани було батьківським, тому що вони справді

були її батьками. Попри страх, Рентон зрозумів, яким він був дурнем, що не помітив цього раніше. Діана була викапана мати.

Вони сіли снідати, і Діаніні батьки влаштували перехресний допит спантеличеному Рентону.

— То що ж ти поробляєш, Марку? — запитала його мати.

Він нічого не робив, у смислі ніде не працював. Але він був членом синдикату, який торгував героїном, і отримував прибуток із п'ятох різних адрес: з однієї в Единбурзі, Лівінгстоуні та Глазго і з двох у Лондоні — у Шепердс-Буші та Хекні. Рентон завжди пишався тим, що дурить уряд, і іноді йому важко було утриматися від того, щоб похвалитися своїми досягненнями. Але він знав, що цього робити не можна, бо навколо повно лицемірних, самовдоволених і цікавих негідників, які мріють настукати на нього владі. Рентон уважав, що справедливо заслужив на ці гроші, тому що людина, спроможна тримати під контролем героїнову залежність, мусить докласти купу зусиль для того, щоб зберігати дійсний стан речей. Він повинен був роз'їжджати по всій країні, зустрічатися з іншими членами синдикату на стрілкових квартирах і за першим же дзвінком Тоні, Керолайн або Ніксі мчати авто-стопом на зустріч у Лондон. Його точка в Шепердс-Буші була тепер під сумнівом, бо він відмовився від блискучої кар'єри в «Бургер-Кінгу», що в Ноттінг-Гілл-Гейті.

— Я хранитель музейної секції Відділу розваг Окружної ради. Працюю зі збірками з громадської історії, переважно з експонатами Музею історії народів на Хай-стріт, — збрехав Рентон, порившись у своїй теці шпигунських легенд.

Це справило на них враження і навіть злегка збило з пантелику. Рентон цього й сподівався. Підбадьорений успіхом, він спробував отримати ще декілька очок і, вдаючи скромнягу, який не сприймає себе серйозно, трохи зневажливо до себе додав:

— Я шукаю в людському мотлосі непотрібні людям речі й підношу їх як справжні історичні артефакти щоденного побуту трудящих. А коли їх виставляють, стежу за тим, щоб вони не розвалилися на частини.

— Так, для цього треба мати мізки, — сказав батько, звертаючись до Рентона, але дивлячись на Діану. Рентон не смів поглянути їй в очі. Він усвідомлював, що така поведінка може викликати найбільші підозри, але йому бракувало сміливості подивитися на неї.

— Я б так не сказав, — знизав плечима Рентон.

— А освіта?

— Ну так, звичайно, я закінчив історичний факультет Абердинського університету.

Тут він сказав майже правду. Рентон справді вступив до Абердинського університету, і навчання давалося йому легко, але він був вимушений кинути його ще в середині першого курсу, після того, як розтринькав усю стипендію на наркотики та повій. Отож, за його ж словами, він став першим студентом в історії Абердинського університету, який грав нестуденток. Відтоді він вирішив, що краще робити історію, ніж вивчати її.

— Освіта має велике значення. Ми завжди кажемо їй про це, — сказав батько, знову принагідно повчаючи Діану.

Рентону не подобалося його ставлення, а ще більше він ненавидів самого себе за свою мовчазну згоду. Він почував себе Діаниним дядечком-збоченцем.

І якраз у той момент, коли він подумав: «Аби лише вона була повнолітньою!», Діанина мати зруйнувала цю останню надію на диво.

— Наступного року Діана складатиме випускний іспит з історії, — всміхнулася вона і з гордістю додала: — А ще з французької, англійської, образотворчого мистецтва, математики й арифметики.

Рентон увесь зіщулювся від страху.

— Марку це нецікаво, — сказала Діана, намагаючись здаватися дорослою і поблажливою щодо батьків, як завжди роблять позбавлені влади діти, коли вони стають «предметом» бесіди.

Рентон знервовано подумав про те, що сам нерідко так робив, коли його папіки починали читати йому моралі. На біду, Діана була такою по-дитячому невдоволеною, що добилася ефекту, прямо протилежного тому, якого прагнула.

Мозок Рентона напружено працював. Це називається розбещенням малолітніх. За це можуть посадити. Сто пудів посадять, а ключі в річку. Охрестять сексуальним маніяком. Вивісять мою фізіюномію в Сафтоні на загальний огляд. Сексуальний маніяк. Івалтує дітей. Косі погляди. Він уже чув голоси зеків, таких же психів, як Бегбі: «Я чув, цій малій було всього шість років», «Мені говорили, він її згвалтував», «А якби на її місці опинилася твоя дочка чи моя?» «Блядь», — подумав він, здригнувшись.

Бекон викликав у нього відразу. Він уже багато років був вегетаріанцем. Це не мало ніякого відношення до політики чи моралі — просто він ненавидів смак м'яса. Але він нічого не сказав — так сильно йому хотілося сподобатися Діаниним батькам. До сосиски він, правда, не доторкнувся, вважаючи, що ці напівфабрикати нашпиговані отрутою. Згадавши всю ту погань, яку свого часу йому довелося перетравити, Рентон саркастично подумав: «Стеж за тим, що ти вводиш у свій організм». Йому стало цікаво, чи сподобається це Діані, і він почав нервово хихотіти над власним лукавством. Щоб хоч якось пояснити свій сміх, Рентон похитав головою і розповів, або, точніше, переказав, свою історію:

— Боже, який же я ідіот. Учора я, звичайно, перебрав. Просто я не звик багато пити. Але, з іншого боку, двадцять два роки буває тільки раз у житті.

Останнє твердження прозвучало непереконливо, і Рентон сам це зрозумів. На вигляд йому можна було дати від двадцяти п'яти до сорока. Але батьки Діани й далі ввічливо слухали:

— Я вже казав, що втратив куртку й ключі. Слава богу, я зустрів Діану і вас, дорогі. Було дуже мило з вашого боку, що ви пустили мене переночувати й нагодували таким смачним сніданком. Мені, щиро кажучи, ніяково, але я не можу доїсти цю сосиску. Просто я наївся досхочу. Я не звик до ситних сніданків.

— Тому ви такий худий, — сказала мати.

— Ось що значить жити на квартирі. В гостях добре, а вдома краще, — сказав батько. Після цього ідіотського за-

уваження в повітрі повисла нервова пауза. Потім він збентежено додав: — Є така приказка. — І, користуючись нагодою, змінив тему: — Як же ви тепер додому потрапите?

Ці люди панічно боялися чим-небудь не догодити Рентону. Вони дивилися на нього так, ніби зробили щось протизаконне у своєму житті. Тепер зрозуміло, чому Діана знімає в барах усяких незрозумілих хлопців. Ця пара здавалася йому здоровою до непристойності. У батька волосся вже злегка порідшало, а в матері були маленькі зморшки біля очей, але збоку вони здавалися людьми приблизно одного з ним віку, тільки здоровіші.

— Виламаю двері. Вони на автоматичному. Безглуздо, звичайно. Я давно вже хотів поставити врізний. Даремно я цього не зробив. У нас у під'їзді домофон, але сусіди з поверху мене впускають.

— Я можу допомогти вам. Я сам тесля. Де ви живете? — запитав батько.

Рентон трохи сторопів, але потім згадав, що вони ведуться на його брехню.

— Не турбуйтеся. Перш ніж вступити в універ, я ще закінчив ремісниче. Але все одно спасибі за турботу, — він знову сказав правду. Це було незвично, адже обманювати так зручно. Правда робила його реальним, а отже, вразливим. — Я вчився в Гіллсленда в «Горджі», — додав він, і батько здивовано звів брови.

— Я знаю Релфі Гіллсленда. Чортів педрило, — пирхнув він, і його голос став тепер природнішим. У них з'явилася загальна тема для розмови.

— Тому я звідти й пішов.

Рентон похолов, коли Діана торкнулася його ногою під столом. Він залпом випив свій чай.

— Що ж, мені пора йти. Ще раз спасибі.

— Почекай, я зараз зберуся і проведу тебе до міста.

Діана встала й вийшла з кімнати, перш ніж він устиг їй заперечити.

Рентон зробив боязку спробу допомогти матері прибрати зі столу, але батько відвів його в передпокій і всадив на кушетку. Серце в нього пішло в п'яти: тепер, коли вони залишилися самі, він напевно скаже йому: «Я розкусив тебе, чувак». Але нічого подібного не сталося. Він заговорив про Релфі Гілсленда і його брата Коліна, який (Рентон упіймав себе на тому, що йому приємно було це почути) наклав на себе руки, й інших хлопців, яких вони обидва знали у справах роботи. Потім вони розговорилися про футбол, і виявилось, що батько вболіває за «Серця». Рентон же був фанатом «Хибсів», які цього сезону не дуже вдало зіграли зі своїми місцевими супротивниками; вони взагалі невдало провели цей сезон, і батько не забув йому про це нагадати.

— «Хибси» не дуже з нами зіграли, так?

Рентон осміхнувся, уперше зрадивши тому, що трахнув його дочку, з причин, далеких від сексуальних. Як дивно, подумалося йому: секс і «Хибси» — дві речі, що нічого не важили для нього, поки він стирчав, — тепер набули первинного значення. Він припустив, що його проблеми з наркотиками, можливо, були пов'язані з поганою грою «Хибсів» у вісімдесяті.

Діана була готова. Макіяжа на ній було менше, ніж учора, із вигляду вона мала років шістнадцять — на два роки старше, ніж їй було насправді. Коли вони вийшли на вулицю, Рентон відразу заспокоївся, але в той же час він трохи побоювався, що його побачать знайомі. У цьому районі в нього їх було декілька: переважно наркомани або торговці наркотиками. Якби вони випадково його побачили, то, чого доброго, ще подумали б, що він подався в сутенери.

Вони сіли на метро на станції «Саут-Джейл» і поїхали у напрямку «Хеймаркету». Діана всю дорогу тримала Рентона за руку і базікала без утаву. Вона раділа, що позбулась обтяжливої батьківської опіки. Їй хотілося вивести Рентона на чисту воду. І, можливо, навіть розкрутити його на шмаль. А Рентон згадував минулу ніч і, холонучи з жаху, гадав, що і з ким робила Діана, щоб набути такого сексуального досвіду і такої певності в собі. Він почував себе не двадцятип'ятирічним, а п'ятдесятип'ятирічним і був упевнений, що всі навколо врячилися на них.

У вчорашньому одязі він здавався пом'ятим, пітним і втомленим. А на Діані були чорні лосини, майже такі ж тонкі, як колготки, і біла міні-спідниця. Їй цілком вистачило б і одного з цих предметів одягу, подумав Рентон. На станції «Хеймаркет» якийсь парубок витріщився на неї, поки Рентон купував «Скотсмен» і «Дейлі Рекорд». Він це помітив і, надзвичайно розсердившись, зухвало подивився на нього і змусив відвести погляд. Можливо, подумалося йому, він просто переніс на нього відразу до самого себе. Вони зайшли

до крамниці грамплатівок на Делрі-роуд і почали перебирати конверти альбомів. Рентон був напружений до межі, похмілля нестримно наростало. Діана простягала йому конверти, заявляючи, що ця платівка «супер», а та «просто блиск». Він уважав більшу частину з них лайном, але в нього не було сил сперечатися.

— Агов, Рентсе! Як справи, чувачок? — Чиясь рука вдарила його в плече. Йому здалося, що його кістки та нерви на мить проткнули шкіру, немов дрiт — пластилін, і тут же заскочили назад. Він обернувся і побачив Діка Лейбіда, брата Джонні Лейбіда.

— Нормально, Діку. А ти як? — відповів він з удаваною недбалістю, під якою ховалося скажене серцебиття.

— Помаленьку, босе, помаленьку, — Дік завважив, що Рентон не сам, і подивився на нього значуще. — Ну, добре, я пішов. Бувай. Якщо побачиш Здихлю, скажи, щоб передзвонив мені. Цей покидьок винен мені двадцять фунтів, блядь.

— Ми ж з тобою друзі.

— Просто він гонить. Ну гаразд, бувай, Марку, — сказав він і повернувся до Діани: — Бай, тьоло. Твій парубок навіть не познайомив нас. Напевно, у вас любов. Пильнуй за ним.

Коли Дік пішов, вони збентежено всміхнулися цьому першому сторонньому погляду на них. Рентон зрозумів, що йому треба залишитися самому. Похмілля ставало нестерпним, і він більше не міг із ним справлятися.

— Е-е, слухай, Діано... мені пора йти. Стрілка з друзями з Лейта. Футбол і таке інше.

Діана подивилася на нього з утомленим, тямущим виглядом та дивними звуками, які здалися Рентону схожими на кудкудакання. Їй стало прикро, що він уже йде, а вона ще не встигла запитати його про травичку.

— Дай мені свою адресу. — Вона витягнула з сумки ручку та клаптик паперу. — Тільки не пиши Форрестер-парк, будинок 1, — додала вона з усмішкою.

Рентон написав свою справжню адресу на Монтгомері-стріт тільки тому, що йому було дуже погано і він не зміг придумати нічого іншого.

Коли вона пішла, він відчув страшну відразу до самого себе. Він не міг сказати, в чому її причина: в тому, що він кохався з Діаною, чи в усвідомленні того, що він більше не зможе цього зробити. Але в той же суботній вечір він почув дзвінок у двері. Рентон був на міліні, і тому залишився вдома і дивився по відаку фільм «Бреддока-3: Зниклі». Він відчинив двері й побачив Діану. Вона знову була нафарбована і така ж бажана, як раніше.

— Заходь, — сказав він, думаючи, чи вдасться йому пристосуватися до тюремного режиму.

Діані здалося, що пахне травичкою. Вона цього сподівалася.

Прогулянка по «Лугах»

Усі бари, цей, забіті місцевими дурнями і фестивальними типами, які тут напиваються, а потім ідуть на наступний спектакль. Деякі спектаклі досить класні... але ціни на квитки, цей, кусаються.

Бегбі засцяв собі джинси...

— Обісцявся, Франко? — запитує його Рентс, показуючи на мокру пляму на його витертих блакитних «денімах».

— Хуй тобі в рот! Це вода, блядь. Руки, на хер, мив. Тобі цього не зрозуміти, рудий! — Чувак терпіти не може воду, особливо мильну.

Здихля видивляється дівок... він просто схиблений на дівицях. У компанії чуваків він типу як нудьгує. Може, тому тьолочки на нього ведуться, чи, може, навпаки. Так, напевно, навпаки. Метті тихо розмовляє з самим собою, головою хитає. З Метті, цей, щось не так... це не «гера». У нього щось із психікою, типу як глибока депресія.

Рентон сперечається з Бегбі. Краще б Рентс, цей, притримував язика. Цей Бегбі... він мовби тигр, блядь. А ми звичайні боязкі кошаки. Домашні кішки, типу.

— У цих йобаних сук є бабки. Ти весь час пиздиш за те, що треба мочити багатіїв, за анархію і за все це гівно. А тепер чого, засцяв? — Бегбі стібеться над Рентсом, і це дуже погано й таке інше: темні брови над ще темнішими очима і густе чорне волосся, трохи довше, ніж у голомозих.

— Ні хера я не засцяв, Франко. Просто мені не до цього. Ми класно сидимо. У нас є «спід» і екстазі. Давай просто веселитися. Може, краще піти в який-небудь рейв-клуб, а не валандатися всю ніч по цих йобаних «Лугах»? Вони там поставили охуєнне шатро, а вгорі ярмарок, блядь. Крутом повно мусорів. Забагато галасу, брате.

— Я не ходжу в грьобані рейв-клуби. Ти ж сам казав, що це для дітей, блядь.

— Правильно, але тоді я ще не знав, що це таке.

— А я не бажаю, на хер, знати, що це таке. Ходімо пройдемося по барах і заловимо якого-небудь підораса в параші.

— Не-а, я в цьому не беру участі.

— Йобаний сцикля! Ти насрав собі в штани ще минулого тижня, в «Булл-енд-Буші».

— Не насрав я. Просто вся ця хуйня була нікому не потрібна, і все.

Бегбі дивиться на Рентса і, цей, увесь аж напружується. Він нахиляється вперед, і мені здається, він зараз типу як садоне малюка Рентса, так.

— Що-що? Я нікому на хуй не потрібний, хлопе?

— Баста, Франко, вгамуйся, — говорить Здихля.

Бегбі ніби збагнув, що це вже, типу, занадто навіть для нього. Заховай кігті, кошак. Покажи всьому світу свої м'які подушечки. Це злий кіт, велика зла пантера.

— Ну наваляли ми якомусь там Шерману Тенку, блядь. Хто він тобі такий? Цей чувак дістав своє недарма! І потім, ти ні хера не говорив, коли ми сиділи в «Барлі», блядь, і ділили, на хуй, здобич.

— Парубок помер у лікарні, не прийшовши до тями, він втратив до хуя крові. Це було в «Новинах»...

— Кому ти мелеш? Він живий-здоровий, сука. Ніхто, на хер, не постраждав. А якщо навіть постраждав, то чи не один хуй? Якийсь багатий америкашка, блядь, який хер знає навіщо сюди приїхав. Кого він, на хуй, їбе? А ти, чувак, ти ж теж штрикнув ножом того хлопчика, Ека Вілсона, ще в школі, так що не треба вдавати з себе йобаного пай-хлопчика.

Тут Рентс типу як затикається, він не любить про це говорити, але що було, то типу було, так? Просто він кинувся на кошака, який його типу як дряпнув, той, але він не збирався ні на кого нападати. Жебрак, цей, не тямить різниці. Це було погано, цей, дуже бридко... цей янки типу як не хотів віддавати гаманець, навіть коли Бегбі витягнув перо... Останнє, що він сказав: «Ти цього не зробиш».

Бегбі просто охрінів, той, пошарпав його всього ножем, так, ми мало не забули про гаманець. Я вивертав його кишені, а Бегбі бив його ногами по пиці. Кров текла в унітаз і змішувалася з сечею. Погано, погано, погано, цей, так? Я досі здригаюся, коли згадую про це. Лежу, типу, в ліжку й трясуся. І якщо я бачу чувака, цей, схожого на нашого кошака, Річарда Хаузера з Де-Мойна, штат Айова, США, у мене серце холоне. І якщо я чую де-небудь у місті американський акцент, то я аж підстрибую. Насильство — це погано, блядь. Жебрак, добрий старий Франко, він мене трахнув, цей, він трахав мене всю ніч, типу як виїбав мене в сраку, а потім заплатив, неначе я повія, цей, так? Поганий кіт Жебрак. Скажений котяра.

— Ну, хто зі мною? Ти, Картопле? — Бегбі звертається до мене. Він кусає нижню губу.

— Е-е, цей... е-е... насильство, це... це типу як не для мене... я краще посиджу — побухаю... цей, так?

— Ще один сцикун. — Він відвертається від мене... не розчаровано, а ніби він типу як нічого іншого від мене й не сподівався... Може, це добре, а може, й не дуже, але хто в наш час може бути певний, га?

Здихля каже щось типу того, що він, мовляв, бодай коханець когось, а не боець, і Бегбі збирається щось відповісти, але тут Метті заявляє:

— Я йду.

Це відволікає Бегбі від Здихлі. Жебрак починає хвалити Метті, цей, і називає нас усіх останніми сцикунами; але, по-моему, хто з нас сцикун, так це Метті, цей, тому що він погоджується з усім, що скаже Франко... Метті мені ніколи не подобався... якийсь пиздюк. Братчики, той, іноді під'юджують один одного, але якщо це робить Метті, то ти типу як ображаєшся, ти починаєш... цей... ненавидіти його, так? Якщо тобі просто класно. Це злочин в очах Метті. Він не виносить, коли кому-небудь класно. Я ніколи не бачив Метті, цей, одного. Іноді буває, що я типу як разом з Рентсом... або разом із Томмі... або я з Ребом... або зі Здихлею... або навіть я з генералісімусом Франком... Але я ще ніколи не був наодинці з Метті. Це, типу, про щось говорить, той.

Ці погані кошаки пішли шукати жертву, і обстановка відразу ніби... розрядилася. Здихля витягнув екстазі. Білі голубки, думаю я. Це психотропні колеса. Більша частина екстазі не містить у собі особливої структури, за дією це типу як наполовину «спід», а наполовину «кислота»... Але колеса, які я ковтав, завжди накривали, цей, як хороший «спід», так? А ці колеса якісь шизові, чисто запповські... саме так — запповські... Я уявляю собі Френка Заппу з жовтим сніжком, єврейськими принцесками і католичками і думаю, як класно було б мати дівку... типу любити... не трахатися, в смислі, ну, не лише

трахатись... а любити, тому що мені типу хочеться любити всіх, але типу як без сексу... просто кого-небудь любити... але, цей, у Рентса ж є Хейзел, а в Здихлі... так, у Здихлі мільйон чувих... але цим котярам анітрохи не краще, ніж мені...

— В інших людей трава зеленіша, і сонце яскравіше на іншій стороні... — я співаю, блядь, цей, я ж ніколи не співав... закинувся і співаю... Я думаю про дочку Френка Заппи, цей, про Мун... вона така кльова... сидить зі своїм старим... у студії звукозапису... Цей, просто спостерігає за творчим процесом, так, за творчим процесом...

— Охуїти можна... треба вийти, інакше йобнусь... — Здихля хапається за голову.

Сорочка Рентона розстебнута, і він типу як щипає себе за соски, цей...

— Картохо... глянь на мої соски... таке прикольне відчуття, блядь... Ні у кого немає таких сосків, як у мене...

Я розповідаю йому про кохання, а Рентон каже, що його не існує, це як релігія, і, цей, державі треба, щоб ти вірив у це лайно для того, щоб можна було тобою керувати й їбати тобі мізки... Деякі чуваки просто не можуть жити без політики, та... але він мене не засмутив... тому що, цей, він сам у це не вірить... Тому що... тому що ми регочемо над усім, що бачимо... шизонута чувиха за стійкою з роздутими венами на шиї... англійська фестивальна снобша, в якої такий вигляд, ніби хтось тільки що перднув у неї під носом...

Здихля каже:

— Ходімо на «Луги», вломимо пизди Бегбі з Метті... кінчені зануди, гопота, чмошники!

— Це ризиковано, котяро... він же, цей, психує... — кажу я.

— Зробимо це для наших уболівальників, — говорить Рентс.

Вони зі Здихлею прочитали це в програмці «Хибсів», що рекламує відбірковий тур чемпіонату з футболу острова Мен. Там була фотографія головного форварда «Хибсів» Аліка Міллера, зовсім обкуреного, з підписом типу: «Зробимо це для наших уболівальників». Вони завжди це повторюють... коли закинуться.

Ми впливаємо з бару і чешемо на «Луги». Ми заспівуємо, наслідуючи типу Синатру, з утрируваним американсько-ню-йоркським акцентом.

*Ти і я, як два покидьки-и?
гуляємо на Луга-ах
і збираємо незабу-удки...*

Це назустріч нам ідуть дві дівичі... Ми їх знаємо... типу кралі Розанна та Джил... солоденькі кішечки, з цієї мажорської школи, чи то «Гіллеспі», чи то «Мері Ерскін»... Вони зависають, цей, у «Сазерні», типу музичка, наркота, пригоди... Здихля витягає руки і типу як стискує крошку Джил у ведмежих обіймах, а Рентс робить те ж саме з Розанною... мені залишається тільки дивитися, цей, на хмаринки, наче той містер Зайвий Хуй на з'їзді піхов. Вони обіймаються. Це жорстоко, чуваче, дуже жорстоко. Рентс відривається першим, але продовжує обіймати Розанну... З Рентсом був один

типу прикол, цей... пам'ятаєш... та чувиха, ну, яку він зняв у «Доновані», виявилася неповнолітньою. Як її звали, Діана? Ух і котяра, цей Рентс. А Здихля, ну, Здихля, цей, мацає солоденьку Джил під деревом.

— Як справи, крале? Чьо робиш? — запитує він її.

— Йду в «Сазерн», — каже вона, трохи обкурена... злегка обкурена принцеска — єврейська?

Личко наче мальоване... вау, ці дівиці хочуть здаватися крутими, але трохи нервуються у присутності Рентса та Здихлі. Вони дозволяють цим вмазаним торчковим суперзіркам робити з собою, цей, що-завгодно. Якби вони і справді були крутими, то заліпили б їм по фейсу, цей, і дивилися б, як ці покидьки збирають свої кісточки. Ці дівиці просто грають... проходять етап «Задрочи своїх папиків-мажорів»... Але Рентон цим не скористається, я ручаюся, він уже раз скористався, ну, а Здихля — це інша річ. Він уже засунув руки маляткові Джил у джинси...

— Знаємо ми вас, дівчата, ось ви де наркоту ховаєте...

— Саймоне! В мене нічого немає! Саймоне! Са-а-аймоне!

Він розуміє, що дівиця здрейфила, і типу відпускає її. Усі нервово сміються, намагаючися вдавати вид, що це був просто такий прикол, той, потім вони йдуть.

— Може, ще побачимося сьогодні, тьоли! — кричить Здихля їм навздогін.

— Ага... в «Сазерні», — відповідає Джил, задкюючи.

Здихля, той, типу як лясне себе по стегну:

— Треба було повести цих сосок на хату і виїбати до втрати пульсу. Молоді шлюшки їбуться, як кролики, — він говорить типу як сам із собою.

Аж Рентс як закричить і починає тикати кудись пальцем.

— Саю! У тебе під ногами білка, блядь! Убий її!

Здихля стоїть якнайближче і намагається підманити її, але білка відбігає трішечки далі, цей, химерно вигинаючись усім тілом. Чарівне срібне звірятко... Так? Рентс хапає камінь і кидає ним у білку. Мені стає, цей, погано, аж серце завмирає, коли камінь зі свистом пролітає мимо. Він піднімає інший, регочучи, як маніяк, але я його зупиняю.

— Облиш, чувак. Вона ж, той, нікого не чіпає! — Я ненавиджу Марка за те, що він знущається з тварин... це недобре. Якщо тобі подобається кривдити цих крихіток, то як ти полюбиш іншу людину... в смислі... чого тоді сподіватися? Білка типу така потішна. Вона робить свої справи. Вона вільна. Може, тому Рентс їх терпіти не може. Білка вільна, чувак.

Рентс продовжує сміятися, поки я тримаю його. Дві мажористі баби косяться на нас, проходячи мимо. Їм, цей, осоружно. У Рентса спалахують очі.

— Лови гада!! — кричить він Здихлі, так щоб баби могли чути. — Загорни її в целофан, щоб вона не розвалилася, коли будеш її їбати!

Білка тікає від Здихлі, але баби озираються і дивляться на нас з відразою, ніби ми шматок гівна, так? Тепер я теж починаю сміятися, але Рентса не відпускаю.

— Куди ця йобана хвойда вирячилась? Їбуча карга з кав'ярні! — голосно кричить Рентс, щоб його почули баби.

Вони розвертаються і йдуть скоріше геть. Здихля кричить:

— Пішла на хуй, пизда з пустелі Гобі! — потім повертається до нас і говорить: — Не знаю, кого ці старі шкапи збираються зняти. На них же ніхто не зазіхне, навіть тут і в цей час. Та я краще засуну свій член між двома шматками наждака.

— Не пизди! Ти б навіть світанок виїбав, якби на нім волосня росла, — каже Рентон.

Здається, він пошкодував про те, що сказав, цей, тому що Дон, або «Світанок»¹ англійською, звали Леслину дівчинку, яка задихнулася в ліжечку й таке інше, цей, і всі, типу, знали, що цей бекік був ніби від Здихлі...

Але Здихля сказав тільки:

— Не пизди, хуесосе. Ти просто звичайна дворняга. Усі чувихи, яких я їбав, а їх було ого-го скільки, були варті того.

Пам'ятаю, як Здихля нажерся і потягнув додому ту дівчину зі Стенхауса... не можна сказати, цей, що в ній було щось особливе... напевно, в кожного чувака є типу своя п'ята Ахіллеса, так.

— Е-е, а пам'ятаєш ту кралю зі Стенхауса, е-е, як там її?

— А ти би взагалі мовчав! Ти би не зняв хвойду, якби навіть затиснув свій хуй між картками «Американ Експрес» та «Екссес».

Ми починаємо гамселити один одного, а потім ідемо деякий час мовчки, і я замислююсь про малятко Дон, ту дитину, і про цю білку, яка вільна і нікого не чіпає... а вони б її просто

¹ Dawn — світанок (англ.).

вбили, і усе — тямиш? — а за що?! Мені стало дуже прикро і сумно від цього, і я розсердився... Піду я від них. Я розвертаюся і йду. Рентс іде за мною:

— Гей, Картопле... Трясця твоєї матері, що з тобою?

— Ви хотіли вбити білку.

— Це ж просто йобана білка, Картопле. Вони паразити... — каже він і обіймає мене за плечі.

— Може, вони такі ж паразити, як ти або я, цей... хто має право вирішувати, хто з нас паразит... Ті мажорки думають, що такі, як ми, паразити, цей, так що — значить, вони мають право нас убивати? — запитую я.

— Вибач, Денні... це просто білка. Вибач, друже. Я знаю, ти любиш звіряток. Просто я, цей... ну ти розумієш, що я хочу сказати? Денні, це... блядь, я хочу сказати, що мене все підзаїбало, Денні. Я навіть не знаю. Бегбі й всі ці... колеса. Я не знаю, що мені робити зі своїм життям... Я заплутався, Денні. Я не можу розібрати, що до чого. Вибач, хлопе.

Рентс уже сто років не називав мене на ім'я, а тепер без угаву повторював його. Він був дуже засмучений, тее...

— Агов... розслабся, кошачок... просто це тварини, і таке інше... не переживай, усе це херня... Я просто подумав про беззахисних тварюк, там, малятко Дон, розумієш... не треба їх кривдити, цей...

Він, той, схопив мене за плечі й міцно обійняв:

— Ти один з кращих, чувак. Запам'ятай це. Я кажу це не тому, що, там, випив або наковтався коліс. Просто, варто по-

яснити свої почуття іншому чуваку, і тебе відразу ж назвуть педиком, а то ще й поб'ють...

Я поплескав його по спині, і, той, я хотів йому сказати те ж саме, але це скидалося б на те, ніби я говорю це тільки тому, що він сказав це першим. Але я все одно сказав йому це. Ми почули голос Здихлі за спиною:

— Гей ви, голубки, блядь! Або йдіть у кущі й трахайтеся, або допоможіть мені знайти Жебрака й Метті.

Ми перестали обніматися й розсміялися. Ми ж бо знали, цей, що Здихля, хоч він і готовий відкопирити всіх дівок у місті, теж один із кращих.

У ЗАВ'ЯЗЦІ

Самі нарвалися

Обличчя судді виражало то жалість, то відразу, коли він дивився на мене й Картоплю, що сиділи на лаві підсудних.

— Ви вкрали книжки з книгарні Вотерстоуна з метою їх продажу? — сказав він.

Продавати, блядь, книжки. Їбати мене в сраку.

— Ні, — сказав я.

— Так, — одночасно сказав Картопля.

Ми повернулися і подивилися один на одного. Ми стільки часу придумували собі легенду, а цей дебіл знищив її за лічені хвилини.

Суддя шумно видихнув повітря. Так, якщо вдуматися, йому не позаздриш. Весь день возися зі всякими козлами. Але я готовий посперечатися, йому класно башляють, і потім, його ніхто не примушує це робити. Просто потрібно бути досвідченішим, прагматичнішим, а не дратуватися дарма.

— Містере Рентон, ви не мали наміру продавати книжки?

— Не. Е-е, ні, ваша честь. Я збирався їх читати.

— Отже, ви читаете К'єркегора? Добре, розкажіть нам про нього, містере Рентон, — поблажливо попросив суддя.

— Мене цікавлять його поняття суб'єктивності й істини, зокрема його ідея вибору: твердження про те, що істинний вибір роблять на основі сумнівів і невпевненості й без звернення до досвіду або порад інших людей. Можна справедливо стверджувати, що це передусім буржуазна, екзистенціальна філософія і тому вона прагне підірвати колективний громадський здоровий глузд. Проте це також філософія звільнення, оскільки, коли відкидається громадський здоровий глузд, то ослабляється основа для соціального контролю над індивідом і... Але я трохи захопився, — урвав я самого себе. Вони терпіти не можуть хитромордих. Так можна добалакатися до великого штрафу або, не доведи господи, великого терміну. Більше шанобливості, Рентоне, більше шанобливості.

Суддя глузливо пирхнув. Як людина освідчена, він напевно був набагато краще обізнаний щодо великих філософів, аніж такий плебей, як я. Щоб бути суддею, блядь, потрібно шарити, блядь, мізками. Така йобана робота не всім до снаги.

Я так і уявив, як на галереї для публіки Бегбі говорить про це Здихлі.

— А ви, містере Мерфі, ви мали намір продати книжки, як ви продавали усе, що крали, для того, щоби придбати гроші на героїн?

— Точно... е-е... усе правильно, цей, — Картопля кивнув, і його задумливість поволі переросла в зніяковіння.

— Ви, містере Мерфі, злодій-рецидивіст, — Картопля знизав плечима, немовби кажучи: «Це не моя провина». — Нам відомо, що ви все ще страждаєте від героїнової залежності. Ви також хворі на клептоманію, містере Мерфі. Люди вимушені були старанно працювати для того, щоб виробити речі, які ви неодноразово крали. Інші люди вимушені були старанно працювати для того, щоб заробити гроші, на які можна було купити ці речі. Повторні спроби змусити вас відмовитися від скоювання цих дрібних, але систематичних злочинів досі виявлялися безрезультатними. Тому я засуджую вас до тюремного ув'язнення терміном на десять місяців...

— Спасибі... е-е, в смислі... базару немає, цей...

Мудак обернувся до мене. Йобнутий на голову.

— У вас, містере Рентон, випадок особливий. Нам відомо, що ви теж наркоман-героїніст, але ви намагаєтеся зав'язати зі своєю проблемою. Ви стверджуєте, що ваша поведінка була обумовлена депресією у зв'язку з утриманням від наркотиків. Я готовий це прийняти. Я готовий також прийняти ваше твердження про те, що ви мали намір просто відштовхнути містера Роудса, який нібито накинувся на вас, а не збити його

з ніг. Тому я засуджую вас до шести місяців умовно, але ви повинні продовжити пошуки відповідного способу лікування вашої хвороби. Соціальні служби вам у цьому допоможуть. Хоча я готовий визнати, що ви зберігали у себе канабіс¹ для особистого вживання, але я не можу змиритися із вживанням нелегального наркотика, незважаючи на те, що ви стверджуєте, ніби приймали його, щоби побороти депресію через утримання від героїну. За зберігання цього контрольованого наркотика ви зобов'язані заплатити штраф у розмірі ста фунтів стерлінгів. Раджу вам надалі відшукати інші способи боротьби з депресією. У разі ж, якщо ви, подібно до вашого друга Денієла Мерфі, не скористаєтеся наданою вам можливістю і знову з'явитесь перед цим судом, то я засуджу вас до тюремного ув'язнення. Сподіваюся, я ясно виражаюся?

Куди вже ясніше, йобаний ти грамотій. Як же я тебе люблю, мудаче бісовий!

— Дякую вам, ваша честь. Я добре розумію, скільки горя я заподіяв своїм рідним і близьким і що тепер віднімаю в суду дорогоцінний час. Проте одним із ключових моментів реабілітації є здатність визнати, що проблема існує. Я регулярно відвідую клініку й у цей час проходжу профілактичне лікування на основі метадону й темазепану. Я більше не обманюю самого себе. Сподіваюся, що з божою допомогою я впораюся з цією хворобою. Ще раз дякую вам.

Суддя пильно дивиться на мене, щоби уловити щонайменші ознаки кепкування на моєму обличчі. Але воно непро-

¹ Коноплі.

никне. Я навчився цього «кам'яного» виразу, коли виводив з себе Бегбі. «Кам'яне» лице — це краще, ніж мертва маска. Я переконаний, що так воно і є: мудак закриває засідання. Я виходжу на свободу, а бідолаху Картоплю саджають.

Поліцейський показує йому: «Рухайся!»

— Пробач, хлопе, — кажу я, а на душі кішки скребуть.

— Нічо'... Я зіскочу з голки, а в Сафтоні класна травичка. Переб'юся як-небудь, тее... — відповідає він, поки його конвоює лягавий із широким рилом.

У холі за залом суду до мене підбігає матінка й обіймає мене. У неї змучений вид, під очима чорні кола.

— Синочку ти мій, що мені з тобою робити? — голосить вона.

— Дурень. Це лайно тебе доконає, — гойдає головою мій брат Біллі.

Я хочу щось відповісти цьому мудакові. Ніхто його сюди, на фіг, не звав, і його тупі зауваження тут теж недоречні. Але не встигаю я відкрити рот, як підходить Френк Бегбі.

— Рентс! Усе кльово! Класно викрутився, блядь. А Картоплі ганьба, але все одно краще, ніж ми передбачали. Десяти місяців він не просидить, блядь. За хорошої поведінки випустять, на хер, через шість. Навіть раніше.

Здихля, схожий на рекламного агента, обіймає мою матінку і підлабузницьки всміхається мені.

— Це треба відсвяткувати, сучий ти сину. У «Діконс»? — пропонує Франко.

Ми, як справжні сторчки, виходимо вервечкою слідом за ним. Ні в кого немає бажання робити щось іншим, і, за браком кращого, нам залишається тільки нажертися.

— Якби ти тільки знав, що ми з батьком пережили... — Матінка дивиться на мене з убивчо серйозним виглядом.

— Ідіот йобаний, — посміхається Біллі, — цупити книжки з магазинів.

Цей мудак починає мене діставати, блядь.

— Я цуплю книжки з йобаних магазинів останні шість років. У мене в кімнаті книжок на чотири тонни. Ти думаєш, я всі їх купив? Ці чотири тонни — мій навар, дебіле.

— Ой, Марку, невже всі ці книги... — У матінки серце впало.

— Але тепер з цим покінчено, ма'. Я завжди казав собі, що, тільки-но я попадуся, я з цим зав'яжу. Я облажався. Пора сушити сухарі. Фініто. Усе скінчено, — я говорив серйозно. Напевно, матінка мені повірила, тому що відразу змінила тему.

— Не розпускай язика. І ти теж. — Вона обернулася до Біллі. — Не знаю, де ви всього цього нахапалися, але в нас удома ви ніколи нічого такого не чули.

Біллі недовірливо подивився на мене, і я відповів йому таким же поглядом — окремих випадок прояву братських почуттів між нами.

Усі швидко напилися. Матінка приголомшила мене з Біллі тим, що почала розповідати про своє місячне. Їй уже виповнилося сорок сім, а в неї досі є місячне, тож вона вважала, що всі повинні про це знати.

— З мене як лине! Навіть тампони не допомагають. Це все одно, що намагатися заткнути прорвану трубу номером «Івнінг Ньюз». — Вона голосно розреготалася, відкинувши голову назад із тим нудотним, непристойним виглядом — «надто-багато-“карлсберг-спешл”-у-Лейтському-клубі-до-керів», — який я так добре знав. Я зрозумів, що матінка пила зранку. І напевно, намішала питво з валіумом.

— Тихіше, ма', — сказав я.

— Тільки не говори, що ти соромишся своєї мамуні. — Вона вщипнула мене за щоку. — Просто я радію, що в мене не забрали мою дитинку. Він терпіти не може, коли я його так називаю. Але ви обидва назавжди залишитесь для мене моїми дитинками. Пам'ятаєте, як я співала вам вашу улюблену пісеньку, коли ви ще лежали в колисці?

Я з усієї сили стискував зуби, відчуваючи, що в мене пересохло в горлі, а від обличчя відлила кров. Звичайно, не пам'ятаю, блядь.

— Ма-атусин синочок любить пекти, любить пекти, ма-атусин синочок любить пекти хліб... — заспівала вона невлад.

Здихля весело підхопив. Краще б мене посадили замість цього щасливчика Картоплі.

— Синочок матусин хоче іще пивця? — запитав Бегбі.

— І вони ще співають! Вони ще співають, покидьки прокляті! — До бару ввійшла Картоплина мама.

— Мені дуже шкода Денні, місіс Мерфі... — почав був я.

— Йому шкода! Я покажу тобі «шкода»! Через тебе і це чортове кодло мій Денні тепер сидить у в'язниці!

— Ну, ну, Коллін, голубонько. Я знаю, що ви засмучені, але так нечесно, — втрутилася матуся.

— Я покажу тобі «нечесно», блядь! Це він! — Вона злісно показала на мене. — Це він намовив мого Денні. Стояв собі там і блазнював у суді. Він і та чортова парочка. — Мені на щастя, її гнів поширився на Здихлю й Жебрака.

Здихля нічого не сказав, а тільки повільно випрямився на стільці з виразом обличчя «мене-ще-ніколи-в-житті-так-не-ображали» і сумно, поблажливо похитав головою.

— Та ти охуїла! — люто гаркнув Бегбі. Для цього чувака не існувало «священних корів», навіть якщо це була старенька з Лейта, сина якої тільки що посадили. — Я не маю ніякого відношення до цього лайна, я говорив Рентсу й Кар... Марку та Денні: «На хріна ви це робите?» Зди... Саймон не колеться вже декілька місяців, — Бегбі встав, розпалившись від власного обурення. Він бив себе кулаком у груди тільки для того, щоб не вдарити місіс Мерфі, і кричав їй прямо в обличчя: — Я його, на хуй, відмовляв!

Місіс Мерфі розвернулася і вибігла з бару. Я бачив її обличчя: на ній був вираз повної поразки. У неї не лише забрали сина, але ще й прилюдно знеславили його. Мені було жалко цю жінку, і я ненавидів Франка.

— Вона в пральні працює, — прокоментувала матінка і з жалем додала: — Але я її розумію. Сина посадили у в'язницю, — вона подивилася на мене, хитаючи головою. — Звичайно, з дітьми морочливо, але без них теж не життя. До речі, як твій малюк, Френку? — обернулася вона до Бегбі.

Я зі здриганням подумав про те, як легко люди на зразок моєї мами ведуться на таких психів, як Франко.

— Класно, місіс Рентон. Підріс трохи, блядь.

— Зви мене Кейті. Яка я тобі місіс Рентон? Коли мене так називають, я почуваю себе старою!

— Ти й є стара, — огризнувся я.

Вона не звернула на це ніякої уваги, і ніхто не засміявся, навіть Біллі. А Бегбі зі Здихлею подивилися на мене так само несхвально, як дивляться дядьки на зухвалого племінника, якого вони не можуть покарати. Я автоматично перейшов у той же розряд, що й дитинча Бегбі.

— Ось дитинча, правда, Френку? — запитала матінка в свого колеги-батька.

— Ага, саме так. Я так і сказав Джу, кажу, якщо народиш дівчинку, можеш засунути її назад.

Я тут же уявив собі «Джу»: сіре обличчя кольору вівсяної каші, жирне волосся і худе тіло з обвислою шкірою, погляд застиглий, байдужий, мертвотний: не може ні всміхнутися, ні спохмурніти. Валіум заспокоює їй нерви, коли бебик вибухає черговим потоком несамовитих криків. Вона любитиме свого малюка настільки ж сильно, наскільки Франко був до нього байдужий. Це буде задушлива, сліпа, всепрощальна любов, через яку дитина стане точною копією батька. Малятку було забито місце в королівській в'язниці Сафтона, коли воно ще лежало у Джун в утробі, точнісінько, як і зародку багатого покидька заздалегідь приготовано місце в Ітоні. А тим часом татко Франко тусуватиме в шинку, як він тусує тепер.

— Я сама скоро стану бабусею! Господи, аж не віриться. — Мама подивилася на Біллі зі страхом і гордістю. Він самовдоволено всміхнувся.

Як тільки він підчепив цю кралю Шерон, так відразу ж перетворився на улюбленого синочка. Вони навіть забули про те, що цей мудак приводив до нас у будинок мусорів ще частіше, ніж я, — принаймні в мене вистачало пристойності не срати на поріг власного дому. Але тепер пиздець. Тільки тому, що він знову завербувався в цю гробану армію, цього разу на цілих шість років, і від нього важка якась хвойда. Папікам слід було б запитати його, нахер йому дружина. Так ні ж. Тільки самовдоволено всміхаються.

— Якщо народиться дівчинка, Біллі, скажи, щоб заснула її назад, — повторив Бегбі, цього разу менш виразно. Йому вставило спиртне. Ще один мудак, що хуй знає, коли сів на «синьку».

— Мужик, Франко, — Здихля поплескав Бегбі по спині, намагаючись підбадьорити його і видавити з нього ще трохи класичних жебраківських дуращів. Ми збираємо всі його найдурніші, найбільш сексистські й найрізкіші вирази, щоби потім стьобатися над Бегбі, коли його з нами немає. Ми регочемо до нестями. У цій грі є особлива гострота: варто тільки уявити собі, що він із нами зробить, якщо дізнається про це. Здихля почав кривлятися в нього за спиною. Коли-небудь один із нас або ми обидва зайдемо так далеко, що він уперить нас кулаком або пляшкою або ж піддасть «дисципліні бейсбольної бити» (ще один із коронних виразів Бегбі).

Ми поїхали на таксі в Лейт. Бегбі став скаржитися на «міські ціни» й абсолютно по-ідіотському захищати Лейт як центр розваг. Біллі погодився з ним, тому що йому хотілося бути ближче до будинку: він уважав, що йому буде легше уламати свою вагітну телицю, якщо він подзвонить їй із місцевого бару.

Здихля любив пристрасно викривати Лейт, але я його випередив. Тому він з величезним задоволенням побіг до телефону викликати таксі. Ми забрели в бар у кінці Лейт-вок, який мені ніколи не подобався, але куди ми чомусь завжди заходжаємо. Бармен Жирний Малкольм виставив мені подвійну горілку за рахунок закладу.

— Чув, що ти відмазався. Молодчина.

Я знизав плечима. Кілька олдових хлопців носилися з Бегбі, як з голлівудською зіркою, терпляче слухаючи не найсмійнішу з його історій, яку вони до того ж чули вже кілька разів. Здихля зголосився почастувати всіх випивкою і хвастовито замахав своїми грошеними.

— Біллі!! «Лагер»?! Місіс Рентон!.. Е-е, Кейті! Що-що?! Джин з лимоном? — кричав він біля стійки, розвернувшись до кутового столика.

Я помітив, як Бегбі, захоплений змовницькою бесідою зі страшненьким квадратним типом, від якого я біг би, як чорт від ладану, непомітно сунув Здихлі капусту, щоб той купив йому бухла.

Біллі по телефону сперечався з Шерон.

— Мій йобаний брательник відмазався від тюрюги! Викрадення книжок, напад на співробітника магазину, зберігання наркотиків. Цей кент на волі. Навіть мама тут! Я маю право це відзначити, трясця твоїй матері...

Напевно, він був у безвиході, якщо йому довелося приплітати любов до брата.

— Он Планета Мавп, — прошепотів мені Здихля, кивнувши на чувака, який сидів за сусіднім столиком.

Він був схожий на актора масовки з того фільму. Він, як завжди, нажирився і шукав собі горілчаного брата. Як на зло, він упіймав мій погляд і тут же підійшов до мене.

— Любиш коньячок? — запитав він.

— Ні.

— А футбол? — промимрив.

— Ні.

— Ну, а регбі? — У його голосі звучав відчай.

— Ні, — відповів я. Важко було сказати, чи хотів він мене зняти, чи йому просто потрібен був товариш по чарці. Напевно, він і сам цього не знав. Коротше, він утратив до мене інтерес і обернувся до Здихлі.

— Любиш коньячок?

— Не. Я ненавиджу футбол, регбі й усе інше. Але я люблю кіно. Особливо «Планету мавп». Бачив коли-небудь? Я від неї перся.

— Аякже! Помню-помню! «Планета мавп». Чарльтон, блядь, Хестон. Родді Мак... як, там, його звать? Чувачок такий. Ну підкажи мені. Він знає, про кого я, — Планета Мавп обернувся до мене.

— Макдауел.

— Точно! — сказав він з виглядом тріумфатора, а потім знову обернувся до Здихлі. — А де твоя чувиха?

— Е? Чого? — запитав Здихля, абсолютно очманівши.

— Ну, та блондиночка, ну, з якою я тебе учора бачив.

— А, ця.

— Класна піхва... вибач, звичайно, теє. Не ображайся, чувак.

— Які проблеми, брат! П'ятдесят — і вона твоя. Я не жартую, — Здихля знизив голос.

— Ти серйозно?

— Ну зрозуміло. Ніяких збочень, тільки перепхнутися. За п'ятдесят.

Я не вірив своїм вухам. Здихля не жартував. Він хотів звести Планету Мавп із кралею Марією Андерсон — «чорнушницею», яку він їбав в усі діри вже декілька місяців поспіль. Здихля хотів продати її. Я з відразою подумав про те, до чого він докотився і до чого всі ми докотилися, і знову почав заздрити Картоплі.

Я відвів його вбік:

— У чому річ, блядь?

— Річ у тому, що я піклуюся про власну персону. А в тебе які проблеми? Ти шо, вступив у гръобане товариство взаємодопомоги?

— Я не про це, блядь. Я просто не знаю, що з тобою, на хуй, твориться, чувак! Правда, не знаю.

— Виходить, ти став гръобаним містером Чистоплюєм, так?

— Ні, але я нікого не розводжу.

— Що я чую! Скажи ще, що не ти звів Томмі з Сікером й усією тусовкою. — Його погляд був кришталево-чистим і зрадницьким, у нім не було ні грана совісті чи співчуття. Здихля розвернувся й пішов назад до Планети Мавп.

Я хотів сказати, що в Томмі був вибір, а в кралечки Марії його немає. Але це привело б до суперечки про те, де починається і де кінчається вибір. Скільки разів потрібно ширнутися для того, щоб поняття вибору втратило сенс? Якби я тільки це знав, блядь. Якби я хоч що-небудь, на хер, знав!

Про вовка помовка: до бару ввійшов Томмі, за ним — Другий Призер, конкретно «синій». Томмі вже підсів. Раніше він не ширяв. Напевно, ми самі в цьому винні; можливо, я сам у цьому винен. Томмі виступав тільки по «спіду». Це все через Ліззі. Він дуже спокійний, навіть пригнічений. Чого не скажеш про Другого Призера.

— Малюк Рентс відмазався! Еге-гей! Йобаний ти мудак, блядь! — кричить він, здавлюючи мені руку.

По всьому бару хвилею котиться: «Марк Рентон — один на світі». Пісню підхоплюють беззубий старигань Віллі Шейн і Жебраків дід — милий одноногий дідок. Співає Бегбі з двома своїми друзями-психами, яких я знати не знаю, співають Здихля й Біллі, навіть мама співає.

Томмі ляскає мене по спині.

— Класно викрутився, — говорить він, а потім запитує: — «Чорний» є?

Я раджу йому зав'язати, поки не пізно. Він відповідає мені, як усі початківці, що він може кинути будь-коли. Здається мені, я десь уже це чув. Я сам так казав і, напевно, скажу ще не раз.

Мене оточували найближчі люди, але я ніколи в житті не почував себе таким самотнім.

Планета Мавп утерся в нашу компанію. Думку про те, як цей мудака трахає крихітку Марію Андерсон, я б не назвав естетично привабливою. Я б не назвав естетично привабливою і думку про те, як він взагалі кого-небудь трахає. Якщо він тільки спробує заговорити з мамою, я стукну кухлем по його мавпячому рилу.

До бару входить Енді Логан. Це дуже енергійний чувак, від якого так і віє дрібними правопорушеннями та в'язницею. Я познайомився з Логсом кілька років тому, коли ми разом працювали на стоянці при муніципальному майданчику для гольфа і гребли гроші лопатою. Нас захопив один контролер із патрульної машини. Привільні були часи: до зарплати я навіть не торкався. Логс мені подобається, але ми не товаришуємо. Я можу говорити з ним тільки про минуле. Ми обидва любимо згадувати минуле. Наша бесіда завжди починається з сакраментального «а пам'ятаєш...», але сьогодні ми заговорили про бідолаху Картоплю.

У шинок заходить Флоксі й кличе мене до стійки. Він запитує про погань. Я ж на програмі. Це безумство. Іронія полягає в тому, що мене пов'язали за крадіжку книжок саме тоді, коли я намагався злізти. Усе через цей метадон, цього

їбливого вбивцю. Після нього жорстокі ломки. Там, у книгарні, мені саме стало погано, коли цей кругломордий вирішив розіграти з себе героя. Я кажу Флоксі, що лікуюся, і тоді він зйобується, не кажучи ні слова.

Біллі, завваживши, що я говорив із цим чуваком, вийшов услід за ним, але я схопився і смикнув його за руку.

— Я цій шушвалі всі кістки переламаю, блядь... — шипить він крізь зуби.

— Залиш його, він нормальний.

Флоксі йде по вулиці, вже забувши про це, забувши про все, крім того, де б дістати погані.

— Йобана шушваль. Якщо ти водишся з такими покидьками, блядь, то так тобі й треба.

Він повернувся в бар і сів за стіл, але тільки тому, що побачив Шерон і Джун, що йшли вулицею. Щойно Бегбі засік Джун, він осудливо подивився на неї:

— Де малий?

— У сестри, — боязко сказала Джун.

Бегбі відвернув від неї свій войовничий погляд, відкритий рот і застигле обличчя, щоби перетравити цю інформацію й вирішити, як він до неї ставиться: добре, погано чи йому просто наплювати. Врешті-решт він обертається до Томмі й ласкаво говорить йому, який він кльовий чувак.

Що я тут роблю? Їбанута витівка надмірно цікавого, відсталого покидька Біллі. Шерон, яка дивиться на мене так, ніби в мене дві голови. Матуся, п'яна й розв'язна, Здихля... сука. Картопля в тюрязі. Метті в лікарні, і ніхто його не відвідає,

ніхто про нього навіть не згадає, ніби його ніколи й не було. Бегбі... вирячився, падло, а Джун схожа на купу роздавлених кісток у цьому жахливому пуховику, який тільки підкреслює її незграбну безформність. Я йду в парашу і, коли кінчаю сцяти, розумію, що не зможу повернутися в це лайно. Я линияю через «чорний» хід. Доти, як я зможу отримати черговий дозняк, залишилося чотирнадцять годин п'ятнадцять хвилин. Наркоманія, що фінансується державою: метадон, замітник погані, нудотні колеса, по три в день, замість уколу. Я знаю, що більшість сторчків, що проходять програму, ковтають усі три колеса за раз, а потім ідуть добувати наркотику. Мені залишилося чекати до ранку завтрашнього дня. Але я не можу чекати так довго. Я поїду до Джонні Лейбіда за ОДНІЄЮ дозою, ОДНІЄЮ-ЄДИНОЮ ЙОБАНОЮ ДОЗОЮ, щоб хоч якось полегшити цей довгий, важкий день.

Сторчкова дилема № 66

Треба рухатися: але це не обов'язково. Я можу рухатися. Я робив це раніше. Згідно з визначенням: ми, люди, — рухома матерія. Але навіть рухатися, якщо все, що тобі треба, в тебе під рукою? Проте скоро мені все ж таки доведеться рухатися. Я почну рухатися, коли мені стане погано; адже я знаю це з досвіду. Але я не можу уявити, що коли-небудь мені стане настільки погано, що я захочу рухатися. Це лякає мене, тому що скоро мені треба буде рухатися.

І я напевно зумію зрушитися з місця — це вже точно, блядь.

Дохлі пси

Ах... ворог обіщався, як сказав би старий Бонд, а який вигляд у цього йобаного мудачка! Голена голова, зелена шкіряна куртка, семимильні «доктор-мартенси»¹. Архетипічний пиздюк, а ззаду плентається вірний брехун. Пітбуль, підорбуль, підор-тер'єр... Йобаний ряд кігтів на кожній з чотирьох лап. Ой-ой-ой, счить під деревом. Сюди, малюче, сюди.

Класно, коли вікна виходять у парк. Беру цю тварюку під телескопічний приціл; може, мені це тільки здається, але, по-моєму, він трішки розфокусував і зрушився вправо. Але Саймон — відмінний стрілець і зможе підкоригувати цю несправність своєї надійної техніки — старенької духової рушниці двадцять другого калібру. Я переводжу дуло на бригоголового і цілюся йому в обличчя. Потім прогулююся по усьому тілу — вгору-вниз, угору-вниз... Заспокойся, крале... спробуй ще раз... ніхто ще не приділяв цьому покидькові стільки уваги, стільки турботи, стільки... не побоюся цього слова, любові. Яке чудове відчуття — знати, що можеш заподіяти такий біль, не виходячи з вітальні. Наживайте мене невидимим вбивцею, міш Дешевина. Але я полюю на пітбуля; я хочу, щоб він накинувся на свого хазяїна, хочу зруйнувати зворушливі стосунки між людиною й твариною, відстреливши собаці яєчка. Сподіваюся, що в цього підорбуля яйця більші, ніж у того тупого ротвейлера, якого я підстрелив не-

¹ Відома серед представників різних субкультур марка взуття первинно-робітничого призначення.

щодавно. Я влучив цьому здоровилу прямо в пику, і що ж ви думаєте — жалюгідна тварюка накинута на свого хазяїна, що шибонув, у пуховику? Думаєте, він «загриз» його, як сказали б Віра й Айві з «Вулиці коронації»? Аби ж то, він усього лише заскавчав.

Мене називають Здихлею, грозою невдах, карою тупорилих. Ось тобі, Фідо, або Роккі, або Рембо, або Тайсон, або як там ще тебе, на хуй, охрестив твій хазяїн, проїбавши всі свої мізки. Ось тобі за всіх діточок, яких ти загриз, за тих, кого ти знівечив, і лайно, яке ти наклав на наших вулицях. Але, в першу чергу, це тобі за те лайно, яким ти засрав усі наші парки, лайно, в яке завжди вступає Саймон, коли грає півзахисником за «Еббіхіл Атлетик» під час Лотіанського недільного чемпіонату любительських команд.

І ось вони поряд — людина і її чотириногий друг. Я тисну на курок і відступаю на крок від вікна. Прекрасно! Пес заскавчав і накинувся на бритоголового, вгризаючись усією пащею йому в руку. Влучний поштріл, Шаймоне. Пуште, Шоне.

— Шейн! Шейн!! Ах ти ж, суко!! Я вб'ю тебе на хуй!! Шейн! — волає парубок, штовхаючи свого песика ногами, але всі його «доктори» не впораються з цим монстром. Ця тварюка якщо вже схопить, то не відпустить; її лють і притягає дебілів. Чувак схибився: спочатку він намагався боротися, а потім перестав, тому що боротися дуже важко. Він то погрожує, то благає цю їбучу безжальну машину смерті. Якийсь старигань підбігає до нього на допомогу, але зупиняється, наче вкопаний, коли пес повертає на нього очі й гарчить че-

рез ніс, немовби кажучи: «Ти наступний». Я прожогом збігаю вниз по сходах, стискаючи в руці алюмінієву бейсбольну биту. Ось чого я так чекав, ось для чого я все це підлаштував. Чоловік-мисливець. У мене аж у роті пересохло від передчуття: Здихля вирушає на сафарі. Тобі потрібно залагодити невелику проблему, Шаймоне. Думаю, я впораюся з нею, Шоне.

— На допомогу! На допомогу! — вищить голомозий.

А він молодший, ніж я думав.

— Усе нормально, чувак. Спокуха, — кажу я йому. Не бійся, Саймон прийшов.

Я крадькома підповзаю ззаду до собаки; не хотілося б, щоб цей мудила розтиснув щелепи й накинувся на мене, хоча це дуже маловірогідно. З чувакової руки і з пащі пса тече кров, що просочила парубкові куртку. Чувак думає, що я збираюся трахнути собаку битою по довбешці, але це все одно що попросити Рентона чи Картоплю сексуально задовольнити Лору Makeван.

Замість цього я легенько піддіваю нашійник і засовую під нього ручку бити. Я кручу, кручу... Крути й кричи... Але він таки не відпускає. Бритоголовий падає на коліна, майже вирубуючись від болю. А я все кручу та кручу, і ось я вже відчуваю, як товсті м'язи на шиї пса починають піддаватися, розслаблятися. Я далі кручу. Танцюватимемо твіст знову, як минулого літа-а-а. Пес випускає через ніс і стислу пащу декілька страшних хрипів, а я тим часом додушую його. Навіть під час передсмертних судом і після них, коли він перетворюється на мішок із гівном, пес не послабляє хватку.

Я виймаю бити з-під нашійника, щоб скористатися нею, як важелем, відкрити пащу і звільнити хлопчачову руку. Тут приїжджає поліція, і я обмотую руку парубка залишками його куртки.

Бритоголовий обсипає мене похвалами перед поліцією і лікарем «швидкої допомоги». Але він страшно ображений на Шейна. Він досі не може зрозуміти, як його домашній улюбленець, який «мухи не скривдить» (чувак справді так сказав, вимовив це огидне кліше), міг перетворитися на збожеволілого монстра. Ці жвірятка можуть жмінитишя у будь-який момент.

Коли вони ведуть його до «швидкої допомоги», молодий поліцейський хитає головою:

— Який ідіотизм, блядь! Вони ж природжені вбивці. Ці дебіли заводять їх, щоб задовольнити свою роздуту зарозумілість, але рано чи пізно вони все одно повинні сказитися.

Старший поліціант ввічливо запитує в мене, навіщо мені потрібна бейсбольна бита, і я відповідаю йому, що тримаю її в себе задля безпеки, бо в цьому районі трапляється багато квартирних крадіжок. Тільки не подумайте, пояснюю я, що Саймон збирається вершити самосуд, просто так спокійніше на душі. Цікаво: хоч хто-небудь по цей бік Атлантики купив бейсбольну бити для того, щоб грати нею в бейсбол?

— Я тебе розумію, — каже літній поліціант. Де вже тут не зрозуміти, старий маразматіку. Офіцери поліції — дуже нерожумні люди, правда, Шоне? Таки-так, вони не дуже рожумні, Шаймоне.

Ці хлопці називають мене сміливцем і збираються представити до нагороди. Які дрібничі, офішере!

Сьогодні ввечері Здихля піде до Маріанни й приколеться по-здихлівськи. Меню обов'язково має бути витримане в собачому стилі, на згадку про Шейна.

Я пруся, як слон, і хочу трахатись, як ціле стадо кроликів. Піхвата сьогодні днинка.

Шукаючи внутрішню людину

Мене ніколи не саджали за наркоти. Але десятки всіляких сук намагалися відправити мене на реабілітацію. Реабілітація — повне лайно; іноді мені здається, що було б краще, якби мене запроторили за ґрати. Реабілітація — це зрада самого себе.

Я звертався до фахівців різного профілю: від звичайних психіатрів до психотерапевтів і соціологів. Психіатр доктор Форбс використовує непрямі методи лікування, засновані головно на фрейдівському психоаналізі. Він розпитує мене про моє минуле життя і детально зупиняється на невирішених конфліктах, імовірно, вважаючи, що виявлення й вирішення таких конфліктів усуне гнів, який обумовлює мою саморуйнівну поведінку, що виражається у вживанні важких наркотиків.

Ось приклад типового діалогу:

Д-р Форбс. Ви згадували про свого брата, який був, е-е, інвалідом. Про того, який помер. Поговорімо про нього.

(Пауза.)

Я. Навіщо?

(Пауза.)

Д-р Форбс. Вам не хочеться говорити про свого брата?

Я. Ні. Просто я не розумію, як це стосується того, що я сиджу на голці.

Д-р Форбс. Мені здається, ви стали посилено вживати наркотики після того, як ваш брат помер.

Я. Тоді багато всього сталося. Немає сенсу акцентувати на смерті брата. Я поїхав в Абердин, вступив до універу. Зненавидів його. Потім почав працювати на поромах, мотався в Голландію. Дістав доступ в усі престижні коледжі.

(Пауза.)

Д-р Форбс. Повернімося до Абердина. Ви сказали, що зненавиділи його?

Я. Так.

Д-р Форбс. Що ж було таким ненависним для вас в Абердині?

Я. Університет. Викладачі, студенти — все. Я вважав їх занудними буржуями.

Д-р Форбс. Розумію. Ви не могли встановити стосунки з людьми.

Я. Не те щоб не міг, а просто не хотів, хоча, напевно, це значить те саме, по-вашому (д-р Форбс ухильно знизує плечима). Мене не цікавив там жоден мудак. (Пауза.) Я хочу сказати, що не бачив у цьому ніякого сенсу. Я знав, що довго там не затримаюся. Якщо мені хотілося відтягнутися, я йшов у шинок. Якщо хотілося потрахатися — йшов до повії.

Д-р Форбс. Ви проводили час з повіями?

Я. Так.

Д-р Форбс. Чи пов'язано це з тим, що ви не були певні своєї здатності зав'язати громадські й сексуальні стосунки з жінками з університету?

(Пауза.)

Я. Не-а, я зустрічався з кількома.

Д-р Форбс. І що ж сталося?

Я. Мене цікавили не стосунки, а секс. І в мене не було причин приховувати це. Я розглядав цих жінок тільки як засіб задоволення своїх сексуальних потреб. І я вирішив, що чесніше ходити до повії, ніж вести обманну гру. У ті часи я ще був проклятим моралістом. Загалом, я просаджував усю стипендію на хвойд, а їжу й книги цупив. Так я почав красти. Наркота тут ні до чого, хоча це, звичайно, не виправдання.

Д-р Форбс. М-м-м-м. Що ж, повернімося до вашого брата, неповноцінного. Які почуття ви до нього переживали?

Я. Важко сказати... Цей парубок був зовсім поганий. Його з нами не було. Цілком паралізований. Він весь час сидів у кріслі, звисивши голову набік. Міг тільки кліпати й ковтати. Іноді видавав неголосні звуки... Це був предмет, а не людина. (Пауза.) У дитинстві я злився на нього. Мама вивозила його на прогулянку у цій колясці. Такий собі переросток в цій йобаній колясці. Через нього діти сміялися наді мною і моїм старшим братом Біллі: «Ваш брат — каліка» або «Ваш брат — зомбак» й інша херня. Тепер-то я розумію, що вони були просто дітьми, але тоді мені так не здавалося. У дитин-

стві я був довгим і незграбним, і я почав думати, що в мене теж щось не в порядку, що я чимось схожий на Деві...

(Довга пауза.)

Д-р Ф о р б с. Отже, ви відчували злість до свого брата.

Я. Так, але це було в дитинстві. Потім його забрали в лікарню. І проблема ніби як вирішилась. Як з очей, так і з думки. Я провідував його кілька разів, але в цьому не було ніякого сенсу. Ніякого контакту, розумієте? Я вважав його жорстокою помилкою природи. Бідоласі Деві дуже не повезло. Сумно, звичайно, але ж не побиватимешся через це все життя, що мені залишилося. Це було найвідповідніше для нього місце, його там добре доглядали. Коли він помер, я винив себе в тому, що злився на нього, в тому, що докладав недостатньо зусиль. Але що вже тепер жалкувати?

(Пауза.)

Д-р Ф о р б с. Ви казали про ці свої почуття раніше?

Я. Нє... ну, може, батькам...

Так це звичайно й тривало. Ми зачіпали купу тем: дріб'язкових і важких, нудних і цікавих. Іноді я говорив правду, іноді брехав. Коли я брехав, то говорив речі, що, як мені здавалося, йому хотілося від мене почути, або що-небудь таке, що повинне було урвати йому терпець або збити з пантелику. Але я, хоч убий, не розумів, яким чином усе це було пов'язано з тим, що я сидів на «чорному». Проте я дещо довідався завдяки Форбсовим відкриттям, власним психоаналітичним студіям і тлумаченням своєї поведінки. У мене був невирішений конфлікт із моїм покійним братом Деві, адже я не міг висло-

вити свої почуття з приводу його життя в стані кататонії та подальшої смерті. Ще в мене був едипів комплекс і супутні невтачені ревності до батька. Моя наркотична поведінка була анальною за своїм характером і впливала з потреби в увазі, це так, але замість того, щоб відмовитися від цих фекалій і повстати проти батьківської влади, я напихав свій організм поганню, претендуючи на владу над ним і протистоячи суспільству в цілому. Оце так стерво, га?

Усе це, можливо, правильно, а може, й ні. Я довго над цим роздумував і хотів усе це вивчити; я не стаю в «оборонні» позиції. Але таки мені здається, що все це в кращому разі має лише непряме відношення до моєї залежності. Зрозуміло, наші довжелезні бесіди принесли немало користі. Але, напевно, вони підзаїбали Форбса не менше, ніж мене.

Психотерапевт Моллі Гривз уважала за краще вивчати мою поведінку й способи її зміни, а не з'ясовувати причини відхилень. Вона вирішила, що Форбс свою справу вже зробив і настав час кидати ширку. Спочатку я пройшов програму скорочення дози, яка нічого не дала, а потім лікування метадоном, після якого мені стало ще гірше.

Том Керзон, консультант агентства з боротьби з наркотиками, радше соціолог, ніж медик, був послідовником роджерсівських методів, що зважають на самого пацієнта. Я ходив у Центральну бібліотеку й читав «Становлення особи» Карла Роджерса. Цю книжечку я вважав гівнячою, але визнавав, що Том ближче за всіх підібрався до того, що здавалося мені істиною. Я зневажав самого себе і весь світ, тому що не

міг примиритися з власною обмеженістю і обмеженістю самого життя.

Отже, психічне здоров'я і поведінка без відхилень полягали у визнанні своєї обмеженості та приреченості. Успіх і невдача — то просто задоволення або незадоволення бажання. Бажання може бути або внутрішнім, обумовленим нашими індивідуальними потягами, або зовнішнім, викликаним рекламою або моделями громадської поведінки, представленими в засобах масової інформації та поп-культурі. Том уважає, що моє уявлення про успіх і невдачу функціонує радше на індивідуальному, ніж на індивідуально-громадському рівні. З огляду на те, що я не визнаю громадської винагороди, успіх, так само як і невдача, можуть бути для мене лише швидкоплинними переживаннями, адже ці переживання не підкріплено соціально значущими цінностями багатства, влади, становища тощо. Або, в разі невдачі, тавром ганьби чи осуду. Тому, за словами Тома, марно казати мені про те, що я добре склав іспит, або отримав хорошу роботу, або зняв класну чувиху: такого роду схвалення не значить для мене зовсім нічого. Зрозуміло, всі ці речі приносять мені задоволення самі собою, але їхня цінність нічим не підкріплена, бо я не визнаю суспільства, яке їх цінує. Напевно, Том просто хоче сказати, що я забив хуй. Але чому? Отже, ми повертаємося до мого відчуження від суспільства. Проблема в тому, що Том відмовляється прийняти моє переконання, що суспільство не можна так змінити, щоб воно стало принципово кращим, а мене не можна так змінити, щоб я до нього пристосував-

ся. Ця ситуація викликає в мене депресію, уся злість звертається всередину. Ось що таке депресія, за його словами. Але депресія призводить також до «демотивації». Усередині мене росте порожнеча. «Гера» заповнює цю порожнечу й допомагає мені задовольнити свою потребу в самознищенні, злість знову звертається усередину. Так що в цьому ми з Томом згодні. Але ми розходимося в іншому: він відмовляється прийняти цю картину світу в усій її голизні. Він вважає, що я страждаю від низької самооцінки і відмовляюся це визнати, перекладаючи провину на громаду. Йому здається, що знецінення в моїх очах винагороди та похвал (чи, навпаки, осуду), доступних для мене, не є відкиданням цих цінностей як таких, а лише вказівкою на те, що я не почуваю себе досить хорошим (чи досить поганим), щоб їх прийняти. Замість того, щоб вийти й сказати: «По-моєму, в мене немає цих якостей» або: «По-моєму, я кращий», я кажу: «У будь-якому разі, це купа йобаного гівна».

Коли я вкотре застирчав, Хейзел заявила, що більше не хоче зі мною зустрічатися, і сказала мені:

— Ти прикриваєшся наркотиками, щоб усі думали, ніби в тебе дуже глибока й охуєнно складна натура. Ти жалюгідний і нестерпно нудний.

У деякім сенсі мені подобається позиція Хейзел. У ній є елемент егоїзму. Хейзел розуміє запити свого «я». Вона працює оформлювачем вітрин в універмазі, але називає себе не інакше, як «художником з демонстрації споживчих товарів». Чому ж я відкидаю цей світ і вважаю себе кращим за нього?

Та просто тому, що відкидаю. Тому що я справді, блядь, кращий, от і все.

Результатом такого ставлення стало те, що мене відрядили на це гівняне лікування-тире-консультації. Я не хотів усього цього. Але мені довелося вибирати: або це, або в'язниця. Мені вже починає здаватися, що Картопля вчинив розумніше. Це лайно тільки скаламутило воду, заплутало, а не прояснило ситуацію. По суті справи, я прошу тільки про одне: щоб ці суки робили свої справи, а я — свої. Ну чому, якщо ти вживаєш важкі наркотики, кожен мудак гадає, ніби має право аналізувати і розбирати тебе по кісточках? Варто тобі визнати, що вони мають це право, і ти вмить вирушаєш разом із ними на пошуки святого Граалю — тієї штуковини, завдяки якій ти дихаєш. Потім ти починаєш їм довіряти і дозволяєш їм нав'язувати собі яку-небудь бридку теорію поведінки, яку їм захотілося до тебе застосувати. Віднині ти в їхній повній владі: залежність від наркотиків змінюється залежністю від них.

Суспільство вигадало брехливу, хитромудру логіку для того, щоби поневолювати й змінювати людей, поведінка яких відрізняється від загальноприйнятої. Припустімо, я знаю всі «за» і «проти», знаю, що рано помру, що я в здоровому глузді абощо, але все одно хочу колотися? Вони не дадуть тобі цього робити. Вони не дадуть тобі цього робити тільки тому, що це символ їхньої власної поразки. Адже ти ж відмовляєшся від того, що вони тобі пропонують. Вибирай нас. Вибирай життя. Вибирай застави, вибирай пральні машини, вибирай

автомобілі, сідай на кушетку і дивися телевізор, отупляючи собі розум і пригноблюючи дух, набиваючи рота гробаним лайном. Вибирай розкладання, всцися і всерись у власному будинку і дивися в жаху на егоїстичних, осоружних виродків, яких ти створив. Обирай життя.

Я не хочу обирати таке життя. І якщо цих мудаків щось не влаштує, це їх особисті гробані проблеми. Як сказав Гарі Лодер¹, я просто хочу протриматися до кінця шляху...

Домашній арешт

Це ліжко мені знайоме, точніше, стінка навпроти. Педді Стентон² дивиться на мене зі своїми сімдесятьма сервантами.

Іггі Поп, сидючи, лупцює обценьками по купі пластинок. Моя стара спальня в будинку папиків. Не збагну, як я сюди потрапив. Пам'ятаю хату Джонні Лейбіда, потім відчуття, що помираю. Згадав: Лебідь разом з Елісон ведуть мене вниз сходами, саджають у таксі і відвозять у лікарню. Дивно, але саме перед цим я хвалився, що в мене ніколи в житті не було передозу. Це сталося вперше. А все через Бідді. Зазвичай він підмішує в порошок до хуя сміття, і я завжди бухаю в ложку трохи більше, ніж потрібно, — для компенсації. І що ж зробив цей мудило? Він уколів мене чистісіньким лайном. У ме-

¹ *Гарі Лодер* (1870—1950) — шотландський співак, виконавець народних пісень та балад.

² *Педді Стентон* — канадський поборник соціалізму.

не аж дух захопило. Цей дебіл, напевно, залишив їм адресу моєї матінки. Я полежав кілька днинок у лікарні, поки нормалізувалося дихання, і ось я тут. І ось я тут, у сторчковому пеклі: мені так погано, що я не можу заснути, і я так утомився, що не можу не спати. Межовий стан, де немає нічого, крім усепереможного страждання й болю в мозку і в усьому тілі, від яких нікуди не сховаєшся. Я з переляком помічаю, що при ліжку сидить моя матінка і дивиться на мене. Як тільки я це усвідомлюю, я починаю відчувати таку ж гнітючу незручність, ніби вона сиділа в мене на грудях. Вона кладе руку на мій спітнілий лоб. Від її насильницького дотику стає погано, і я починаю тремтіти.

— У тебе лихоманка, синку, — каже вона тихо, похитуючи головою; обличчя заклопотане.

Я витягую руку з-під ковдри й відсуваю її. Неправильно зрозумівши мій жест, вона хапає мою руку обома долонями й міцно, до болю стискає її. Мені хочеться заволати.

— Я допоможу тобі, синку. Я допоможу тобі побороти цю хворобу. Ти залишишся тут зі мною і з татком, поки тобі не покращає. Ми впораємося з нею, синку, ми з нею впораємося!

Вона дивиться на мене напруженим, засклянілим поглядом, а в її голосі звучить ентузіазм хрестоносців. Угамуйся, мамочко, угамуйся.

— Ти витримаєш, синку. Лікар Метьюз сказав, що це як важкий грип, ці ломки, — говорить вона мені.

Цікаво, коли це старий Метьюз востаннє зіскакував? Хотілося б мені замкнути цього небезпечного старого пердуна на декілька тижнів в обшитою повстю палату й колоти його раз на день діаморфіном, а потім різко перестати. І коли він почне бігати за мною й просити вколоти його, похитати головою й сказати: «Не хвилюйся, чувак. Які проблеми, блядь? Це ж як важкий грип».

— Він залишив мені темазепан? — запитую.

— Ні! Я сказала йому, щоби більше ніякої гидоти. Тобі після неї було ще гірше, ніж після героїну. Судоми, нудота, пронос... Ти був у жахливому стані. Більше ніяких ліків.

— А може, мені повернутися в клініку, ма'? — з надією пропоную я.

— Ні! Ніяких клінік. Ніякого метадону. Тобі від нього тільки гірше, синку, ти сам мені казав. Ти брехав мені, синку. Ти брехав своїм батькам! Приймав метадон і все одно йшов колотися. З цієї миті ти не прийматимеш нічого. Ти залишишся тут, щоб я могла за тобою стежити. Одного хлопчика я вже втратила, я не хочу втратити другого! — Її очі наповнилися сльозами.

Бідна мама, вона досі винить себе за цей йобнутий ген, через який мій брат Деві народився ідіотом. Вона стільки років боролася з ним і, врешті-решт, здала його в лікарню. Після його смерті вона відчула себе спустошеною. Мама знає, що думають про неї сусіди й усі інші. Вони вважають її безсоромною і легковажною тільки тому, що вона фарбує волос-

ся у світлий колір, носить не за віком модний одяг і любить побалуватися «карлсберг-особливим». Вони думають, що мама з татом скористалися неповноцінністю Деві, щоби поїхати з Форта й отримати в житловій асоціації цю прекрасну квартиру вікнами до річки, а потім цинічно збули бідолаху в богадільню.

У такому містечку, як Лейт, що кишить цікавими сука-ми, ці гръбані факти, усі ці дурниці та дріб'язкова заздрість стають частиною міфології. Це місто вбогої білої шушвали в паскудній країні, що кишить убогою білою шушваллю. Дехто називає шушваллю Європи ірландців. Брежня. Європейська шушваль — це шотландці. В ірландців хоч би стало розуму відвоювати свою країну, принаймні велику її частину. Пам'ятаю, як я мало з глузду не з'їхав, коли в Лондоні брат Ніксі назвав шотландців «білими неграми». Але тепер я розумію, що це твердження було образливим тільки відносно чорношкірих. А так — правду він мовив. Хто завгодно скаже вам, що шотландці — класні солдати. Наприклад, мій брат Біллі. До старого вони теж ставляться з підозрою. Його глазговський акцент і той факт, що, коли його скоротили з «Парсонса», він став торгувати начинням на ринках Інглістона й Іст-Форчуна, замість того щоби сидіти в пабі «Стрейтиз» і скаржитися на своє нікчемне життя...

Вони хочуть добра, вони хочуть мені добра, але вони нізащо в світі не навчаться шанувати мої почуття й мої потреби. Захистіть мене від тих, хто хоче мені допомогти.

— Ма'... я дуже ціную твою турботу, але, щоб зіскочити, мені потрібна всього лише одна доза. Одна-єдина, розумієш? — благаю я.

— І думати забудь. — Я не почув, як мій старий увійшов до кімнати. Він навіть не дав старенькій відповіді. — Твій потяг пішов, синку. Пора тобі напоумитися.

У нього непроникне обличчя, підборіддя випнуте, а руки по швах, неначе він приготувався до кулачного бою.

— Угу... гаразд, — пробурмотів я тужливо з-під пухової ковдри.

Мама кладе мені руку на плече, немов намагаючися захистити. Ми обое відсуваємось назад.

— Так усе пересрати, — каже він, а потім зачитує пункти звинувачення: — Училище. Університет. Яким ти був милим хлопчиськом. Ти мав усі шанси, Марку, і ти їх знищив.

Старому можна було й не казати, що в нього самого ніколи не було таких шансів, що він народився в Говані, пішов зі школи п'ятнадцяти років і вступив до училища. Ясна річ. Але коли я замислююсь про це, то розумію, що між ним і мною немає такої вже великої різниці: я виріс в Лейті, пішов зі школи в шістнадцять і вступив до училища. До того ж я народився в епоху масового безробіття. У мене немає сил сперечатися, але якби навіть вони були, з «уїджі»¹ сперечатися марно. Я ще не зустрів жодного «уїджі», який не вважав би себе щирим

¹ «Уїджі» — прізвисько поліцейських; виникло через звуконаслідування поліцейської сирени.

пролетарем, що по-справжньому страждав, — у Шотландії, в Західній Європі, та й у всьому світі. Їхній досвід злигоднів — єдиний і неповторний. У мене з'явилася нова ідея.

— Е-е, а може, я повернуся в Лондон? Знайду собі роботу. — Я майже марю. Мені здається, що в кімнаті Метті. — Метті... — по-моєму, я покликав його. Починається їбливий біль.

— Помрій. Нікуди ти не поїдеш. Я стежитиму навіть за тим, як ти ходиш у туалет.

Ну, вже щодо цього можеш не турбуватися. Камінь, що утворився у мене в кишках, можна буде видалити тільки хірургічним способом. Щоб сходити в туалет, мені треба буде проковтнути розчин молока з магnezією і чекати декілька днів, поки він подіє.

Коли старий забирається, мені вдається вмовити матінку дати мені кілька пігулок свого валіуму. Після смерті Деві вона сиділа на нім із півроку. Тепер, коли вона з нього злізла, загордилася й стала вважати себе експертом з реабілітації наркоманів. Але це ж йобаний «гера», матусю!

Отже, мене посадили під домашній арешт. Ранок був мерзенним, але це були ще квіточки у порівнянні з вечором. Старий повернувся з розвідувальної експедиції. Він побував у бібліотеках, установах охорони здоров'я і соціальних службах. Провів дослідження, запитав ради, роздобув брошури. Він зажадав, щоб я здав аналіз на ВІЛ. Мені страшенно не хочеться знову проходити всю цю хуйню.

Я встаю, щоб повечеряти, слабкий, зігнутий і крихкий спускаюся по сходах. Від кожного кроку кров починає ска-

жено пульсувати в голові. На одній сходинці мені здалося, що макітра зараз лопне, як повітряна кулька, і забризкає кров'ю, осколками черепа і сірою речовиною кремний фаргук.

Старенька садить мене в зручне крісло біля каміна перед телеком і ставить мені на коліна тацю. Усередині я весь здригаюся, а від котлети мене просто вивертає.

— Я ж говорив тобі, ма', я не їм м'яса, — кажу я.

— Але ти ж завжди любив котлетки з картоплею. Ось до чого ти докотився, синку. Не їси того, що всі нормальні люди їдять. Ти маєш їсти м'ясо.

Там було якесь ототожнення героїну та вегетаріанства.

— Це смачна котлета. З'їж її, — говорить батько.

Сміх, та й годі.

Я подумую про те, як би пробратися до дверей, хоча на мені тільки спортивний костюм і домашні капці. Немовби прочитавши мої думки, старий дістає зв'язку ключів.

— Двері замкнуті. На двері твоєї кімнати я теж поставлю замок.

— Але це ж фашизм, блядь, — кажу я роздратовано.

— Не мели дурниці. Можеш називати це як завгодно. З тобою по-іншому не можна. І не лягайся в моєму будинку!

Мама вибухає пристрасною тирадою:

— Ми з татом цього не хотіли, синку. Ми зовсім не цього хотіли. Просто ми любимо тебе, сину, ти — все, що в нас є. Ти й Біллі.

Папик поклав долоню на її руку.

Я не можу цього їсти. Старий ще не докотився до того, щоб насильно запихати їду мені в рот, і йому залишається тільки змиритися з тим фактом, що пропала смачна котлета. Хоча чому ж пропала? Він доїдає її після мене. Тим часом я відпиваю трішки томатного супу — єдиної їжі, яку я можу приймати під час ломок. На деякий час я відволікаюся і дивлюся ігрове шоу по ящику. Я чую, як старий розмовляє з матір'ю, але не можу відірвати погляд від мерзенного телеведучого й повернутися до своїх папиків. Мені здається, що голос батька долинає просто з телевізора.

— ...Тут сказано, що в Шотландії проживає вісім відсотків людності Великобританії й шістнадцять відсотків усіх британських носіїв ВІЛ... Який рахунок, міс Форд? У Единбурзі живе вісім відсотків людності Шотландії і понад шістдесят відсотків шотландських носіїв інфекції ВІЛ, це, безперечно, найвищий відсоток у Великобританії... Дафна та Джон заробили одинадцять очок, але в Люсі та Кріса цілих п'ятнадцять!.. Говорять, вони перевірили кров у цього хлопчини з Мурхуса, який потрапив до них чи то з гепатитом, чи то ще з чимось, і тоді вони усвідомили масштаби проблеми... Ох-ох-ох... що ж, цього разу вам не повезло, але не варто зневірятися, потисніть один одному руки... якби я тільки знав імена тих покидьків, які зробили це з нашим хлопчаком, я би зібрав бригаду і сам би з ними розібрався, напевно, поліції все одно, якщо вона дозволяє їм торгувати цим лайном прямо на вулиці... Ні-ні, не йдете з порожніми руками... якщо навіть у нього

ВІЛ, це ще не значить, що йому ухвалено смертний вирок. Це все, що я можу сказати, Кейті, це ще не смертний вирок... Том і Сильвія Хит із Лица в Стаффордширі... Він каже, що ніколи не коловся чужою голкою, але останнім часом він нам брехав... Тут сказано, Сильвіє, голубонько, що, коли ви познайомилися з Томом, він заглянув вам під капелюшок, ох-хо-хо... доки нам залишається тільки гадати, Кейті... Він ремонтував вашу машину на станції техобслуговування, о, я розумію... Сподіватимемося, що в нього є голова на плечах... перший тур нашої гри називається «Стріляємо на поразку»... але ж це ще не смертний вирок... І кому ж ми надамо ввести нас у курс справи, як не моєму давньому приятелю з Королівського товариства лучників Великобританії, єдиному й незрівнянному Лену Голмсу!.. Ось усе, що я можу сказати, Кейті...

До горла підступила нудота, і все попливло перед очима. Я впав з крісла й виблювував томатний суп на килимок біля каміна. Не пам'ятаю, як мене відтягали на ліжко. Перше кохання, юні роки... Моє тіло викручувало й чавило. Було таке відчуття, ніби я впав на вулиці непритомний і на мене наїхала вантажівка, а бригада завзятих роботяг почала вантажити її важкими будівельними матеріалами і в той же час колоти мене знизу гострими прутами, намагаючись проткнути моє тіло. З парубком, якого я...

Котра година, блядь? Якого хуя годинник показує 7:25? Я не можу її забути...

Хейзел.

Ти розбила мені серце, е-е-ге-гей...

Я відкидаю важку пухову ковдру і дивлюся на Педді Стен-тона. Педді. Що мені робити? Гордон Дьорі. Музичний автомат. Що тут відбувається, блядь? На хуя ти залишив мені музичний автомат, сука? Іггі... ти був тут. Допоможи мені, чувак. ДОПОМОЖИ МЕНІ.

Що ти там сказав?

Ти не дочекаєшся ніякої, на хуй, допомоги, сука... ніякої йобаної допомоги...

Кров стікає на подушку. Я прикусив язик. Від цього видовища мене розриває на частини. Кожна клітинка мого тіла хоче вирватися з нього, кожна клітинка хвора, їй боляче плавати в цій чистій гробаній отруті.

рак

смерть

хворий хворий хворий

смерть смерть смерть

СНІД СНІД трясця вам усім ЙОБАНИ СУКИ ТРЯСЦЯ
ВАМ УСІМ

ЛЮДИ, ХВОРИ НА РАК, КІНЧАЮТЬ ЖИТТЯ САМО-
ГУБСТВОМ — У НИХ НЕМАЄ ВИБОРУ І ВОНИ ЗАСЛУ-
ГОВУЮТЬ НА ЦЕ

САМІ ВИННІ

УХВАЛЕНО СМЕРТНИЙ ВИРОК

РОЗЛУЧАЄШСЯ З ЖИТТЯМ, НА ЦЕНЕ ТРЕБА І СМЕРТ-
НОГО ВИРОКУ ЗНИЩУЙ

РЕАБІЛІТАЦІЯ

ФАШИЗМ

ГАРНА ДРУЖИНА
ГАРНІ ДІТИ
ГАРНИЙ БУДИНОК
ГАРНА РОБОТА
ГАРНО
МАЄШ ДОБРИЙ ВИГЛЯД, МАЄШ...
ДОБРИЙ ДОБРИЙ ДОБРИЙ
ПСИХІЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ
НЕДОУМСТВО
ГЕРПЕС КАНДИДОЗ ПНЕВМОНІЯ
УСЕ ЖИТТЯ ПОПЕРЕДУ ПОЗНАЙОМСЯ З ГАРНОЮ
ДІВЧИНОЮ І ВІЗЬМИСЯ ЗА РОЗУМ...

Я досі її кохаю
НАТВОРИВ СПРАВ.

Сон

Знову страхи. Я сплю чи ні? Хуй його знає, та й хуй з ним. Біль не проходить. Я знаю тільки одне. Якщо я поворошуся, то проковтну язика. Немалий шматок язика. Мама більше не дає мені його, як раніше. Салат з язика. Труїть своїх дітей.

З'їси язичок? Він такий смачненький.

З'ІЖ ЯЗИЧОК.

Якщо я не ворошитимуся, то мій язик все одно слизне в горлянку. Я відчуваю, як він ворошиться. Мене охоплює моторошна паніка, я сідаю в ліжку й блюю, але з мене нічого не виходить. Серце стукає в грудях, а з мого виснаженого тіла струмками летиться піт.

Це со-о-он?

Ой, блядь. У кімнаті хтось є. Вона з'являється зі стелі. Над ліжком.

Це бєбік. Малятко Дон, повзе по стелі. І кричить. Ось вона дивиться на мене.

— Я померла через тебе, суко, — говорить. Це не Дон. Якась інша дитина.

Ні, мабуть, я божеволію.

У дитини гострі зуби, наче у вампіра, і з них крапає кров. Вона вимазана якимсь смердючим жовто-зеленим слизом. А очі в неї, як у найбожевільнішого психопата на світі.

— Тисукавбивменелишивнахуйпомиратипростирчавнахуйвесьвіймозок дивишсяблядьнастінітийобанийвмазанийсторчокярозірвутебенахуйіз'їмтвоюйобанумерзеннусмердючусірусторчковуплотьпочнузтвогосторчковогохуяки-томушояпомёрланезайманаюяніколинебудуїбатисьяніколинебудуукраститисяйноситикльовийшмотніколиніким нестанутомушцовийобанінарикизамноюнедивилисявилишилимененахуйпомиратайнахуйзадихатисявизнаєтщоетаке сукитомушцовменетежейобанадушаятежможувідчувати йобанийбільвисукийобанієгоїстичніторчкизарадисвого йобаногочорноговідняливменевсетомуявідгризутвіййобанийхворийхуйяхочузробититобійобаниймінетхочунахуй-відсосативтебяхочунахуй.

Вона сплигує зі стелі і сідає на мене зверху. Я розриваю пальцями м'яку, пластилінову плоть і брудну піхву, але осоружний верескливий голос продовжує волати і знущатись

наді мною, а я сіпаюся й підстрибую, і мені здається, що ліжко стає вертикальним і я падаю крізь підлогу...

Це с-с-с-со-о-о-о-о-о-он-н-н-н-н?

Мое перше кохання.

Потім я знову в ліжку, з дитям на руках. Ніжно вколисую його. Малятко Дон. Як образливо, блядь.

Це моя подушка. На подушці кров. Може, з язика; а може, тут була маленька Дон.

У житті всяке трапляється.

Знову біль, потім знову сон з болем.

Коли я отямився, то зрозумів, що пройшло багато часу. Хоч і не знаю точно скільки. Годинник показує: 2:21.

На стільці сидить Здихля і дивиться на мене. Його обличчя виражає лагідну турботу, під якою ховається ласкаве і поблажливе презирство. Бачу, як він попиває чайок і жує шоколадку, я здогадуюся, що папіки теж у кімнаті.

У чому, на хуй, справа?

А справа, на хуй, в тому, що...

— Прийшов Саймон, — оголошує мама, підтверджуючи, що мене не глючить, тому що цей глюк не лише видно, але й чути. Як Дон, Світанок. Зі світанку до ночі я помираю.

Я посміхаюся йому, татові Дон:

— Привіт, Саю.

Цей покидьок — сама чарівливість. Веде жартівливу, дружню бесіду про футбол з моїм старим, фанатом «Гунів»¹,

¹ Шотландський футбольний клуб.

потім, як дбайливий психоаналітик і друг сім'ї, переходить до моєї старенької.

— Це розраховано на дурнів, місіс Рентон. Я не хочу сказати, що я сам бездоганний, зовсім ні, але настає момент, коли ти повинен відмовитися від цих дуроштів і сказати «ні».

Просто сказати «ні». Обирай життя. Відмовся від героїну.

Мої папіки й не припускають, що «юний Саймон» може мати якесь відношення до наркотиків, якщо не рахувати декількох безневинних юнацьких експериментів. У їхніх очах юний Саймон уособлює блискучий успіх. У юного Саймона багато подружок, у юного Саймона класні шмотки, у юного Саймона бронзова засмага, у юного Саймона квартира в центрі міста. Навіть поїздки юного Саймона в Лондон здаються їм найяскравішими сторінками хвацького й відчайдушно-го життя чарівного лейтського ловеласа з Бенанней-Флетс, тоді як мої вилазки на південь незмінно викликають у них нездорові, неприємні асоціації. Юний Саймон безневинний, як дитя. Вони вважають його таким собі Малюком Вуллі покоління відео.

Чи сниться Здихлі Дон? Та де там.

Хоча мама з татом ніколи не говорили про це відкрито, але вони підозрюють, що мої проблеми з наркотиками викликані моєю дружбою з «цим хлопчиною Мерфі». Річ у тому, що Картопля — кривляка, нероба й гальмо по життю, і навіть коли він чистий, як скло, здається, ніби він під кайфом. Але Картопля не здатний образити знехтувану подружку важким похміллям. У той же час Бегбі, цього їбанутого на всю голову

шиза Жебрака, вони вважають взірцем справжнього шотландського чоловіка. Звичайно, коли Франко розійдеться, то деяким бідним покидькам доводиться виймати осколки пивних кухлів з очей, але цей парубок багато працює, багато грає тощо.

Усі присутні мають мене за дурника протягом приблизно години, потім папіки йдуть, переконавшись у тому, що Здихля ніяк не пов'язаний з наркотиками і не збирається підкидати їхньому нащадкові ніякого «ейча», навіть з гробаної жалості.

— Як у старі добрі часи, — каже він, розглядаючи постери на стінах.

— Почекай, я щас дістану «Саббатео»¹ і порнуху, — в дитинстві ми зазвичай дрили на порножурнали. Тепер, ставши псом, Здихля не любить згадувати про своє сексуальне становлення. Як завжди, він переводить розмову на іншу тему.

— А тебе добраче струснуло, — каже він.

А чого він, на хуй, хотів, у такій-то ситуації?

— Авжеж, струснуло, блядь. У мене гробані ломки, Саю. Ти повинен дістати мені «гери».

— Жодної змоги. Я зісчочив, Марку. Якщо я знову зв'яжуся з Картоплею, Бідді й іншими підорами, я знову почну колотися. Не піде, Хосе. — Він випускає повітря кризь стислі губи і хитає головою.

¹ Настільний футбол.

— Спасибі, друже. Ти сама гробана великодушність.

— Тільки не пхайкай, бля. Я знаю, що це таке. Сам не раз зіскакував і все добре пам'ятаю. Тобі залишилося ще кілька днів. Найхеровіше вже позаду. Я знаю, що тобі щас погано, але якщо ти знову почнеш ширятися, то все накрийється пиздою. Приймай валіум. На вихідних я дістану тобі шмалі.

— Шмалі? Шмалі! Їбливий ти комедіант! З таким самим успіхом можна перемогти голод в країнах третього світу за допомогою пакета замороженого гороху.

— Ти краще слухай сюди. Як тільки пройде біль, ось саме тоді й почнеться справжня гробана битва. Депресія. Нудьга. Кажу тобі, чувак, тобі буде так хуйово, що захочеться задушитися. Тобі потрібно буде чимось себе стимулювати. Я, наприклад, коли зіскачав, почав ужиратися до всирачки. Свого часу я видував пузир текіли в день. Навіть Другий Призер страхався зі мною бухати! Тепер я зліз із «синьки» і зустрічаюся з кількома чувихами.

Він простягнув мені фотку. На ній Здохля стояв із шикарною кралею.

— Фаб'ена. Типу француженка. Це ми у відпустці. Біля пам'ятника Скотту. Наступного місяця їду з нею в Париж. Потім на Корсику. У її папиків там дача. Це треба бачити, чувак. Коли ти грахаєш дівку, а вона пиздить французькою, це так збуджує!

— А що вона каже? Напевно, щось типу: «Твій хуй, як це сказати, єсть такий маленька, ти вже в мені?» Напевно, вона говорить французькою щось отаке.

Він обдаровує мене терплячою, поблажливою усмішкою «ти-вже-все-сказав»?

— Саме на цю тему я розмовляв минулого тижня з Лорою Makeван. Вона сказала мені, що в цій галузі в тебе проблеми. Востаннє, коли ви збиралися погратися, в тебе навіть не встав.

Я посміхнувся і знизав плечима. А я-то думав, цей жах уже позаду.

— Каже, що своїм йобаним мізинцем, який ти наважився називати членом, ти не здатний задовольнити навіть себе, не те що жінку.

Що стосується величини члена, тут я мало що міг заперечити Здихлі. У нього більший, це факт. Коли ми були малими, то фотографували свої грайники в кабінці «Фото на паспорт» на вокзалі Вейверлі. Потім ми засовували фотки у вікна старенького сірого автобуса. Ми називали це публічною художньою виставкою. Розуміючи, що в Здихлі більший, я прагнув підставити свій член якомога ближче до об'єктива. На жаль, цей мудац скоро мене розкусив і почав робити те ж саме.

Що ж до того, як я облажався з Лорою Makeван, то тут і говорити шкода. Лора — збоченка. Я завжди її боявся. Після однієї ночі з нею в мене на тілі залишається більше шрамів, ніж від уколів. Я ж у неї перепросив за той випадок. Але мене вбиває те, що люди ніяк не можуть угамуватися. Здихля, видно, вирішив тепер розповідати кожному мудакові, який я негідний грайник.

— Згоден, — визнаю я, — того разу я облажався. Але я був «синій» і вмазаний, і потім, вона ж сама затигла мене в ліжку. Так хулі вона чекала?

Він хихикає наді мною. Цей покидьок завжди намагається зробити вигляд, ніби в нього ще гірший компромат, який він прибереже до наступного разу.

— Ну, гаразд, проїхали. Але ти тільки подумай, чого ти себе позбавляєш. Я тут днями бродив по садах. Довкола школярки. Закурюєш косяк, а вони злітаються, як мухи на лайно. Кінчають на ходу. У місті повно чужоземчок, багато хто ведеться. Та я навіть у Лейті бачив кілька малоліток, йоб їхню маму. До речі, про малоліток: у суботу в «Істер-роуд» Міккі Вейр була просто сама привабливість. Усі хлопчачки про тебе запитують. Ти в курсі, скоро паті Іггі Попа й «Погсів»?¹ Пора тобі, на хуй, узяти себе в руки й почати, блядь, нормальне життя. Ти ж не збираєшся ховатися по темних кімнатах до кінця своїх днів.

Мене абсолютно не цікавило, що там пиздів цей мудак.

— Мені потрібен тільки один маленький дознячок, Саю, щоб злізти з голки. Ну, хоч би колесо метадону...

— Якщо будеш хорошим хлопчиком, то можеш заробити кухоль розбавленого «тартан-спешл». Твоя маман сказала, що в п'ятницю ввечері поведе тебе в «Клуб докерів». Звичайно, якщо будеш добре поводитися.

Коли цей гордовитий сучий син пішов, я почав нудьгувати за ним. Він немовби поніс із собою частинку мене самого.

¹ Ірландська панк-група.

Усе справді було як у старі добрі часи, але від цього ставало ще очевидніше, наскільки усе змінилося. Багато що було за плечима. За плечима був «чорний». Я знав, що незалежно від того, чи буду я жити разом з ним, помру від нього чи навчуся жити без нього, мое життя ніколи не стане таким, як раніше. Мені треба поїхати з Лейта, поїхати з Шотландії. Назавжди. Дуже далеко, а не просто в Лондон на якихось там півроку. Мені відкрилися убозтво і потворність цього міста, і воно більше ніколи не стане для мене таким, як колись.

Ще через кілька днів біль трохи вщух. Я навіть почав помалу готувати. Кожен хлопчак вважає свою матір кращим кухарем на світі. Я теж так уважав, поки не почав жити самостійно. Тоді я зрозумів, що моя матуся — відстійний кухар. Коротше, я почав готувати вечерю. Старий сміється над цією «кролячою дієтою», але мені здається, він таємно насолоджується моїми чилі, карі й запіканками. Старенька трохи скривджена тим, що я вторгся на кухню, яку вона вважає своєю територією, і товкмачить, що на столі обов'язково має бути м'ясо, але, по-моєму, їй дуже подобаються мої бутери з маслом.

На зміну болю прийшов страшний, глибокий, гнітючий депресняк. Я ще ніколи не переживав такого почуття повної, абсолютної безвиході впереміж із нападами панічного страху. Цей страх паралізував мене до того, що я сидів у кріслі, дивився ненависну телепрограму і не міг перемкнути канал, боячись, що станеться щось жахливе. Іноді мені нестерпно хотілося сцяти, але я боявся піднятися в туалет, тому що мені

здавалося, ніби на сходах хтось сховався. Здихля попереджав мене про це, і в минулому в мене вже таке бувало, але будь-які застереження і минулий досвід бліднуть перед реальністю. Супроти цього найважче алкогольне похмілля здається солодким еротичним сном.

«Ти розбила мені серце, е-е-ге-гей...» Клацання перемикача. Слава богу, що є дистанційка. Одним натисненням кнопки можна перенестися в абсолютно інший світ. Коли я бачу, як вона тримає в руках заміну зношеного спортивного спорядження, цей парубок розповідає щось про кричущий брак вичерпних, детальних заходів, що входять і виходять, які можна об'єднати, для того щоб забезпечити оцінку і підтвердження переваг на обласному рівні, з точки зору їхньої ефективності й продуктивності, і платник податків, який, у першу чергу, за це платитиме.

— Кава, Марку? Хочеш кави? — запитує мама.

Я не в змозі відповісти. Так, будь ласка. Ні, спасибі. І те, й інше. Не говорю нічого. Нехай мама сама вирішує, хочу я кави чи ні. Передамо їй ці повноваження або право приймати рішення. Передані повноваження — це повноваження збережені.

— Я купила гарненьку суконьку для Анджелиного маляти, — говорить мама, показуючи мені предмет, який інакше, як гарненькою суконькою, й не назвеш. Схоже, мама навіть не здогадається, що я не знаю, хто така Анджела, не кажучи вже про дитину, якій судилося стати одержувачем цієї гар-

ленької суконьки. Я тільки киваю і всміхаюся. Мамине життя і моє дуже давно розійшлися врзнібіч. Точка їх з'єднання, хоч і сумна, але залишилася. Я можу, наприклад, сказати їй: «Я купив гарненький дознячок “чорного” в одного бариги, кореша Сікера, забув, як його звать». Іншими словами, мама купує одяг для людей, яких я не знаю, а я купую «чорний» у людей, яких не знає вона.

Папик відрощує вуса. Зі своєю короткою стрижкою він буде схожий на поголеного гомосексуаліста, на клона Фредді Мерк'юрі. Він не розуміється на цій культурі. Я намагаюся пояснити йому, але він обриває мене. Проте наступного дня вуса зникають. Тепер папик говорить, що не хоче «возитися» з ними. По радіо «Чотири» Клер Гроган співає «Не говори мені про любов», а мама варить на кухні сочевичну юшку. Я цілий день співаю в думці пісню «Джой Дивіжн» «Вона втратила контроль». Єн Кертіс. Метті. Вони перемішались у мене в голові; хоча єдине, що їх зближує, це жадання смерті.

От і все, що можна розповісти про минулий день.

На вихідних стало трохи веселіше. Сай підігнав шмалі, але виявилось, це звичайний єдинбурзький план, коротше кажучи, — повне лайно. Я забив п'яту і пахнув. До вечора мене навіть трошки проперло. Мені досі не хотілося нікуди виходити, тим більше йти разом із папіками в цей їбучий «Клуб докерів», але я вирішив зробити їм послугу, щоб вони хоч трохи відпочили. Мама з татом рідко пропускали суботній вечір у клубі.

Я збентежено плентаю по Грейт-Джанкшн-стрит, а старий не спускає з мене очей, боячись, аби я не втік. На Лейт-вок я випадково зустрічаю Меллі, і ми перекидаємося кількома слівцями. Тут втручається старий і відводить мене вбік, обкидаючи Меллі таким поглядом, немов зібрався переламати цьому злісному баризі ноги. Бідолаха Меллі, він навіть травички не палить. Ллойд Бітті, який колись був моїм хорошим другом, поки всі не дізналися, що він трахає рідну сестру, боязко киває мені.

У клубі люди зустрічають широкими усмішками моїх старих і натягнутими — мене. Поки ми сідаємо за столик, я помічаю шепіт і кивки, услід за якими запала мовчанка. Папик ляскає мене по спині й підморгує, а мама всміхається мені несамовито-ніжною і задусливо-люблячою усмішкою. Ні, вони, звичайно, непогані старички. По правді сказати, я охуєнно люблю цих негідників. Я думаю про те, як їм було, коли я став тим, ким я є. Соромно, блядь. Але все одно я тут, із ними. А ось бідолаха Леслі ніколи не побачить маленьку Дон дорослою. Ліс із Здихлею просто перепхнулися, і ось тепер, кажуть, Леслі лежить у Південній поліклініці в Глазго на штучному підтриманні життя. Парацетамол і таке інше. Вона втекла в Глазго від мурхауських сторчків, але, врешті-решт, тусувалася з Посілом, Скрилом і Гарбо. Від себе не втечеш. Найкращий вихід для Ліс — харакірі.

Бідді був, як завжди, проникливий:

— В наші дні найкращий продукт дістається гръобаним «уїджи». Вони сидять на чистій фармацевтиці, а нам зали-

шається хавати всяке сміття, яке трапляється під руки. Ці суки переводять класний продукт, більшість з них навіть не колеться. Палити або нюхати погань — це ж переводити продукт, — шипів він зневажливо. — А ця срана Леслі. Вона повинна була наводити Лебеда на товар. А вона хоч пальцем хитнула? Ні. Сиділа і жаліла себе через бєбіка. І не соромно їй! Зрозумій мене правильно. Уся справа в можливостях. Звільнення від обов'язків матері-одиначки. Мені здається, вона скористалася цим, щоб розпрямити крильця.

Звільнення від обов'язків. Класно звучить. Як би мені хотілося звільнитися від обов'язку сидіти в цьому сраному клубі.

До нас підсаджується Джоккі Лінтон. Фейс Джоккі має форму яйця, покладеного набік. У нього густе, чорне з сивиною волосся. Він одягнений у блакитну сорочку з короткими рукавами. На одній руці наколка «Джоккі й Елейн — кохання навек», а на другій — «Шотландія» і здіблений лев. На жаль, любов пройшла, зів'яли помідори: Елейн дуже давно його кинула. Джоккі живе тепер з Маргарет, яка терпіти не може цю наколку, але щоразу, коли Джоккі йде перекривати її новою, він нажирається, відмовляючись тим, що боїться, мовляв, заразитися ВІЛом через голку. Усе це, звичайно, брехня, просто він досі сохне за Елейн. Я добре пам'ятаю, як Джоккі співав на вечірках. Зазвичай він затягував «Милий Боже» Джорджа Гаррісона, це був його коронний номер. Джоккі так і не вивчив слова пісні. Він знав тільки назву і «я хочу побачити Тебе, Боже», а далі — тільки «та-та-та-та-та-та».

— Дей-ві. Кей-ті. Ма-еш чу-до-вий-ви-гля-д-бей-бі. Слід-куй-пиль-но-Рен-тон-а-то-я-вте-чу-з-не-ю! Ста-ра-ти-ал-каш-ня! — вистрілює Джоккі по складах, як автомат Калашникова.

Старенька корчить із себе скромницю, мене нудить від цього. Я ховаюся за кухлем «лагера» і вперше в житті насолоджуюся абсолютною тишею, якої вимагає гра в клубі бінго. Звичне роздратування тим, що за кожним твоїм словом стежать якісь дурні, поступається місцем відчуттю щонайповнішого блаженства.

У мене вийшов «фул-хаус», але я не хочу говорити про це, не хочу привертати до себе уваги. Але, мабуть, сама доля вирішила нехтувати моїм прагненням до анонімності. Цей мудак завважив мою картку.

— Фул-хаус! У-те-бе-ж-хаус-Мар-ку. У-ньо-го-будинок. ОСЬ! Чо-гож-ти-не-кри-чиш? Да-вай-син-ку. Не-спи-блядь.

Я ласкаво всміхаюся Джоккі, в душі бажаючи цій цікавій худобині негайної насильницької смерті.

Мій «лагер» схожий на вміст забитого унітаза, пропущений через CO₂. Після першого ж ковтка в мене зводить шлунок. Папик ляскає мене по спині. Я не можу допити своє пиво, а Джоккі зі старим перевертають кухню за кухлем. Заходить Маргарет, і незабаром вони зі старенькою добряче накачуються горілкою з тоніком і «карлсберг-спешл». Починає грати оркестр, і я радію тому, що можна відпочити від розмов.

Мама з папіком підводяться й танцюють під «Султанів свінгу».

— Мені подобається «Дайр Стрейтс», — наголошує Маргарет. — Вони співають для молоді, але це музика для всіх віків.

Мені так і кортить рішуче спростувати це ідіотське твердження. Але, врешті-решт, я задовольняюся бесідою про футбол з Джоккі.

— Рокс-бур-гу час на-пен-сі-ю. Це-най-гірша-шот-ландська-ко-ман-да-я-ку-я-зна-ю, — заявляє Джоккі, випинаючи підборіддя.

— Він не винен. Який у тебе член — так ти і сциш. Хто там ще, окрім нього?

— Так-то-во-но-так... втім-як-би-він-по-ста-вив-на-па-д-син-ка-Джо-на-Ро-бер-та. Він-на-це-за-слу-го-ву-є. Най-кращий-фор-вард-Шот-лан-ді-ї.

Ми продовжуємо нашу ритуальну суперечку, під час якої я намагаюся виявити хоч якусь подібність інтересу, щоб вдихнути в нього життя, але мені це катастрофічно не вдається. Я помічаю, що Джоккі з Маргарет доручили стежити за тим, щоб я нікуди не вшився. Вони танцюють позмінно й ніколи — всі вчотирьох. Джоккі з моєю мамою — під «Мандрівника», Маргарет із папіком — під «Джолін», потім мама знову з папіком — під «Вниз річкою» і Маргарет із Джоккі — під «Останній танець за мною».

Коли жирний співак затягує «Сумну пісню»¹, старенька тягне мене на танцмайданчик, як ганчіркову ляльку. Мама

¹ «Song Sung Blue».

поважно танцює, а я збентежено сіпаюся, умиваючись потім. Я почувую себе ще більше приниженим, коли до мене доходить, що ці мудаки лабають попури з Ніла Даймонда¹. Я вимушений танцювати під «Блакитні джинси назавжди»², «Любов на скелях»³ і «Прекрасний звук»⁴. Коли звучить «Мила Кароліна»⁵, я ледве тримаюся на ногах. А старенька примушує мене наслідувати інших ублюдків, які махають руками в повітрі і співають:

— РУ-У-УКИ... ТОРКАЮТЬСЯ РУ-УКИ... ТЯ-АГНУТЬСЯ РУУКИ... ТОРКАЮЧИСЬ ТЕБЕ-Е... ТОРКАЮЧИСЬ МЕНЕ-Е-Е...

Я озираюся на наш столик: Джоккі відчувається як риба у воді, такий собі лейтський Ел Джонсон⁶.

За цими тортами йдуть інші. Старенька суне мені десятку й говорить, щоб я взяв ще по одній. Мабуть, сьогодні на порядку денному розвиток навичок спілкування і виховання впевненості в собі. Я беру тацю й стаю в чергу біля стійки. Переводжу погляд на двері, намацавши хрусткий банкнот. Вистачило б на пару крупниць. Я міг би за півгодини змотатися до Сікера чи Джонні Лейбіда, Ігумені, щоб вибратися з цього жаху. Потім я помічаю, що біля виходу стоїть старий

¹ Ніл Даймонд — американський співак, який посів третє місце в категорії найуспішніших виконавців, за даними журналу «Білборд».

² «Forever in Blue Jeans».

³ «Love on the Rocks».

⁴ «Beautiful Noise».

⁵ «Sweet Caroline».

⁶ Ел Джонсон — американський шоумен та актор.

і дивиться на мене, як вибивайло — на потенційного хулігана. Тільки він зобов'язаний не викидати мене, а не випускати.

Маячня якась.

Я повертаюся в чергу і бачу цю дівчицю, Трісію Маккінлі, з якою я разом навчався в школі. Мені не хочеться ні з ким розмовляти, але діватися нікуди — вона впізнала мене й посміхнулася.

— Вітаю, Трісіє.

— О, привіт, Марку. Давно не бачилися. Як ти?

— Нормально. А ти?

— Сам бачиш. Це Джері. Джері, це Марк, ми з ним навчалися в одному класі. Як давно це було, так?

Вона знайомить мене з похмурим, пітним типом, який щось бурчить у мою сторону. Я киваю.

— Так, давно.

— Ти бачишся з Саймоном? — Усі тітки запитують про Саймона. Мене нудить від цього.

— Так. Нещодавно забігав до мене. Скоро від'їжджає в Париж. Потім на Корсику.

Трісія всміхається, а якийсь орел несхвально стежить за мною. У чувака таке обличчя, ніби він не схвалює весь світ загалом і ладен цієї ж хвилини зчепитися з ним. Певен, що він один із «сазерлендців»¹. Трісія могла б знайти собі парубка й трохи кращого. У школі вона подобалася багатьом хлопцям. Я увивався коло неї, сподіваючись, що інші подумують,

¹ Жителі регіону Сазерленд, Шотландія.

ніби я з нею зустрічаюся, сподіваючись, що я справді почну з нею зустрічатися, мовби «за інерцією». Я навіть сам повірив у цю свою казку й отримав важкого ляпаса, коли спробував залізти до неї під блузу на покинутих залізничних коліях. Але Здихля все-таки її трахнув, сука.

— Наш Саймон ніде не пропаде, — каже вона з мрійливим усміхом.

Татко Саймон.

— Звичайно, не пропаде. Статевий гігант, сутенер, барига, здирник. Ось хто такий наш Саймон. — Я здивувався власній злості. Здихля був моїм кращим другом, Здихля й Картопля... Ну, може, ще Томмі. Навіщо я виставляю його в такому невігідному світлі? Невже тільки через те, що він нехтував своїми батьківськими обов'язками, або, точніше, не визнав себе батьком? Мабуть, я просто заздрю цьому чуваку. А йому на це плювати. Неможливо образити того, кому на все наплювати. Ніколи.

Не знаю чому, але це дуже засмутило Трісію:

— Е-е... гаразд, добре, е-е, бувай, Марку.

Вони швидко пішли: Трісія з тацею в руках, а сазерлендський мудак — озираючись на мене і мало не здираючи кісточками лак із танцпола.

Даремно я, звичайно, набовкав на Здихлю. Просто мене дістало, що цей чувак вічно виходить сухим із води, а мене малюють послідуцим негідником. Можливо, мені просто так здається. У Здихлі теж є свої прикросці, він теж відчуває

біль. І ворогів у нього, напевно, ще більше, ніж у мене. Хоча, в принципі, один хуй.

Я підношу випивку до столика.

— Усе нормально, синку? — запитує мама.

— Супер, ма', супер, — кажу я, намагаючись наслідувати голос Джиммі Кегні¹, але в мене це геть не виходить; у мене нічого не виходить. Але що таке невдача або успіх? Кого вони турбують? Усі ми живемо і протягом короткого проміжку часу помираємо. От і все: пиздець.

В останню путь

Дивна днинка. Це значить:

Зосередься. На майбутній справі. Мій перший похорон. Хтось говорить:

— Давай, Марку, — тихий голос. Я виходжу вперед і хапаюся за мотузок.

Я допомагаю папіку і двом своїм дядькам, Чарлі та Дугі, сховати останки свого брата. Армія виділила баблос на похорон. «Залиште це нам», — сказав мамі приємногоголосий армійський офіцер. Надайте це нам.

Так, це перший похорон у моєму житті. У наш час небіжчиків зазвичай кремують. Цікаво, що там у труні. Напевно, від Біллі майже нічого не залишилося. Я переводжу погляд на маму та Шерон, чуху Біллі, — їх утішає ціла купа тітоньок.

¹ Джиммі Кегні — американський актор ірландського походження.

Тут же стоять Ленні, Пісбо і Натс, корефани Біллі, разом із кількома його армійськими друзками.

Малюк Біллі, Малюк Біллі. На кого ти нас полишив! Що ми без тебе будемо?

У мене в голові крутиться та стара пісенька «Walker Brothers»: «Ні жалю, ні сліз, бувай, не повертайся назад» тощо.

Я не відчуваю гризоти — самі тільки злість і презирство. Мене розлютив гробаний британський прапор на віку труни і вкрадливий, нікчемний солдатик, який зі шкіри пнувся, намагаючись умастити мою матінку. А тут ще наїхали ці мудаки з Глазго, з боку старого. Почали верзти всяку нісенітницю про те, що він загинув в ім'я своєї країни, знову ця підлеслива маячня. Біллі був попросту дурнем. Не героєм, не мучеником, а звичайним дебілом.

Мене долає регіт. Я ледве стримую себе. Коли я починаю істерично хихикати, брат папіка Чарлі хапає мене за руку. Він дивиться на мене вороже, втім, він завжди так на мене дивиться. Еффі, його дружина, відштовхує цього мудака вбік, кажучи:

— Хлопчик засмучений. Просто в нього така манера, пташеня моє. Хлопчик засмучений.

Та заваліть уже свої їбала, гробані миловари!

Малюк Біллі. Так ці суки називали його в дитинстві. «Як справи, Малюк Біллі»? А я ховався за кушеткою, і вони незадоволено бурчали: «А, це ти». Малюк Біллі, Малюк Біллі. Пам'ятаю, як ти всівся на мене зверху. Придавивши мене до підлоги. Горло завширшки з соломинку. Кисень покидав мої

легені і мозок, а я благав Бога, щоб мама скоріше повернулася з «Престос», поки ти не видавив життя з мого немічного тільця. Запах сечі від твоїх геніталій, волога пляма на шортах. Це справді так збуджувало тебе, малюк Біллі? Мабуть. Я більше не гніваюся на тебе за це. У тебе завжди були проблеми в цій сфері: несподівані виділення калу та сечі, що доводили матір до сказу. «Хто найкраща команда?» — запитував ти мене, ще сильніше натискаючи, штовхаючи або викручуючи. І мучив мене доти, поки я не відповідав тобі: «Серця». Навіть коли на Новий рік у Тайнкаслі ви продули нам 7:0, ти все одно примушував мене казати: «Серця». Напевно, мені можна було пишатися тим, що саме моє слово мало більшу вагу, ніж результат самої гри.

Мій улюблений братик служив Її величності і ніс патрульну службу біля їхньої бази в Кроссмеґлені, там, в Ірландії, на британській території. Вони вийшли з машини, щоб оглянути дорогу, коли раптом — БАХ! ТАРАПАХ! — і їх немає. Йому залишалось три тижні до дембеля. Коли говорять, що він загинув, як герой, я згадую ту пісеньку: «Біллі, не будь героєм». Насправді, він загинув, як чортовий хрін у формі, що простував сільською дорогою з рушницею в руці. Він поліг неосвіченою жертвою імперіалізму, прекрасно знаючи про тисячі обставин, що привели до його смерті. Це був найтяжчий злочин — він прекрасно знав про все. Його підштовхнули до цієї колосальної ірландської авантюри, що закінчилася його ж смертю, кілька неясно сформульованих кланових уявлень. Чувак помер, як жив: у повному опизденінні.

Його смерть пішла мені на користь. Його показали у «Вечірніх новинах». Перефразовуючи Ворхола¹, у чувака було п'ятнадцять хвилин посмертної слави. Люди співчували мені, і хоча вони зверталися не за адресою, це таки було приємно. Не можна розчаровувати людей.

Якийсь мудак з верхів, помічник міністра абощо, сказав своїм оксбриджським голоском, що Біллі був хоробрим молодиком. Але якби він залишався на громадянці, а не служив Її величності, вони першими затаврували б його як підлого горлоріза. Ця гръобана жертва аборту пообіцяла, що його вбивці будуть безжально покарані. Не завадило б. Покарати б хоч цих ублюдків з обох палат парламенту. Насолоджуватися маленькими перемогами над цією білою шушваллю, що служить знаряддям багачів — о ні, ні, ні!

Над Біллі знущалися «Сазерлендські брати» і їхня тусовка: він трясся, на хер, від злості, коли вони танцювали навколо нього й співали: «ТВІЙ БРАТ — КАЛІЧ». Це був один з найкрутіших лейтських вуличних хітів 70-х, який виконували зазвичай після того, як стомлені ноги більше не могли грати у футбол двадцять два на двадцять два. Вони мали на увазі Деві або, може, мене? Яка різниця. Вони не бачили, як я дивлюся на них із моста. Біллі, Біллі, ти стояв, звівши голову. Безсилля. Як тобі тепер, малюче Біллі? Неважливо. Я знаю чому.

¹ Енді Ворхол — американський художник українського походження, засновник художньої школи поп-арту.

На кладовищі стрьомно. Десь поблизу Картопля, він не колеться: нещодавно випустили з Сафтона. Томмі й решта. Шизня якась, у Картоплі здоровий вигляд, а Томмі — як з хреста знятий. Геть помінялися ролями. Прийшов Деві Мітчелл, хороший друг Томмі, колись давно ми були учнями майстра. Деві заразився ВІЛом від своєї подружки. Сміливий чувак. Оце справжня сміливість, бля. Бегбі покотив у відпустку в Бенідорм саме в той момент, коли я міг би скористатися його шкідливістю і здатністю влаштувати беззаконня. Адже я міг би заручитися його аморальною підтримкою в боротьбі зі своїми зажерливими родичами. Здихля досі у Франції, втілює в життя свої фантазії.

Малюк Біллі. Пам'ятаю, як ми жили в одній кімнаті. Як я міг стільки років, блядь...

У сонця є влада. Можна зрозуміти, чому люди йому поклоняються. Воно онде, ми знаємо, що це сонце, ми бачимо його і потребуємо його.

Ти отримував цю кімнату на першу вимогу, Біллі. Адже ти був старший за мене на п'ятнадцять місяців. Право сильного. Ти приводив якихось худих чувих із хтивими очиськами й жуйкою в роті і їбав їх або просто обіймався з ними. Вони дивилися на мене з презирством роботів, коли ти виганяв мене, хто б до мене не прийшов, із моїм «Саббатео» в коридор. Я добре пам'ятаю, як ти ні за що ні про що роздавив ногами одного ліверпульця і двох шеффілдських гравців. У цьому не було потреби, але абсолютна влада потребує символів, чи не так, Біллі?

Моя кузина Ніна здається зовсім знервованою. У неї довге темне волосся, і вона носить чорне пальто до п'ят. Косить під «готів». Помітивши кількох армійських друзків Біллі і своїх дядьків, я ловлю себе на тому, що насвистую «Туманну росу»¹. Один мудак з великими кривими зубами дивиться на мене спочатку із здивуванням, а потім зі злістю, і я посилаю йому рукою поцілунок. Він вирячався на мене якийсь час, а потім відвернувся. Класно. Сезон полювання на кволиків.

Малюк Біллі, я був твоїм другим братом-калічем, який «жодного разу не трахався», як ти говорив своєму корефану Ленні. А Ленні реготав і реготав, поки в нього не починався напад астми. Ти ні в чому не винен, Біллі, о ні, гробаний недоумок.

Я непристойно підморгную Ніні, і вона збентежено всміхається. Папик помічає це і підскакує до мене:

— Ще хоч раз побачу, і ти у мене дістанеш на горіхи, зрозумів?

У нього втомлені очі, глибоко посаджені в очних ямках. Я ще ніколи не бачив його таким сумним, неспокійним і вразливим. Я хотів так багато сказати йому, але розсердився через те, що він влаштував увесь цей цирк.

— Поговорімо вдома, батьку. — Я пішов до мами.

Хер знає коли підслухана розмова на кухні. Папик: «З хлопчиком щось не так, Кейті. Ввесь час сидить удома. Це неприродно. Я хочу сказати, поглянь на Біллі». Мама відповідає: «Просто він не такий, Деві, от і все».

¹ «The Foggy Duo».

Не такий, як Біллі. Як малюк Біллі. Я впізнаю його не з його голосу, а з його мовчання. Коли він прийде за тобою, він не кричатиме про свої наміри, але він прийде. Привіт, привіт. До побачення.

Я підводжу Томмі, Картоплю і Мітча. У будинок їх не запрошують. І вони швидко йдуть. Я бачу, як сестра Айрін і невістка Аліса допомагають моїй збожеволілій від горя старенькій вийти з таксі. Глазговські тіточки кудкудакають у мене за спиною, я чую їхній жажливий акцент: досить мерзенний у чоловічих вустах і просто огидний — в жіночих. Ці старі шкапи з глеками почувають себе незручно. Напевно, їм більше до вподоби похорони літніх родичів, на яких роздають цукерки.

Матінка хапає за руку Шерон, чувиху нашого Біллі, в якій живіт звисає до колін. Якого хуя люди хапають один одного за руки на похоронах?

— За ним ти була б як за кам'яною стіною, голубонько. Йому якраз така і потрібна була, — вона намагалася переконати в цьому не стільки Шерон, скільки саму себе. Бідна мама. Два роки тому в неї були три сини, а тепер лиш один, та й той нарик. Так нечесно.

— Вам не здається, що армія повинна виплатити мені компенсацію? — Я чую, як Шерон запитує в моєї тітки Еффі, коли ми входимо в будинок. — Я ношу його дитину... це дитина Біллі... — благає вона.

— А вам не здається, що місяць зроблений із зеленого сиру? — запитую я.

На щастя, всі настільки занурені в себе, що не зважають на мої слова.

Як Біллі. Він перестав мене помічати, коли я перетворився на невидимку.

Біллі, моє презирство до тебе росло з роками. Воно витіснило навіть страх, видавило його, як гній з прища. Але, звичайно, є одне лезо, один великий зрівнювач, що зводить нанівець фізичні переваги; на другому курсі Ек Вілсон випробував його на власній шкірі. Коли пройшов шок, ти полюбив мене за це. Уперше полюбив і став поважати, як брата. Але я став зневажати тебе ще більше. Ти знав, що твоя сила стала зайвою, відколи я знайшов для себе лезо. Ти знав про це, смердючий гівнюк. Лезо та бомбу. Це все одно, що сказати: «Ні». Ні, гробана бомбо. Ні.

Моє зніяковіння росте. Гості наповнюють келехи і говорять, яким класним чуваком був Біллі. Я не можу сказати про нього нічого хорошого і тому мовчу. Тут, як на зло, до мене підсідає один його армійський дружок — той паря з зубами, як у кролика, якому я послав рукою поцілунок.

— Ти був його братом, — говорить він, звисивши свої ікла — може, хоч просохнуть.

Я повинен був здогадатися. Ще один помаранчевий глазговський расист. Не дивно, що він порозумівся з папіковими родичами. Він здав мене з потрухами. Усі гості втупилися на мене. Який огидний кролик.

— Який ти здогадливий, — жартую я. Я відчуваю, як у мені піднімається злість на самого себе. Я мушу підігравати натовпу.

Мені відомий єдиний спосіб зачепити їх за живе, не за- надто поступаючись нудотному лицемірству, що помилково сприймається за пристойність і яке панує в цій кімнаті, — треба наслідувати штампи. У такі хвилини вони подобають- ся людям, тому що стають реальними й справді набувають певного сенсу.

— У нас із Біллі було не так уже багато спільного...

— Ну то були здорові відмінності! — проголосив Кенні, мій дядько з боку матері, що старається всім догодити.

— Але нас об'єднувала одна річ: ми обидва любили класну випивку та веселощі. Якби він зараз побачив, що ми тут сидимо тихенько, як мишки, то розреготався б нам в обличчя. Він сказав би нам: «Веселіться ж, їй-богу! Ось мої друзі й моя сім'я. Ми не бачилися сто років».

Обмін повідомленнями:

Біллі!

Щасливого Різдва і з Новим роком

(окрім 1 січня з 3.00 до 4.40)

Марк.

Марк!

Щасливого Різдва і з Новим роком

Біллі

ХМФК ОК

Біллі!

З днем народження.

Марк.

Потім від Біллі і Шерон:

Марк!

З днем народження.

Біллі і Шерон.

Почерком Шерон, що схожий

Глазговська біла шушваль, тобто сім'я мого папіка, приїжджала щороку в липні на марш помаранчевих і коли-не-коли на матчі «Рейнджерсів» в «Істер-роуді» або «Тайнкаслі». Краще б ці суки залишалися в Драмчепілі. Втім, усі вони досить прихильно сприйняли мою маленьку зворушливу мову на згадку про Біллі й урочисто закивали. Усі, за винятком Чарлі, який зрозумів мій справжній настрій.

— Тебе це напружує, племіннику?

— По правді кажучи, так.

— Я тобі співчуваю, — він похитав головою.

— Не варто, — сказав я йому.

Він пішов, хитаючи головою.

Полилося «макеванс-експорт» і віскі. Тіточка Еффі заспівала, — гугняве сільське виття. Я пересів до Ніни.

— А ти розцвіла, зайчєня, знаєш про це? — сп'яну я зробив їй комплімент. Вона подивилася на мене так, ніби вже не раз про це чула. Я вирішив запропонувати їй злиняти у «Фоксіс» або до мене на хату на Монтгомері-стрит. Закон забороняє трахати своїх кузин? Цілком можливо. Мало що він там ще забороняє!

— Шкода Біллі, — говорить Ніна.

Ручаюся, вона вважає мене круглим ідіотом. І її правда. Я теж вважав усіх чуваків, що досягли двадцяти, повними дебілами, про яких навіть не варто говорити, — поки мені самому не виповнилося двадцять. Але я все більше переконуюся в тому, що тоді мав рацію. Після двадцяти життя поволі стає потворним компромісом, боязкою капітуляцією — і так до самої смерті.

На жаль, Чарлі, або Пташеня, уловив сумнівний сенс нашої розмови і поспішив на захист доброчесності Ніни. Хоча вона й не потребує допомоги цього жирного милоvara. Покидьок жестом запрошує мене відійти вбік. Коли я не звертаю на це уваги, він бере мене за руку. Він уже добряче набрався. Він голосно шепоче, дихаючи на мене перегаром:

— Чуй, племіннику, якщо ти не перестанеш, блядь, блазнювати, то я заїду тобі в рило. Якби тут не було твого батька, я б уже давно це зробив. Ти не подобаєшся мені, племіннику. І ніколи не подобався. Твій брат був удесятеро кращий за тебе, йобаний ти нарик. Якби ти тільки знав, скільки горя ти заподіяв своїм батькам...

— Он як ти заговорив, — обриваю я його. Моє серце скажено стукає від злості, але я стримую себе, з радістю усвідомлюючи, що вивів цього мудака з себе. Дотримуйся холонокровності. Це єдиний спосіб виїбати мозок лицемірного ублюдка.

— Я з тобою ще не говорив, хитромордий містере Університет. Та я тебе по стінці, на хуй, розмажу. — Його величезний, прикрашений татуваннями кулак проноситься

в кількох дюймах від мого обличчя. Я міцно стискаю в руках свій келих для віскі. Нехай тільки цей мудак торкнеться мене своїми смердючими маслами. Нехай тільки ворухнеться, і я садону його цим келихом.

Я відштовхнув його підняту руку.

— Удар мене — зроби послугу. Потім я роздзвоню про це всьому світу. Ми, відірвані хитроморді університетські нарики, — дуже стрьомні чуваки. Ти дістанеш сповна, шушваль срана. І ще трішки на додаток. Якщо хочеш вийти на вулицю, тільки скажи, блядь.

Я показав на двері. Мені здалося, що кімната зменшилася до розмірів труни Біллі і в ній залишилися тільки я й Пташення. Але були й інші люди. Вони озиралися на нас.

Він злегка штовхнув мене в груди.

— У нас сьогодні похорон, нам не потрібно ще одного.

Підійшов дядько Кенні й відвів мене вбік.

— Не звертай уваги на цих помаранчевих покидьків, Марку. Подумай про матір. Якщо ти встрянеш у бійку на похороні Біллі, це її доконає. Не забувай, де ти, трясця тобі!

Кенні мав рацію, хоча, чесно кажучи, він був порядною тварюкою, але краще вже всім підтакувати, ніж бути миловаром. Врешті-решт, мені доводилося вибирати між двома партіями: папістськими покидьками з боку матері, що люблять підтакувати, і помаранчевими миловарами з боку батька.

Я ковтнув віскі, втішаючись його мерзенним смаком, що обпалював горлянку та груди, і поморщився від нудоти, коли воно дійшло до шлунка. Я попрямував у туалет. Звідти вийшла Шерон, братова чувиха. Я перегородив їй дорогу.

Ми з Шерон обмінялися, можливо, парою-трійкою фраз за все життя. Вона була п'яна і вже майже не тямил, її обличчя почервоніло й розпухло від алкоголю й вагітності.

— Стривай, Шерон. Нам треба про дещо поговорити, цей. Тут нас ніхто не почує. — Я завів її в туалет і зачинив за собою двері.

Я почав її лапати і водночас пиздіти про те, що зараз нам потрібно триматися одне одного. Я обмацував її живіт і продовжував грузити про величезну відповідальність, яку я відчуваю відносно своєї ще не народженої племінниці чи племінника. Ми стали лизатися, я опустив руку і крізь бавовняну сукню для вагітних намацав її труси. Незабаром я вже гладив їй піхву, а вона витягнула мій хуй зі штанів. Я теліжив про те, що завжди захоплювався нею як людиною і як жінкою, про що можна було й не говорити, тому що вона і так уже встала на коліна, але мені все одно було приємно про це сказати. Вона взяла в рот мій прутень, і він швидко напружився. Сосе вона класно, безперечно. Я уявив, як вона робила це моему братові, і мені стало цікаво, що залишилося від його хуя після вибуху.

«Якби тільки Біллі міг нас тепер бачити», — подумав я з дивною повагою до покійного. Я сподівався, що він нас бачить. Це була моя перша добра думка про брата. Я відчув, що ось-ось кінчу, і витягнув, а потім поставив Шерон рачки. Я задер їй поділ і зняв із неї труси. Її важке пузо повисло над підлогою. Спочатку я спробував засунути їй в сраку, але вона виявилася занадто тугою і голівці було боляче.

— Не туди, не туди, — сказала вона, і я перестав возитися і кінчив, а потім заліз пальцями до неї в пизду. Від неї сильно пахло плющем. А мій хуй страшенно смердів, і на голівці виднілися плями сперми. Я ніколи особливо не захоплювався особистою гігієною; точніше, не я, а миловар, або сторчок, що сидить у мені.

Я пішов назустріч побажанням Шерон і почав трахати її в піхву. Як мовиться, хуй бовтався, ніби сосиска в колодязі, але я пристосувався, а вона стиснулась. Я думав про те, що вона вже ось-ось народить, а я глибоко проникаю в неї, і уявляв собі, що влучу прямо в рот зародку. Такий ось прикол: трах і мінет водночас. Мені стало ніяково. Говорять, що трах корисний для ненародженого немовляти: покращує кровообіг, і таке інше. Але тепер мене найменше хвилювало здоров'я бєбіка.

Стук у двері, за ним гугнявий голос Еффі:

— Що ви там робите?

— Усе нормально, Шерон стало погано. Вона трохи перебрала, — простогнав я.

— Ти за нею доглянеш, племінник?

— Угу... догляну... — відповів я, задихаючись.

Стогони Шерон ставали все голоснішими.

— Ну, добре.

Я знову кінчив і витягнув. Ніжно перевернув її обличчям до себе і витягнув з-під сукні її величезні, налиті молоком дійки. Я зарився в них, як немовля. Вона почала гладити мене по голові. Мені було так добре, так спокійно на душі.

— Пиздато було, — зітхнув я задоволено.

— Ми тепер зустрінатимемось? — запитала вона. — А? — У її голосі звучали відчай і благання. Ох і сука.

Я сів і поцілував її в щоку; її обличчя було схоже на плід — роздутий, перезрілий. Я боявся, що вирублюся. По правді, Шерон викликала в мене відразу. Ця сука думала, що варто їй один разок перепахнутися, і вона обмінє одного брата на іншого. Вся річ у тому, що вона була не така вже далека від істини.

— Нам треба встати, Шерон, помитися й таке інше. Якщо вони нас застукають, нічого не зрозуміють. Вони ж ні фіга не знають. Я знаю, що ти класна дівиця, Шерон, але вони ж ні хуя не розуміють.

— Я знаю, що ти хороший хлопець, — підтримала вона мене, хоча досить непереконливо.

Звичайно, вона була занадто хороша для Біллі, але Майра Хіндлі¹ або Маргарет Тетчер теж були занадто хороші для Біллі. Вона потрапила в цей гівняний розклад «мужик-бєбїк-дїм», який з дитинства вдовблюють дївицям у голови, і в неї не було ані найменшої можливості вирватися з цієї тупорілої схеми.

У двері знову постукали.

— Якщо ви зараз не відкриєте, я виламаю двері, — це був Кеммі, синок Чарлі. Грьобаний молодий поліцай, схожий на Кубок Шотландії: великі вуха у формі ручок глека, косе підборіддя, худа шия. Цей мудац, напевно, вирішив, що я звих-

¹ *Майра Хіндлі* (1942—2002) — англійська серійна вбивця.

нувся. І я справді вихляв, але в не в тому сенсі, в якому він думав.

— У мене все нормально... Ми зараз вийдемо, — Шерон витерлася, натягнула труси і привела все до ладу.

Я був уражений швидкістю, з якою рухалася ця важка вагітна баба. Навіть не вірилося, що я її тільки що виїбав. Уранці мені буде соромно згадувати про це, але, як говорив Здихля, нехай ранок сам потурбується про себе. І у світі немає такого почуття сорому, яке не можна було б загладити кількома словами та чарками.

Я відчинив двері:

— Спокуха, Діксоне¹ з Док-Гріна. Ти шо, ніколи не бачив леді з черевом?

Його застигле обличчя і відвисла щелепа викликали у мене миттєве презирство.

Мене не приколола ця ситуйовина, і я забрав Шерон до себе на хату. Ми просто балакали. Вона розповіла мені купу речей, які я хотів почути і про які мої папіки знати не знали, та й не хотіли. Яким гадом був Біллі. Як він бив її, принижував і взагалі поводився з нею, як зі смердючим шматком лайна.

— Чому ж ти не пішла від нього?

— Він був моїм хлопцем. Завжди сподіваєшся, що він змінить своє ставлення.

Я розумів її. Але вона помилялася. Він міг поміняти своє ставлення тільки до «армії», але вони були такими ж гадами,

¹ Джон Діксон Карр (*Картер Діксон*) — англійський письменник детективного жанру.

як і він сам. Я не плекаю ніяких ілюзій з приводу цих «борців за свободу». Ця сволота перетворила мого брата на купу котячої їжі. Але вони просто натиснули на вимикач. У його смерті винні ці помаранчеві суки, які приїжджають у липні зі своїми стрічками і флейтами. Це вони набили тупу довбешку Біллі всією цією нісенітницею щодо корони та країни й іншим лайном. Вони повернуться додому накручені. Вони розкажуть усім своїм друганам, як загинув один з членів їхнього братства, вбитий ІРанцем, захищаючи Ольстер. Це розпалить їхній безглуздий гнів, вони вип'ють за нього в шинку, і нові довірливі парняги стануть у їхні дебільні лави.

«Я не дозволю, щоб усякі суки дойобувались до мого брата». Це були слова Малюка Біллі, які він сказав Попсу Грехему і Дугі Худу, коли вони зайшли в бар, щоб віддухопелити мене й забрати гроші за наркоту. Слова Біллі. О, так. Вимовлені ясно й упевнено: більше, ніж загроза. Мої кривдники зирнулися й тихенько злиняли з бару. Я захихикав. Картопля теж. Ми були під кайфом, і нам було на все насрать. Малюк Біллі з усмішкою сказав мені щось типу «йобаний гівнюк» і повернувся до своїх товаришків, яких засмутило те, що Попс і Дугі вшилися, позбавивши їх приводу для мочилова. Я далі хихикав. Спасибі, чуваки, це було весело. Малюк Біллі сказав мені, що я витрачаю своє життя на це гівно. Він говорив мені це мільйони разів. Але таке було сьогодні.

Блядь. Блядь. Блядь. Про що це я. Ах, Біллі. Блядь, блядь, блядь!.. Я не хотів...

Шерон мала рацію. Людей важко переробити. Але кожній ідеї потрібні свої мученики. І тепер я хочу, щоб вона скоріше пішла геть, а я зміг дістатися до своєї схованки, зварити собі дозняк і вмазатися в ім'я забуття.

Сторчкова дилема № 67

Нужда — річ відносна. Кожну секунду діти мруть з голоду, як мухи. І та обставина, що це відбувається десь в іншому місці, зовсім не спростовує цю фундаментальну істину. За той час, поки я подрібню колеса, зварю їх і впорсну в себе, в інших країнах помруть тисячі дітей. За той час, поки я це зроблю, тисячі багатих покидьків стануть багатшими на тисячі фунтів стерлінгів, у міру дозрівання їхніх інвестицій.

Подрібнювати колеса — який ідіотизм! Треба було передоручити цю роботу шлунку. Мізки та вени — занадто делікатні органи, вони не хавають цю фігню в сирому вигляді.

Як Денніс Росс.

Денніс упіймав ураганний прихід від віскі, яке він упорснув собі у вену. Потім у нього очі вилізли з орбіт, носом пішла кров, і Денні капець. Коли в тебе з носа таким натиском хльостає кров'яка... можна сушити сухарі. Торчковий мачизм... Не-а. Сторчкова потреба.

Мені дуже страшно, я наклав собі в штани, але той я, який наклав собі в штани, відрізняється від того мене, який подрібнює колеса. Той я, що ковтає колеса, говорить, що смерть нічим не гірша за цю нездатність зупинити послідовну деградацію. Цей я завжди перемагає в суперечці.

Не існує жодних сторчкових дилем. Вони з'являються, коли тебе відпускає.

НА ЧУЖИНІ

Лондонські поневіряння

Потрапив. Куди вони, на хер, поділися? Сам винен, козел. Потрібно було подзвонити й сказати, що приїжджаю. Хотів зробити сюрприз. Самому собі. Жодного мудака. Біля чорних дверей такий холодний, суворий і мертвотний вигляд, немовби вони поїхали дуже давно і повернуться дуже нескоро, якщо взагалі коли-небудь повернуться. Заглянув у щілину поштової скриньки, але не зміг розглянути, чи є на дні які-небудь листи.

З досади стукнув ногою в двері. Сусідка — пам'ятаю це буркотливе стерво — відчинила двері і висунула голову. Дивиться на мене питально. Я не звертаю уваги.

— Їх немає вдома. Не було декілька днів, — говорить вона, з підозрою розглядаючи мою спортивну сумку, неначе там захована вибухівка.

— Чудово, — похмуро бурмочу я, в роздратуванні закидаючи голову до стелі і сподіваючись, що цей показний відчай змусить її сказати що-небудь типу: «А я вас знаю. Ви тут зупинялися. Напевно, змучилися в дорозі, їхали, мабуть, із самої Шотландії. Заходьте, вип'єте міцного чаю і почекаєте своїх друзів».

Але вона говорить тільки:

— Ні-і... їх не було видно з два дні, а то й більше.

Сука. Блядь. Покидьок. Лайно.

Вони можуть бути де завгодно. Їх взагалі може ніде не бути. Вони можуть повернутися з хвилини на хвилину. Вони можуть не повернутися ніколи.

Я йду по Хаммерсміт-Бродвей. Незважаючи на мою всього лише тримісячну відсутність, Лондон здається таким самим чужим і незнайомим, якими стають навіть знайомі місця, коли з них надовго від'їжджаєш. Усе здається копією того, що ти знавав раніше, дуже схожою, але в той же час позбавленою своїх звичних властивостей, майже як уві сні. Говорять, для того, щоб упізнати місто, треба в нім пожити, але щоб його по-справжньому побачити, треба приїхати в нього вперше. Пам'ятаю, як ми з Картоплею брели по Прінсис-стрит; ми обидва терпіти не можемо цієї мерзотної вулиці, шарпаной туристами й покупцями — двома лихами сучасного капіталізму. Я дивився на замок і думав, що для нас це всього лише будівля серед багатьох інших. Він засів у нас у головах так само, як і «Бритіш Хоум Сторз» або «Верджин Рекордзс»¹. Ми заходимо в ці місця, коли хочемо щось придбати. Але коли повертаєшся на вокзал Вейверлі після нетривалої відсутності, то завжди думаєш: «Ух ти, класно!»

Сьогодні вся вулиця, здається, трохи не у фокусі. Напевно, з недосипу або недоторчування. Вівіска при шинку нова,

¹ Британські мережі супермаркетів.

але смисл її старий. Британія. Точняк, Британія. Я ніколи не почувався британцем, тому що я не британець. Це потворна, штучна нація. Але при цьому я ніколи по-справжньому не відчував себе і шотландцем. Хоробра Шотландія, жопа світу, Шотландія-засранка. Ми готові перегризти одне одному горло, аби лише прибрати грошенята якого-небудь англійського аристократа. Я ніколи не мав ніяких йобаних почуттів до інших країн, окрім повної відрази. Більшість із них треба скасувати. Замочити всіх їбучих паразитів-політиків, які підіймаються на трибуну й урочисто брешуть або промовляють фашистські вульгарності в костюмі і з вкрадливою усмішечкою.

В афіші сказано, що сьогодні в закритому барі відбудеться вечірка блакитних скінхедів. У такому місті, як це, різні культу й субкультури поділяються і взаємно запліднюються. Тут вільніше дихається, але не тому, що це Лондон, а тому, що це не Лейт. У відпустці всі ми стаємо псами та хвойдами.

У шинку я починаю видивлятися хоч одне знайоме обличчя. Інтер'єр і оформлення цього місця геть змінилися, причому на гірше. Класна паршива забігайлівка, де давніше можна було облили пивом своїх дружбанів і дати в рот хоч у жіночому, хоч у чоловічому туалеті, тепер перетворилася на страшну, асенізуючу діру. Кілька завсідників зі строгими, спантеличеними обличчями, дешево вдягнені, чіпляються за кут стійки, як жертви корабельної аварії — за плавучі уламки. Япі оглушливо регочуть. Вони відчувають себе на роботі,

в офісі, тільки з бухлом і без телефонів. Це місце призначалося тепер для співробітників офісів, які поволі захоплювали Саутуарк і могли тут похавати в будь-який час дня. Дейво та Сьюзі ніколи б не стали зависати в такому бездушному закладі. Але одного з барменів я, здається, впізнав.

— Сюди заходить Пол Девіс?¹ — запитую його.

— Ти маєш на увазі Джока, ту кольорову шизу, що грає за «Арсенал»? — сміється він.

— Ні, такий високий ліверпулець. Темне хвилясте волосся, ніс як схил для слалому. Його не можна не помітити.

— А... так, я знаю і цього шизика. Дейва. Був тут із тією чувихою, малою такою, чорне коротке волосся. Не, я їх уже сто років не бачив. Навіть і не знаю, живуть вони тут чи поїхали.

Я випив пінту пінистої сечі й побалакав з чуваком про його нових клієнтів.

— Більша частина цих шизів — навіть не справжні япі, — зневажливо тиче він у групу костюмів у кутку. — Загалом, це срані клерки з блискучими задами або комісіонери, що дістають жменьку сраних грошків на тиждень. Це все сама лише видимість, бля. Ці сученята по самі яйця у боргах. Ходять містом, бля, у дорогих костюмах, вдають, ніби отримують по полтині кусків на рік. Більшість із них не має навіть п'ятизначного заробітку.

¹ Пол Девіс — напівзахисник Лондонського футбольного клубу «Арсенал».

Чувак був, звичайно, озлоблений, але де в чому мав рацію. Звичайно, тут тусувалося значно більше всяких мажорів, ніж на вулиці, але ці чуваки втовкмачили собі в голови, що треба прикидатися, ніби в тебе усе класно, і тоді в тебе насправді все буде класно. І самі себе розвели. В Единбурзі я знав сторчків, що сиділи на системі, у яких дебет із кредитом сходився набагато частіше, ніж у деяких тутешніх подружніх пар, що мають по дві платні й знову та знову заставляють своє майно. Коли-небудь вони дочекаються. На пошті скупчуються цілі купи ордерів на вилучення речей за неплатіж.

Я повернувся на хату. Ніяких слідів.

Знову вийшла тітка з квартири навпроти:

— Ви їх не дочекаєтеся, — голос самовдоволений і злий.

Ця стара піхва — сучара найвищого ґатунку. Чорна кішка вискакує в неї з-під ніг на майданчик.

— Чото, Чото! Йди сюди, маленька негідниця... — Вона хапає кішку й притискає її до грудей, як дитину, злісно вирячившись на мене, немов я можу завдати якої-небудь шкоди цьому мішечку з гівном.

Терпіти не можу котів, майже так само, як собак. Я вимагаю заборонити інститут домашніх тварин і винищити всіх собак, за винятком декількох штук, яких можна буде виставляти в зоопарку. Це одне з небагатьох питань, в якому ми зі Здихлею завжди сходимося.

Суки. Де ж вони є, бля?

Я спускаюся в бар і випиваю ще декілька кухлів. Що ці покидьки зробили з нашим закладом! Прямо душа кров'ю

обливається. Скільки вечорів ми тут провели. Мені здається, разом зі старими меблями звідси винесли наше минуле. .

Я мимоволі виходжу з бару і повертаюся назад, на Вокзал королеви Вікторії. Зупиняюсь біля таксофона, виймаю якусь копійку і пошарпаний записник. Доведеться шукати інше помешкання на цей час. Це не так-то просто. Зі Стіві й Стеллою я посрався, так що навряд чи вони будуть раді мене бачити. Андреас повернувся в Грецію, Керолайн у відпустці в Іспанії, Тоні, цей кінчений дебіл Тоні, стусувався зі Здихлею, який повернувся з Франції в йобаний Единбург. Я забув узяти в нього ключі, а цей покидьок забув мені про них нагадати.

Шарлін Хілл. Брикстон. Вищий клас. Можна буде навіть потрахатись, якщо піду з потрібної карти. Головне — походити в масть... У цьому вся заковика...

— Алло? — незнайомий жіночий голос.

— Привіт. Можу я поговорити з Шарлін?

— Шарлін... вона тут більше не живе. Не знаю, де вона тепер, думаю, в Стоквеллі... у мене немає адреси... Стривайте... Мік!! Мік!! У тебе є адреса Шарлін?.. Немає. Даруйте, немає.

Не мій день, блядь. Залишається Ніксі.

— Нета. Нета. Брайана Ніксона нета. Поїхати. Поїхати, — азіатський голос.

— А адреску для друга не лишив?

— Нета. Поїхати. Поїхати. Брайана Ніксона нета.

— А де він, типу, вписується?

— Шіто? Шіто? Не розуміти...

— Де. Зу. Пи. Нив. Ся. Брай. Ан. Нік. Сон?

— Брайан Ніксон нета. Наркота нета. Йти. Йти, — мудила жбурнув телефонну трубку.

Вечоріє, а це місто все не приймає мене. Якийсь алкаш із глазговським акцентом стріляє в мене двадцять пенсів.

— Ти класний хлопчак, я тобі кажу... — зітхає він.

— Ти теж крутий, Джок, — кажу я йому чистісіньким кокні. Інші шотландці в Лондоні — сутий геморой. Особливо, «уїджи», які весь час дістають тебе своїм нахабним базіканням, яке вони видають за приязнь. Я б менше за все хотів, щоб до мене на хвіст сів зараз який-небудь йобаний миловар.

Я подумую про те, чи не сісти на 38-й або 55-й до Хекні й чи не подзвонити Крейді в Делстон. Якщо Мела там немає або він не захоче підходити до телефону, то мені можна з чистою совістю сушити весла.

Замість цього я купую квиток у нічну кіношку на Вокзалі Вікторії. Там усю ніч, до п'ятої ранку, крутять порнуху. Це тимчасове «помешкання» для найостанніших відторженців. Ночами сюди сповзаються всякі «синяки», сторчки, збоченці, шизоїди. Я присягнувся собі, що більше ніколи тут не ночуватиму. Це був останній раз. Кілька років тому, коли ми ночували тут із Ніксі, штрикнули ножом якогось хлопчака. Приїхала поліція і почала в'язати всіх підряд, разом із нами. У нас був при собі корабель трави, і нам довелося майже весь його схавати. Коли нас викликали на допит, ми вже язиком не могли ворухнути. Вони протримали нас за ґратами всю ніч.

Наступного дня нас усіх повезли до поліцейського суду на Бау-стрит, саме поряд з ментівкою, і всіх, хто був не в змозі свідчити, оштрафували за порушення громадського порядку. Ніксі й мене штрафонули на тридцять фунтів кожного, якщо не більше.

І ось я знову тут. З часу мого останнього візиту цей заклад трохи захирів. Усі фільми були порнографічними, за винятком однієї надто жорстокої документалки, де різні тварини роздирали одна одну на частини в екзотичній обстановці. Барвистістю це кіно в мільйони разів перевершувало робітв Девіда Аттенборо¹.

— Ах ви, сволота чорномаза! Йобані нігери! — заревів шотландський голос, коли декілька тубільців засадили списи в бік якоїсь бізоноподібної тварюки.

Шотландський расист і любитель тварин. Даю сто пудів, що він «гун».

— Смердючі їбліві мавпи, — додав кокнійський підлесливий голосок.

Що за блядське містечко. Я спробував зануритись у фільми, щоб відволіктися від криків і важкого дихання навколо мене.

Найкращим був німецький фільмець із перекладом на американську англійську. Сюжет був самий рядовий. Молоду дівицю в баварському костюмі їбали різними способами

¹ *Девід Аттенборо* — один з найзнаменитіших ведучих та натуралістів у світі.

і в різних місцях майже всі мужики і декілька баб, що мешкали на фермі. Але зйомки були досить живописними, і я захопився картиною. Для більшості відвідувачів цього кубла ці екранні образи були єдиним, що вони знали про секс, але, судячи зі звуків, що долинали до мене, деякі мужики їбалися з бабами чи з мужиками. Я помітив, що в мене встав, і мені навіть захотілося подрочити, але наступний фільм охолодив мій запал.

Він був, звичайно ж, британським. Дія відбувалася в лондонському офісі в розпал веселого вечора, і фільм носив образну назву «Вечірка в офісі». У нім знімався Майк Болдуїн¹ чи актор Джонні Бріггс², який грав того чувака у «Вулиці коронації»³. Це був безглуздий фільм з розряду «давай-давай»: мало гумору й багато сексу. Майка, врешті-решт, трахнули, хоча він цього й не заслужував — він майже весь фільм грав осоружного слизняка.

Я занурився в напівмаячний сон і несподівано прокинувся, різко відкинувши голову назад, немов намагаючись скинути її з плечей.

Краєм ока я помітив чувака, який присунув стілець, щоб сісти поряд зі мною. Він поклав руку мені на стегно. Я скинув її.

— Пішов на хуй! Тобі чьо, не хуй робити, блядь?

¹ Майк Болдуїн — американський актор, продюсер та сценарист.

² Джонні Бріггс — американський актор.

³ «Вулиця коронації» — британський телесеріал, нагороджений численними преміями як «Найкраща мильна опера».

— Даруйте, вибачте, — сказав він з європейським акцентом. Літній чувак. Голос повний тути, а обличчя маленьке і зморщене. Мені стало його навіть шкода.

— Я не педик, приятелю, — сказав я йому. Він зніяковів. — Не гомосексуаліст. — Я показав на себе, і мені стало смішно. Що я верзу!

— Даруйте, вибачте.

Це змусило мене типу як замислитися. Звідки я знаю, що я не гомосексуаліст, якщо я ніколи не був з іншим чуваком? У смислі, як я можу бути певен? Мені завжди хотілося спробувати з хлопцем, щоб зрозуміти, що це таке. У смислі, треба перепробувати все, хоч би раз. Але я бачу себе тільки в активній ролі. Я не можу уявити собі, що якийсь мудак засуне свій грайник мені в сраку. Одного дня я зняв того розкішного молодого підрилу в Лондонському ремісничому. Я повів його на стару квартиру в Поплері. Тут повернулися Тоні з Керолайн і застали мене за тим, як я робив хлопчачкові мінет. Це глибоко шокувало їх. Смоктати в чувака через презик. Це було все одно, що смоктати штучного члена. Я втомився до смерті, але парубок смоктав у мене першим, і я повинен був йому віддячити. Він зробив мені класний, майстерний мінет. Але варто було мені скосити погляд на його обличчя, і в мене відразу ж обм'якав, і я починав реготати. Він був трохи схожий на ту дівичку, яка мені подобалася багато років тому, і за допомогою уяви й концентрації мені вдалося, собі на подив, розгрузитись у гумку. Тоні вставив мені хороших пиздюлів,

але Керолайн сказала, що це було круто, і зізналася, що приревнувала мене до цього парубка. Він був таким красенем.

Коротше кажучи, я нічого не маю проти того, щоб тусуватися з хлопцями. Як експеримент. Але біда в тому, що посправжньому мені подобаються тільки дівиці. Чуваки мене не збуджують. Тут справа не в моралі, а в естетиці.

Цей старигань, звичайно, не схожий на одного з перших у списку кандидатів, яким можна віддати свою гомосексуальну невинність. Але він сказав мені, що в нього є хата в Стоук-Ньюінгтоні, і запитав, чи не бажаю я в нього переночувати. Так-с, Стоукі — це недалеко від кабачка Крейді в Делстоні, і я подумав: «Хуй з ним». Старигань був італійцем, і звали його Джі. Скорочено від Джованні, вирішив я. Він розповів мені, що працює в ресторані, й що вдома в Італії в нього залишилися дружина та діти. Це здалося мені не зовсім правдоподібним. Однією з величезних переваг сторчка є те, що йому доводиться стикатися з безліччю брехунів. Ти стаєш справжнім експертом у цій галузі, і в тебе розвивається нюх на брехню.

Ми сіли в нічний автобус, що прямував у Стоукі. В автобусі була ціла купа молодих хлопчаків: обкурених, бухих, їхали на паті або вже поверталися звідти. Мені, хай там як, охуєнно хотілося бути серед них, а не з цим стариганем.

Джі мешкав у напівпідвалі десь обіч від Черч-стрит. Починаючи з цієї вулиці, я перестав орієнтуватися, але знав, що ми не далі Ньюінгтон-грін. Хата була неймовірно загиджена. Старий буфет, комод і велике мідне ліжко, що стояло в центрі

цієї затхлої кімнати з кухнею і туалетом. Незважаючи на моє перше невтішне враження від цього чувака, я із здивуванням виявив усюди фотографії якоїсь жінки й дітей.

— Твоя сім'я?

— Так, це моя сім'я. Скоро вони приїдуть до мене.

Це теж звучало непереконливо. Напевно, я настільки звик до брехні, що правда здається мені до непристойності фальшивою. Але тим не менше...

— Скучаєш за ними?

— Так. О, так, — відповідає він, а потім говорить: — Лягай на це ліжко, мій друже. Можеш спати. Ти мені подобаєшся. Можеш залишитися на якийсь час.

Я суворо подивився на чувачка. Він не становив фізичної загрози, і я подумав: «Хуй з ним, я до смерті втомився», і заліз у ліжко. У мене промайнув сумнів, коли я згадав Денніса Нільсена¹. Я ручаюся, що деякі чувачки теж вважали, ніби він не представляє фізичної загрози; а потім він душив їх, відрубав їм голови і варив у величезній каструлі. Нільсен працював у тому ж Центрі зайнятості в Криклвуді, що й парубок з Гринока, з яким я колись познайомився. Гринокський чувач розповів мені, як одного дня на Різдво Нільсен почастивав співробітників Центру тушкованим м'ясом із карі, яке сам приготував. Може, він і спиздів, але хто його знає. Так чи так, я був настільки задроченим, що відразу ж заплющив очі, піддавшись своїй втомі. Я злегка напружився, коли відчув, що

¹ Денніс Нільсен — британський серійний вбивця.

він ліг на ліжко поряд зі мною, але незабаром розслабився, тому що він навіть не намагався доторкнутись до мене і ми були повністю одягнені. Я відчув, як провалююся в хворобливий, безпам'ятний сон.

Я прокинувся, не в змозі зміркувати, скільки часу я проспав; у роті пересохло, а на обличчі було дивне відчуття вологи. Я доторкнувся до щоки. На руці залишилися білясті згустки щільної, липкої речовини. Я обернувся й побачив поряд із собою старого: він був голий, і з його маленького товстого члена стікала сперма.

— Ах ти, старий збоченець! Обкінчав мене, поки я спав, сука... ах ти, йобаний старий хтивий покидьок! — Я почував себе брудною носовою хусткою, якою скористались і викинули. Мене охопила лють, і я ляснув його по пиці і зіштовхнув з ліжка. Він був схожий на огидного жирного гнома з товстим животом і круглою головою. Він зіщулився на підлозі, а я декілька хвилин гамселив його ногами, поки не зрозумів, що він плаче.

— Трясця твоєї матері. Чортів збоченець. Сука... — Я ходив назад і вперед по кімнаті.

Його ридання діяли мені на нерви. Я стягнув халат з мідного гачка на краю ліжка і прикрив його потворну голизу.

— Марія, Антонію, — схлипував він.

Я упіймав себе на тому, що обіймаю цього покидька і заспокоюю його.

— Усе нормально, чувак. Усе нормально. Вибач. Я не хотів зробити тобі боляче, просто, цей, на мене ще ніколи ніхто не дрочив.

І це була щира правда.

— Ти добрий... що мені робити? Марія. Моя Марія... — волав він. Його рот закривав майже все його обличчя — величезна чорна діра в сутінках. Від нього смерділо перегаром і спермою.

— Чуй, пішли спустимося в кафе? Поговоримо. Я візьму тобі що-небудь похавати. За мій рахунок. На Рідлі-роуд є непогана місцинка, біля ринку, знаєш? Її скоро відчинять.

Моя пропозиція була продиктована не стільки альтруїзмом, скільки егоїзмом. Звідти було ближче до Делстона й Мела, а ще мені хотілося скоріше вибратися з цього депресивного напівпідвалу.

Він одягнувся, і ми вийшли. По Стоукі-Хай-стріт і Кінгзленд-роуд ми дійшли пішки до ринку. У кафе було на подив людно, але ми знайшли вільний столик. Я взяв собі сиру і помідор у тісті, а старий — це жахливе варене чорне м'ясо, яке, по-моєму, обожнюють стемфорд-хіллські євреї. Чувак почав грузити за Італію. Він одружився з цією своєю Марією багато років тому. Але в сім'ї дізналися, що вони трахаються з Антоніо, молодшим братом Марії. Точніше, я не так сказав, вони були коханцями. Я думаю, він любив цього парубка, але він також любив Марію, і таке інше. Я визнаю, що наркотики — це недобре, але жах, на який кохання перетворює життя... Про нього навіть подумати страшно. Коротше, у неї були ще два брати — мачо й католики, пов'язані, якщо вірити Джі, з неаполітанською каморрою. Мудаки не могли цього стерпіти. Вони схопили Джі біля сімейного ресторанчика. І вибили

з бідолахи десять видів гівна. З Антоніо вони вчинили так самісінько. Після цього Антоніо вкоротив собі віку. «У нашій країні це вважається великою ганьбою», — сказав мені Джі. Я думаю, це вважають ганьбою в будь-якій гробаній країні. Джі розповів мені, що Антоніо кинувся під потяг. Я вирішив, що в їхній країні це вважають усе-таки більшою ганьбою. Джі втік в Англію, де працював у різних італійських ресторанах, жив на паскудних флетах, багато пив і знімав молодих хлопців і старих тіток. Таке ось убоге життя.

У мене піднявся настрій, коли ми дісталися до закладу Крейді і я почув звуки реггі, що виривалися на вулицю, і побачив засвічені вогні. Ми прийшли під самий кінець великої паті.

Приємно було бачити знайомі обличчя. Тут були всі, вся банда: Дейво, Сьюзі, Ніксі й Шарлін. Приміщення ломилося від тіл. Дві дівичі танцювали вдвох, а Шар — з якимсь чуваком. Пол і Ніксі палили: тільки не гаш, а опіум. Більшість англійських сторчків не колять, а палять «чорний». Голки — це чисто шотландська, точніше, єдинбурзька заморочка. Проте я з ними пахкав.

— Ахуенна рат апяць цібя відзиць, стиріна! — Ніксі поплескав мене по спині. Помітивши Джі, він прошепотів: — Пірішол на стирічкоф, так? — Я вивів малого покидька вперед. Мені забракло сміливості кинути цього чувака після всього, що я від нього почув.

— Здорóво, брате. Радий тебе бачити. Це Джі. Мій хороший друг. Живе в Стоукі. — Я поплескав Джі по спині.

У бідного мудачка був такий же вираз обличчя, як у кролика в клітці, який просить листочок салату.

Я пішов пройтися, залишивши Джі з Полом і Ніксі розмовляти про «Наполі»¹, «Ліверпуль» і таку іншу фігню — міжнародною чоловічою мовою футболу. Іноді мене приколюють ці розмови, але буває, їх безглузда нудотність мене зайбує.

На кухні два чуваки сперечаються про подушний податок. Один парубок просто приколюється, а другий — сраний безхребетний дебільний торі-лейбористський холоп.

— Ти подвійний гробаний мудак. По-перше, тому що ти думаєш, ніби в лейбористів є хоч якісь шанси знову прийти до влади в цьому столітті, і, по-друге, тому що ти думаєш, ніби якщо вони навіть прийдуть до влади, то від цього хоч що-небудь, на хуй, зміниться. — Я безцеремонно втручаюся в їхню розмову, щоби присадити чувака. Він стоїть з відвислою щелепою, а другий парубок сміється.

— Сама ца я й хотів пояснете цьому покедьку, — говорить він з бірмінгемським акцентом.

Я відколююся від них, залишаючи хлопа в нерозумінні. Заходжу в спальню, де незнайомий чувак лиже якусь дівичку, а за три фути від них ширяють якісь «чорнушники». Я дивлюсь на сторчків. Йобаний в рот, вони ширяють баянами, і таке інше! А я тут сную теорії.

— Хочеш зняти собі когось, чувак? — запитує мене худий «гот», який варить погань.

¹ Італійський футбольний клуб (м. Неаполь).

— Хочеш отримати по їбалу, сука? — відповідаю я питанням на питання.

Він відвертається й продовжує варити. Деякий час я дивлюся на його маківку. Бачачи, що він пересрав, я попускаюся. Варто мені приїхати на південь, і в мене завжди з'являється ця заморочка. За кілька днів вона минає. Мені здається, я знаю, звідки вона береться, але це занадто довго пояснювати й занадто жалюгідно звучить. Виходячи з кімнати, я чую, як дівиця стогне на ліжку, а чувак говорить їй:

— Яка ти солоденька...

Хитаючись, виходжу в двері; у вухах знову звучить цей ніжний, повільний голос: «Яка ти солоденька», — і мені відразу стає ясно, що мені потрібне. Вибір у мене невеликий. Що стосується потрахатися, тут особливо не розгуляєшся. У цю вранішню годину найкращі тьолки або вже відтрахані, або вже пішли. Шарлін зняли, та тітка, яку Здихля трахнув на її двадцять перший день народження, теж. Забита навіть дівиця з очима, як у Марті Фельдман, й волоссям, як на лобку. І так усе життя, бля. Приходиш раніше за всіх, ужираєшся або вмазуєшся з нудьги і забуваєш на все або з'являєшся на шапкобрання.

Малюк Джі стоїть біля каміна і попиває з банки «лагер». Він здається переляканим і захмелілим. Я кажу собі, що все це може закінчитися тим, що я віддрючу цього чувачка в його товстий пердильник. Від цієї думки мені стає кепсько. Втім, у відпустці всі ми пси та хвойди.

Погана кров

Я познайомився з Аланом Вентерсом у групі самодопомоги «ВІЛ-позитивно», хоча він недовго був членом цієї групи. Вентерс ніколи не піклувався про своє здоров'я і незабаром заразився однією з багатьох опортуністичних інфекцій, до яких ми схильні. Мене завжди бавив цей термін — «опортуністична інфекція»¹. Він викликає в мене найприємніші асоціації. Я тут же згадую про «опортунізм» підприємця, який порушує ринковий баланс, або «опортунізм»² нападника на лаві штрафників. Ох і хитрі сучата, ці опортуністичні інфекції.

Члени групи перебували приблизно в однаковому стані здоров'я. Ми всі були ВІЛ-інфіковані, але здебільшого асимптоматично. На наших зборах тхнуло параноєю: кожен намагався крадькома перевірити, чи не розпухнули в іншого лімфатичні вузли. Знаєте, як неприємно, коли під час розмови співрозмовник ковзає поглядом по твоїй шиї?

Такий тип поведінки тільки посилював відчуття нереальності, яке не полишало мене в той час. Я не міг зрозуміти, що зі мною сталося. Результати аналізів здавалися спочатку неімовірними й абсолютно не відповідали моему самопочуттю

¹ *Опортуністична інфекція* — інфекційне захворювання, викликане організмами, які зазвичай не викликають хвороб у людей із здоровою імунною системою.

² *Опортунізм (в економіці)* — політика дбання виключно про інтереси свого підприємства, в тому числі шляхом шахрайства. *Опортунізм (у футболі)* — агресивна тактика гри нападника.

і здоровому вигляду. Незважаючи на два повторні аналізи, в глибині душі я був певен, що сталася якась помилка. Мою самовтіху було підірвано, коли Донна перестала зі мною зустрічатися, адже вона завжди уособлювала мою непохитну рішучість. Ми завжди віримо тільки тому, чому хочемо вірити.

Я перестав ходити на засідання групи після того, як Алана Вентерса поклали в притулок. Це мене засмутило, і взагалі, мені хотілося його відвідати. Том, мій шеф і один із консультантів групи, не схвалив мого рішення.

— Послухай, Деві, я розумію, що було б дуже добре відвідати Алана в притулку, добре для нього. Але тепер мене більше турбуєш ти. У тебе прекрасне самопочуття, й мета групи — змусити нас жити повноцінним життям. Ми не повинні відмовлятися від радощів життя тільки тому, що ми ВІЛ-інфіковані...

Сердега Том. Цей був його перший ляпсус.

— Що значить «ми», Томе? Ти що, член королівської сім'ї? А якщо ти ВІЛ-інфікований, то чи не можна детальніше?

Здорові рожеві щоки Тома почервоніли. Тут він був безсилий. За багато років інтенсивного міжособового спілкування він навчився стримувати себе на візуальному та вербальному рівнях. Його зняковіння не видавали ні прядіння очей, ні дрижання голосу. Але, на жаль, старий Том нічого не міг удіяти з яскравими червоними плямами, які виступали в нього на щоках у таких випадках.

— Пробач мені, — самовпевнено перепросив Том.

Він мав право на помилку. Він завжди казав, що в людей є це право. Спробуй розповісти про це моїй порушеній імунній системі.

— Просто мене турбує те, що ти вирішив проводити час із Аланом. Спостереження за тим, як він згасає, не принесе тобі користі, і крім того, Алан був не найпозитивнішим членом групи.

— Зате він був найбільш ВІЛ-позитивним.

Том вирішив не звертати уваги на мій дотеп. Він мав право не реагувати на негативну поведінку оточення. «В усіх нас є таке право», — говорив він нам. Мені подобався Том: він самотньо борознив свою ріллю, завжди прагнучи бути позитивним. Я подумав про те, що моя робота, — я спостерігав за тим, як жорстокий скальпель Гавісона розкривав заснулі тіла, — була гнітючою і відчужувала. Але це було суте задоволення, якщо порівняти зі спостереженням за тим, як душі розлучаються з тілом. Саме це й робив Том на засіданнях групи.

Більшість членів групи «ВІЛ-позитивно» були внутрішньовенними наркоманами. Вони підхопили ВІЛ у наркоманських кублах, що розвелися в нас у місті в середині вісімдесятих, після того, як закрили магазин хірургічного приладдя на Бред-стрит. Це зупинило приплив нових голок і шприців. Відтоді наркомани стали користуватися великими загальними шприцами, і з цього все почалося. У мене є друг на ім'я Томмі, якого посадили на голку ці хлопці з Лейта. Одного з них я знаю, його звать Марк Рентон, я працював разом із

ним, коли ще був хлопчаком. За іронією долі, Марк колеться вже багато років, але, наскільки мені відомо, він досі не ВІЛ-інфікований, а я ніколи в житті не торкався цієї штуки. Втім, у нашій групі досить багато героїністів, і, напевно, він радше виняток, ніж правило.

На засіданнях групи зазвичай панувала напружена атмосфера. Наркомани ненавиділи двох гомосексуалістів. Вони вважали, що ВІЛ спочатку потрапив у міське наркоманське середовище через одного педика-домовласника, який трахав своїх пожилеців-сторчків за комірне. Я та дві жінки, одна з яких не кололася, хоча її сексуальний партнер був героїністом, ненавиділи всіх, тому що ми не були ні гомосексуалістами, ні наркоманами. Спочатку я, як і всі інші, вважав себе «безвинно» зараженим. У ті часи ще можна було винуватити в усьому «чорнушників» і геїв. Проте я кинув плакати й почав читати брошури. Пам'ятаю, як у пору панку «Секс Пістолз» співали про те, що «невинуватих немає». Це щира правда. Треба тільки додати до цього, що дехто винен більше за інших. Це знову нагадало мені про Вентерса. Я давав йому шанс — шанс розкаятися. Хоча цей покидьок його й не вартий. На засіданні групи я сказав першу брехню, першу в ланцюзі інших, за допомогою яких я збирався запанувати над душею Алана Вентерса. Я сказав групі, що займався відкритим небезпечним сексом зі здоровими людьми, прекрасно знаючи про те, що я ВІЛ-інфікований, і що я в цьому каюся. У кімнаті повисла мертва тиша. Присутні нервово засовалися на стільцях. Потім жінка на ім'я Лінда розплакалася, хитаю-

чи головою. Том запитав у неї, чи не бажає вона покинути засідання. Вона відмовилася, їй хотілося почекати й почути, що скажуть інші, і вона злісно глянула в мою сторону. Але я практично не звертав на неї уваги і не зводив очей з Вентерса. У нього був характерний, вічно змуджений вираз обличчя. Я міг би присягнутися, що на його губах пробігла невловна усмішка.

— Треба набратися сміливості, щоб сказати таке, Деві. Я певен, що для цього треба мати велику мужність, — урочисто вимовив Том.

Нічого не треба мати, хрін ти тупий, я збрехав! Я знизав плечима.

— Я упевнений, що з твоїх плечей упав велетенський тягар провини, — провадив далі Том, піднявши брови й запрошуючи мене до розмови. Цього разу я скористався цією можливістю.

— Так, Томе. Якби я тільки міг розділити свої почуття з усіма вами. Це жахливо... Я не думаю, що люди проба-чать...

Інша жінка в групі, Марджорі, відпустила якесь образливе зауваження на мою адресу, але я цього навіть не помітив, а Лінда продовжувала ридати. А від гівнюка, що сидів навпроти мене, я не мав жодної реакції. Мене дратували його егоїзм й аморальність. Мені хотілося розірвати його голіруч, просто тут і зараз. Але я волів опанувати свої емоції, насолоджуючись розкішним планом його знищення. Хвороба може оволодіти його тілом: це була її перемога, хоч би якою злісною

силою вона була. Моя перемога буде глобальнішою, нищівною. Я хотів зломити його дух. Я збирався вразити смертельними ранами його нібито безсмертну душу. Амінь.

Том окинув поглядом усю групу:

— Хто-небудь співчуває Деві? Як ви ставитеся до цього?

Після паузи, під час якої я пожирав очима незворушне Вентерсове обличчя, малий Гогсі, наркоман із нашої групи, істерично загалготав. Потім він вибухнув страхітливою промовою, яку я сподівався почути від Вентерса.

— Добре, що Деві це сказав... я зробив те ж саме... я зробив, блядь, те ж саме... ні в чому не повинна дівця, яка ні хера нікому не зробила... Я зненавидів весь світ... У смислі... просто я подумав: чому це повинно мене турбувати? Що в мене є в житті... Мені двадцять три роки, а в мене нічого немає, навіть гробаної роботи... Чому це повинно мене хвилювати?.. Коли я сказав дівці, вона страшно засмутилася... розревлася, як мале дитя. — Після цього він подивився на мене й усміхнувся крізь сльози найпрекраснішим усміхом у своєму житті. — ...Але все було добре. Вона здала аналізи. Тричі протягом шести місяців. І нічого. Вона не заразилася...

Марджорі, яка заразилася за аналогічних обставин, зашипіла на нас. І тоді це сталося. Сука Вентерс покрутив очима й усміхнувся мені. Спрацювало. Настав вирішальний момент. Злість ще не пройшла, але вона змішалася з величезним спокоєм, могутньою ясністю. Я всміхнувся йому у відповідь, відчуваючи себе крокодилем, що сховався у воді і вже вистежив

ніжного пухнастого звірятка, що прийшло до річки напись.

— Не... — тужливо проскиглив Гогсі в бік Марджорі, — все було не так... чекати її результати аналізів було ще гірше, ніж чекати свої... Ви не розумієте... і я не розумію... Точніше, не розумів... Усе не так...

Том прийшов на допомогу тремтячій, недорікуватій масі, на яку перетворився Гога.

— Не забувай про жахливу злість, образу й гіркоту, що їх ви всі зазнали, довідавшись про те, що заразилися ВІЛом.

Це було запрошення до чергової з наших звичних, нескінченних дискусій. Том називав це «подоланням нашого гніву» за допомогою «примирення з реальністю». Ця процедура мала терапевтичну мету, і саме такою вона уявлялася багатьом учасникам групи, але я вважав її стомливою і нудною. Можливо, тому, що в мене самого був інший порядок денний.

У цю полеміку про особисту відповідальність Вентерс вносив, як завжди, свій корисний і змістовний внесок. «Нісенітниця», — вигукував він, коли хто-небудь пристрасно доводив свою точку зору. Том, як завжди, запитував його, чому він так уважає. «Просто так», — відповідав Вентерс, знизуючи плечима. Том просив його пояснити. «Просто одна людина думає так, а друга — інакше». У відповідь на це Том запитував Алана, яка його точка зору. Алан казав: «Мені по барабану» або «Мені насрать». Точно не пригадаю. Тоді Том запитував його, навіщо він сюди прийшов. Вентерс відказував: «Я можу

піти». Він ішов, і обстановка вмить розряджалась. Було таке відчуття, ніби хтось страшенно пробздівся, а потім якимсь неймовірним чином засмоктав свої гази назад у дупу.

Втім, він завжди повертався назад, із глузливим, зловтішним виразом обличчя. Здавалося, Вентерс був єдиним із нас, хто вважав себе безсмертним. Він із насолодою спостерігав за тим, як інші прагнули бути позитивними, а потім припинював їх. Він ніколи не нахабнів настільки, щоб його вигнали з групи, але значно знижував її моральний дух. Хвороба, що терзала його тіло, була дрібницею проти недуги, якою був уражений його хворий розум, — набагато похмурішою.

Як це не дивно, Вентерс уважав мене спорідненою душею і навіть не підозрював про те, що я відвідую ці засідання лише для того, щоб якнайкраще його вивчити. Я ніколи не виступав у групі й напускав на себе цинічний вигляд щоразу, коли виступав хто-небудь інший. Така поведінка дозволила мені зблизитися з Аланом Вентерсом. Подружитися з цим парубком було нескладно. Більше ніхто не хотів з ним спілкуватися: я став його другом просто за браком кращого. Ми почали разом пити: він — безрозсудно, я — обережно. Я почав знайомитися з його життям, наполегливо, ретельно і методично збираючи відомості. Я закінчив хімічний факультет Стратклайдського університету, але ніколи не брався до вивчення наукових дисциплін із такою старанністю й таким натхненням, з якими я заходився вивчати Вентерса.

Як більшість ВІЛ-інфікованих в Единбурзі, Вентерс заразився через чужу голку, приймаючи героїн. За безглуздою

випадковістю, йому поставили позитивний діагноз уже після того, як він зіскочив з голки, але тепер він став гірким п'яницею. Судячи з того, що він пив усе без розбору, нерідко під час затяжного запою набиваючи собі шлунок несвіжими булочками й тостами, його ослаблений організм міг стати легкою здобиччю для всіляких інфекцій-убивць. Спілкуючись із ним, я впевнено передрікав, що дні його життя можна вже лічити пальцями. Так воно й вийшло: незабаром у його крові вже гуляли сотні вірусів. Але йому було все одно. Вентерс вів таке саме життя. Він почав відвідувати притулок, або «відділення», як вони його називають: спочатку як амбулаторний хворий, а потім йому виділили особисте ліжко.

Коли я їздив до нього в притулок, чомусь завжди йшов дощ: сирий, крижаний, густий дощ з вітром, що пронизував увесь твій одяг, як рентгенівський промінь. Простигнути значило захворіти, а захворіти значило померти, але в той час це нітрохи не важило для мене. Тепер я, звичайно, піклуюсь про своє здоров'я, але тоді я був цілком поглинений одним завданням: його треба було виконати — будь-що-будь.

Будівлю притулку не можна було назвати похмурою. Сірі блоки облицьовувала приємна жовта цегляна кладка. Але під їзною дороги, вимощеної жовтим, усе ж не передбачалося.

Відвідуючи Алана Вентерса, я наближав годину моєї останньої, остаточної помсти. Незабаром настав момент, коли вже не доводилося сподіватися його щирих перепросин. Свого часу мені навіть здавалося, що я хочу не стільки помстити-

ся за себе, скільки почути від Вентерса слова розкаяння. Якби я їх добився, то помер би з вірою в одвічну доброту людської душі. Тлінна посудина зі шкіри й кісток, що містила в собі життєві сили Вентерса, не могла бути житлом ні для якої душі, й найменше для тієї, на яку можна було б покласти надії людства. Але в ослабленому тілі душа, в'янує, підбирається ближче до поверхні й стає помітнішою для нас, смертних. Про це розповідала мені Джилліан з лікарні, де я працював. Джилліан була дуже побожна, і їй було зручно в це вірити. Ми завжди бачимо тільки те, що хочемо бачити.

Чого ж я насправді хотів? Напевно, все-таки помсти, а не розкаяння. Вентерс міг би благати мене пробачити, як заплакане дитя. Але його сльози не здатні були утримати мене від того, що я намітив зробити. Ці внутрішні монологи — побічний продукт усіх тих консультацій, які я дістав у Тома. Він підкреслював головну істину: ви ще не помираєте, ви повинні жити доти, доки ви живі. У її основі лежала віра в те, що про жорстоку реальність неминучої смерті можна забути, якщо говорити про безпосередню реальність життя. Тоді я не вірив у це, а тепер вірю. Це так просто: треба жити доти, доки не помреш. У разі, якщо смерті немає, то необхідно зробити своє життя як можна повнішим і приємнішим переживанням.

Медсестра з лікарні була трохи схожа на Гейл — жінку, з якою я колись зустрічався. На свою ж біду, як тепер з'ясувалося. У неї був такий самий холодний вираз обличчя. Для медсестри воно було цілком з'ясовним, і я вважав його за вираження професійної турботи. Але у випадку з Гейл така

відчуженість, на мій погляд, була недоречною. Медсестра подивилася на мене напруженим, серйозним і трохи зверхнім поглядом:

— Алан дуже слабкий. Будь ласка, недовго.

— Розумію, — всміхнувся я лагідно і похмуро. Якщо вона грає дбайливого професіонала, що ж, тоді я гратиму стурбованого друга. Здається, в мене це досить добре виходило.

— Йому дуже пощастило з другом, — сказала вона, очевидно, вражена тим, що в такого мерзенного створіння взагалі можуть бути якісь друзі. Я пробурмотів щось незрозуміле й увійшов до маленької палати. Алан мав жахливий вигляд. Я не на жарт розхвилювався: мені здалося, що він не дотягне до кінця тижня й уникне тієї страшної долі, яку я йому підготував. Треба було точно розрахувати час. Із самого початку мені було дуже радісно бачити величезні фізичні страждання Вентерса. Коли я захворію, то ні в якому разі не дозволю довести себе до такого стану: ну його к бісовій матері! Я залишу свою машину працювати в замкненому гаражі. А в цього гівнюка Вентерса навіть не стало мужності добровільно піти з життя. Він триматиметься до самого кінця, аби лише заподіяти людям навколо максимум незручностей.

— Як справи, Червончику? — запитав я.

Яке безглузде питання. Умовності завжди нав'язують нам свій ідіотизм у недоречний момент.

— Нормально... — прохрипів він.

Ти в цьому певен, Алане, друже? Все гаразд? Ти трохи охляв. Напевно, через того крихітного мікроба, який гуляє

в тебе в крові. Постільний режим плюс декілька таблеток аспірину, і завтра ти будеш як огірочок.

— Болить? — запитую з надією.

— Не... вони мене колють.... Тільки ось дихання...

Я беру його за руку і відчуваю приплив радості, коли його жалюгідні, кістляві пальці міцно стискають мою долоню. Коли він заплющив утомлені очі, я мало не розсміявся в його виснажене обличчя.

На жаль, бідолохо Алане, знаю я цього медбрата. Він дебіл, справжня мука. Я геть згнічую посмішку, коли він хапає ротом повітря.

— Усе нормально, приятелю. Я тут, — кажу я.

— Ти добрий хлопець, Деві... — белькоче він. — Шкода, що ми не знали один одного давніше... — Він на мить розплющує очі й знову їх заплющує.

— Який жаль, бля, паскудний ти мудачок... — шиплю я в його закриті очі.

— Що? Що це було?... — він марить від втоми та ліків.

Ах ти, лежню. Скільки можна валятися! Потрібно би встати й трохи розім'ятися. Швидка пробіжка парком. П'ятдесят відтискань. Двадцять присідань.

— Я сказав: «Шкода, що ми познайомилися за таких обставин».

Він задоволено зітхнув і заснув. Я вийняв його кістляві пальці зі своєї долоні.

Нехай тобі насняться жахи, суко.

Увійшла медсестра, щоб подивитися на мого чувачка.

— Який невихований! Хіба так зустрічають гостей, — усміхаюсь я, дивлячись на напівгруп, що дрімав оце, а колись був Вентерсом.

Вона видавлює нервову посмішку, мабуть вирішивши, що це чорний гумор гомосексуаліста, наркомана, гемофіліка або за кого там ще вона мене має. Мені глибоко начхати на те, що вона про мене думає. Особисто я вважаю себе ангелом помсти.

Убити цей мішок із лайном значило б зробити йому величезну послугу. У цьому була проблема, але мені вдалося її вирішити. Як заподіяти біль людині, яка скоро помре, знає про це і якій на це наплювати? Розмовляючи з Вентерсом, точніше, слухаючи його, я знайшов спосіб, як це зробити. Умираючим можна заподіяти біль тільки за допомогою живих, за допомогою людей, які їм небайдужі. У відомій пісні співається про те, що «кожен колись когось любив», але Вентерс, схоже, спростував це загальне правило. Цей чоловік не любив людей взагалі, і вони віддавали йому сторицею. До оточення він ставився вороже. Про своїх старих знайомих казав гірко: «обкрадений комерсант» або знущався: «срана розмазня». Кожне конкретне визначення виражало, хто й чим зловживав, користувався або ким маніпулював. Жінки ділилися на дві смутно окреслені категорії. В одних була «піхва, як тушкова риба», в інших — «як розірваний диван». Вочевидь, Вентерс не бачив у жінках нічого, окрім «волохатої дірки», як він її називав. Навіть зневажливі зауваження про їхні груди та дупи здавалися значним розширенням його кругозору.

Я занепав духом. Як цей покидьок міг коли-небудь кого-небудь полюбити? Але я вирішив почекати, і моє терпіння було винагороджене.

Цей жалюгідний засранець усе-таки любив одну людину. Я не міг не завважити, як мінявся його тон, коли він вимовляв слово «хлоп'я». Я почав обережно вивуджувати в нього інформацію про п'ятирічного синочка, якого народила від нього та жінка з Вестер-Хейлз, «корова», що не пускала його до дитини на ім'я Кевін. Я заочно закохався в цю жінку. Дитина була слабким місцем Вентерса. На противагу його звичайній манері, його мова ставала незв'язною від болю і надміру почуттів, коли він говорив про те, що ніколи не побачить свого сина дорослим, про те, як він любить «цього хлопчика». Ось чому Вентерс не боявся смерті. Насправді, він вірив у те, що його життя якимсь містичним чином продовжиться в його синові.

Мені було нескладно втертися в довіру до Френсіс, колишньої подружки Вентерса. Вона ненавиділа Вентерса так, що зуміла вселити мені любов, хоча й не притягала мене жодною іншою стороною.

Вистеживши її, я ніби випадково зустрічався з нею на паскудних дискотеках, де вдавав чарівного й пристрасного прихильника. І, зрозуміло, смітив грошима. Вона швидко дібрала смаку: мабуть, іще не здибувала жодного порядного чоловіка і не була привчена до грошей, живучи подачками і самотужки виховуючи дитину.

Найважчий момент настав, коли справа дійшла до сексу. Я, звичайно, наполягав на тому, щоб надіти презерватив.

Випередивши мене, вона розповіла мені про Вентерса. Я благородно заявив, що цілком довіряю їй і готовий зайнятися любов'ю без презерватива, але мені хотілося розсіяти її сумніви, і я чесно зізнався, що в мене були зв'язки з кількома людьми. Враховуючи її досвід спілкування з Вентерсом, такі сумніви в неї, звичайно ж, були. Коли вона розплакалася, я подумав, що все зіпсував. Проте її сльози були знаком вдячності.

— Ти справді хороша людина, Деві, ти знаєш про це? — сказала вона.

Якби вона тільки знала, що я збирався зробити, то не була б такої високої думки про мене. Мені стало тужно, але, щойно я згадав про Вентерса, це важке почуття розвіялось. Я зрозумів, що зможу з ним упоратись.

Я розрахував час так, щоб мої впадання за Френсіс збіглися з часом загострення хвороби Вентерса і його подальшим перебуванням у притулку. Вентерса могла доконати будь-яка з цілої низки хвороб, але вела перед пневмонія. Вентерсу, подібно до багатьох ВІЛ-інфікованих, що пройшли через героїн, вдалося уникнути моторошного раку шкіри, поширеного серед «блакитних». Основним конкурентом його пневмонії був великий стоматит, що уразив його горло та шлунок. Сам по собі стоматит, можливо, й не задушив би цього покидька до смерті, але міг би таки допомогти добити його, якби я не поквапився. Його стан нестримно погіршувався — на мій погляд, навіть занадто нестримно. Я побоювався, що цей мудак дуба вірже, перш ніж я встигну здійснити свій план.

Можливість нагодилася саме вчасно: врешті-решт, це був наполовину суворий розрахунок, а наполовину везіння. Вентерс, ця зморщена купка шкіри й кісток, продовжував боротися. Доктор сказав: «Залишилися лічені дні». Я запропонував Френсіс посидіти з дитиною. Я переконав її піти погуляти з подружками. Вона планувала вибратися в гості в суботу ввечері, а мене залишити вдома разом із сином. Я не міг не скористатися такою прекрасною можливістю. У середу, напередодні того знаменного дня, я вирішив відвідати своїх батьків. Я збирався розповісти їм про своє здоров'я і знав, що це буде, ймовірно, мій останній візит до них. У батьків була квартира в Оксенгсі. У дитинстві цей район здавався мені таким сучасним. А тепер він став дивним, барачним пережитком минулої епохи. Двері відчинила старенька. На секунду вона завмерла в нерішучості. Нарешті, вона зрозуміла, що це я, а не мій молодший брат, і тому її кубушці нічого не загрожує. Вона привітно прийняла мене, хоча її захват був викликаний усього лише полегшенням.

— Приві-іт, друже, — проспівала вона, квапливо впускаючи мене.

Я зрозумів причину поспіху — показували «Вулицю коронації». Мабуть, Майк Болдуїн вже зіткнувся зі своєю співмешканкою і коханкою Елмоб Седжвік, і йому довелося розповісти їй про те, що він без тямі закохався в багату вдову Джеккі Інгрем¹. Майку більше нічого не залишалося. Він

¹ Джеккі Інгрем — вдовиця Пітера Інгрема, пізніше друга дружина Майка Болдуїна.

був полоненим любові — зовнішньої сили, яка примушувала його вчиняти так, а не інакше. Як сказав би Том, я міг йому «співчувати». Я був сповнений ненависті — сили, яка була таким же вимогливим рушієм. Я сів на кушетку.

— Здрастуйте, друже, — луною повторив старий, закрившись від мене номером газети «Івнінг ньюз». — З чим з'явився? — запитав він стомлено.

— Та так.

Нічого особливого, татку. До речі, я не говорив тобі, що я ВІІ-інфікований? Бачиш, це тепер дуже модно. У наш час імунна система просто зобов'язана бути порушеною.

— Два мільйони китайців. Два мільйони цих підорасів. Ось що ми дістанемо після того, як Гонконг відійде до Китаю, — він зробив глибокий видих. — Два мільйони вузько-оких китайчат, — сказав батько задумливо.

Я нічого не відповів, не бажаючи попадатися на цю вудку. Відколи я вступив до університету й закинув «добре ремесло», як його за звичкою називали мої батьки, старий став грати роль махрового реакціонера, а я — революційного студента. Спочатку це було смішно, але протягом років я виріс зі своєї ролі, а він іще краще з нею зжився.

— Ти фашист. Усе це через незадовільного розміру пеніса, — весело сказав я йому.

«Вулиця коронації» несподівано ослабила лещата, в яких тримала душу моєї мами, і вона обернулася до нас із хитрою усмішкою.

— Не кажи нісенітниці. Я ж бо довів свою чоловічу силу, — войовничо заперечив старий, натякаючи на той факт,

що я примудрився дожити до двадцяти п'яти років, не обзавівшись при цьому ні дружиною, ні дітьми. На якусь мить мені навіть здалося, що він зараз витягне свій член і наочно доведе, що я не правий. Але він не надав значення моєму зауваженню і повернувся до своєї улюбленої теми: — Як вам сподобаються два мільйони чурок на вашій вулиці?

Я подумав про слово «цурка» й уявив собі купу металобрухту, що лежить на вулиці. Цю сцену я спостерігав щоранку в неділю.

— Іноді мені здається, що я це вже десь бачив, — висловив я вголос свої думки.

— Ну ось, — сказав батько таким тоном, ніби я прийняв його точку зору. — А тут ще два мільйони на підході. Як тобі це сподобається?

— Ну так усі два мільйони й звалять на Каледоніан-плейс! У делрійському гето й без того яблуку ніде впасти.

— Смійся-смійся. А з роботою що? Вже два мільйони безробітних. А житло? Усі ці нещасні підораси, що живуть у картонному містечку.

Господи, як він мене дістав. Спасибі мамі, могутній хранительці «мила», за те, що втрутилася.

— Гей, ви, замовкніть! Я телевізор дивлюся!

Вибач, матусю. Я знаю, що трішки егоїстично з мого боку, з боку твого ВІЛ-інфікованого нащадка, вимагати в тебе уваги, коли Майк Болдуїн робить важливий вибір, який визначить його майбутню долю. Цікаво, з яким би старим, чудним чувачком захотілося перепхнутися цієї зморщеній постклімактеричній хвойді? Не перемикай канал.

Я вирішив не говорити їм про ВІЛ. Мої батьки дотримуються не дуже-то прогресивних поглядів на ці речі. А може, і не дотримуються. Хто їх знає? В усякому разі, я не почуваю себе готовим до цього. Том завжди закликав нас бути в гармонії зі своїми почуттями. А я відчував, що мої батьки одружилися у вісімнадцять років і створили чотирьох кричущих сисунців, коли були в моєму віці. Вони й так уже думають, що я «блакитний». Згадка про СНІД тільки зміцнить їхні підозри. Замість цього я випиваю банку «експорту» і спокійно говорю зі старим про футбол. Він не ходив на стадіон з 1970 року. Ноги йому замінив кольоровий телевізор. Через двадцять років з'явилось супутникове телебачення, яке остаточно розправилось з його ногами. Проте він уважав себе експертом у цій галузі. Думки інших його не цікавили. В усякому разі, спроба їх висловити була марною тратою часу. Тут, як і в політиці, він, урешті-решт, приходив до точки зору, прямо протилежної тій, яку відстоював спочатку, і виражав її все таким же скрипучим голосом. Треба було всього лише не суперечити йому, і тоді він поволі договорювався до того, що висловлював ваші власні думки.

Я посидів трошки, старанно киваючи. Потім скористався якоюсь банальною відмовкою і пішов. Я повернувся додому і перевірів свій ящик з інструментами. Набір різних гострих знарядь колишнього школяра з ПТУ. У суботу я відніс їх на квартиру Френсіс у Вестер-Хейлз. Я сказав їй, що мені треба буде виконати декілька «халтур». Про одну з них вона навіть не здогадувалася. Френ уся була в передчутті вечері з подруж-

ками. Готуючись до неї, вона базікала без утаву. Я намагався щось відповідати їй, але натомість випускав тільки довгий ряд тихих зітхань, що звучали як «так» або «ага», — я не міг думати ні про що інше, крім того, що мені належало зробити. Поки вона «малювала обличчя», я сидів на ліжку, згорбившись і напружившись, і часто схоплювався, щоб виглянути у вікно.

За цілу вічність я почув звук мотора, що поплив над пустинною, покинутою стоянкою. Я підбіг до вікна й радісно оголосив:

— Таксі приїхало!

Френсіс залишила на моє піклування свою сплячу дитину.

Уся операція пройшла досить гладко. Потім мене стали мучити докори сумління. Чим я був кращий за Вентерса? Малюк Кевін. У нас було багато приємних хвилин. Я водив його на фестиваліні спектаклі, в Кіркелді на кубок класів А і Б, у Музей дитинства. Це, звичайно, пусте, але старий не зробив навіть цього для свого хлопчика. Френсіс сама говорила мені. Проте ці розкаяння були лише прелюдією до того жаху, який охопив мене, коли я проявив знімки. Як тільки проступило зображення, я затремтів від страху і розкаяння. Я поклав їх на сушарку і зробив собі каву, якою зазвичай запивав дві пігулки валіуму. Потім узяв відбитки і поїхав у притулок до Вентерса.

У фізичному плані від нього практично нічого не залишилося. Побоюючись найгіршого, я заглянув у його засклянілі

очі. У деяких хворих на СНІД розвивається пресинільне недоумство (психоз) — група психічних захворювань, які зазвичай виникають у віці 45—60 років і супроводжуються депресіями та маренням. Може вилитися у шизофренію. Можливо, ця хвороба вже оволоділа його тілом. Якщо вона захопила також і його розум, то я не зміг би йому помститися. На щастя, Вентерс незабаром помітив мою присутність, а його первинна відчуженість, імовірно, була через роздуми, в які він був занурений. Його погляд зосередився на мені, прибравши того підлого, злодійкуватого виразу, який у мене з ним асоціювався. Я відчував, як крізь його хворобливу посмішку сочилось презирство до мене. Він думав, що знайшов дурника, який розважатиме його до самого кінця. Я сидів, тримаючи його за руку. Мені страшенно хотілося відламати його кістляві пальці й засунути їх в усі діри його тіла. Я вважав його винним у тому, що мені довелося зробити з Кевіном, та й в усьому іншому.

— Ти хороший хлопець, Деві. Шкода, що ми познайомилися за таких обставин, — прохрипів він, повторивши ту заяжену фразу, якою завжди зустрічав мене.

Я з силою стискував його руку. Він подивився на мене поглядом нерозуміння. Добре. Значить, цей покидьок усе ще відчуває фізичний біль. Я не збирався заподіювати йому такого роду страждань, але вони були приємним доповненням. Я говорив виразно, рівним тоном:

— Я сказав тобі, що заразився через шприц, Червончику. Я збрехав тобі. Я тобі багато чого набрехав.

— Ти це про що, Деві?

— Послухай, що я тобі розповім, Червонцю. Я заразився від дівчини, з якою зустрівся. Вона не знала, що в неї ВІЛ. Вона заразилася від одного гівнюка, з яким познайомилася в пабі. Вона була трохи п'яна і трохи наївна, ця дівчинка. Розумієш? Цей козел сказав їй, що в нього вдома залишилося трохи шмалі. І вона пішла з цим козлом. До нього додому. Покидьок згвалтував її. Ти не знаєш, що він з нею зробив, Червонцю?

— Деві... що ти?...

— Тоді я тобі розповім, сука. Він пригрозив їй ножем. Зв'язав її. Трахнув її в піхву, виграв її в сраку і змусив її відсмоктати у себе. Дівчинка була залякана. Принижена. Ну що, пригадуєш, суко?

— Я не... я не знаю, про що ти, Деві...

— Так, не пизди! Ти пам'ятаєш Донну. Пам'ятаєш «Південний бар».

— Я був бухий...

— Згадай, що ти казав тільки-но.

— Я брехав. Це була вигадка. У мене ніколи б не встав, якби я знав, що в моїй спермі є це лайно. Я б не став виставляти себе на сміх.

— А малий Гогсі... пам'ятаєш?

— Заткни свій брудний рот. Малий Гогсі просто скористався зручним приводом. А ти сидів собі там, немов це була різдвяна вистава, — проскрипів я, бачачи, як краплі моєї слини розчинялися в тонкому шарі поту на його зморщеному виду.

Я взяв себе в руки й продовжив:

— Для дівчини настали важкі часи. Але в неї була величезна сила волі. Іншу б жінку це зломило, але Донна постаралася про все забути. Навіщо псувати собі життя через якогось козла, що бризкає спермою? Легше сказати, ніж зробити, але вона це зробила. Тоді вона ще не знала про те, що цей покидьок був ВІЛ-інфікованим. Потім вона познайомилася з іншим парубком. Вони переспали. Вона йому подобалася, але він знав, що в неї проблеми з чоловіками та сексом. Воно й не дивно, правда?

Мені хотілося задушити ту порочну силу, яка все життя виходила з тіла цієї мерзоти. «Тільки не тепер, — сказав я самому собі. — Тільки не тепер, дурику». Я важко зітхнув і продовжив свою оповідь, наново переживаючи весь її жах:

— Вони з цим упорались, ця дівця й інший хлопець. Деякий час усе в них було класно. Але потім вона дізналася, що той блядський гвалтівник був заражений ВІЛом. Потім вона дізналася, що вона теж заражена. Але справжнім ударом для цієї людини — справжньої, високоморальної людини, виявилось те, що її новий парубок теж був заражений. І все це через тебе, чортівний гвалтівник! Цим новим парубком був я. Я. Круглий ідіот, який сидить перед тобою, — я показав на себе.

— Деві... Вибач, братку... що я можу сказати? Ти був хорошим другом... Це все хвороба... страшна йобана хвороба, Деві. Вона губить безвинних, Деві... губить безвинних.

— Ти запізнився. У тебе був шанс. Як у малого Гогсі.

Він розсміявся мені в обличчя. Глухий, хрипкий регіт.

— І що ж ти... що ж ти збираєшся зробити?.. Убити мене? Тоді вперед... зроби мені послугу... мені на це насрати. — Висохла смертельна маска немовби пожвавилась, наповнившись незвичною мерзеною енергією. Це була не людина. Очевидно, мені було зручніше так думати й легше було зробити те, що я повинен був зробити, але навіть тепер, при холодному світлі дня, я все одно в це вірю. Пора було відкрити карти. Я спокійно витягнув з бічної кишені фотографії.

— Не стільки збираюся, скільки вже зробив, — сказав я з посмішкою, насолоджуючись виразом замішання і страху, що проступив на його обличчі.

— Що це... що ти маєш на увазі?

І ось воно, почуття триумфу. Його тілом пробігла хвиля жаху, його череп затрясся, а розум охопили жорстокі страхи. Він у жаху дивився на фотографії, не в змозі розібрати, що на них зображене, і пристрасно бажаючи дізнатися, які моторошні таємниці вони в собі зберігають.

— Уяви собі найгіршу річ, яку я міг би зробити для того, щоб тебе дістати, Червонцю. Потім помнож її на тисячу... і все одно це буде лише жалюгідною спробою, — я похмуро похитав головою.

Я показав йому фотографію, що зберегла мене та Френсіс. Ми впевнено позували перед камерою, простодушно демонструючи самовпевненість закоханих, у яких усе тільки почалося.

— Блядь, — пробелькотів він, зворушливо намагаючись підняти своє висохле тіло з ліжка.

Я штовхнув його кулаком у груди й без зусиль уклав назад. Я зробив цей незрівнянний рух повільно, впиваючись своєю силою і його безпорадністю.

— Розслабся, Червонцю. Заспокойся ти. Попустися. Не хвилюйся. Пам'ятай про те, що говорили лікарі й медсестри. Тобі треба відпочивати, — я відкинув перший знімок і показав йому наступний. — Це Кевін знімав. Непогано для маленького хлопчика, правда? А ось і саме хлоп'я. — На наступній фотографії Кевін, одягнений в костюм шотландського футболіста, сидів у мене на плечах.

— Що ти зробив, сука... — Це був не голос, а якийсь шум. Здавалося, ніби він виходив не з рота, а з якоїсь невизначеної частини його придохлого тіла.

Мене вразила його замогильність, але я прагнув говорити безтурботним тоном:

— Власне, ось що, — я витягнув третє фото. На ній Кевін був прив'язаний до кухонного стільця. Його голова важко звісилася набік, а очі були закриті. Якби Вентерс придивився уважніше, то помітив би, що повіки та губи його сина були синюшного відтінку, а лице — майже такої ж білизни, як у клоуна. Але я переконаний, що Вентерс помітив тільки темні плями на його голові, грудях і колінах і кров, що сочилася з них і покривала все його тіло, так що спочатку навіть важко було зрозуміти, що хлопчик голий. Кров була всюди. На лінолеумі під стільцем Кевіна виднілася темна калюжа. Тонкі

цівки забризкали кухонну підлогу. Набір робочих інструментів, включаючи електродріль «Бош» і шліфувальний верстат «Блек-енд-Деккер», на додаток до різних загострених ножів і викруток, був розкладений біля ніг випрямленого тіла.

— Ні... ні... Кевін!... Заради бога, ні... Він нічого не зробив... ніякої шкоди... ні... — стогнав він.

Огидний, ниючий звук, безнадійний і нелюдський. Я грубо схопив його за тонке волосся і відірвав його голову від подушки. Зі збоченою насолодою я помітив, що його кістлявий череп мовби опустився на дно його обвислої шкіри. Я ткнув знімок йому в обличчя:

— Я подумав, що юний Кев повинен стати таким же, як тато. Тому, коли мені набридло трахати твою колишню подружку, я вирішив кинути малюкові Кеву одну палку через його... е-е... «чорний» хід. Я подумав, якщо в таточка ВІЛ, то у його вирока він теж має бути.

— Кевін... Кевін... — простогнав він.

— На жаль, його жопка виявилася занадто вузькою для мене, і мені припало злегка її розширити за допомогою будівельного дреля. На жаль, я трохи захопився і почав свердлити дірки по всьому тілу. Це відразу нагадало мені тебе, Червонцю. Мені б дуже хотілося сказати, що усе пройшло безболісно, але я не стану брехати. Принаймні все відносно швидко закінчилося. В усякому разі, швидше, ніж подихати в ліжку. Він помер через двадцять хвилин. Двадцять кричущих, тужливих хвилин. Бідолаха Кев. Як ти сказав, Червоний, ця хвороба губить безвинних.

По його щоках котилися сльози. Він без кінця повторював «ні» крізь глухі, здавлені ридання. Його голова сіпалася у мене в руках. Побоюючись, як би до палати не увійшла сестра, я вийняв з-під нього одну з подушок.

— Останнє слово малюка Кевіна було «тато». Це було останнє слово твоєї дитини, Червонцю. «Вибач, приятелю. Татко далеко, — ось що я йому відповів. — Татко далеко». — Я подивився йому прямо в очі — суцільні зіниці, чорна порожнеча страху й повної поразки.

Я опустив його голову вниз і накрив її згори подушкою, щоб заглушити мерзенні стогони. Я міцно надавив на неї й притиснув до неї голову: важко дихаючи, я наспівував стареньку пісеньку «Боні Ем»¹, змінюючи слова: «Тато, тато клас! Тато, тато клас... Який ти підорас, бай-бай, тато клас». Я весело співав, поки ослабілий Вентерс не припинив опиратися.

Притискаючи подушку до його обличчя, я витягнув з його шафки номер «Пентхауза». Покидьок був настільки слабкий, що не міг би навіть перегорнути сторінку, не те що подрочити. Але його гомофобія була настільки сильна, що він, імовірно, тримав цей журнал на видноті, для того, щоб вселити всім навколо безглузде уявлення про свою сексуальність. Навіть гниючи живцем, він передусім піклувався про те, щоб ніхто не подумав, ніби він «голубок». Я поклав журнал на подушку і неквапливо перегорнув його, а потім пошукав пульс Вентерса. Глухо. Чувак дав дуба. Але що на-

¹ «Боні Ем» — німецька диско-група, створена у 1975 році.

багато важливіше — він помер у жахливих душевних муках. Прибравши подушку з трупа, я підвів його мерзенну слабку голову, а потім випустив її з рук. Я розглядав її кілька хвилин. Очі були розплющені, рот роззявлений. Вигляд безглуздий — похмура карикатура на людину. Напевно, всі трупи такі. Але зверніть увагу: Вентерс був таким завжди.

Моє пекуче презирство незабаром змінилося нападком туги. Я не міг зрозуміти, звідки вона взялася. Я відвернувся від тіла. Посидівши ще кілька хвилин, я вийшов сказати сестрі, що Вентерс урізав дуба.

На похорон Вентерса в сифілдському крематорії я прийшов разом з Френсіс. Вона була дуже схвильована, і я почував себе зобов'язаним підтримати її. Ця подія могла б побити рекорд із нечисленності присутніх. Прийшли тільки його мати й сестра, а також Том і декілька людей із «ВІЛ-позитивно». Священик не зумів сказати про Вентерса нічого хорошого і, слід віддати йому належне, не став брехати. Це було дуже коротке і чарівне представлення. «Алан зробив багато помилок у своєму житті», — сказав він. Ніхто йому не заперечував. «Алан буде, як і всі ми, судимий Господом, який дарував йому порятунок». Цікава думка, але мені чомусь здається, що якщо цей покидьок пропишеться в раю, то небесному дідусеві буде з ним надто багато мороки. Якщо ж його все-таки туди пустять, що ж, я пробуватиму щастя і на тому світі, буду за це красно вдячний.

На вулиці я зупинився подивитися на вінки. У Вентерса був тільки один: «Алану — мама і Сільвія, з любов'ю». На-

скільки мені відомо, вони жодного разу не відвідали його в притулку. Дуже мудро з їхнього боку. Деяких людей легше любити, коли їх немає з вами поруч. Я потряс руки Тому й іншим, а потім повів Френ і Кева пригоститись дорогим морозивом в «Лукасі» в Масселбурзі. Зрозуміло, я обдурих Вентерса щодо того, що я зробив з Кевіном. На відміну від нього, я не звір. Але я зовсім не пишаюся тим, що я насправді зробив. Я піддавав великому ризику здоров'я дитини. Я працював в операційній і знаю з досвіду, яку важливу роль виконує анестезіолог. Я маю на увазі хлопців, які підтримують у вас життя, а не садюг типу Гавісона. Після того, як вам уколюють знеболювальне і ви втрачаєте свідомість, вас під'єднують до системи життєзабезпечення. Усі показники життєдіяльності вашого організму ретельно контролюють. Вони про вас піклуються. Хлороформ — набагато грубіший засіб, до того ж дуже небезпечний. Я досі здригаюся на саму думку про те, на яку небезпеку я наражав малюка. На щастя, Кевін прокинувся. Правда, з головним болем і страхітливими спогадами, що залишилися після «подорожі» на кухню. Муляжі ран я придбав у магазині розіграшів і підмальював їх гамброльськими емалевими фарбами. За допомогою косметики Френ і тальку я створив дивну посмертну маску Кева. Але моєю найбільшою вдачею були три пластикові мішечки пінт¹ із кров'ю, які я узяв з холодильника в лікарняній лабораторії. Мене охопила параноя, коли в коридорі

¹ Пінта — одиниця міри об'єму: 1 пінта ≈ 0,57 л.

я зрівнявся з цим мудаком Хауїсоном і він злісно подивився на мене. Втім, він завжди на мене так дивився. Напевно, тому, що я одного дня назвав його «лікарем», а не «містером». Він потішний дивак. Як і більшість хірургів. Мимоволі станеш таким на цій роботі. Як і на Томовій роботі.

Відключити Кевіна виявилось досить просто. Найважче було змонтувати всю мізансцену, а потім розібрати її протягом півгодини. На що складно мені було відмити його, перш ніж укласти назад у ліжко! Я обливав його водою і натирав скипидаром. Залишок ночі пішов на прибирання кухні перед приходом Френсіс. Але мої зусилля були виправдані. Знімки вийшли правдоподібними. Достатньо правдоподібними, щоб обдурити Вентерса.

Після того, як я допоміг Алу відправитися на великий сейшн на небесах, моє життя стало просто чудовим. Наші з Френсіс доріжки розійшлися. Ми ніколи не підходили одне одному. Для неї я був просто нянькою і грошовим мішком. Для мене ж після смерті Вентерса ці стосунки стали явно зайвими. Я більше скучив за Кевом. Мені навіть захотілося завести дитину. Тепер, коли це було неможливо. Одного дня Френсіс сказала мені, що я відродив її віру в чоловіків, зруйновану Вентерсом. Як це не дивно, я, по-моєму, знайшов своє місце в житті — розчищати емоційне сміття, залишене цим хріном.

Самопочуття в мене хороше. Я досі не маю симптомів. Боюся застудитися й іноді страждаю від нав'язливих страхів, але продовжую піклуватися про своє здоров'я. Я не п'ю,

максимум — перехилию баночку пива. Не їм усе без розбору і щодня роблю легку зарядку. Я регулярно здаю кров на аналізи й стежу за кількістю Т4¹. До рокової позначки 800 поки що дуже далеко; насправді, вона взагалі не знижується. Тепер я знову з Донною, яка стала мимовільним провідником ВІЛу між мною й Вентерсом. Ми набули чогось такого, чого б, мабуть, ніколи не отримали одне від одного за інших обставин. А може, й отримали б. Принаймні, ми не думаємо про це: на це в нас немає часу. Проте я зобов'язаний віддати належне Тому з нашої групи. Він говорив, що мені треба здолати свій гнів, і мав рацію. Все ж я вибрав найкоротший шлях віддання Вентерса забуттю. У мене залишилося лише невелике відчуття провини, але я з ним упораюсь.

Врешті-решт, я розповів батькам про те, що я ВІЛ-інфікований. Мама розплакалася і впала мені на груди. Старий не сказав нічого. Барва зійшла в нього з лиця, поки він сидів і мовчки дивився «Новини спорту». Коли дружина плакала і благата його сказати хоч що-небудь, він вимовив тільки:

— Тут нічого сказати.

І все повторював цю фразу. Навіть не подивився мені в очі.

Увечері того ж таки дня, коли я повернувся додому, пролунав дзвінок у двері. Вирішивши, що це Донна, я відчинив двері на сходи й на вулицю. На порозі стояв мій старий зі

¹ Т4 — тироксин загальний. Стимулятор підвищення споживання кисню та тканинного обміну.

сльозами на очах. Він уперше був у мене вдома. Він підійшов до мене і стиснув мене у міцних обіймах, ридаючи і повторюючи:

— Синочку.

Це було в сотні разів краще, ніж «тут нічого сказати».

Я плакав голосно й без ніяковості. З батьками вийшло так само, як із Донною. Ми набули душевної близькості, якої інакше могли б не набути. Шкода, що довелося так довго чекати, щоб стати людиною. Але краще пізно, ніж ніколи, можу вас запевнити.

За спиною грають якісь хлоп'ята, смужка трави відсвічує електричною зеленню у виблисках сонячного проміння. Небо напрочуд ясне і блакитне. Життя прекрасне. Я насолоджуватимусь ним і проживу довго. Медики називають це тривалою виживаністю. Просто я знаю, що так буде.

Є світло, що ніколи не гасне

Вони виходять із парадних дверей в темряву пустинної вулиці. Одні з них рухаються ривками, як маніяки: вони збуджені й галасливі. Інші бредуть мовчки, як привиди, відчуваючи біль усередині й боячись іще більшого болю й можливих прикростей. Вони прямують до пивниці, яка ніби підпирає облуплений житловий будинок, на бічній вуличці між Істерроуд і Лейт-вок. На відміну від своїх сусідок, ця вуличка не пошанована чищенням фасадів, і будівля така ж закопчена, як легені людини, що викурює дві пачки в день. У непрогляд-

ній пітьмі важко розрізнити навіть контури будинку, що проступають на тлі неба. Їх підкреслює тільки самотній вогник, у вікні верхнього поверху, та яскравий вуличний ліхтар, що виглядає збоку. Фасад бару пофарбований густою блискучою синьою фарбою, а його вивіска з рядом пивних кухлів виконана у дусі початку 70-х, коли вважалося, що всі бари повинні мати стандартний вигляд, а індивідуальні відмінності недооцінювалися. Подібно до навколишніх будинків, цей бар вже упродовж двадцяти років задовольнявся самим тільки поверхневим ремонтом.

Тепер 5:06 ранку, і жовті вогні корчми вже запалилися — тиха гавань серед темних, мокрих, безживних вулиць. Картопля подумав про те, що він уже декілька днів не бачив денного світла. Вони, як вампіри, вибрали переважно нічний спосіб життя, на протигагу більшості мешканців довколишніх будинків, існування яких ділилося на роботу і сон. Добре було відрізнятись від інших.

Незважаючи на те, що бар відчинився всього кілька хвилин тому, в нім було вже багато людей. Усередині була розташована довга стійка з пластмасовим верхом і кількома насосами й кранами. На брудному лінолеумі стояли хисткі, роздубані столи в тому ж пластмасовому стилі. За стійкою височів дерев'яний різьблений буфет, безглуздо помпезний. Тьмяне жовте світло відкритих лампочок різко заломлювали стіни, що потемніли від нікотину. В пабі сиділи справжні змінні робітники пивоварного заводу й лікарні, яким заслу-

жено дозволялося випивати тут в таку ранню годину. Але була тут і невелика групка відчайдушних відвідувачів, яких привела сюди потреба.

Компанію, що увійшла до бару, теж гнала потреба. Потреба в алкоголі, який міг продовжити їхнє сп'яніння або знову принести його і відтягнути настання похмурого, депресивного похмілля. Ними керувала також інша, нагальна потреба — потреба один в одному і в тій силі, яка зв'язувала їх протягом останніх декількох днів гульні. Їхня поява притягнула увагу літнього п'яниці невизначеного віку, що притулився до стійки. Обличчя цієї людини було знівечене вживанням дешевих спиртних напоїв і крижаним вітром, що безжально дме з Північного моря. Здавалося, у нього на обличчі лопнула кожна підшкірна кровоносна судина, зробивши його схожим на недоварену незграбну сосиску, які подають у місцевих забігайлівках. Його очі були контрастного холодно-блакитного відтінку, хоча білки мали приблизно такий же колір, як стіни пивної. Коли галаслива компанія підійшла до стійки, він розтягнувся в посмішці, мабуть, когось упізнавши. Один із тих молодиків був його сином. Свого часу, коли жінки певного типу вважали його привабливим, він досить багато створив їх. Це було ще до того, як алкоголь знівечив його зовнішність і перетворив його жорстоку, колючу мову на нерозбірливе бурчання. Він питально подивився на молодика і зібрався був щось мовити, але потім зрозумів, що сказати йому нічого. Йому завжди нічого було сказати. Хлопець навіть не помітив його, зосередивши всю свою увагу на випивці. Старий

п'яниця бачив, що хлопець задоволений своєю компанією і випивкою. Він згадав той час, коли і його життя було таким самим. Задоволення і компанія зникли, а випивка залишилася. Насправді, вона цілком заповнила собою пустоту, що утворилася після зникнення двох перших.

Картоплі абсолютно не хотілося пити пиво. Перш ніж вийти з квартири Доузі, він уважно розглянув своє обличчя в дзеркалі ванної. Воно було блідим, усипаним вуграми, з важкими, навислими повіками, які немов намагалися захистити його від реальності. Обличчя увінчували сторчкуваті віхті рудавого волосся. Він подумав про те, що непогано було б випити спочатку томатного соку, щоб перестав боліти живіт, або свіжого оранджу чи лимонаду, якого вимагав його зневоднений організм, а вже потім знову взятися за алкоголь. Він переконався в тому, що ситуація безвихідна, коли лагідно взяв кухоль «лагера», що простягнув йому Френк Бегбі, ближчий за всіх до стійки.

— Твоє здоров'я, Франко.

— Мені «гіннесс», Франко, — попросив Рентон.

Він тільки-но повернувся з Лондона. Він так само радіє тому, що повернувся, як радів тому, що від'їжджав.

— «Гіннесс» тут лайно, — каже йому Гев Темперлі.

— Все одно.

Доузі зводить брови й співає барменші:

— *Так, так, так, ти прекрасна, кохана моя.*

Вони провели конкурс на найбезглуздішу пісеньку, і тепер Доузі без угаву співає свій хіт, що став переможцем.

— Заткнися, Доузі, — Елісон підштовхує його ліктем у ребра. — Хочеш, щоб нас звідси викинули?

Втім, барменша на звертає на нього уваги. Тоді він вертається і співає Рентону. Рентон тільки стомлено всміхається. На його думку, біда Доузі в тому, що коли йому потурати, то він здатний собі сраку надірвати. Це було відносно потішно кілька днів тому, але, в усякому разі, не так смішно, як його власна версія «Втечі» Руперта Голмса.

— Я пам'ятаю вечір нашої зустрічі в Ріо... це «гіннесс» такий гівняний. Дурень, що узяв його, Марку.

— Я вже казав йому, — торжествуюче говорить Гев.

— Чи не випадково, — відповідає Рентон, ледача усмішка не сходить у нього з лица.

Він відчуває, що напився. Він відчуває, як рука Келлі залізла до нього під сорочку і щипає сосок. Вона робила це всю ніч і говорила, що їй страшенно подобаються плоскі, безволосі груди. Як приємно, коли тебе щипають за соски. У Келлі це чудово виходить.

— Горілку з тоніком, — говорить вона Бегбі, який махає їй біля стійки. — І джин з лимонадом для Елі. Вона пішла в туалет.

Картопля з Гевом продовжують розмовляти біля стійки, а інші займають місця в кутку.

— Як Джун? — запитує Келлі у Франка Бегбі, маючи на увазі його подружку, яка, з чуток, нещодавно народила і знову залетіла.

— Хто? — Франко агресивно піднімає плечі. Розмова закінчена.

Рентон дивиться вранішню програму по телевізору.

— Енн Даймонд¹.

— Чого? — Келлі дивиться на нього.

— Я б її, на хуй, трахнув, — говорить Бегбі.

Елісон і Келлі, звівши брови, вирячилися на стелю.

— Ні, ти що, не чув, її ж бєбік задихнувся в ліжечку. Так само, як у Леслі. Малятко Дон.

— Який жах, — каже Келлі.

— А насправді, клас. Якби дівчинка не задихнулася в ліжечку, то здохла б від йобаного СНІДу. Їй же самій краще, блядь, — заявив Бегбі.

— У Леслі не було ВІЛ! Дон була абсолютно здоровою дитиною! — шипить на нього Елісон, у нестямі від злості. Хоча Рентон і сам засмучений, він усе ж не може не помітити, що, коли Елісон гнівається, вона завжди починає говорити вишуканою англійською. Він переживає смутне відчуття провини за свою вульгарність. Бегбі посміхається.

— А хто його знає, — знову зводить наклеп Доузі. Рентон кидає на нього суворий погляд, яким він ніколи б не ризикнув подивитись на Бегбі. Агресія, спрямована туди, де на неї не дадуть відповідь.

— Просто я кажу, що ніхто насправді не знає, — Доузі бо-язко низує плечима.

Біля стійки балакають Картопля і Гев.

— Думаєш, Рентс трахне Келлі? — запитує Гев.

¹ Енн Даймонд — британська телеведуча.

— Не знаю. Вона розійшлася з тим Дезом, цей, а Рентс більше не зустрічається з Хейзел. Вільні пташки, і таке інше, так.

— Ця сука Дез! Ненавиджу цього дебіла.

— Не знаю цього кошака, ну цей... так.

— Усе ти знаєш, суко! Він твій гробаний двоюрідний брат, Картохо. Дез! Дез Фіні!

— А-а! Той Дез. Все одно я його майже не знаю. Просто, цей, здибував кілька разів із тим чувачком, коли ми ще були хлопчачками, тямиш? Тяжко, Хейзел на паті з іншим парубком, цей, а Рентс — з Келлі, та... тяжко.

— Все одно ця Хейзел — бундючна корова. Я ще жодного разу не бачив, щоб вона всміхалася. Не дивно, що вона зійшлася з Рентсом. Який кайф лазити з чувачком, який весь час ходить вмазаним?

— Ага, цей... тяжко... — Картопля на мить замислюється, чи не натякає Гев на нього самого, кажучи про людей, які весь час ходять вмазані, але потім доходить висновку, що це було просте зауваження. Гев таки мав рацію.

Затьмарений розум Картоплі звертається до теми сексу. Усі вже, схоже, встигли перетрахатися, усі, крім нього. А він дуже любить трах. Але його проблема в тому, що тверезий він дуже боїться, а п'яний або вмазаний не може зв'язати двох слів, щоб справити враження на жінку. Тепер йому подобається Нікола Хенлон, яка, за його словами, чимось схожа на Кайлі Міноуг¹. Кілька місяців тому Нікола заговорила

¹ *Кайлі Міноуг* — популярна австралійська співачка.

з ним, коли вони йшли з вечірки в Сайтхіллі на вечірку в Вестер-Хейлз. Відокремившись від інших, вони набалакалися досхочу. Нікола виявилася дуже товариською, а Картопля, закинений «спідом», тріщав без упину. Йому здавалося, що вона ловить кожне його слово. Картоплі хотілося йти і йти нескінченно, йти й розмовляти. Коли вони спустилися в підземний перехід, він вирішив обійняти Ніколу. І тоді у нього в голові спливали слова пісні «Смітс»¹, яку він завжди любив, під назвою «Є світло, що ніколи не гасне»:

*І я подумав у темному переході:
«О Боже, вдача й на моєму роуді»,
але раптом мене скув безглуздий страх,
слова застигли на губах...*

Моррісей своїм сумним голосом виразив його власні почуття. Він не обійняв Ніколу і поставив хрест на всіх своїх спробах склеїти її. Замість цього він замкнувся з Рентсом і Метті в спальні, втішаючись блаженною свободою від необхідності думати, зніме він її чи ні.

Картопля домагався сексу, зазвичай, тільки тоді, коли його наполегливість втрачала міру. Але навіть у цих окремих випадках його всюди підстерігала біда. Одного дня ввечері Лора Макеван, дівчиця з жахливою сексуальною репутацією, заграбастала його в пабі «Грассмаркет» і потягнула до себе додому.

¹ «*Smiths and Morrissey*» — англійська рок-група, що започаткувала течію «Indie».

— Я хочу, щоб ти позбавив невинності мою дупу, — сказала вона йому.

— Е? — Картопля не вірив своїм вухам.

— Трахни мене в сраку. Я ще ніколи цього не робила.

— Е-е, ага, це було б... класно, е-е, цей, е-е, добре...

Картопля відчув себе обраним. Він знав, що Здихля, Рентон і Метті були з Лорою, яка трахала кожного парубка з їхньої компанії, а потім переходила до наступного. Уся суть була в тому, що вони ніколи не робили з нею того, що повинен був зробити він. Проте спершу Лора виконала над Картоплею деякі маніпуляції. Вона зв'язала ізоляційною стрічкою його кисті й кісточки.

— Просто я не хочу, щоб ти зробив мені боляче. Розумієш? Ми робитимемо це боком. Як тільки мені стане боляче, — усе, харе. Згоден? Тому що ніхто не може зробити мені боляче. Жоден підор не може зробити мені боляче. Ти мене зрозумів? — сказала вона з гіркотою в голосі.

— Ага... зрозумів, цей, зрозумів... — сказав Картопля. Він не хотів нікому робити боляче і був шокований цим наїздом.

Лора відступила назад і помилувалася своєю роботою.

— Трахни мене, це так класно, — сказала вона, погладжуючи промежину.

Голий Картопля лежав на ліжку, пов'язаний по руках і ногах. Він почував себе беззахисним і чомусь соромився. Його ще ніколи не зв'язували, і йому ніколи не говорили, що він класний. Тим часом Лора взяла в рот його довгий і тонкий член і почала його смоктати.

Вона відчувала інтуїтивно і знала з досвіду, коли треба зупинитися. До межі збуджений Картопля ось-ось повинен був кінчити. У цей момент вона встала і вийшла з кімнати. Пов'язаного Картоплю охопила параноя. Усі говорили, що Лора ненормальна. Вона трахала всіх і кожного, відколи запроторила свого постійного партнера, парубка на ім'я Рой, до психлікарні, сита по горло його імпотенцією, запоями і депресією. Але найперше, звичайно, імпотенцією.

— Він же сто років не трахав мене як слід, — казала Лора Картосі, немовби виправдуючись за те, що здала його в дурдом. Втім, міркував Картопля, її жорстокість і безжальність були частиною її привабливості. Наприклад, Здохля називав її «богинею сексу».

Вона повернулася в спальню і подивилася на нього, пов'язаного і підкореного її повній владі.

— Тепер я хочу, щоб ти трахнув мене в сраку. Але спочатку я гарненько намажу твій хуй вазеліном, щоб він не зробив мені боляче, коли ти його вставлятимеш. Мої м'язи стискатимуться, тому що це для мене вперше, але я спробую розслабитися, — вона взяла косяк і глибоко затягнулася.

Лора була не дуже-то акуратною дівчиною. Вазеліну у ванній не знайшлося. Але вона відшукала якусь іншу речовину, яку можна було використовувати замість мастила. Вона була липка і клейка. Лора густо намазала ним Картоплин член. Це був гумовий клей.

Він в'їдався йому в шкіру, і Картопля несамовито закричав від нестерпного болю. Він судорожно звивався на ліжку, відчуваючи, як відвалюється голівка його пеніса.

— Блядь. Вибач, Картопле, — сказала Лора, роззявивши рот з несподіванки.

Вона допомогла йому встати з ліжка і дістатися до туалету. Він поскакав до умивальника; сльози болю заливали йому очі. Лора набрала в раковину води і пішла шукати ніж, щоб розрізати ізоляційну стрічку на його кистях і кісточках. Насилу утримуючи рівновагу, Картопля занурив свій член у воду. Паління несподівано посилилося, і він відскочив назад. Падаючи на спину, він зачепив головою унітаз і розбив собі брову. Коли повернулася Лора, Картопля лежав непритомний, а густа, темна кров стікала на лінолеум. Лора викликала «швидку». Картопля отямився в лікарні з шістьма швами на брові й важким струсом мозку.

Він так і не трахнув її в дупу. Трохи засмутившись, Лора відразу ж подзвонила Здихлі, який приїхав і замінив свого друга.

Незабаром після цього випадку Картопля захопився Ніколою Хенлон.

— Е, дивно, що краля Ніккі не прийшла на паті, цей... Знаєш крихітку Ніккі, цей? — запитав він Гева.

— Угу. Брудна шлюшка. Трахається в усі діри, — наче ненавмисно упустив Гев.

— Правда?

Помітивши важко приховувану тривогу й занепокоєння на обличчі Картоплі й потішаючись ними, Гев продовжив холодним, уривистим, діловим тоном, внутрішньо тріумфуючи:

— Угу. Я грав її кілька разів. До речі, вона непогано їбеться. Здихля з нею був. Рентс, та й інші. Томмі, напевно, теж. Свого часу він за нею увивався...

— Так? Е-е, ясно... — Картопля похнюпився і в той же час зрадів. Він вирішив надалі рідше ширятися, щоб не пропускати того, що твориться в нього під носом.

За столиком Бегбі оголошує про те, що йому треба добряче підкріпитися:

— Грьобаний я Лі Марвін!¹ Захаваемо по бутерброду і йдімо в який-небудь піхвятий шинок. — Подібно до зарозумілого аристократа, що потрапив у скрутні обставини, він обкидає злісним поглядом цей схожий на печеру, почорнілий від нікотину бар. Він тільки тепер завважив старого п'яницю біля стійки.

Було ще темно, коли вони вийшли з пивної і відправилися в кафе на Портленд-стріт.

— Усім по повному сніданку, — Бегбі з захватом дивиться на інших.

Усі схвально кивають, за винятком Рентона.

— Не, я м'яса не хочу, — говорить він.

— Тоді я заточу твій гръобаний бекон, сосиску й гръобану кров'янку на додачу, — запропонував Бегбі.

— Прошу, — саркастично кидає Рентон.

— Тоді махнемся, на хуй, на мою гръобану яечню з бобами й томатом!

— Гарзд, — починає Рентон, а потім обертається до офіціантки: — Ви смажите на рослинному чи на тваринному жирі?

¹ Лі Марвін — американський кіноактор.

— На тваринному, — відповідає офіціантка, дивлячись на нього, як на дебіла.

— Не задрочуй, Рентсе. Яка тобі різниця, — встряє Гев.

— Марк сам має право вирішувати, що йому їсти, — підтримує його Келлі.

Елісон теж киває. Рентон почуває себе крутим сутенером.

— Ти хочеш усе пересрать, Рентсе? — гарчить Бегбі.

— Що значить пересрать? Булочку з сиром, — замовляє він, обернувшись до офіціантки.

— Усі згодні, блядь. Усім по повному грайному сніданку, — підбиває підсумок Бегбі.

Рентон не вірить своїм вухам. Йому хочеться послати Бегбі на хуй. Але він переборює цей порив і тільки повільно хитає головою:

— Я не їм м'яса, Франко.

— Грьобане вегетаріанство. Нісенітниця. Ти повинен їсти м'ясо. Грьобаний сторчок піклується, на хуй, про те, що він вводить у свій організм! Я хуїю, бля!

— Просто я не люблю м'яса, — відповідає Рентон, почувачи себе повним дурнем, і всі починають хихикати.

— Тільки не заливай мені про те, що тобі шкода йобаних тварин. Згадай тих йобаних собак і кішок, в яких ми з тобою, на хуй, стріляли з духових рушниць! А ще йобаних геїв, яких ми палили живцем. Цей чувак робив їбучі вертушки — типу як феєрверки — з білих мишей.

— Мені не шкода тварин. Просто я не можу їх їсти, — Рентон знизує плечима, збентежений тим, що Келлі дізналася про його підліткові звірства.

— Безсердечні покидьки. Не уявляю, як можна вистрілити в собаку, — глузує Елісон, хитаючи головою.

— А я не уявляю собі, як можна убити й з'їсти свиню, — Рентон показує на бекон і сосиску в неї на тарілці.

— Це різні речі.

Картопля озирається навкруги:

— Той, е-е, цей... Рентс чинить правильно, але тільки типу як неправильно пояснює. Ми ніколи, цей, не навчимося любити одне одного, якщо не піклуватимемося про тих, хто слабкіший за нас, цей, тварин там, і таке інше... але добре, що Рентс — вегетаріанець... цей, якщо ти можеш стримуватися... цей...

Бегбі незграбно труситься усім тілом і жестом примушує Картоплю замовкнути. Інші сміються. Рентон, вдячний Картоплі за спробу підтримати його, втручається, щоб перевести вогонь на себе.

— Справа не в стриманості. Просто я терпіти не можу м'яса. Мене від нього нудить. От і все.

— І все одно я говорю, блядь, що ти хочеш усе, на хуй, пересрати.

— Чому?

— Тому що я так сказав, блядь, ось чому, на хуй! — шипить Бегбі, показуючи на себе.

Рентон знову знижує плечима. Сперечатися далі немає сенсу.

Вони їдять, аж лящить, усе, за винятком Келлі, яка бавиться своєю їжею, не звертаючи уваги на хижі погляди навколо. Врешті-решт, вона кидає декілька шматочків на порожні тарілки Франка і Гева.

Коли в ресторан заходить нервовий і сором'язливий парубок у футболці з написом «Серця», щоб купити чогось на винос, вони починають скандувати: «Хибсам ганьба, ганьба, ганьба!» Після цього їх просять піти. Тоді вони вибухають попури з футбольних і попсових пісеньок. Жінка за прилавком погрожує подзвонити в поліцію, і вони люб'язно звільняють приміщення.

Вони заходять в інший бар. Рентон і Келлі випивають по одній, а потім разом линяють. Гев, Доузі, Бегбі, Картопля й Елісон продовжують бухати. Доузі, який вже давно хитався, тепер у повному відрубі. Бегбі саджає до себе на хвіст парочку знайомих психів, яких зустрічає біля стійки. Гев обіймає Елісон жестом власника.

Картопля чує перші акорди «Фарфору в твоїй руці»¹ й одразу ж здогадується, що Бегбі дістався до музичного автомата. Він завжди ставить цю пісню, або «Здивуй мене»² групи «Берлін»³, або «Хіба ти не хочеш мене»⁴ групи «Гьюмен Ліг»⁵ або яку-небудь пісню Рода Стюарта⁶.

Коли Гев, хитаючись, іде в туалет, Елісон обертається до Картоплі:

¹ «China In Your Hand».

² «Take My Breath Away».

³ Група, заснована в 1973 р. в США, представляла естетику «нової хвилі» й належала до течії електро-року.

⁴ «Don't You Want Me».

⁵ «Human League» — британська група, класики «нової хвилі» та перша зірка синті-поп.

⁶ Род Стюарт — англійський співак та автор пісень, який став відомим під час роботи в групі «The Faces».

— Карі... Денні. Ходімо звідси. Я хочу додому.

— Е-е... ага... цей.

— Але я не хочу йти додому сама, Денні. Ходімо зі мною.

— Е-е, та... додому, добре... е-е... гаразд.

Вони виповзають із задимленого бару настільки непомітно, наскільки дозволяють їхні вбиті тіла.

— Ходімо до мене, і побудь зі мною трохи, Денні. Тільки ніякої наркоти. Просто мені не хочеться тепер залишатися самій, Денні. Розумієш, про що я? — Елісон дивиться на нього напруженим, повним сліз поглядом, поки вони плентаються по вулиці. Картопля киває. Йому здається, що він розуміє, про що вона говорить, тому що йому теж не хочеться залишатися самому. Хоча ніколи не можна бути певним, ніколи в житті не можна ні в чому бути впевненим.

Відчуття свободи

Елісон стає прямо-таки незносною. Я сиджу з нею в цій кафешці, намагаючись розібратися в тій мадині, яку вона плете. Вона лає Марка, що, в принципі, справедливо, але це починає діяти мені на нерви. Я знаю, що вона бажає мені добра, але як щодо Саймона, який приходить і використовує її, коли йому більше нема кого трахнути? На її місці я б мовчав.

— Зрозумій мене правильно, Келлі. Мені подобається Марк. Але в нього купа проблем. Він не та людина, яка тобі зараз потрібна.

Елі вважає, що має право повчати мене, тому що я залетіла від Деза, і мені довелося зробити аборт, й таке інше. Але

як же вона мене вже заїбала. Послухала б сама себе. Сама ніяк не зіскочить з героїну, а лізе повчати інших.

— Добре, значить, Саймон — це той, хто тобі потрібен?

— Я цього не казала, Келлі. Це не стосується справи. Принаймні Саймон намагається злізти з «чорного», а Марку усе по цимбалах.

— Марк не сторчок, він просто іноді колеться.

— Ну звичайно. Ти що, Келлі, з місяця впала? Його навіть Хейзел через це кинула. Він сам ніколи не злізе. Ти вже сама говориш, як наркоманка. Продовжуй у тому самому дусі, і скоро ти теж почнеш стирчати.

Я не збиралася з нею сперечатися. До того ж їй час було йти на зустріч у житловий комітет.

Її викликали туди у зв'язку із заборгованістю з квартплати. Вона була сама не своя і вкрай напружена, але парубок за столом попався нормальний. Елі пояснила, що вона злізла з голки й пройшла кілька співбесід із працевлаштування. Усе пройшло відмінно. Їй виділили певну суму для щотижневої виплати.

Я зрозуміла, що Елі й досі нервується, побачивши її реакцію на тих хлопців-роботяг, які свиснули нам біля поштамту.

— Привіт, кральки! — крикнув один із них.

Ця божевільна корова обернулася до нього й сказала:

— У тебе є дівчина? Сумніваюся, тому що ти — жирний, потворний козел. Отже, краще візьми порнуху, закрійся в туалеті і кохайся з єдиною людиною, у якої вистачить сил, щоб до тебе торкнутися, — із самим собою!

Парубок подивився на неї зі справжньою ненавистю, втім, він дивився так на всіх жінок. Але тепер у нього з'явилася конкретна причина її ненавидіти. Друзі цього хлопця закричали: «Тпру-у-у! Тпру-у-у!», під'юджуючи його, а він застиг на місці, трясучись від злості. Один із тих роботяг кривлявся, як мавпа. Ось на кого вони схожі — на нижчих приматів. Які дурні!

— Вали на хуй, жабо! — огризнувся він.

Але Елі не збиралася поступатися. Було ніяково й типу як смішно — декілька перехожих зупинилися подивитися на ці розбірки. Ще дві жінки з заплічниками, схожі на студенток, стали поряд із нами. Мені було так класно. Клас!

Елі говорить:

— Хвилину тому, коли ви до нас пристали, я була кралею. А тепер, коли я послала тебе на хуй, я стала жабою. Але ж ти-то так і залишився жирним, потворним козлом, синку, і залишишся ним назавжди.

— Ми теж так вважаємо, — сказала з австралійським акцентом одна з жінок із наплічником.

— Грьобані лесбійки! — крикнув другий парубок. Напевно, він натякав на мої циці й назвав мене лесбійанкою тільки тому, що я не хотіла лаятися з тупими, огидними дебілами.

— Якби всі хлопці були такими ж мерзенними, як ти, я б з гордістю стала лесбійанкою, синку! — відповіла я. Невже я так сказала? От дурна!

— Мабуть, у вас проблеми, хлопці. Чом би вам не піти й не трахнути один одного? — запропонувала інша австралійка.

Навколо нас зібрався цілий натовп, і дві літні тіточки поділилися враженнями.

— Який жах! Дівчата так розмовляють із хлопцями, — сказала одна з них.

— Зовсім не жах. Це чортові паразити. Приємно бачити, що дівчата можуть захистити себе. Не те що в дні моєї молодості.

— Але вирази, Хільдо, вирази! — Перша тіточка стиснула губи і скривилася.

— Ви краще послухайте, які в них вирази! — заперечила я їй.

Хлопці висадилися на ізмену — натовп затиснув їх з усіх боків. Він ріс на очах. Отакої! Потім підійшов цей майстер, що вдавав з себе йобаного Рембо.

— Чому ви не стежите за цими тваринами? — запитала одна з австралійок. — Їм що, нема чого робити, окрім як приставати до людей на вулиці?

— Усім у приміщення! — гаркнув він хлопцям.

Ми типу як скрикнули від радості. Оце кльово. Ульот!

Ми з Елі перейшли через дорогу в кафе «Ріо». За нами ув'язалися австралійки й ті дві тіточки. «Австралійки» насправді виявилися новозеландками і справді лесбіянками, але нам було глибоко на це насрати. Вони подорожували удвох по всьому світу. З глузду можна з'їхати! Ось би й мені так. Мені та Елі: це була б шизня. Але як подумаєш, що в листопаді знову повертатися в Шотландію... Ось де справжня шизня! Ми базікали й базікали про все на світі, і навіть Елі ніби як перестала нервуватися. Потім ми вирішили повернутися

до мене на хату, покурити травички і чогось з'їсти. Ми намагалися уламати тітоньок піти разом з нами, але їм потрібно було повертатися додому, щоб годувати своїх чоловіків, хоча ми говорили їм, що ці покидьки й так переб'ються.

Одну з них ми майже вмовили:

— Якби мені було стільки ж років, як вам, усе було б інакше, запевняю вас.

Мені було так кльово, я почувалась абсолютно вільною. Ми всі почувалися вільними. Фантастика! Елі, Вероніка, Джейн, і я вдовбилися до втрати пульсу. Ми гнали на мужиків, називаючи їх тупими, неповноцінними й примітивними тварюками. Я ще ніколи не відчувала такої близькості з іншими жінками і дуже жаліла, що я не лесбійка. Іноді мені здається, що мужики годяться тільки на те, щоб перепихнутися коли-не-коли. А в усьому іншому це суцільний геморой. Може, я божевільна, але якщо замислитися, то так воно і є. Наша біда в тому, що ми рідко про це замислюємось і хаваємо все те лайно, яке підсовують нам ці козли.

Відчиняються двері, і входить Марк. Я не могла втриматися і розсміялася йому в обличчя. Він пересрав, тому що ми всі розреготалися над ним, вмазані на всю голову. Може, це просто травичка так подіяла, але він здавався таким дивним: мужики взагалі дуже дивні з вигляду — ці смішні, плоскі тіла й стрьомні голови. Як сказала Джейн, це потворні істоти, які носять свої органи розмноження зовні. Бідненькі!

— Привіт, крихітко! — кричить Елі, передражняючи того роботягу.

— Та ну їх у сраку! — сміється Вероніка.

— Я трахнула його, бля. Непогано було, на хуй, я вам скажу. Типу як бочком, на хуй, сука! — кажу я, показуючи на нього і наслідуючи голос Бегбі. Ми з Елі вдосталь знущалися з Френка Бегбі, мрії кожної жінки.

Бідолаха Марк не обравився, треба віддати йому належне. Тільки похитав головою і засміявся:

— Напевно, я невчасно. Наберу тебе завтра вранці, — говорить він мені.

— Ой... Марку, бідненький... це все бабська маячня... розумієш... — говорить Елі з винуватим видом. Я голосно регочу над тим, що вона сказала.

— Чьо-чьо, бабська матня? — запитую.

Ми знову зайшлися сміхом. Нам з Елі треба було народитися мужиками — нам скрізь секс увижається. Особливо, коли накуримося.

— Ну гаразд, бувай, — він розвертається і йде, підморгнувши мені на прощання.

— Деякі з них ще нічого, — говорить Джейн, коли ми заспокоюємося.

— Ага, коли вони в меншості, блін, то ще нічого, — кажу я, дивуючись, звідки в мене в голосі з'явилося роздратування, а потім вирішую нічому вже не дивуватись.

Невлонний містер Хант

Келлі працює за стійкою пивної в Саут-сайді. Вона дуже зайнята — це популярний заклад. У цю суботу, коли Рентон, Картопля й Гев прийшли сюди побухать, особливо багато на-

роду. Стоячи біля телефону іншої пивної, через дорогу, в бар дзвонить Здихля.

— Я зараз, Марку, — говорить Келлі Рентону, що підійшов до стійки, щоб замовити випивку. Вона знімає трубку: — Бар «Рузерфорд», — вимовляє вона співучо.

— Привіт, — говорить Здихля, змінюючи свій голос на зразок секретаря комерційного училища Малкольма Ріфкінда. — Марк Хант¹ у пабі?

— Тут є Марк Рентон, — відповідає Келлі.

Здихлі на секунду здалося, що його розкусили. Але він продовжує:

— Ні, я шукаю Марка Ханта, — підкреслює соковитий голос.

— МАРК ХАНТ! — кричить Келлі на весь бар. Відвідувачі, майже самі чоловіки, оглядаються на неї: їхні обличчя розпливаються в посмішках. — ХТО-НЕБУДЬ БАЧИВ МАРКА ХАНТА?

Декілька хлопців біля стійки починають голосно реготати.

— Ні, а хотілося б! — каже один з них.

Келлі не втямить. Збентежена їхньою реакцією, вона говорить:

— Цей парубок у телефоні запитує Марка Ханта... — Її голос падає, очі розширюються, і вона закриває рот рукою: нарешті до неї дійшло.

¹ *Марк Хант* — новозеландський кікбоксер, відомий своїми виступами на чемпіонаті «Прайд».

— І не лише він, — посміхається Рентон, коли Здихля заходить у бар.

Їм доводиться буквально підтримувати один одного, щоб не повалитися на підлогу зі сміху. Келлі виливає на них напівпорожню карафу з водою, але вони цього навіть не помічають. Їм аби сміятися, а вона почувається ображеною. Вона ображається на себе за те, що образилась і не зрозуміла жарту. Потім вона усвідомлює, що її турбує не жарт, а реакція на неї чоловіків у пабі. За стійкою вона почувається звірятком у клітці зоопарку, яке зробило щось забавне. Вона дивиться на їхні обличчя, що злилися в одну червону зловтішну масу. «Ще один жарт над жінкою, — думає вона, — над цією дурепою за стійкою». Рентон дивиться на неї і бачить її біль і злість. Це засмучує його. Бентежить. У Келлі прекрасне почуття гумору. Що з нею сталося? Але коли він обводить поглядом бар і прислухається до інтонації чоловіків, у нього в голові, подібно до колінного рефлексу, спалахує думка: «Недоречно». Це не веселий сміх. Це сміх лінчувальників.

«Звідки я знав? — думає він. — Звідки я, блін, знав?»

УДОМА

«Легкі» гроші для професіоналів

Це був класний куш, дуже класний куш, але, цей, Бегбі такий мерзенний тип, бля; я говорю, цей.

— Запам'ятай: нікому ні слова, блядь. Жодному йобаному мудакові, — сказав він мені.

— Е-е, цей, ну, я ж розумію, цей, я все прекрасно розумію. Спокуха, Франко, чувак, спокуха. Ми ж перевірили справу, цей, так.

— Угу, тільки нікому ні слова, блядь. Навіть Рентсу, на хуй. Запам'ятай.

З деякими кошаками краще не сперечатися. Їм говориш одне, а вони кажуть інше. Тямиш?

— І ніякої гробаної отрути. А капусту поки сховай, блядь, — додає він. Цей кошак іще розповідатиме, куди мені, цей, витратити свої бабки.

Паршиво, цей. Після того, як ми розплатимося з тим хлопчиною, у нас іще залишиться по кілька тонн на рило, цей, а в цього кошака досі шерсть дибки. Жебрак — це такий котофій, який не згорнеться клубочком у затишному теплому кошику і не буде задоволено муркотіти. Ми роздавили ще по одній і викликали тачку. Ці спортивні сумки, які ми несемо, на них потрібно було написати не «Adidas» і «Head», а «БАБЛО», цей. Дві тонни, трясця твоєї матері, типу. Вау! Не лякайся мене, це лише символ моєї екстремальності... як сказав би Франко, такий собі містер Заппа.

Таксі підвозить нас до Бегбі. Джун удома, у неї на руках хлопчак Бегбі.

— Бебік прокинувся, — говорить вона Франко, ніби виправдовуючись.

Франко дивиться на неї з таким виглядом, ніби ладен убити їх обох.

— Йобаний в рот. Давай, Картохо, в спальню, блядь. Не дають спокою, бля, у своєму власному гробаному домі! — Він показує на двері, типу.

— Що відбувається? — запитує Джун.

— Не став, блядь, питань. Краще дивися за своєю гробаною дитиною, суко! — гаркає Франко. Він говорить так, цей, ніби це не його бекік, і таке інше, так? З одного боку, він, звичайно, цей, має рацію: Франка не можна типу як назвати ідеальним батьком, та... е-е, а ким, типу, можна назвати Франка?

Але все одно, цей, класно. Ні тобі насильства, ні розборів, так. Набір відмичок, і ми, цей, вже усередині. За прилавком, під касою, знімалася мостина, і там був той здоровенний брезентовий мішок із купою солоденької капусти. Ульот! Усі ці красиві папірці та монети. Мій пропуск у рай, чувак! Так, мій пропуск у рай...

Подзвонили в двері. Ми з Франком дешицю перелякалися: а що, як це менти! Але виявилось, що це той чувачок прийшов за своєю часткою. Саме вчасно, цей, тому що ми з Франком розклали монети й купюри по всьому ліжку і почали їх ділити, цей, так?

— Ви взяли? — говорить цей чувак і не вірить своїм очам, бачачи таке багатство на ліжку.

— Сядь, блядь! І не дай тобі бог кому-небудь пиздонути, зрозумів? — погрожує Франко.

Чувачок одразу, цей, пересрав.

Я хотів сказати Франку, щоб він трохи полегше з цим панчиком, так? Бо ж типу як це кошєня навело нас на поживу.

Хлопчина все розповів нам і навіть дав ключі, щоб ми зробили, цей, копію. І хоча я нічого не сказав, Бегбі усе прочитав у мене на обличчі.

— Цей чувак повернеться до своєї гробаної школи і почне кидатися своєю гробаною капустою направо й наліво, щоб справити враження на своїх їбливих корефанів і дівчаток.

— Ні, я не буду, — говорить хлопчина.

— Заткни, на хуй, рота! — усміхається Бегбі. Парубок знову насрав у штани. Бегбі обертається до мене: — Я впевнений, блядь, що на його місці я б так і зробив.

Він підводиться, щосили метає одну за одною три стрілки в ту мішень на стіні. Хлопчині явно ніяково.

— Гірше за йобаного стукача може бути тільки одне, — говорить він, висмикуючи стрілки з мішені і кидаючи їх назад із такою ж страшною силою. — Це, блядь, якщо чувак розпускає свій гробаний язик. Він завжди отримує ще більшої пизди, ніж стукач. Ці чуваки здають нас гробаним стукачам. Стукачі здають нас гробаній поліції. І тоді всім нам настає пиздець.

Він кинув стрілку прямо в обличчя хлопчині. Я підскочив, хлоп'я заволатало і почало істерично ревити, трясучись, цей, як припадочне. Я розумію, що Бегбі метнув тільки пластмасову лопать, непомітно відгвинтивши стрижень з металевим наконечником. Але хлопчина все одно реве, цей, з переляку і таке інше.

— Йобаний в рот, дурень ти малий! Шматочок гробаної пластмаси! — Франко зневажливо сміється і відлічує чувачку

грошенята, переважно монети. — Якщо зупинить поліція, ти виграв їх на шоу Порту або на йобаних ігрових автоматах. А скажеш хоч слово кому-небудь, краще тобі самому здатися в гробану поліцію, щоб вона тебе відправила в гробаний Полмонт, поки я до тебе не дістався, блядь, ти усе зрозумів?

— Угу... — хлопчисько досі тремтить, цей.

— А тепер пішов на хуй, повертайся на свою йобану суботню роботу в гуртку «Вмілі руки». І пам'ятай: якщо я, блядь, почую, що ти світиш своєю гробаною капустою, я урию тебе, на хуй, ще раніше, ніж ти просреш, що в натурі сталося.

Хлопчина забрав свої бабки і пішов. Бідолаха майже ні фіга не отримав — так, кілька сот фунтів з майже п'яти тонн. Хоча для кошака його віку це була купа грошей, якщо ви тямите, про що я. Але я все одно сказав Франку, що він був грубуватий з тим хлопчиськом.

— Чуй, братку, цей хлопчак зробив нам по парі тонн на рило... е-е, просто я хочу, типу, сказати, Франко, цей, може, ти був трохи грубуватий з парубком, цей, так?

— Я не хочу, блядь, щоб цей шкет вихвалявся і світив гробаним баблом. Коли працюєш з такими шкетами, це небезпечніше за все, блядь. У них нічого, на хуй, не тримається, тямиш? Тому я люблю виставляти гробані магазини й квартири разом з тобою, Картохо. Ти справжній професіонал типу мене, і ти ніколи не розколешся. Я шаную твій сраний професіоналізм, Картохо. Коли йдеш на справу зі справжніми професіоналами, то не буде жодних йобаних проблем, чувак.

— Ага... точно, брате, цей, — кажу я. А що б ви сказали на моєму місці, цей, а? Справжні професіонали. Класно звучить. Уматно.

Подарунок

Я вирішив, що більше не можу залишатися у своєї старенької: надто багато виносу мізків. До того ж Гев погодився вписати мене на час похорону Метті. Подорож на потягу пройшла без ексцесів, як я й хотів. Плеєр, декілька касет, чотири банки «лагера» і книжка Г. Ф. Лавкрафта¹. Він нацик, звичайно, старина Г. Ф., але уміє класно закрутити сюжет. Моє обличчя казало «Не торкайся мене, суко» щоразу, коли який-небудь козел, посміхаючись і перепрошуючи, протискувався на місце навпроти мене. Це була приємна подорож і тому коротка.

Нова хата Гева була на Макдональд-роуд: я вирішив пройтися пішки. Коли я дістався до нього, Гев був не в гуморі. Я спершу випав на ізмєну, думав, може, це через мене, але потім він пояснив причину своєї напруги.

— Слухай, Рентс, ти не бачив цього мудака, Другого Призера? — сказав він, скрушно хитаючи головою і показуючи на порожню вітальню. — Я дав йому грошей, щоб він навів тут марафет: поштукатуривав, пофарбував. Сьогодні вранці він сказав, що пішов в «V&Q». Більше я його не бачив.

¹ *Говард Філіпс Лавкрафт* — американський письменник, поет та журналіст, який писав у жанрі жахів, містики та фентезі.

Мені так і кортіло сказати Геву, що, по-перше, тільки шизофренік може доручити Другому Призерові таку роботу і, по-друге, тільки цілковитий відморозок може дати йому бабоси вперед. Але я здогадувався, що він не це хотів від мене почути, до того ж я був його гостем. Тому я скинув свою сумку в кімнаті для гостей і повів його в бар. Я попросив його розповісти про Метті: що з ним сталося. Я був, звичайно, шокований цією звісткою, але, по правді сказати, не дуже й здивований.

— Метті не знав, що в нього ВІЛ, — сказав Гев. — Напевно, він заразився вже давно.

— Пневмонія чи рак? — запитав я.

— Ні, е-е, токсоплазмоз. Типу інсульту, знаєш?

— Е? Я в цьому не шарю.

— Страшна хуйня. Таке тільки з Метті могло статися, — Гев похитав головою. — Він хотів побачитися зі своєю дочечкою, малятком Лізою, дитиною Ширлі, знаєш? А Ширлі його навіть до будинку не підпускала. Не дивно, він був тоді в такому стані. Коротше кажучи, знаєш крихітку Ніколу Хенлон?

— Ну та, крихітка Ніккі, звичайно.

— Її кішка привела котенят, і Метті взяв одного. Він вирішив відвезти його Ширлі, щоб вона передала його дівчинці, розумієш? І він привіз його в Вестер-Хейлз, щоб передати його крихітці Лізі в подарунок, розумієш?

Я не бачив ніякого зв'язку між котеням та інсультом, але все це було дуже схоже на Метті. Я похитав головою:

— І в цьому весь Метті: демонстративно взяти котеня, а потім повісити його кому-небудь на шию. Готовий посперечатися, що Ширлі дала йому прикурити.

— Саме так, дубіно, — кивнув Гев, похмуро посміхнувшись. — Вона сказала: «Не хочу доглядати котеня, забирай його і вали на хер». Коротше, котеня залишилося в Метті. Можеш собі уявити, що було далі. Він його не доглядав, таця з папером по вінця залита сечею, лайно по всій квартирі. А Метті валяється під «герою» або «транками»¹, вмазаний до пиздеця, або депресує, ти ж знаєш, як це з ним бувало. Я вже казав, — він не знав, що в нього ВІЛ? І ще він не знав, що від котячого лайна можна заразитися токсоплазмозом.

— Я теж не знав, — кажу я. — І що це за хуйня?

— О, це повний пиздець, чувак. Типу як абсцес головного мозку, розумієш?

Я здригнувся й відчув, як мені на груди навалився величезний тягар, коли я подумав про бідолаху Метті. У мене одного дня був абсцес на грайнику. Ви тільки уявіть собі, що у вас в мізках гръобаний абсцес, уся ваша гръобана голова стікає гноєм. Ох, трясця ж твоєї матері. Метті. Який пиздець!

— Так що ж сталося?

— Коли в нього почала боліти голова, він просто збільшував дозу, щоб заглушити біль, розумієш? Потім з ним стався типу як інсульт. Парубкові двадцять п'ять, а в нього

¹ *Транквілізатори* — психотропні лікарські засоби, здатні усувати невротичні прояви, страх, тривогу та розлад сну.

блядський інсульт, — просто не віриться. Після цього його важко було упізнати. Я дибав його на вулиці, там, на Лейт-вок, знаєш? Він був схожий на престарого дідугана. Увесь шкутильгає, як каліка, усе обличчя викривлене. Таким він ходив тижнів зо три, а потім у нього стався другий інсульт, і він помер. Він помер у себе вдома. Бідний покидьок лежав там, поки сусіди не стали скаржитися на нявкання і сморід, що йшов з квартири. Поліція зламала двері. Метті лежав мертвий, уткнувшись обличчям у висохлу блювоту. Котеня було живе.

Я згадав той бомжатник у Шепердс-Буш, де ми жили вдвох із Метті: тоді він був по-справжньому щасливий. Йому подобалося все це панківське життя. Усі його там любили. Він перетрахов усіх дівок у тому бомжатнику, навіть ту дівчицю з Манчестера, яку я пробував зняти за наркоту, зараза така. У цього покидька все пішло не так, коли ми повернулися сюди. І потім ставало все гірше і гірше. Бідолаха Метті.

— Трясця твоїй матері, — пробурчав Гев. — Джеймс-Одеколон. Тільки його тут не вистачало.

Я підняв очі й побачив відкрите, усміхнене обличчя Джеймса-Одеколона, який наближався до нас. При нім був дипломат і таке інше.

— Як ся маєш, Джеймсе?

— Непогано, хлопчики, непогано. Де ти пропадав, Марку?

— У Лондоні, — відповідаю.

Джеймс-Одеколон — це справжній геморой: вічно намагається збути тобі одеколон.

— У тебе роман, Марку?

— Ні, — поінформував я його з превеликим задоволенням.

Джеймс-Одеколон спохмурнів і стиснув губи:

— Гев, а як твоя юна леді?

— Нормально, — пробурчав Гев.

— Якщо я не помиляюся, в останнє я бачив тебе тут із твоєю юною леді, вона була в блузі від Ніни Річчі, чи не так?

— Мені не потрібен одеколон, — заявляє Гев із холодною категоричністю.

Джеймс-Одеколон схиляє голову набік і витягає руки:

— Ну і даремно. Повинен сказати вам, що немає кращого способу справити враження на дівчину, ніж хороший одеколон. Квіти занадто недовговічні, а про шоколад у наші схиблені на фігурі часи краще забути. Не подумайте, що я вас умовляю, — Джеймс-Одеколон усміхається, відкриваючи все-таки дипломат, неначе сам вигляд цих пляшечок із сечею здатний вплинути на наше рішення. — У мене сьогодні вдалий день, гріх скаржитися. Ось, наприклад, ваш дружок, Другий Призер. Приблизно годину тому здивав його в «Шрабі». П'яний мов чіп. Говорить: «Дай мені який-небудь одеколон, я йду до Керол. Я з нею херово поведився, але пора її трохи побалувати. У неї така пиздата фігура! Так і сказав.

У Гева відвисла щелепа. Він стискав кулаки і похитував головою в гнівному самопокорюванні. Джеймс-Одеколон перескочив до іншого крісла в пошуках чергової жертви. Я залпом допив своє пиво.

— Ходімо пошукаємо Другого Призера, поки цей мудак не проциндрив усі твої гроші. І багато ти йому дав?

— Двісті фунтів, — відповів Гев.

— Дебіл, — сказав я, хихикнувши. Я не міг стриматися: це було нервово.

— Знала голова, що робила, бля, — погодився Гев, але не міг видавити усмішку. Напевно, коли усе сказано й зроблено, то вже не до сміху.

Поминки по Метті

1

— Привіт, Неллі! Не бачилися хуйзна скільки років, мудила ти такий-сякий, — Франкові посміхається Неллі, який має безглуздий вигляд у костюмі: на шиї в нього татуювання змії, звиненої клубком, а на лобі виколотий незаселений острів із пальмами, омиваний океаном.

— Шкода, що побачилися за таких обставин, — стримано відповідає Неллі.

Рентон, розмовляючи з Картоплею, Елісон і Стіві, дозволяє собі посміхнутися, почувши перший похоронний штамп цього дня.

Зрозумівши натяк, Картопля говорить:

— Бідолаха Метті. Хрінова новина, цей, так.

— Саме так. Я доки чиста, — сказала Елісон, здригнувшись і обхопивши себе руками.

— Ми всі здохнемо, якщо не діятимемо спільно. Це як два пальці обісцяти, — зізнався Рентон. — Ти здав аналіз, Картопле? — запитав він.

— Гм... чуй, чувак, зараз не час про це... на похороні Метті, цей.

— А коли час? — запитав Рентон.

— Ти обов'язково повинен здати аналіз, Денні, — змолилася Елісон.

— Може, воно краще й не знати. У сенсі, цей, що за життя було б у Метті, якби він знав, що в нього ВІЛ?

— Це ж Метті. Що за життя в нього було до того, як він дізнався, що у нього ВІЛ? — сказала Елісон.

Картопля й Рентон неохоче кивнули.

У маленькій капличці, прилеглий до крематорію, священник сказав коротку промову про Метті. Того ранку в нього було багато спалювань, і пиздіти часу не було. Декілька недовгих коментарів, трохи гімнів, одна-дві молитви, клацання перемикача, і труп у піч відправлено. Ще декілька трупів, і його зміна закінчена.

— У житті тих із нас, хто зібрався сьогодні тут, Метью Коннелл виявляв різні сторони. Метью був сином, братом, батьком і другом. Останні дні його юного життя були затьмарені стражданнями. Але ми повинні пам'ятати про справжнього Метью, чуйну молоду людину, що горіла величезним жаданням життя. Метью захоплювався музикою і любив грати для друзів на гітарі...

Рентон не міг подивитися в очі Картоплі, який стояв поряд із ним, і його почав душити істеричний сміх. Метті був найгіршим гітаристом з усіх, кого він знав, і більш-менш стерпно умів грати тільки дорзовський¹ «Роудхаус-блюз» і декілька пісень «Клеш»² і «Статус Кво»³. Як він не намагався освоїти програш із «Рокерів Клеш-Сіті», у нього так нічого й не вийшло. Але Метті все одно любив «Фендера Страта». Він продав його в самому кінці, після того, як загнав підсилювач, для того щоб наповнювати лайном свої вени. «Бідолаха Метті», — подумав Рентон. Наскільки добре ми його знали? І взагалі, наскільки добре одна людина може знати іншу?

Стіві хотілося перенестися за чотириста миль звідси, на його холловейську квартиру, до Стелли. Вони розлучилися уперше, відколи стали жити разом. Йому було ніяково. Як він не старався, йому ніяк не вдавалося зосередити увагу на образі Метті. Метті знай повертався до Стелли.

Картопля думав про те, як паршиво, мабуть, жити в Австралії. Жара, мошка й усі ці сумовиті передмістя, які показують у «Сусідах» і «Вдома і в гостях». Напевно, в Австралії немає жодного пристойного пивняка, і вона схожа на теплий варіант Бейбертон-Мейнз, Бакстоуна або Іст-Крейгз. Така

¹ «Doors» — американська рок-група, заснована у 1965 р. в Лос-Анджелесі, яка істотно впливала на мистецтво 1960-х років.

² «The Clash» — легендарна британська група, заснована в 1978 р. у Лондоні. Належить до напрямку раннього панк-року.

³ «Status Quo» — британська рок-група, заснована у 1962 р. в Лондоні; виконує рок-н-рол з елементами ритм-енд-блюз. Утримує перше місце в Британії за кількістю випущених синглів.

нудота, цілковите гівно. Цікаво, чи немає в старих районах Мельбурна та Сіднея або де-інде ще таких же житлових будинків, як в Единбурзі, або в Глазго, або навіть у Нью-Йорку, а якщо є, то чому їх ніколи не показують по телеку? І ще цікаво: чому він згадав про Австралію на похороні Метті? Напевно, тому, що кожного разу, коли вони з ним сходилися, Картопля валявся вмазаним на матраці і дивився австралійську мильну оперу.

Елісон згадала, як займалася з Метті сексом. Це було сто років тому, вона тоді ще не стирчала. Їй було вісімнадцять. Вона спробувала згадати член Метті і його розміри, але в неї нічого не вийшло. Зате в пам'яті сплигло тіло Метті. Худе і міцне, хоч і не особливо м'язисте. Він був худорлявим, але симпатичним: пильний, пронизливий погляд, неспокійний характер, що видавав його. Вона добре запам'ятала слова Метті, сказані перед тим, як вони лягли в ліжко. Він сказав їй: «Я трахну тебе так, як тебе ще ніколи в житті не трахали». Він мав рацію. Так погано її ніколи не трахали: ні до, ні потім. За кілька секунд Метті кінчив прямо в неї і скотився набік, хапаючи ротом повітря. Вона навіть не намагалася приховати свого невдоволення. «Повний пиздець», — сказала вона йому, вставши з ліжка. Вона збудилася, але не дістала задоволення, і їй хотілося вити з розчарування. Елісон одягнулася. Він нічого не сказав і навіть не ворухнувся, але вона могла присягнутися, що, йдучи, бачила в нього в очах сльози. Цей спогад переслідував її, поки вона дивилася на дерев'яну труну, і вона жаліла, що повелася з ним так жорстоко.

Франко Бегбі був розсерджений і збентежений. Будь-яку шкоду, заподіяну його друзям, він сприймав як особисту образу. Він гордився тим, що піклується про своїх друганів. Смерть одного з них довела його власне безсилля. Франко розв'язав цю проблему, обернувши свій гнів на самого Метті. Він згадав, як Метті підставив Цигана і Майкі Форрестера на Лотієн-роуд, і вони обидва заявили до нього на хату. І з цього приводу в нього не було ніякої напруги. Але йому важливий був сам принцип. Не можна підставляти своїх ко-рефанів. Метті заплатив йому за свою боязкість: фізично — побоями і морально — купою образливих наїздів. Але тепер Бегбі зрозумів, що цей чувак ще мало йому заплатив.

Місіс Коннелл згадувала дитинство Метті. Усі хлопчики були брудними, але Метті — брудніший за всіх. Як тільки він навчився ходити, одяг на нім був ніби з унітаза. Тому вона не здивувалася, коли підліток Метті став панком. Просто його життя змусило. Метті завжди був панком. Вона згадала один епізод. Коли він був маленьким, вона пішла вставляти зуби й узяла його з собою. Дорогою додому їй стало соромно. Метті вирішив розповісти усім пасажирам автобуса, що його мама вставила зуби. Він був дуже чуйною дитиною. «Ми втрачаємо їх», — подумала вона. Після семи років вони вам більше не належать. Потім, коли ви пристосовуєтеся до них, щось відбувається в чотирнадцять років. А коли починається героїн, то вони вже не належать навіть самим собі. Що більше героїну, то менше Метті. Вона тихо і переривчасто схлипувала. Валіум ділив її скорботу на маленькі осоружні пориви

вітру, намагаючись розсіяти несамовитий ураган гострої тривоги і горя всередині неї, який він одночасно прагнув утримати під сподом.

Ентоні, молодший брат Метті, думав про помсту. Про помсту всім цим покидькам, які утробили його брата. Він знав їх, у деяких з них вистачило нахабства прийти сьогодні сюди. Мерфі, Рентон і Вільямсон. Ці жалюгідні пацани, які вдають, ніби вони відморожені, ходять закумарені, ніби знають щось таке, чого ніхто більше не знає, тоді як вони просто смердючі сторчки. Він знав і ще зловісніші фігури, що стояли в них за спиною. Даремно його брат, його слабовільний, нетямущий братик, зв'язався з цією шушваллю. Ентоні подумки повернувся до того випадку, коли Дерек Сазерленд сильно побив його в покинутому сортувальному депо. Метті дізнався про це й пішов шукати Діка Сазерленда, який був такого ж віку, як Ентоні, і двома роками молодший за нього самого. Ентоні згадав, з яким нетерпінням він чекав повного приниження Діка Сазерленда від рук свого брата. Але приниженням знову виявився Ентоні, цього разу побічно. Удар був майже таким же сильним, як перший: він побачив, як його старовинний ворог легко повалив брата і буквально змішав його з гівном. Метті тоді його зрадив. Він усіх потім зрадив.

Крихітці Лізі Коннелл було сумно через те, що тато лежав у труні, адже в нього повинні вирости крила, як в ангела, і він повинен відлетіти на небо. Мама розплакалася, коли Ліза розповіла їй про це. Здавалося, ніби він спить у труні. Мама сказала, що труну заберуть на небо. І Ліза подумала, що в ан-

гелів виростуть крила і вони полетять на небо. Її мало хвилювало те, що труна забита і він не зможе злетіти. Дорослим видніше. На небі добре. Коли-небудь вона потрапить туди і зустрінеться з татом. Коли він приходив до неї в Вестер-Хейлз, він зазвичай погано себе почував, і їй не дозволяли із ним розмовляти. На небі буде добре: вони гратимуть з ним, як вони грали, коли вона була зовсім маленькою. На небесах він знову видужає. На небесах буде не так, як у Вестер-Хейлз.

Ширлі міцно стискала руку дочки і куйовдила їй кучері. Ліза була, мабуть, єдиним доказом того, що Метті прожив не даремно. Але, дивлячись на цю дитину, навряд чи хто-небудь став би стверджувати, що цей доказ був незначним. Втім, Метті був не батько — сама лише назва. Ширлі вивело з себе, коли священник назвав його батьком. Вона сама була і батьком, і матір'ю. Метті надав їй свою сперму, а потім кілька разів заходив і грав з Лізою, поки героїн не оволодів ним без залишку. Ось і весь його внесок. Він завжди був безвільною людиною, нездатною взяти на себе відповідальність і впоратися з напливом власних емоцій. Більшість наркоманів, які їй зустрічались, були «кабінетними» романтиками. Метті теж. Ширлі любила це в ньому, любила, коли він бував відкритим, ніжним, чуйним і життєрадісним. Але це тривало недовго. Ще до «чорного» він іноді бував грубий і озлоблений. Він писав їй любовні вірші. Вони були прекрасними, але не в літературному сенсі: просто вони передавали дивну чистоту дивних емоцій. Одного дня він прочитав, а потім спалив один

з найкрасивіших віршів, присвячених їй. Вона запитала його крізь сльози, навіщо він це зробив. Це показалося їй дурною прикметою. Ширлі ще ніколи в житті не було так боляче.

Він обернувся й окинув поглядом їхнє вбоге житло:

— Подивися навкруги. Ти про це мріяла? Не обманюй себе: ти не живеш, а мучишся.

Його очі були чорними й непроникними. Його заразливий цинізм і відчай відняли в Ширлі останню надію на краще життя. Вони трохи не звели її в могилу, і тоді вона мужньо сказала: «Досить».

2

— Тихіше, панове, прошу вас, — благав стурбований бармен гурт гірких п'яниць, на який плавно перетворилася група скорботних. Довгі години стоїчного пияцтва і тужливої ностальгії, нарешті, змінилися співами. Їм страшенно захотілося співати. Напруга спала. На бармена ніхто не зважав.

Ганьба тобі, Шеймус О'Брайєн!

Усі дівчата Дубліна плачуть,

Тебе проклинають і плачуть.

Ганьба тобі, Шеймус О'Брайєн!

— Прощу вас! Заспокойтеся! — кричав він. У цьому маленькому готелі у фешенебельному районі Лейт-Лінкса не звикли до таких манер, особливо в будні.

— Якого хуя пиздить там цей мудозвон? Ми повинні проводити, на хуй, нашого йобаного корефана! — Бегбі кидає хижий погляд на бармена.

— Чуй', Франко, — учувши небезпеку, Рентон хапає Бегбі за плече, щоби скоріше привести його в менш агресивний настрій, — а пам'ятаєш, як ти, я і Метті поїхали на відкриття чемпіонату країни?

— Аякже! Пам'ятаю, блядь! Я ще сказав, на хуй, тому мудакові з йобаного телека, щоб він трахнув себе в сраку. Як його звали, блядь?

— Кейт Чегуїн. Чеггерс.

— Точно. Чеггерс.

— Чувак з телека? З «Чеггерс Плейз Поп»¹? Шо, правда? — запитав Гев.

— Во-во, — сказав Рентон, а Франко самовдоволено всміхнувся, заохотивши його розповісти цю історію. — Коротше, поїхали ми на відкриття чемпіонату. А цей мудак Чеггерс брав там інтерв'ю для міського радіо Ліверпуля, ну, просто пиздів з чуваками з натовпу, так? Значить, підходить він це до нас, а нам в падло говорити з цим мудилою, але ви ж знаєте Метті — він уявив себе гръобаною зіркою екрана і почав грузити про те, типу, як класно тут у Ліверпулі, Кейт, і ми уматно провели час, і обговорили всю цю херню. Потім цей дебіл, цей мудак Чеггерс, чи як там його звуть, тиче мікро-

¹ «*Cheggars Player Pop*» — британське дитяче телешоу, що транслювалося в період з 1978-го до 1986 року.

фон Франку, — Рентон показав на Бегбі. — А він і говорить: «Піди трахни себе в сраку, підорасе!»! Чеггерс почервонів, як помідор. У них був типу як «прямий ефір», і вони витратили цілих три секунди на те, щоб вирізати цю фігню.

Поки вони реготали, Бегбі вирішив виправдати свої дії:

— Ми приїхали туди, блядь, на гробані перегони, а не пиздіти зі всякими там пиздоболами з йобаного радіо, — у нього був вираз обличчя ділової людини, яку дістали репортери й нескінченні інтерв'ю.

Франко міг завестись через будь-які дурниці.

— Гробаний Здихля не приїхав. А Метті був його корешем, бля, — заявив він.

— Е-е, але він же у Франції... з тією чувихою, цей. Напевно, не може її кинути, второпав?.. У сенсі... Францію, цей, — завважив п'яний Картопля.

— А мене це не обходить! Рентс і Стіві приїхали з Лондона. Якщо Рентс і Стіві змогли приїхати з йобаного Лондона, то Здихля міг би приїхати з гробаної Франції.

Почуття Картоплі надзвичайно притупив алкоголь. З дурості він продовжував сперечатися:

— Так, але, е-е... Франція далі... ми говоримо тут про південь, цей, Франції. Тямиш?

Бегбі недовіжливо подивився на Картоплю. Мабуть, до нього просто не дійшло. Він сказав повільніше, голосніше і зліше; його жахливий рот дивно викривився, очі заблискали:

— ЯКЩО РЕНТС І СТІВІ ЗМОГЛИ ПРИЙХАТИ З ЙОБАНОГО ЛОНДОНА, ТО ЗДИХЛЯ МІГ БИ ПРИЙХАТИ З ГРЬОБАНОЇ ФРАНЦІЇ!

— Ага... звичайно. Міг би хоч спробувати. Все-таки похорон друга, цей, так, — Картопля подумав, що Консервативна партія Шотландії прекрасно обійшлася б кількома Бегбі. Адже справа не в повідомленні, а в його передачі. Бегбі вміє ідеально викладати думки.

Стіві почував себе тут незручно. Він відвик від усього цього. Франко оперезав його по спині однією рукою, а Рентона — другою.

— Я нев'єбенно радий знову вас бачити, чуваки. Обох, блядь. Стіві, я хочу, щоб ти доглянув, на хуй, за цим чуваком там, у Лондоні, — він обернувся до Рентона. — Якщо ти підеш тим же йобаним шляхом, що і Метті, я тобі так вмажу, сука! Згадай мої слова, блядь.

— Якщо я піду тим же шляхом, що й Метті, то нічого буде пиздити.

— І не сподівайся, блядь. Я викопаю твоє сране тіло з-під землі і буцатиму його ногами по всій грьобаній Лейт-вок. Ти мене зрозумів?

— Який ти в нас дбайливий, Френку.

— В натурі, дбайливий, блядь. Ти підставляєш своїх друзів. Правильно, блядь, Неллі?

— Чого? — п'яний Неллі повільно обертається.

— Я щас говорю, бля, цьому чуваку, що він підставляє своїх йобаних друзів.

— І правильно говориш, блядь.

Картопля розмовляє з Елісон. Рентон ушився від Франка і підсів до них. Франко схопив Стіві, показуючи його Неллі, як трофей, і розповідаючи йому, який він класний чувак.

Картопля обертається до Рентона:

— Просто я говорю Елі, тяжко все це, чувак, тее. Я вже поховав стільки чуваків мого віку, цей. Цікаво, хто наступний?

Рентон знизує плечима:

— Принаймні, яка б хуйня не сталася, тепер ми будемо до неї готові. Якби давали вчені ступені за втрату близьких, я був би вже доктором наук.

Коли бар стали зачиняти, вони вийшли вервечкою в холодну ніч і попрямували зі шмотками на флет Бегбі. Вони вже дванадцять годин бухали і просторікували про життя Метті і його смерть. Насправді, найбільш проникливі з них розуміли, що всі їхні домисли, підсумовані й перетравлені, ні на йоту не прояснили цієї жорстокої загадки.

Вони не стали анітрохи мудрішими, ніж були спочатку.

Дилема непитущого № 1

— Ну давай, пахай трішки, тобі буде класно, — говорить вона, простягаючи мені косяк. Як я сюди, блядь, потрапив? Я повинен був піти додому і перевдягнутись, а потім дивитися телек або спуститися в «Принцесу Діану». Це все через Міка, через нього і його «лише одну після роботи».

І ось я тут, у піджаку й краватці, сиджу на цій затишній хаті серед чуваків у «денімах» і футболках, які вважають себе набагато більшими роздвобаями, ніж вони є насправді. Недільні блазні — такі зануди.

— Залиш його в спокої, Поло, — говорить тьолка, з якою я познайомився в пабі. Вона наполегливо лізе мені в штани з тією несамовитою і нарочитою безрозсудністю, якою вирізняються подібні лондонські розклади. Можливо, вона доб'ється свого, незважаючи навіть на те, що, заходячи у ванну і намагаючись уявити собі, яка вона з вигляду, я не можу викликати в пам'яті навіть приблизного образу. Ці телиці — напружені піхви, пластикові суки. Їх можна тільки трахнути, вийняти й піти. Вони навіть роблять вигляд, що розчаровані, якщо ти вчиняєш інакше. Я говорю зараз, як Здихля, але його точка зору буває виправданою, особливо тут і тепер.

— Ну давай, містер Піджак із Краваткою. Б'юсь об заклад, ти подібного в житті не бачив!

Я попиваю горілку і вивчаю цю дівицю. У неї красива засмага, доглянуте волосся, але все це не приховує, а радше підкреслює її трохи нездоровий вигляд. Я підглядаю за нею краєм ока: ще одна ідіотка, що шукає пригод. На кладовищах таких повно. Я беру косаря, пихаю і повертаю його назад:

— Травичка й трішки опіуму, так? — запитую.

Справді, пахне класною поганню.

— Ага... — говорить вона, трохи від'їхавши.

Я знову дивлюсь на косяк, що горить у неї в руці. Я намагаюся що-небудь відчутити. Ні фіга. Насправді, я шукаю

всередині себе того демона, того порочного покидька, того ушкварка, який перекриває мені мізки і присуває руку до косяка, а косяк — до губ, і смокче, смокче, як чортівий пилосос. Він не виходить назовні. Може, він тут більше не живе? Залишився тільки гівнюк, що сидить на роботі з дев'ятої до п'ятої.

— Даруйте, але мені доведеться відмовитися від вашої люб'язної пропозиції. Називайте мене кінченим, якщо вам так завгодно, але я завжди з побоюванням ставився до наркотиків. Я знаю багато людей, які захоплювалися ними й потрапили в біду.

Вона пильно дивиться на мене, схоже, наздоганяючи, що я чогось недоговорюю. Вона трохи випадає на ізмену, встає і йде.

— Ну ти й шизовий! — голосно регоче тьолочка, з якою я познайомився в пабі, хер знає, як її звуть. Я скучаю за Келлі, що залишилася в Шотландії. Келлі так класно сміялася.

Вся річ у тому, що наркотики здаються мені тепер жахливим занудством; хоча насправді мені зараз набагато нудніше, ніж тоді, коли я стирчав. Але ця нудьга для мене нова, і тому вона не така нудна, як здається. Просто я трохи побавлюся нею. Ну зовсім трохи.

Хавайте на здоров'ячко!

Боже, попереду ще один із тих мерзенних вечорів. Краще б тут було повно народу. Коли таке затишшя, час тягнеться страшенно повільно. І навіть натяку на чайові. Блядь!

У пабі майже нікого немає. Енді сидить із знудженим виглядом і читає «Івнінг ньюз». Грехем на кухні, готує їжу, яку, як він сподівається, хто-небудь з'їсть. Я притулилася до стійки — я страшно втомилася. Уранці мені треба здати твір за філософії. Про мораль: відносна вона чи абсолютна, за яких обставин тощо. Як подумаю про це, так відразу харить. Закінчу зміну, сяду й писатиму всю ніч. Повна шизня.

За Лондоном я не скучаю, а за Марком — так... трішки. Може, навіть трішки більше, ніж трішки, але не так сильно, як я думала. Він сказав, якщо я хочу вступити до університету, то можна зробити це в Лондоні з таким же успіхом, як і вдома. Але коли я сказала йому, що жити на стипендію важко скрізь, а в Лондоні неможливо, просто фізично неможливо, він сказав, що добре заробляє і що ми як-небудь проживемо. Коли я сказала йому, що не хочу, щоб він годував мене, як крутий сутенер — дешеvu хвойду, він сказав мені, що все буде інакше. Але я все одно повернулася, а він залишився, і ніхто з нас особливо про це не шкодує. Марк може бути ласкавим, але йому не дуже-то потрібні люди. Я прожила з ним півроку і, по-моєму, так досі й не знаю його до пуття. Іноді мені здається, що я хочу занадто багато, але з ним, схоже, все ясно.

У ресторан заходять четверо хлопців, конкретно вмазаних. Шиза. Одного я, здається, знаю. Напевно, зустрічалися в універі.

— Чим можу служити? — запитує їх Енді.

— Пару пляшок найкращого вина... і столик на чотирьох... — невиразно вимовляє він.

Судячи з їхнього акценту, прикиду й манер, це англійці середнього або вище за середній класу. У місті повно цих «білих колоністів». І це говорю я, котра тільки що повернулася з Лондона! Студенти універу колись ділилися на єдинбуржців, Глазговців, Бірмінгемців і кокні, а тепер він перетворився на відстійник для оксбриджських невдах із сусідніх із Лондоном графств і пари-трійки єдинбурзьких петеушників, що представляють Шотландію.

Я всміхаюся їм. Треба відкинути усі ці упереджені думки і навчитися ставитися до людей по-людськи. Це вплив Марка, його упередження заразливі, хрін сраний. Вони сідають.

Один говорить:

— Яку дівчину називають у Шотландії цікавою?

Другий гаркає:

— Туристку!

Вони говорять дуже голосно. Нахаби.

Один вимовляє, показуючи в мою сторону:

— Втім, не знаю. Цю я б не викинув з ліжка.

Ах ти хуйло. Грьобане дебільне хуйло. Я вся закипаю у середині, але роблю вигляд, що не почула цього зауваження. Мені не можна втратити цю роботу. Мені потрібні гроші. Не буде бабла — не буде ні універу, ні диплома. А мені потрібен диплом. Мені він потрібен більше за все на світі.

Поки вони вивчають меню, один з хлопців, темноволосий худий мудак із довгим чубком, хтиво всміхається мені.

— Як справоньки, драгуша? — говорить він, наслідуючи вимову кокні. У мажорів це нині модно. Боже, як мені хочеть-

ся послати цього дурня на хуй. Нахрін мені це здалося... але нічого не поробиш.

— Усміхнися нам, дівчинко! — говорить жирніший низьким, розв'язним голосом. Голос зарозумілого, тупого мажора, не обтяженого чуйністю або інтелектом. Я намагаюся поблажливо всміхнутися, але м'язи лиця залишаються нерухомими. І на цьому спасибі.

Прийняти замовлення — справжнісінький жах. Вони поглинені бесідою про кар'єру, з найбільшою пошаною говорять про професії брокера, рекламного агента і менеджера, і ніби мимохідь намагаються мене принизити. Худий дурень запитує, коли я кінчаю роботу. Я не звертаю на нього уваги, а всі інші починають гикати і стукати кулаками по столу. Я записую замовлення, почувавши себе розчавленою і зганьбленою, і йду на кухню. Я вся тремчу від злості. Цікаво, чи надовго мене вистачить? Якби я хоч могла відвести душу з ким-небудь із чувих — Луїзою чи Маризою.

— Ти що, не можеш вигнати на хуй цих уебанів? — відриваюся я на Грехемі.

— Це робота. Завжди правда клієнтова. Навіть якщо він поводить, як хуєва залупа.

Я пам'ятаю, Марк розповідав, як кілька років тому він працював на шоу «Кінь року» у Вемблі — розносив продукти разом зі Здихлею. Він завжди говорив, що офіціанти мають владу: ніколи не чіпай офіціанта. Він мав, звичайно, рацію. Настав час скористатися цією владою. У мене самий розпал місячного, і я почувався, як вичавлений лимон. Я йду в туа-

лет і міняю тампони, завертаючи використаний в туалетний папір.

Двоє з цих чортових мажорів-імперіалістів замовили суп: наш фірмовий — з томатами й апельсинами. Поки Грехем порається коло приготування основних страв, я беру скривавлений тампон і опускаю його, як мішечок із чаєм, у першу миску з супом. Потім видавлюю вилкою його мерзений вміст. У супі плаває кілька чорних шматочків внутрішнього покриву матки. Я добре їх розмішую, і вони розчиняються. Я підношу до столика два паштети й два супи, ставлячи свій «коктейль» перед тим худим підорасом з гелем у волоссі. Один з їхньої компанії, парубок із темною бородою й на подив потворними кривими зубами, розповідає тим, що сидять за столом, знову-таки дуже голосно, про те, які жажливі Гаваї.

— Чортова жара! Ні, я нічого не маю проти жару, але вона абсолютно не схожа на розкішну, пекучу спеку Південної Каліфорнії. Там така висока вологість, що весь час пітнієш, як поросля. До того ж, тобі постійно докучають ці підлі селяни, які намагаються продати свої сміховинні брязкальця.

— Ще вина! — незадоволено гуде жирний білявий хрін.

Я повертаюся в убиральню і набираю в каструлю своєї сечі. Мене мучить цистит, особливо під час місячного. Моя сеча має той каламутний вигляд, який говорить про інфекцію застоюного сечостатевого тракту. Я розчиняю вино своїми сцзяками: воно трохи помутніло, але ці гади такі п'яні, що нічого не помітять. Я виливаю четверту частину карафі в раковину і доливаю туди власною сечею. Я поливаю своїми

сцями рибу. Вони такого ж кольору і такої ж консистенції, як маринад. Шизня! Ці хрінні їдять і п'ють усе, нічого не помічаючи.

Важко срати на клаптик газети: параша маленька, і як слід не сядеш. А тут ще Грехем щось кричить. Усе ж я видавлюю з себе маленьку м'яку какашечку, яку потім перемішую з вершками в сокодавильні і, занурюючи отримане місиво в шоколад, нагріваю його на сковорідці. Я поливаю ним профітролі. Досить апетитний вигляд. Оце крейза!

Я відчуваю, що наділена величезною владою, і насолоджуюся тим, що ображаю їх. Тепер-то посміхатися куди простіше. Жирному покидькові не повезло: в його морозиво я підсипала трохи перемелених крупинок щурячої отрути. Сподіваюся, Грехему за це не влетить. Сподіваюся, ресторан не закриють.

У своєму творі мені довелося б зізнатися, що в певних випадках мораль буває відносною. Це, якщо говорити відверто. Але доктор Леймонт дотримується іншої точки зору, і тому я повинна буду відстоювати абсолют, щоб підлизатися до нього й отримати високий бал.

Справжня шиза!

Витріщаючись на потяги на центральному вокзалі Лейта

Коли я сходжу з потяга у Вейверлі, місто здається мені зловісним і чужим. Два хлопці кричать один на одного під аркою на Келтон-роуд, біля поштового складу. А може, вони

кричать на мене? Дивне місце і час для того, щоб злізати з голки. Але чи можна знайти ідеальне місце і час? Я додаю кроку і виходжу на Лейт-стрит. Що за хуйня, врешті-решт? Виродки. Я, бля...

Я, бля, продовжую йти. Швидкою ходою. Коли я доходжу до театру, крики цих двох підорасів змінюються пишномовним базіканням буржуйських натовпів, що повалили з опери «Кармен». Деякі з них прямують в ресторани у верхньому кінці Лейт-вок, де заброньовані столики. Я йду далі. Увесь час під гору. Я проходжу мимо своєї старої хати на Монтгомері-стрит, потім повз колишне торчкове кубло на Альберт-стрит, яке зараз розігнали і якому надали пристойного вигляду. Вниз по вулиці проноситься поліційна машина, врубаючи скажену сирену. Три чуваки виповзають з бару і накидаються на китаянку. Один з них хоче упіймати мій погляд. Якщо ці виродки знайдуть щонайменший привід оддухопелити якого-небудь мудака, вони вхопляться за нього руками й ногами. Я знову розсудливо додаю ходу. З точки зору теорії вірогідності, що далі спускаєшся по Лейт-вок, то більше шансів, що тобі начистять рило. Але, як це не дивно, що далі я спускаюся, то безпечніше себе почуваю. Це Лейт. Напевно, це значить «будинок».

Я чую, як хтось блює, і заглядаю в провулок, що веде до будівельного складу. Я бачу, як Другий Призер блює жовчю. Я розсудливо чекаю, поки він закінчить, і тільки після цього звертаюся до нього:

— Реб, ти в порядку, чувак?

Він, хитаючись, розвертається і намагається сфокусувати на мені свій погляд, але його обважнілі повіки мало не закриваються з гуркотом, подібно до сталевих жалюзі нічного азіатського магазину через дорогу.

Другий Призер белькоче щось типу:

— Гей, Рентсе, я здоровий, як бик... сучий ти сину... — Потім вираз його обличчя ніби міняється і він говорить: — ...грьобаний сучий син... я тобі, блядь, сука... — Він нахиляється вперед і замахується на мене.

Навіть незважаючи на свій біг, я устигаю відступити назад, і цей шизлонг вривається в стіну, потім сахається назад і падає на сраку.

Я допомагаю йому встати, а він грузить якусь заметіль, якої я не просіаю, але, принаймні, він став тепер менш агресивним.

Як тільки я обхоплюю його рукою, щоб допомогти йому йти по дорозі, цей поц валиться на землю, немов колода карт, з професійною безпорадністю хануриків, які цілком віддалились у вашу владу. Мені довелося кинути свою дорожню сумку і підтримати цього мудака, аби він перестав падати, і щоб потім не піднімати з тротуару Другого Призера. Але це марно.

По вулиці їде таксі, я зупиняю його і запихаю тіло на задне сидіння. Водила явно невдоволений, але я даю йому п'ятірку й кажу:

— Відвези його в Баутау, шеф. Готорнвейл. Далі він знайде дорогу.

Врешті-решт, нині святки. А чуваки на штиб Другого Призера ідеально вписуються в цю пору року.

Спочатку мені хотілося сісти в таксі разом із Сексом і поїхати до матінки, але «Томмі Молодший» здався дуже вже принадним. Увійшов Бегбі з компанією виродків, одного з яких я, схоже, знаю.

— Рентс! Як справи, сучий ти сину? Ти чого, тільки з Лондона?

— Ага. — Я потряс йому руку, а він притягнув мене до себе й з усієї сили вперіщив по спині. — Тільки що запхнув Другого Призера в тачку, — сказав я.

— А, цей мудила. Я сказав йому, щоб валив на хуй. Другий гръобаний наїзд за сьогоднішній вечір. Він же ж гръобаний алкаш. Це гірше, ніж гръобаний сторчок, бля. Якби не Різдво і таке інше, я б сам його відпиздив. Між нами все, на хуй, кінчено. Усе, пиздець.

Бегбі знайомить мене з чуваками зі своєї компанії. Через що цей натовп попер Другого Призера, мені абсолютно байдуже. Серед них — Доннеллі, або Парубок із Сафтона, той паря, якому Майкі Форрестер колись лизав дупу. Одного прекрасного дня Форрестер його дістав, і він дав йому порядних тирлів. Чувачка навіть госпіталізували. Так йому й треба.

Бегбі відводить мене вбік і знижує голос:

— Ти чув, що Томмі захворів, на хуй?

— Ага, чув.

— Тоді піди, блядь, і відвідай його, раз приїхав.

— Ага, я й сам збирався.

— І правильно, бля. Ти повинен сходити до нього, як ніхто інший, бля. Я не виню тебе, Рентсе, я говорив це Другому Призерові, блядь: «Я не виню, на хуй, Рентса за Томмі». У кожного чувака є своя гробана голова на плечах. Я так і сказав Другому Призерові, блядь.

Бегбі починає розповідати мені, який я класний сучий син, сподіваючись, що я дам відповідь йому тим же, що я слухняно й виконую. На деякий час я стаю опорою для звичної самореклами Бегбі, прикидаючись непитущим, і розказую всьому натовпу декілька класичних історій про Бегбі, що зображають його крутим чуваком і супержеребцем. Вони завжди звучать правдоподібніше, коли їх розповідає хто-небудь інший. Потім ми вдвох виходимо з пивняка і йдемо вниз по вулиці. Мені хочеться поїхати до матері і завалитися на боковеньку, але Жебрак наполягає на тому, щоб я пішов до нього бухати.

Ступаючи повагом по Лейт-вок разом із Бегбі, я відчуваю себе вже не жертвою, а хижакком, і починаю нишпорити поглядом по сторонах, але раптом усвідомлюю, який же я жалюгідний гівнюк. Ми заходимо посцяти на старий Центральний вокзал у кінці Лейт-вок — порожній покинутий ангар, який скоро знесуть і побудують на його місці супермаркет і басейни. Нам стає трохи сумно, хоча, коли тут ходили потяги, я був ще дуже маленьким і нічого не пам'ятаю.

— Тут був крутий вокзал. Говорять, у свій час звідси можна було поїхати куди завгодно, — говорю я, спостерігаючи, як моя сеча, паруючи, плющить об холодний камінь.

— Якби тут ходили йобані потяги, я б зараз сів на будь-який і поїхав би з цієї діри, — каже Бегбі. Для нього невласливо говорити про Лейт у такому тоні. Зазвичай він ідеалізує це місце.

Старий алкаш, на якого вирячився Бегбі, підходить, похитуючись, до нас з пuzирем вина в руці. Тут бухає і вписується купа всяких «синяків».

— Що поробляємо, хлоп'ята? Витріщаємося на потяги, так? — говорить він, щиро сміючись над власним жартом.

— Ага. Це точно, — говорить Бегбі. І додає впівголоса: — Грьобаний старпер.

— Ну, гаразд, не заважатиму вам. Не відволікайтеся, витріщайтеся собі на потяги! — Він шкандибає геть, його скрипучий п'яний гелгіт відлунює в покинутому сараї.

Я помітив, що в Бегбі чомусь зіпсувався настрій і йому стало ніяково. Він відвернувся від мене. І тільки тоді я зрозумів, що старий ханурик був його батьком. По дорозі до Бегбі ми мовчали, поки не зустріли якогось чувака на Дюк-стрит. Бегбі ударив його по обличчю, і той упав. Хлопчак мигцем глянув угору, а потім згорнувся в позі зародка. Бегбі тільки сказав «виродок» і кілька разів штурхнув його ногою. Обличчя парубка, коли він подивився знизу на Бегбі, виражало не страх, а впокорення. Чувак усе розумів. Мені абсолютно не хотілося втручатися, навіть задля пристойності. Врешті-решт, Бегбі повернувся до мене й кивнув у той бік, куди ми йшли. Ми залишили чувака валятися на тротуарі, а самі мовчки попленталися далі, так жодного разу й не озирнувшись.

Безвихідь

Я бачив Джоні уперше, відколи йому ампутували ногу. Я не знав, у якому настрої його застану. Коли я востаннє його бачив, він був увесь покритий фуфляками¹, але продовжував городити якусь нісенітницю щодо Бангкока.

На мій подив, цей чувак, нещодавно втративши ногу, анітрохи не сумував:

— Рентс! Братан! Як справи?

— Нормально, Джоні. Я тобі співчуваю, хлопе.

Він розсміявся над моїми співчуттями:

— Футболіст, що подавав надії? Але навіть це не зупинило Гері Маккея², правда?

Я тільки всміхнувся.

— Білий Лебідь не застоїться в доці. Як тільки навчуся ходити на цих йобаних милицях, відразу ж повернуся на вулицю. Вони не можуть обрізати пташці крильця. Вони відняли в мене ноги, але ніколи не віднімуть крил. — Він поплескав себе рукою по плечу, щоб показати, звідки в нього повинні рости крила. Здається, чувак вірить, що вони в нього справді є. — Ти нічо-о-о-го не зможеш зміни-и-и-и-ти-и-и-и, — проспівав він.

Цікаво, під чим він оце.

Ніби прочитавши мої думки, він говорить:

— Тобі треба спробувати цей циклозин. Сам по собі він гівно, але якщо змішати з метадоном — повний відліт, чувак!

¹ Фуфляк — фурункул (сленг).

² Гері Маккей — нападник шотландського футбольного клубу «Гартс».

У мене ніколи в житті не було такого доброго приходу. Навіть від тієї колумбійської погані, якою ми тріскалися у вісімдесят четвертому. Я знаю, ти щас не стирчиш, але якщо раптом надумаєш, то спробуй цей коктейль.

— Шо, правда?

— Це повний атас, бля! Ти ж знаєш Ігуменю, Рентсе. Я вірю у вільний ринок наркоти. Але потрібно віддати належне нашій охороні здоров'я. Після того, як мені відрізали це копито і я пройшов оздоровче лікування, я повірив у те, що держава може конкурувати з приватними підприємцями в цій галузі і постачати споживачам задовільний продукт за низькою ціною. Метадон у поєднанні з циклозином, я тобі говорю, чувак, їбати мої лисі яйця! Я приходжу в клініку, отримую свої колеса, а потім знаходжу якого-небудь парубка, якому прописали циклозин. Його прописують бідолахам із раком, СНІДом та іншою херотою. Мах на мах, і обидва чувачки задоволені, як йобані слони.

У Джоні кінчилися вени, і він почав ширяти в артерії. Через кілька заширів у нього почалася гангрена. Потім довелося відрізати ногу. Він помітив, як я покосився на його забинтовану куксу: я просто не міг утриматись.

— Я знаю, про що ти думаєш, сучий ти кіт. Ну ні, вони ніколи не відріжуть середню ногу Лебеда!

— Я навіть не думав про це, — заперечив я, але він витягнув свій член зі своїх боксерських шортів.

— Хоча мені від нього жодної користі, — засміявся він.

Я звернув увагу, що його крайник покритий сухими струпами — значить, гоїться:

— Схоже, підсихають, Джоні, гнійники, типу.

— Ага. Я вирішив більше не колотися і пересісти на метадон із циклозином. Коли я побачив цю куксу, то подумав, що в мене з'явився ще один шанс, нове місце доступу, але цей коновал сказав мені: «Забудь. Тільки вставиш туди голку, і тобі пиздець». А оздоровче лікування — це класно. Лебідь розробив план: встати на ноги, злізти з наркоти і стати справжнім баригою — не колотися, а тільки торгувати. — Він відтягнув пояс і закинув свій покритий паршею прилад назад у шорти.

— Краще б тобі зав'язати з оцим, — раджу я йому.

Але він пропускає мої слова повз вуха.

— Не-є, мені потрібна хуєва купа капусти, а потім можна і в Бангкок.

У чувака вже і ноги немає, а він усе не може розлучитися зі своєю мрією про Таїланд.

— Запам'ятай, — сказав він, — я не хочу чекати, поки приїду в Таїланд, щоб там трахатись. Головне — поволі скорочувати дозняк. Тут днями, коли сестра прийшла на перев'язку, так мій заворушився. Стара шкапа і таке інше, а я сидів, як хлопчак, затиснувши залупу в кулаці.

— Тобі б тільки встати на ноги, Джоні, — підбадьорюю я його.

— Хуя тобі! Хто захоче їбатись з одноногим? Мені доведеться їм платити — повний крах Лебеда! Але все одно, чувихам краще платити. Будувати гробані стосунки на чисто

діловій основі, — в його голосі звучала гіркота. — Спиш із Келлі?

— Не, вона щас не тут, — мені не сподобалося, як він запитав, і не сподобалося, як я відповів.

— Тут днями заходила ця сука Елісон, — сказав він, розкриваючи причину своєї злості.

Елі та Келлі були кращими подругами.

— Правда?

— Подивитись шоу виродків, бля. — Він киває на свій забинтований обрубок.

— Перестань, Джоні, Елі не така.

Він знову сміється, дістаючи дієтичну колу без кофеїну, відриває кільце і робить ковток.

— У холодильнику є ще одна, — пропонує він, показуючи на кухню.

Я заперечно хитаю головою.

— Ага, заходила тут нещодавно. Кілька тижнів тому. Ну, я і говорю: «А як щодо мінету, тьоло?» На згадку про минуле. У сенсі, це найменше, що вона могла б зробити для Ігумені, для Лебеда, який стільки разів її виручав, бля. Це безсердечне стерво обламало мене, — він з відразою похитав головою. — Я жодного разу не завалив цю шлюшку, тямиш? Жодного разу в житті. Навіть коли вона була вмазана. Свого часу вона готова була віддатися за дозняк.

— Я розумію, — підтримав я його. Може, він говорив правду, а може, й брехав. Між мною й Елі завжди існувала якась мовчазна неприязнь. Навіть не знаю чому. Але, хоч

яка б не була причина, мені неважко повірити в будь-яку гідоту, сказану про неї.

— Лебідь ніколи не скористається тим, що пані в біді, — посміхається він.

— Зрозуміло, — говорю я без тіні переконаності в голосі.

— Ніколи не скористаюся, — різко обриває він мене. — І ніколи не користувався, зрозумів?

Поки не спробуєш пудингу, не дізнаєшся, який він на смак.

— Ну так, тому що в тебе завжди були повні яйця ширки.

— Ха-ха-ха, — сміється він, притискаючи до грудей банку з колою. — Лебідь не кидає своїх людей. Це золоте правило номер один. Ні за «чорний», ні за що завгодно. Не сумнівайся в чесності Лебеда з цього приводу, Рентсе. Я не завжди був уторчаним по самі яйця. Якби я захотів, я міг би підставити цю суку. І навіть коли я був вмазаним, я міг би її продати. Живе м'ясо, сука. Я міг би вигнати цю блядь на Істер-роуд у міні-спідниці і без трусів, вмазав би її, щоб вона прикусила язик, і кинув би її на підлозі паба за гаражем. Влаштував би в себе вдома гръобаний бордель, а сам стояв би на вулиці і брав по п'ятірці з рила. Я мав би з цього астрономічні бариші. А через тиждень, коли хлопці вдосталь натрахаються, сховався би в Тайні¹ і покликав би усіх цих прокажених «джамбо».

¹ Тайні — район Единбурга.

Важко повірити, але Джоні досі не був ВІЛ-інфікованим, хоча він і мав ще більше сторчкових хат, ніж містер Кадона. Він висунув шизову теорію, згідно з якою ВІЛом заражаються тільки «джамбо», а в «хибсів» проти нього імунітет:

— Я б усе влаштував. І пішов би на спокій. Кілька тижнів, і я жив би в Таїланді, і купи азіатських дуп мостилися б до мене на фейс. Але я цього не зробив, тому що не можна кидати своїх людей.

— Важко бути людиною принципу, Джоні, — усміхаюся я. Мені хочеться піти. Я не витримаю ще одного переказу його уявних азіатських пригод.

— Саме так, бля. Моя біда в тому, що я забуваю образи. У бізнесі не може бути ніяких симпатій. Перед драконовим законом ми всі лише спільники. Так ні ж, добренький покидьок Лебідь мав дружні почуття. І чим же це корисливе стерво йому відплатило? Я попросив її про маленьку послугу, тільки й усього. Вона могла б зробити його хоч би зі співчуття до моєї ноги, розумієш. Я б навіть дозволив їй погустіше намазатися помадою, цей, для більшої безпеки, тямийш? Коротше, я висадив її. Вона тільки глянула на мої рани мокрі і тут же впала на измену. Я сказав їй: «Не переживай, слина — природний антисептик».

— Еге ж, так говорять, — погодився я. — Мені пора.

— Угу. І ось що я тобі скажу, Рентсе. Тоді, в сімдесят сьомому, ми мали рацію. Уся ця феяція. Втопити весь грьобаний світ у слині.

— Шкода тільки, що всі ми висохли, — говорю я і піднімаюся, щоб йти.

— Ага, точно, — говорить Джоні Свон уже спокійніше. Самий час валити.

Зима у Вест-Грентоні

Томмі має класний вигляд. Це жахливо. Він помре. Може, через декілька тижнів, а може, років за п'ятнадцять Томмі не стане. Є вірогідність, що зі мною станеться те ж саме. Але різниця в тому, що Томмі приречений.

— Вітаю, Томмі, — кажу я. Він має такий класний вигляд.

— Угу, — відповідає він. Томмі сидить у продавленому кріслі. В повітрі пахне вогкістю й сміттям, яке дуже давно пора було викинути.

— Як самопочуття?

— Нічого.

— Хочеш поговорити про це? — запитую знехотя.

— Не дуже, — відповідає він невпевнено, нібито хоче.

Я незграбно сідаю в таке саме крісло. Воно жорстке, з нього стирчать пружини. Багато років тому це було крісло якогось багатія. Але не менше двох десятиліть воно провело в будинках бідняків. І ось потрапило до Томмі.

Тепер я бачу, що Томмі має не такий вже добрий вигляд. Чогось не вистачає якійсь його частині, як у незавершеному

пазлі. Це не просто шок чи депресія. Здається, ніби якась частка Томмі вже померла, і я її оплакую. Тепер я розумію, що смерть — це не подія, а процес. Зазвичай люди помирають поволі, дедалі певніше. Вони повільно чахнуть у будинках і лікарнях або в місцях на зразок цього. Томмі не вибирається з Вест-Грентона. Він порвав з матір'ю. Це квартира з «варикозними венами»: її називають так через потріскану штукатурку на стінах. Томмі отримав її поза чергою. У списку в тій черзі стояло п'ятнадцять тисяч людей, але ніхто не захотів брати цю квартиру. Це в'язниця. Але мерія не винна: уряд примушує її продавати хороше житло, а недобирки віддавати таким, як Томмі. З політичної точки зору, це цілком виправдано. Вони не голосують за уряд, так навіщо ж морочитися і робити щось для людей, які вас не підтримують? Що стосується моралі, це інша справа. Але яке відношення має мораль до політики? Там усе крутиться навколо бабок.

— Як у Лондоні? — запитує він.

— Нормально, Томмі. Майже так само, як тут.

— Ну то розкажи, — говорить він уїдливо.

На важких фанерних дверях великими чорними буквами було написано: «ЧУМНИЙ». А нижче: «ЗАРАЗА» і «НАРИК». Малі гопники дістануть будь-кого. Правда, ніхто ще не говорив цього Томмі в обличчя. Томмі — парубок моторний, він вірить у те, що Бегбі називає «дисципліною бейсбольної бити». Крім того, у нього круті друзки, наприклад, Жебрак,

і не такі круті кореші, наприклад, я. Але, незважаючи на це, Томмі стає все вразливішим. Кількість його друзів зменшується у міру того, як його потреба в них росте. Така зворотна, точніше, неправдива, арифметика життя.

— Ти здав аналіз? — запитує він.

— Так.

— Чисто?

— Угу.

Томмі дивиться на мене. Він злиться і благає водночас.

— Ти коловся більше, ніж я. І однією машиною. Зі Здохлею, з Пісбо, з Ремі, з Картоплею, з Ігуменею... з Метті, трясця твоєї матері. Тільки скажи мені, що ти ніколи не ширявся його баяном!

— Я ніколи ні з ким не ширявся одним баяном, Томмі. Усі це говорять, але я ніколи не ширявся одним баяном, принаймні в «тирах», — сказав я йому.

Дивно, що я забув про Пісбо. Він сидить на системі вже років два. Колись я збирався навіть сходити до нього і розкрутити його на ширку. Проте я знаю, що ніколи б до цього не дійшов.

— Не пизди, суко! Ти ширявся! — Томмі нахиляється вперед. Він починає ревти. Пам'ятаю, я думав: якщо він почне ревти, то я теж можу розпустити соплі. Але тепер я відчував тільки гидливу, задушливу злість.

— Ніколи в житті, — хитаю я головою.

Він сідає на місце і посміхається самому собі. Навіть не дивлячись на мене, задумливо говорить, вже без усякої гіркоти:

— Дивно якось усе виходить, так? Ти разом з Картоплею, Здихлею, Ігуменею й усім натовпом підсадили мене на «ейч». Я сидів собі і бухав з Другим Призером і Франком і стьобався над вами, називав вас останніми дебілами на світі. Потім я посварився з Ліззі, пам'ятаєш? Прийшов до тебе на хату. Попросив, щоб ти мене вмазав. Я думав, що маю все хоч раз у житті спробувати. Ось і допробувався.

Я пам'ятаю. Господи, це було всього кілька місяців тому. Деякі бідолахи сильно схильні до певних наркотиків. Як, наприклад, Другий Призер — до «синьки». Томмі дуже міцно сів на ширку. Ніхто не може його контролювати, але я знав деяких чуваків, які змогли до нього пристосуватися. Я зіскакував кілька разів. Зіскочити і знову підсісти — це все одно що повернутись у в'язницю. Кожного разу, коли сідаєш у тюрюгу, вірогідність того, що ти зможеш змінити своє життя, зменшується. Те ж саме, коли знову сідаєш на «чорний». Зменшується вірогідність того, що коли-небудь ти зможеш обходитися без нього. Невже я винен у тому, що в мене була при собі «гера», коли Томмі попросив зробити йому перший укол? Можливо. Цілком імовірно. Наскільки я винен у цьому? Досить.

— Мені дуже шкода, Томмі.

— Я не знаю, що мені, на хер, робити, Марку. Що мені робити?

Я сидів, похнюпивши голову. Мені хотілося сказати Томмі: «Просто живи. От і все. Стеж за своїм здоров'ям. Може,

і не захворієш. Подивися на Деві Мітчелла¹. Деві — один із кращих друзів Томмі. У нього ВІЛ, а він ніколи в житті не ширявся. Деві чудово відчувається. Веде нормальне життя, нічим не гірше за інших». Але я знав, що Томмі не поведеться на цей порожняк. Він не Деві Мітчелл, тим більше не Дерек Джармен². Він не зможе замкнутися у своїй шкаралупі, жити в теплі, їсти доброякісну свіжу їжу і видавати нові ідеї. Він не проживе ні п'ять, ні десять, ні п'ятнадцять років, щоби потім загнутися від пневмонії чи раку. Томмі не переживе навіть цієї зими в Вест-Грентоні.

— Мені шкода, чувак. Дуже шкода, — повторюю я.

— «Чорний» є? — запитує він, піднімаючи голову і пильно дивлячись на мене.

— Я зіскочив, Томмі.

Коли я сказав йому це, він навіть не посміхнувся.

— Тоді позич грошей. Скоро пришлють чек за квартиру.

Я риюся в кишнях і витягаю дві зім'яті п'ятірки. Я згадую похорон Метті. Сто пудів, що Томмі буде наступним, і ні хуя тут ніхто не зробить. Особливо я.

Він бере гроші. Наші погляди зустрілися, і між нами щось промайнуло. Я не можу точно сказати, що це було, але певен, щось дуже хороше. Воно тривало якусь мить, а потім зникло.

¹ Девід Мітчелл — англійський автор романів, які увійшли до «шорт-листу» Букерівської премії (найпрестижнішої винагороди у світі англійської літератури).

² Дерек Джармен — британський режисер-авангардист, художник та сценарист.

Шотландський солдат

Джоні Лейбід розглядає в дзеркалі ванни свою поголену голову. Довге брудне волосся він зістриг кілька тижнів тому. Тепер треба позбавитися від цієї рослинності на підборідді. Гоління — такі тортури, коли у тебе одна нога, а Джоні досі не навчився зберігати рівновагу. Проте якось йому вдається досить стерпно поголитися. Він вирішив, що ніколи більше не сяде в інвалідну коляску, це вже точно.

— Знову на паперть, — говорить він самому собі, вивчаючи свою особу в дзеркалі. Воно чисте. Відчуття не з приємних, та й сам процес доставив йому масу клопоту, але у людей склався певний стереотип старого вояки. Він починає насвистувати мелодію «Шотландський солдат»; жартома, незграбно, по-полковому віддає честь своєму віддзеркаленню.

Пов'язка на обрубку викликає в Джоні деяке занепокоєння. Вона забруднилася. Медсестра місіс Харві, яка приїде сьогодні її змінити, напевно скаже йому кілька ласкавих з приводу особистої гігієни. Він розглядає ногу, що лишилася. Вона ніколи не була кращою з двох. Коліно викривилося: наслідки футбольної травми столітньої давності. Коли вона стане єдиною носійкою його ваги, коліно викривиться ще більше. Джоні думає про те, що потрібно було колотися в артерії цієї ноги: краще б гангрена виникла в цій сучці й хірург відрізув би її. «Прокляття правшів», — роздумує він.

Погойдуючись і похитуючись, він бреде по холодних вулицях до вокзалу Уейверлі. Кожен крок — тортури. Здається,

біль виходить не з кінця обрубка, а охоплює все тіло. Проте два колеса метадону і барбітурати, якими він закинувся, трохи його пом'якшують. Джоні забив собі місце на виході з Маркет-стріт. На великому шматку картону чорними буквами написано: «Я ВЕТЕРАН ФОЛКЛЕНДІВ — ВТРАТИВ НОГУ ЗА СВОЮ КРАЇНУ. ДОПОМОЖІТЬ ЧИМ МОЖЕТЕ».

Сторчок на прізвисько Сільвер, Джоні не пам'ятає його справжнього імені, підходить до нього, пересуваючись, як трансформер.

— Ширка є, Бідді? — запитує він.

— Яке там, чувак. Я чув, Ремі привезе наче в суботу.

— Це пізно, — пихкає Сільвер. — Грьобана мавпа сидить у мене на спині і просить жерти.

— Лебідь — бізнесмен, Сільвере, — Джоні показує на себе пальцем. — Якби в нього був товар, він би його впарив.

Сільвер пригнічений. Брудне чорне пальтечко вільно висить на його сірому, виснаженому тілі.

— Метадон скінчився, — говорить він, натискаючи на співчуття і не сподіваючись на нього. Потім у його мертвих очах спалахує слабкий вогник. — Чуй, Бідді, тобі з цього щось вигорає?

— Коли зачиняються одні двері, відчиняються інші, — всміхається Джоні своїм підгнилим ротом. — Тут я забиваю більше капусти, ніж на наркоті. А тепер, вибач, звичайно, Сільвере, але мені потрібно заробляти собі на гръобане життя. Раптом хтось побачить, як чесний солдат базлає зі сторчком. Бувай.

Сільвер просто бере це до відома, спокійно проковтнувши образ:

— Тоді попруся в клініку. Може, хто продасть отруту.

— Оревуар, — кричить Джоні йому навздогін.

У нього стабільний бізнес. Одні люди крадькома опускають монети в його капелюх. Інші, обурені вторгненням убогості в їхнє життя, відвертаються і рішуче дивляться вперед. Жінки дають більше, ніж чоловіки; молодь — більше, ніж люди похилого віку; люди найскромнішого достатку щедріші від заможних.

У капелюх лягає п'ятірка.

— Господи вас благослови, сер, — дякує Джоні.

— Ні, за це ми повинні дякувати вам, хлопці, — говорить чоловік середніх років. — Як страшно втратити ногу в такому молодому віці!

— Я ні про що не шкодую. Звичайно, можна розлютитися на весь світ. Але в мене інша філософія. Я люблю свою країну і міг би все повторити спочатку. І потім, я вважаю, що мені пощастило — адже я повернувся назад. А скільки друзів я втратив у тій драчці на Гусячому лужку!¹ — Джоні дивиться перед собою тьмяним, відсутнім поглядом. Він уже ладен сам собі повірити. Потім обертається до чоловіка. — Але коли зустрічаєш таких людей, як ви, тих, хто пам'ятає, кому не все одно, то розумієш, що все це було не даремно.

¹ Мається на увазі битва при Гуз-Грін, перша значна битва Фолклендської війни (1982).

— Удачі вам, — тихо говорить чоловік, розвертається і піднімається вгору по сходах на Маркет-стріт.

— Сраний поц, — бурмоче стиха Джоні, трясучи схиленою головою в нападі беззвучного сміху.

За кілька годин він заробив двадцять шість фунтів сімдесят вісім пенсів. Справи йдуть непогано, і робота не напругає. Джоні уміє чекати: навіть Британська залізниця в найнефартовіший день не зможе пересрати його торчкову карму. Проте абстиненція заздалегідь попереджає про свої жорстокі наміри легкими кумарами — пульс підскакує, а пори виділяють щедрий отруйний піт. Він вирішує, що пора кінчати і вшиватись, але тут підходить худенька, тендітна жінка.

— Ти служив у королівській армії, синку? Мій Брайан теж служив у королівській армії, Брайан Ледлоу.

— Е-е, у флоті, місіс, — Джоні знизує плечима.

— Брайан не повернувся, царство йому небесне. Йому був двадцять один рік. Синочок мій. Такий хороший парубок. — Очі жінки наповнилися сльозами. Її голос знизився до глухого свисту і став ще жаліснішим через свою безпорадність. — Знаєш, синку, я ненавидітиму цю Тетчер до самої смерті. Не минає і дня, щоб я не проклінала її.

Вона виймає гаманця, дістає двадцятифунтовий банкнот і засовує його в руку Джоні:

— Ось, синку. Це все, що в мене є, але я хочу віддати їх тобі. — Вона починає ридати і йде геть, ледве тримаючись на ногах; здається, ніби її штрикнули ножем.

— Господи вас благослови! — кричить Джоні Лейбід їй услід. — Господи благослови шотландських солдатів. — Потім він голосно ляскає в долоні, передчуваючи, як змішає циклозин із метадоном, який у нього вже є. Психометадоновий коктейль: його квиток в рай, маленький приватний райок, над яким сміються необізнані — їм ніколи не досягнути цього блаженства. В Елбо ціла купа циклозину, який йому прописали як хворому на рак. Сьогодні ввечері Джоні відвідає свого хворого друга. Елбо потрібні його колеса, а Джоні — його психотропні пігулки. Збіг інтересів. Та вже ж, Господи благослови шотландських солдатів і Господи благослови британську охорону здоров'я.

ВИХІД

З вокзалу на вокзал

Вітряна, дощова ніч. Над головою нависають брудні хмари, готові звалити свою темну ваготу на громадян, що метушаться вниз, — всоте за сьогоднішній день. Натопл на автобусній зупинці схожий на контору соцзабезу, виверну-ту навиворіт і облиту нафтою. Десятки молодих людей, що плекають веселкові мрії і живуть на нікчемні кошти, похму-ро стоять у черзі на лондонський рейс. Дешевше добратися тільки стопом.

Автобус їде з Абердина із зупинкою в Данді. Бегбі стоїчно перевіряв куплені заздалегідь квитки, а потім злісно ви-

рячився на людей, що вже сіли в автобус. Обертаючись, він озирається на адідасівську сумку, що стоїть біля його ніг. Рентон, упевнений у тому, що Бегбі його не чує, повертається до Картоплі і киває на їхнього задиристого друга:

— Сподівається, що якийсь мудак сів на наші місця. Привід, щоб затіяти сварку.

Картопля всміхається і здивовано піднімає брови. Дивлячись на нього, Рентон роздумує: «Ніколи не можна точно сказати, наскільки висока ставка». Ця ставка велика, тут ніяких сумнівів. Йому потрібний був цей укол, щоб заспокоїти нерви. Перший укол за останні декілька місяців.

Бегбі розвертається, його нерви вкрай напружені, і кидає на них злісний погляд, немовби відчувши спиною їхню неповагу:

— Де Здихля, блядь?

— Е-е, цей, не маю гадки, — знизує плечима Картопля.

— Він прийде, — говорить Рентон, киваючи на адідасівську сумку. — У тебе двадцять відсотків його погані.

Це викликає в Бегбі напад параної:

— Говори тихіше, грьобаний ти покидьок, блядь! — шипить він на Рентона. Він озирається, косячись на пасажирів і відчайдушно намагаючись упіймати хоч би один-єдиний погляд, щоб зігнати на нім лють, що, нуртуючи в нім, загрожує його роздавити, — а там будь що буде.

Ні. Він повинен контролювати себе. Надто багато поставлено на карту. На карту поставлено все.

Проте ніхто не дивиться на Бегбі. Ті, хто його все ж помічає, відчувають його негативні флюїди. Вони застосовують той особливий талант, який мають деякі люди: прикидатися, ніби психи невидимі. Навіть його приятелі воліють не стикатися з ним поглядами. Рентон натягнув на очі свою зелену бейсбольну кепку. Картопля, одягнений у футболку збірної Ірландії, пасе блондинку з рюкзаком, яка саме зняла його і виставила перед ним свою дупу, туго обтягнуту джинсами. Другий Призер, що стоїть осторонь від інших, без кінця п'є, охороняючи значних розмірів багаж, що складається з двох білих пластикових сумок. По той бік натовпу, за невеликим будиночком, що іменується баром, Здихля розмовляє з дівчиною на ім'я Моллі. Вона — повія і ВІЛ-інфікована. Ночами вона іноді тиняється на автовокзалі і знімає хлопців. Моллі закохалася в Здихлю після того, як він облапав її в паскудному лейтському диско-барі кілька тижнів тому. Здихля по п'яні почав доводити, що ВІЛ не передається через поцілунок, і на підтвердження цього майже весь вечір цілувався з нею взапас. Потім він, правда, впав в істерику і разів п'ять чистив зуби, перш ніж лягти в ліжко. Він провів безсонну, тривожну ніч.

Здыхля поглядає на своїх друзів з-за бару. Він примушує цих покидьків чекати. Але йому хочеться переконатися, що лягаві не влаштували на них облаву. Інакше ці чуваки можуть їхати самі.

— Позич мені червончик, кралю, — просить він Моллі, добре пам'ятаючи, що в адідасівській сумці лежить його част-

ка — три з половиною тисячі. Але це ж готовими. А вони завжди течуть як вода.

— Ось, на.

Здихлю зворушує те, як безоглядно Моллі виконує його прохання. Потім він із деякою гіркотою оцінює вміст її гаманця і подумки кляне себе за те, що не попросив двадцятку.

— Кльово, мала... ну гаразд, залишаю тебе на твоїх подружок. — Він махає рукою. Він тіпає її кучеряве волосся і цілує її, цього разу ледве торкаючись губами щоки.

— Подзвони мені, коли повернешся, Саймоне, — кричить вона йому навздогін, бачить, як його худе, але міцне тіло підстрибом тікає від неї. Він обертається.

— Ти просто хочеш затримати мене, мала. Бережи себе. — Він підморгує їй і обдаровує відкритим, радісним усміхом, а потім відвертається.

— Грьобана блядюга, — бурчить він ледве чутно, а на його обличчі застигає зневажлива гримаса.

Моллі була дилетанткою, і їй не вистачало цинізму, для того щоб грати в цю гру.

«Абсолютна жертва», — подумав він із дивною сумішшю жалості та презирства. Він повернув за ріг і побіг до інших, роззираючись на всі боки і намагаючись учути присутність поліції.

Його не дуже потішило те, що він побачив, коли вони зібралися сідати в автобус. Бегбі матюкав його за те, що він запізнився. З оцим козлом потрібно було завжди бути на стрьомі, але коли ставка була така висока, як тепер, це

значило, що він почне вимахуватися ще більше, ніж зазвичай. Він згадав придуркуваті плани насильства, які Бегбі снував учора на імprovізованій вечірці. Через його характер усі вони могли загриміти за ґрати на все життя. Другий Призер був у прогресуючій стадії сп'яніння: буде ще гірше. А що, коли у цього «синяка» розв'яжеться язик ще до того, як вони прибудуть на місце? Якщо він не пам'ятає, де знаходиться, то якого хера він повинен пам'ятати, що він говорить? «Грьобаний халявщик», — думає Здихля, і по його тілу пробігає нервове тремтіння. Але найбільше Здихлю турбує стан Картоплі і Рентона. Вони явно вдовбані по самі яйця. Ці покидьки цілком можуть усе пересрати. Рентон, який перестав колотися задовго до того, як знайшов собі роботу в Лондоні, і тепер повернувся назад, не зміг устояти перед колумбійським чистяком, який їм підігнав Сікер, «Оце річ, — умовляв він, — в єдинбурзького сторчка, що звик до дешевого пакистанського героїну, такий прихід буває тільки раз у житті». Картопля вмазався, як завжди, за компанію. Ох уже цей Картопля. Здихлю завжди вражало його вміння без особливих зусиль перетворити найбезневинніше проведення часу на махровий кримінал. Навіть в утробі своєї матері Картопля був не зародком, а повним набором прихованих наркотичних і особистих проблем. Він міг би притягнути увагу поліції, вибивши сільницю з рук шеф-кухаря. «Який там Бегбі; — подумав він. — Якщо хто і спалить хату, так це Картопля». Здихля суворо подивився на Другого Призера. Цю погремуху йому дали за те, що він завжди по п'яні ліз

битися, хоча це для нього плачевно кінчалось. Улюбленим видом спорту Другого Призера був не бокс, а футбол. У школі він був міжнародною зіркою Шотландії з разючими здібностями і в шістнадцять років їздив на південь грати за «Манчестер Юнайтед». Хоча вже тоді у нього були звички алкоголіка. Другий Призер примудрився укласти з тим клубом контракт на два роки, а потім його витурили назад у Шотландію. Це було одне з неоспіваних чудес футболу. Заведено вважати, що Другий Призер розтратив свій величезний талант. Але Здихля розумів суворішу істину. Другий Призер був кінчею людиною: якщо розглядати його життя в цілому, то не алкоголізм став його прокляттям, а радше футбольний талант був лише незначним винятком з правила.

Вони по черзі сідають в автобус. Рентон і Картопля рухаються, як трансформери. Вони збиті з пантелику всіма цими подіями не менше, ніж ширкою. Вони везли велику партію товару і збиралися відвиснути в Парижі. Їм залишалося тільки перевести усю погань у тверду валюту — про це потурбується Андреас у Лондоні. Проте Здихля привітався з ними, як з кухонною раковиною, наповненою брудним посудом. Він явно був не в дусі, але вважав, що життєві прикрасі потрібно переживати разом.

Коли Здихля сідав в автобус, його хтось покликав на ім'я:
— Саймон.

— Тільки не ця блядь, — вилаявся він пошепки, а потім помітив молоденьку дівчину. Він крикнув: — Франко, займи мені місце, я щас повернуся.

Займаючи йому місце, Бегбі відчуває ненависть, змішану з важкими ревностями, бачить, як молода дівчина в синій куртці з капюшоном тримає Здихлю за руки.

— Цей мудак зі своїми йобаними тьолками спалить, на хуй, нас усіх! — бурчить він на Рентона, який здається відчуженим.

Бегбі намагається розглянути фігуру дівчини крізь куртку. Давніше він від неї перся. Він фантазує, що б він з нею зробив. Він відмічає, що без макіяжу її личко навіть красивіше. Йому важко зосередити увагу на Здихлі, але Бегбі бачить, що куточки його рота опущені, а очі широко розплющені в удаваній простодушності. Занепокоєння Бегбі росте, і він готовий уже встати й силоміць затягнути Здихлю в автобус. Але щойно Бегбі схоплюється з сидіння, він бачить, як Здихля повертається в салон, і похмуро втуплює погляд у вікно.

Вони сідають у кінці салону, поряд з туалетом, звідки вже смердить свіжою сечею. Другий Призер забив задне сидіння для себе і свого багажу. Картопля та Рентон сіли перед ним, далі — Бегбі та Здихля.

— Це була дочечка Тема Макгрегора, Здихле, так? — Рентон по-ідіотськи шкириться, просуваючи фізіономію між двома підголовниками.

— Ага.

— Він досі зайобує до тебе? — запитує Бегбі.

— Чувак взявся за мене через те, що я трахнув його хвйду-дочку. А сам удає з себе жеребця перед кожною піхвою, що бухає в його гівняному барі. Грьобаний лицемір.

— Я чув, він навалив тобі в йобаних «Фіддлерсах». Говорять, ти насрав тоді повні штани, блядь, — знущається Бегбі.

— Хуй тобі в рот! Хто тобі таке сказав? Цей мудак говорить мені: «Якщо ти хоч пальцем її торкнеш». А я говорю: «Пальцем? Та я продаю її направо і наліво вже декілька місяців, сучий ти син!»

Рентон спокійно посміхається, а Другий Призер, який, насправді, нічого не чув, ірже на все горло. Рентон ще не настільки вжерся, щоб зовсім відмовитись від розкоші людського спілкування. Картопля не говорить нічого і тільки корчиться, коли його крихкі кісточки все сильніше здавлюють лещата ломок.

Бегбі не віриться, що в Здихлі вистачило сміливості нагрубити Макгрегору.

— Пиздиш. Ти б ніколи не став розбиратися з тим чуваком, блядь.

— Пішов ти до гробаної матері! Зі мною був Джиммі Басбі. Цей мудак Макгрегор засцяв перед Бомбометом. Він дрище перед усіма Кеші. І йому найменше хотілося, щоб ця сімейка влаштувала мочилово в його бари.

— Джиммі Басбі... та він же не крутий чувак, блядь. Він гробаний мудак. Я чмирив цього поца ще в училищі. Пам'ятаєш ті часи, Рентсе, а? Рентс! Пам'ятаєш ті часи, коли я лупцював того мудака Басбі? — Бегбі обертається назад за підтримкою, але Рентон починає переживати ті ж відчуття, що і Картопля. Його пробирає озноб, і до горла підступає

мерзенна нудота. Він тільки непереконливо киває, не в змозі переказати подробиці, яких вимагає Бегбі.

— Так це ж коли було! Щас би ти до нього не поліз, — гне своє Здихля.

— Це я б не поліз, суко? Так? Ти думаєш, я б не поліз, блядь? Грьобаний же ти мудак! — наїжджає на нього Бегбі.

— Хоча все це така хуйня, — лагідно заперечує йому Здихля, використовуючи свою класичну тактику: якщо не можеш виграти суперечку, переведи її на жарти.

— Цей мудак не вміє розбиратися, блядь, — тихо огризається Бегбі.

Здихля не відповідає, знаючи, що це було попередження, адресоване йому за відсутністю Басбі. Він розуміє, що грає з вогнем.

Мерфі-Картопля притулився лицем до скла. Він сидить і мовчазно страждає, умиваючись потом і відчуваючи, як його кісточки зі скрипом труться одна об одну. Здихля обертається до Бегбі і, користуючись нагодою, пробує знайти в нім одностудця.

— Ці мудаки, Франко, — він киває назад, — говорили, що не ширятимуть. Брехливі покидьки. Вони всіх нас підставили. — Він говорить із сумішшю відрази та скарги в голосі, немовби змирившись зі своєю гіркою долею: усі його плани зривають слабовільні дурні, яких він має нещастя називати своїми друзями.

Проте Здихлі не вдається знайти співчуття у Бегбі, якому його ставлення не подобається ще більше, ніж поведінка Рентона й Картоплі.

— Кінчай скиглити, блядь. Можна подумати, ти сам ніколи цього не робив, суко.

— Усьому свій час. А ці мудаки ніколи не подорослішають.

— То, значить, ти не хочеш сраного «спіду»? — дратує його Бегбі, намацуючи солонуваті гранули в срібній фользі.

Здихля справді не відмовився б від «Молодця Біллі»¹, щоб скрасити цю жахливу поїздку. Але він ніколи в житті не стане прохати Бегбі. Він дивиться перед собою, спокійно хитаючи головою і щось бурмочучи собі під ніс. Охоплений щемливою тугою, він перебирає одну невідомщену образу за іншою. Потім схоплюється з місця і йде по банку «макеванс-експорту» з припасів Другого Призера.

— Я ж говорив тобі, щоб узяв із собою бухло! — Другий Призер схожий на осоружного птаха, у якого, підкрадаючись, збирається відняти яйця хижак.

— Усього одну банку, жлобьяра! Трясця твоїй матері! — Здихля в роздратуванні ляпає себе долонею по лобі.

Другий Призер неохоче простягає йому банку пива, яке Здихля все одно не може пити. Він давно не їв, і рідина, потрапляючи в його порожні кишки, викликає відчуття важкості та нудоту.

Позаду нього Рентон продовжує нестримно занурюватися в безодню відхідняка. Він розуміє, що повинен діяти. Це значить, потрібно надинамити Картоплю. У бізнесі немає місця

¹ Сорт пива.

для симпатій, тим більше — в такому бізнесі. Обертаючись до свого партнера, він говорить:

— Чувак, у мене в сраці застрягла срана каменюка. Мені потрібно відійти до нужника.

Картопля на мить повертається до життя:

— Чьо, так припекло?

— Замокни, — Рентон упевнено обриває його. Картопля відвертається і знову вліпає у вікно.

Рентон заходить в туалет і закриває двері на клямку. Він витирає сечу з обідка алюмінієвого унітаза. Його не хвилює гігієна — просто від вологи у нього мурашки бігають по шкірі. Він розкладає на крихтній раковині ложку для варіння, шприц, голку й ватні кульки. Витягнувши з кишені невеликий пакет коричнево-білого порошку, він акуратно вивалює його вміст у трофейне столове приладдя. Втягуючи в шприц п'ять мілілітрів води й повільно впорскуючи їх в ложку, Рентон пильнує, щоб не змити ненароком героїн. Його тремтяча рука набуває тієї певності рухів, яку здатне викликати тільки приготування ширева. Підносячи полум'я пластмасової запальнички фірми «Бенідорм» під ложку, він розмішує неподатливий осад кінчиком голки доти, доки не отримує розчин, який можна вводити у вену. Автобус різко крениться набік, але Рентон нахиляється разом з ним: вестибулярний апарат сторчка уловлює, подібно до радара, будь-які вибоїни і повороти на трасі А1. Не проливши ні єдиної дорожньої крапельки, він опускає в ложку ватну кульку. Встромивши голку в кульку, він втягує рудувату рідину в циліндр.

Розстібає ремінь і матюкається, коли кнопки чіпляються за петельки джинсів. Він різко висмикує його, йому здається, що його нутрощі згорнулися в грудку. Затягуючи ремінь на руці якраз під хирлявим біцепсом, він стискає шкіряний кінець жовтуватими зубами, щоб той не розв'язався. Жила в нього на шиї надимається, і він терпляче намацує уперту здорову вену. Десь у глибині його душі спалахує хвилинне вагання, яке безжально заглушає тяжкий спазм, що стрясає його хворий організм. Він прицілюється і бачить, як гостра сталь пронизує ніжну плоть. Опускає поршень до половини і за хвилю втягує в циліндр кров. Потім він послабляє ремінь і упорскує увесь вміст у вену. Він піднімає голову і ловить прихід. Просидівши так декілька хвилин, а може, годин, він піднімається і дивиться на себе в дзеркало.

— Ти просто неймовірний! — вимовляє він, цілючи своє віддзеркалення і відчуваючи гарячими губами холод скла. Він повертає голову і притуляється до дзеркала щокою, а потім лиже його язиком. Після цього він відходить назад і приміряє на себе страдницьку маску. Картопля вміть подивиться на нього, тільки-но він відчинить двері. Йому треба прикинутися хворим, хоча це буде непросто.

Другий Призер заглушив бухлом свій бодун, і тепер у нього відкрилося мовби «друге дихання», хоча цей вираз не зовсім доречний, він весь час або п'яний, або в стані похмілля. Бегбі, бачачи, що вони вже проїхали значну частину шляху, а їх не зупинили ні лотіанські, ні прикордонні лягаві, трохи розслабився. Година перемоги була близька. Картопля занурився

в неспокійний наркотичний сон. Рентон злегка пожвавився. Навіть Здихля відчув, що усе йде нормально, і угамувався.

Крихка єдність була зруйнована, коли Здихля і Рентон посперечалися про переваги Лу Ріда до і після «Вельвет Андеграунда». Під натиском Рентона Здихля втратив мову, що було для нього невластиво.

— Ні, ні... — він слабо похитав головою і відвернувся, не відчуваючи анінайменшого бажання спростовувати аргументи Рентона. Рентон украв у нього личину обурення, яку Здихля любив надівати в таких випадках. Насолоджуючись капітуляцією свого супротивника, Рентон різко і самовдоволено відкинув назад голову і склав руки на грудях із радісною войовничістю — жест, який він підглянув у Муссоліні в одній старій кінохроніці.

Здыхля задовольнявся розглядом пасажирів. Перед ним сиділи дві старі тітки, які раз у раз оберталися з осудливим виразом обличчя і щось кудкудакали з приводу «виразів». Він помітив, що від них, як від усіх старих тіток, несло сечею і потом, але цей сморід частково перебивав затхлий запах тальку. Навпроти нього сиділа угодована парочка в «косухах». «Покидьки в косухах — особлива порода двоногих», — подумав він уїдливо. Їх треба всіх, на хуй, винищити. Здихля здивувався, що в гардеробі Жебрака досі немає косухи. Як тільки вони наварять капусту, він обов'язково вмовить цього негідника купити собі косуху, чисто заради приколу. Крім того, він вирішив подарувати Бегбі цуценя американського пітбуля. Якщо навіть Бегбі обламається за ним доглядати,

в будинку, де є маленька дитина, собачка ніколи не залишиться голодною. Але серед усіх цих шпильок була й одна «троянда». Погляд Здихлі закінчив критичне вивчення попутників і зупинився на фарбованій блондинці з рюкзаком. Вона сиділа геть сама перед парочкою в «косухах».

Рентону захотілося зробити яке-небудь западло, він витягнув бенідормівську запальничку і підпалив волосся Здихлі. Волосся затріщало, і до неприємних запахів у кінці салону додався ще один. Здихля, усвідомивши, що відбувається, різко обернувся на сидінні:

— Трясця твоєї матері! — прогарчав він, ударивши по піднятих зап'ястках Рентона. — Дитячий сад! — прошипів він, коли знущальний сміх Бегбі, Другого Призера та Рентона рознісся по усьому автобусу.

Проте втручання Рентона дало Здихлі привід залишити їх і пересісти до блондинки з рюкзаком. Він зняв футболку з написом «У італійців це виходить краще», оголивши м'язистий, засмаглий торс. Мати Здихлі була італійкою, але він носив цю футболку не для того, щоб хвалитися своїм походженням, а щоб драгувати навколишніх своїми претензіями. Він дістав з полиці свою сумку і порився в ній. Там знайшлася футболка з написом «День Манделі», яка була політично бездоганною, але занадто попсовою і яскравою. Найголовніше — вона застаріла. Здихля розумів, що Мандела перетворився на чергового занудного старпера, як тільки всі звиклися з тим, що його випустили з в'язниці. Кинувши лише побіжний погляд на «Хибси — на чемпіонат Європи?», він відклав її вбік. Сан-

диністи теж були не в моді. Він зупинився на майці з написом «Осінь», яка була, принаймні, білою і добре підкреслювала його корсиканську засмагу. Надівши її на себе, він пройшов по салону і непомітно всівся на сидінні поряд з дівчиною.

— Даруйте. Боюся, мені доведеться приєднатися до вас. Бачте, я вважаю поведінку своїх супутників трохи легко-важною.

З сумішшю захоплення й відрази Рентон спостерігає за тим, як Здихля перетворюється з кінченого роздвоя в мрію цієї жінки. Його інтонації та вимова непомітно міняються. На обличчі з'являється зацікавлений, серйозний вираз, коли він засипає свою нову попутницю улесливо-нескромними питаннями. Рентон морщиться, почувши, як Здихля говорить:

— Так, я б назвав себе джазовим пуристом.

— Здихля знімає тьолу, — повідомляє він, обернувшись до Бегбі.

— Я неабияк радію за нього, — з гіркотою говорить Бегбі. — Класно, що цей гівнюк від мене втік. Від цього хлопа ніякої, на хуй, користі, він тільки нити, бля, може... сука.

— Ми тепер усі напружені, Франко. Великий ризик. Учора ми захавали весь цей «спід». У нас в усіх щас така собі параноя.

— Не відмазуй цього мудака, блядь. Цього йобаного виро́дка потрібно навчити понять. Він скоро отримає сраний урок. Поняття потрібно шанувати..

Рентон, розуміючи, що сперечатися далі немає сенсу, усаджується зручніше й насолоджується тим, як «чорний»

масажує його, розв'язуючи вузли і розгладжуючи складки. Все-таки це був якісний продукт.

Бегбі лютиться на Здихлю не стільки через ревності, скільки через образу на те, що він пішов: Бегбі потребує товариства. У нього якраз почався ураганний «спідовий» прихід. Одкровення відвідують його одне за одним, і він вважає себе зобов'язаним ними поділитися. Йому треба з ким-небудь поговорити. Рентон помічає цей сигнал небезпеки. За його спиною голосно хропе Другий Призер. Бегбі від нього нічого не доб'ється. Рентон насуває бейсбольну кепку на очі й водночас підштовхує ліктем Картоплю, будить його.

— Спиш, Рентсе? — запитує Бегбі.

— М-м-м-м-м... — бурмоче Рентон.

— Картоха?

— Чого? — роздратовано запитує Картопля.

У цьому була його помилка. Бегбі розвертається на сидінні; стоячи на колінах, він звіщується над Картоплею і починає переказувати сотні разів чулу історію:

— ...коротше, заліз я на неї, тямиш, трахаю її, цей, просто хуїю, а вона, блядь, волає, цей, а я думаю: «Йобаний в рот, цій смердючій тьолці подобається, сука, цей, але вона відштовхує мене», — тямиш, а з пизди в неї як лине кров'янка, тямиш, типу як менстра, а я хотів сказати, мені по барабану, особливо коли в мене стоїть, блядь, як тепер, я тобі говорю, на хуй. Коротше, виявилось, у цієї суки був тоді гробаний викидень.

— Так.

— Угу, та я тобі ще можу розповісти, блядь; я тобі розповідав, як ми з Шоном зловили тих двох йобаних собак в «Обломові»?

— Та... — слабо стогне Картопля. Його обличчя схоже на уповільнену зйомку вибуху електронно-променевої трубки.

Автобус зупиняється на станції техобслуговування. Картопля отримує довгожданий передих, але Другий Призер невдоволений. Не встиг він заснути, як у салоні ввімкнено яскраве світло, що безжально вирвало його із затишного забуття. Він прокидається в алкогольному ступорі й не може зрозуміти, де він: хмільні очі не здатні сфокусуватися, чутливі вуха приголомшує какофонія невиразних голосів, нижня щелепа пересохлого рота відвисла. Він інстинктивно тягнеться за фіолетовою банкою «теннентс-суперлагера»: це нудотне пійло замінює йому слину.

Вони тиняються по мосту через автостраду, страждаючи від холоду, втоми й наркотиків, що плавають у крові. Виняток складає Здихля: він самовпевнено чимчикує попереду разом з блондинкою. У паскудному кафе — «Траст-Хаус-форті» — Бегбі хопає Здихлю за руку і виводить його з черги:

— Не додумайся кинути цю чувиху, блядь. Я не хочу, щоб гробана поліція пов'язала нас через декілька соток, які дали якійсь гробаній студентці на канікули. У нас самої погані на вісімнадцять йобаних тонн.

— Ти шо, мене за ідіота маєш, бля? — обурено огризнувся Здихля, в той же час зізнаючись самому собі, що Бегбі вчасно йому нагадав. Поки він мацав цю телицю, його витріщені очі

хамелеона гарячково намагалися визначити, де вона никає гроші. Відвідування кафе давало йому шанс. Проте Бегбі мав рацію, зараз не час для таких витівок. «Не завжди слід довіряти своїм інстинктам», — роздумує Здихля.

Він відходить від Бегбі з надутим виглядом і повертається в чергу до своєї нової подружки. Після цього Здихля починає втрачати інтерес до телиці. Йому важко сконцентрувати увагу на її схвильованих байках про те, як вона поїде на вісім місяців в Іспанію, а потім вступить на юридичний факультет Саутхемптонського університету. Він узяв адресу готелю, в якому вона зупиняється в Лондоні, і з незадоволенням відмітив, що це дешевий готель на Кінгс-кросс, а не яка-небудь жирна місчинка у Вест-енді, де б він радо відвиснув на декілька днів. Він був упевнений на всі сто, що трахне цю телицю, як тільки вони залагодять справи з Андреасом.

Врешті-решт, автобус в'їжджає в цегляні передмістя північного Лондона. Вони котяться повз «Шотландський котедж», і Здихля ностальгічно дивиться у вікно, думаючи про те, чи працює за стійкою та жінка, яку він колись знав. «Напевно, ні», — міркує він. Шість місяців за стійкою лондонської пивної — це завеликий термін. Навіть у таку рань автобусу доводиться зменшити хід, коли вони добираються до центру Лондона і тяжко й довго петляють по дорозі до автовокзалу королеви Вікторії. Вони виходять, ніби осколки розбитої фарфорової чашки, висипані з паперового ящика. Зав'язується суперечка про те, чи піти їм на залізничний вокзал, сісти на метро і проїхати по гілці Вікторії до парку

Фінсбері або ж упіймати «мотор». Вони вирішують, що краще витратитися на таксі, ніж тягнутися по всьому Лондону з цілою купою порошку.

Вони втискаються в хекнійську тачку і розповідають балакучому водилі, що приїхали на сейшн «Погсів», який відбудеться в шатрі в парку Фінсбері. Концерт править за ідеальне прикриття, бо вони всі збиралися туди піти, щоб поєднати приємне з корисним, а вже потім вирушити в Париж. Таксі повертається практично тією ж дорогою, якою їхав автобус, і, нарешті, зупиняється біля готелю Андреаса, що височіє над парком.

Андреас, що походив із родини лондонських греків, успадкував готель по смерті батька. За старого тут селилися здебільшого сім'ї, що випадково лишилися без даху над головою. Місцева міська влада була зобов'язана підшукувати тимчасовий притулок для таких людей, а що парк Фінсбері був розділений між трьома лондонськими районами — Хекні, Херрінджі й Іслінгтоном, то цей бізнес процвітав. Переїнявши на себе управління готелем, Андреас вирішив, що він приносить ще більший дохід, якщо перетворити його на бордель для лондонських бізнесменів. І хоча Андреас так і не став на чолі цього ринку, до чого, проте, прагнув, у його готелі знайшли для себе тиху гавань декілька повій. Міські шльондри середнього штибу захоплювалися його обережністю, а також чистотою і безпекою його закладу.

Здихля познайомився з Андреасом завдяки одній жінці, яку вони обидва гіпнотизували. Вони вмить порозумі-

лися й разом повернули декілька обгородок — переважно дрібні шахрайства зі страховкою й кредитними картками. Ставши власником готелю, Андреас почав віддалятися від Здихлі, коли вирішив, що тепер він перейшов у вищу лігу. Проте Здихля підкотив до нього з партією якісного героїну, який йому вдалося десь роздобути. Андреас став жертвою небезпечної і вічної як світ ілюзії: він мав намір виїхати за рахунок негідників, не заплативши за це ні гроша. Андреас заплатив тим, що зів Піта Гілберта з Единбурзьким консорціумом. Гілберт був професіоналом і вже давно торгував наркотиками. Він купував і продавав усе підряд. Для нього це був просто бізнес, і він відмовлявся відмежовувати цей вид підприємницької діяльності від інших. Втручання держави у формі поліції і судів було всього лише однією з небезпек бізнесу. Проте, враховуючи колосальні прибутки, цей ризик був виправданий. Бувши класичним посередником, Гілберт, завдяки своїм зв'язкам і нажитому капіталу, міг діставати наркотики, зберігати їх, розбодяжувати й продавати меншим дистриб'юторам. Гілберт одразу ж розпізнав у цих шотландських хлопцях дрібних злодіїв, які випадково напали на велику жилу. Але його вразила якість їхнього товару. Він запропонував їм п'ятнадцять тисяч фунтів, готуючись підняти до сімнадцяти. Вони хотіли двадцять тисяч, готуючись опустити до вісімнадцяти. Зійшлися на шістнадцяти тисячах. Гілберт наварить мінімум шістдесят, як тільки товар буде розбодяжено і розподілено. Його стомлювало вести переговори з купкою розпиздяїв по той бік «межі». Він хотів би

мати справу з тією людиною, яка продала їм товар. Якщо в їхнього постачальника вистачило розуму впарити класний героїн цій бригаді уїбанів, значить, він нічого не розуміє в бізнесі. Гілберт міг би показати йому справжні гроші. Це було не лише стомливо, але й небезпечно. Всупереч їхнім гарантіям, він зробив для себе висновок, що ця компанія кінчених «джоків» у принципі не може поводитися обережно. Цілком можливо, що до них на хвіст підсів який-небудь поліцай. Через те він поставив на вулиці машину з двома досвідченими людьми, щоби вони пильнували. Незважаючи на всі ці застереження, він все ж вирішив підтримати своїх нових партнерів по бізнесу. Якщо комусь вистачило розуму загнати їм цей товар, то йому може вистачити дурості зробити це ще раз.

Після погодження умов оборудки Картопля з Другим Призером відправилися обмивати її в Сохо. Вони були типовими провінціалами, що уперше приїхали в столицю, їх тягнуло в цей славетний район, як дітей тягне до крамниці іграшок. Здихля та Бегбі зайшли в «Сер Джордж Роубі» зіграти партію в більярд з двома ірландськими хлопцями, яких було повно в цім закладі. Старі лондонські гастролери, вони зневажливо сміялися над своїми друзями, зачарованими Сохо.

— Вони знайдуть там тільки каски пластмасових поліцейських, британські прапори, вивіски Карнабі-стрит і дороге пиво, — глумливо завважує Здихля.

— Вони б могли дешевше потрахатись, блядь, у готелі твого кореша, — як його, на хуй, звуть, грека цього?

— Андреас. Це їм найменше потрібно, — говорить Здихля, розставляючи кулі, — і цьому мудакові Рентсу. Скільки разів він уже намагався злізти. Цей debil провтикав класну роботу, кльову хату і таке інше. Думаю, тепер наші доріжки розійдуться.

— Класно, що він залишився там, блядь. Комусь же потрібно стерегти йобану капусту. Я б не довірив цього Другому Призерові чи Картоплі.

— Угу, — відповідає Здихля, думаючи про те, як би позбутися Бегбі і піти пошукати жіночу компанію.

Він прикидає, кому б подзвонити. А може, краще навідатися до тієї блондинки з рюкзаком? Хай там як, він скоро звідси звалить.

Рентон сидить у готелі Андреаса. У нього ломки, але не такі сильні, як він їм вселив. Він виглядає у внутрішній садок і бачить, як Андреас пустує зі своєю подружкою Сарою. Він знову дивиться на адідасівську сумку, доверху набиту готівкою, — Бегбі вперше залишив її без нагляду. Він витрушує її вміст на ліжку. Рентон ще ніколи не бачив стільки грошей. Насилу усвідомлюючи, що робить, він висипає вміст сумки Бегбі з написом «Head» і запихає його в порожню адідасівську сумку. Потім набиває грошима «Head», а згори кладе свій одяг. Він мигцем виглядає з вікна. Андреас запускає руку під фіолетові трусики-бікіні дівчини, а вона сміється й вищить: «Не треба, Андреас... не треба...»

Міцно схопивши руками гедівську сумку, Рентон розвертається і крадькома тікає з номера, спускається по сходин-

ках і минає передпокій. Він швидко озирається і виходить у двері. Якщо він зараз зіткнеться з Бегбі, йому кінець. Коли ця думка доходить до його свідомості, від страху він трохи не непритомніє. На щастя, на вулиці нікого немає. Він переходить дорогу. Він чує співи, і в нього холоне серце. Назустріч ньому, хитаючись, йде гурт молодих хлопців у футболках з написом «Селтік», які вже напідпитку, і, очевидно, «Погс», що приїхали на вечірній концерт. Він у напрузі проходить мимо, хоча вони не звертають на нього уваги. Рентон з полегшенням бачить, як підходить двісті п'ятдесят третій автобус. Він застрибує в нього — і прощай, парк Фінсбері.

Рентон на автопілоті сходить у Хекні й сідає на автобус до Ліверпуль-стрит. Але набита грошима сумка викликає в нього параною і почуття ніяковості. Усі люди здаються йому потенційними громилами, готовими вихопити в нього торбегу. Варто йому побачити чорну шкіряну куртку, як у Бегбі, і кров стигне в нього в жилах. Коли він їде на автобусі на Ліверпуль-стрит, він навіть подумує, чи не повернутися, але засовує руку в сумку і намагає стоси банкнотів. Прибувши на місце, він заходить у відділення «Еббі Нешнл» і кладе на свій рахунок, де вже лежить двадцять сім фунтів тридцять два пенси, ще дев'ять тисяч готівкою. Касир і оком не моргнув. Це ж Сіті, тряся твоєї матері. Коли у Рентона залишається тільки сім тисяч, він відразу заспокоюється. Він іде на вокзал на Ліверпуль-стрит і купує квиток в Амстердам і назад, не збираючись, проте, повертатися. Поки потяг гуркотить у Гаридж, він бачить, як бетон і цегла графства Ессекс поволі змінюються

пишною зеленню. На набережній Паркстон йому доводиться близько години чекати судна, яке вирушає в Голландію. Але це не біда. Сторчки вміють чекати. Кілька років тому він працював на цьому поромі стюардом. Він сподівається, що його ніхто не впізнає. На судні параноя вщухає, але вона поступається місцем першому реальному відчуттю провини. Рентон думає про Здихлю і про те, через що вони разом пройшли. У них бували радощі та прикrostі, але вони ділили їх між собою. Здихля відшкодує свої збитки: він природжений експлуататор. Але це була зрада. Він уже уявляв собі вираз обличчя Здихлі — радше скривджене, аніж зле. Проте вони розійшлися вже багато років тому. Їхня взаємна ворожнеча, яка була колись жартом, грою на публіку, ставши свого роду ритуалом, поволі переросла в сувору дійсність. «Але це навіть на краще», — думає Рентон. Здихля в певному смислі зрозуміє його вчинок, який навіть викличе в нього стриманий захват. Він злитиметься передусім на самого себе за те, що в нього не вистачило сміливості зробити це першим.

Рентону не дуже складно було переконати себе в тому, що він зробив Другому Призерові велику послугу. Він мав розкаяння совісті, коли подумав про те, що Другий Призер теж поклав свою частку, здобуту злочинними шляхами. Але Другий Призер займався саморуйнуванням і навряд чи помітив би, якби хтось простягнув йому руку допомоги. Віддати йому три тонни грошей — однаково, що дати йому випити пляшку метилового спирту. Тільки це була б швидша і набагато менш болюча смерть. Дехто, можливо, стане ствер-

джувати, що Другий Призер сам зробив для себе цей вибір, але, на думку Рентона, сама природа його хвороби позбавила його здібності робити розумний вибір. Він усміхнувся над самим собою — наркоманом, який кинув своїх кращих друзів, а тепер просторікує таким ось чином. Але чи був він наркоманом? Так, він знову почав колотися, але проміжки між уколами ставали все більшими, проте він не міг точно відповісти на це питання. Тільки час міг на нього відповісти. Тепер справжнє відчуття провини Рентон зазнав тільки щодо Картоплі. Він любив Картоплю. Картопля ніколи нікого не кривдив, за винятком, мабуть, легких душевних страждань, які заподіювала людям його схильність звільняти вміст їхніх кишень, гаманців і жител. Але люди надають надто багато значення речам. Вони оточують предмети зайвими емоціями. Картоплю не можна винуватити в тому, що суспільство проповідує матеріалізм і споживчий фетишизм. Картоплі ні в чому не таланило. Світ насрав на нього, а тепер і його кращий друг зробив те ж саме. Якби Рентон і відшкодував комусь збитки, то хіба що Картоплі. Залишався Бегбі. До цього мудака він не мав анінайменшого співчуття. Псих, який брав із собою заточені в'язальні спиці, коли йшов на розбори з яким-небудь бідолахою. «Більше шансів проткнути грудну клітку, ніж ножем», — хвалився він. Рентон пригадав, як одного дня у «Вайні» Бегбі ні за що ні про що ударив пивним кухлем Роя Снеддона. Просто у Бегбі був бодун, і йому не сподобався голос цього парубка. Це було бридко, огидно й безглуздо. Але ще огиднішою за сам цей вчинок була змо-

ва, в яку вступили всі вони, включаючи Рентона, і вигадані оповідки, які вони придумували для того, щоб його виправдати. Це був один зі способів зміцнити статус Бегбі як чувака, якого краще не чіпати, і опосередковано, завдяки їхній дружбі з ним, — зміцнити свій власний статус. Він зрозумів, що це було вкрай ницо. Після такого кинути Бегбі було не злочином, а майже благодіянням. За дивною іронією долі, причиною всьому послужив сам Бегбі. За його поняттями, кинути своїх корешів було тяжким злочином, за який він зажадав би найсуворішого покарання. Рентон використовував Бегбі, з його допомогою він спалив свої кораблі цілком і без залишку. Саме через Бегбі він ніколи б не зміг повернутись. Він зробив те, що давно хотів зробити. Тепер він ніколи не зміг би повернутися до Лейта, до Единбурга, взагалі до Шотландії, ніколи в житті. Там він ніколи не зміг би стати ким-небудь іншим. Тепер, коли він назавжди звільнився від них усіх, він міг стати тим, ким хотів стати. Самостійним він вистоїть або загине. Ця думка лякала й водночас радувала його, коли він думав про життя в Амстердамі.

ЗМІСТ

ЗЛІЗАЮЧИ	4
«Біленькі» хлопці, Жан-Клод Ван-Дамм та Ігуменя	4
Сторчкова дилема № 63	18
Перший день Единбурзького фестивалю	19
В ударі	36
Публічне дорослішання	41
Новорічна перемога	53
Базару нема	65
Сторчкова дилема № 64	72
Її мужик	73
Вербування під «спідом»	79
НА ГОЛЦІ	86
Шотландія вживає наркотики для психічної оборони	86
Кухоль	91
Облом	102
Проблеми з кінцем	104
Традиційний недільний сніданок	112
Сторчкова дилема № 65	115
Печаль і скорбота в Сонячному порту	116
ЗЛІЗАЮЧИ ПО НОВІЙ	128
Общак	128
На-На й інші нацики	141

Перша палка за сто років	153
Прогулянка по «Лугах»	183
У ЗАВ'ЯЗЦІ	194
Самі нарвалися	194
Сторчкова дилема № 66	210
Дохлі пси	211
Шукаючи внутрішню людину	215
Домашній арешт	223
В останню путь	251
Сторчкова дилема № 67	268
НА ЧУЖИНІ	269
Лондонські поневіряння	269
Погана кров	286
Є світло, що ніколи не гасне	317
Відчуття свободи	332
Невлонний містер Хант	337
УДОМА	339
«Легкі» гроші для професіоналів	339
Подарунок	344
Поминки по Метті	349
Дилема непитущого № 1	360
Хавайте на здоров'ячко!	362
Витріщаючись на потяги на центральному вокзалі Лейта	367
Безвихідь	373
Зима у Вест-Грентоні	379
Шотландський солдат	384
ВИХІД	388
З вокзалу на вокзал	388

Літературно-художнє видання

ВЕЛШ Ірвін

ТРЕЙНСПОТТІНГ. НА ГОЛЦІ

Переклад з шотландської

Головний редактор *Є. В. Мезенцева*

Відповідальна за випуск *Г. С. Таран*

Художній редактор *Б. П. Бублик*

Комп'ютерна верстка: *О. М. Правдюк*

Коректор *А. М. Гоначенко*

Підписано до друку 08.11.11. Формат 70×108 1/32.

Умов. друк. арк. 18,20. Облік.-вид. арк. 15,88.

Тираж 1500 прим. Замовлення № 1-499

ТОВ «Видавництво Фоліо»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

61002, Харків, вул. Чубаря, 11

Електронна адреса:

www.folio.com.ua

E-mail: realization@folio.com.ua

Інтернет-магазин

www.bookpost.com.ua

Надруковано з готових позитивів

у ТОВ «Видавництво Фоліо»

61002, Харків, вул. Чубаря, 11

Свідоцтво про реєстрацію

ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

ББК 84(4ВЕЛ)
В27

Серія «Карта світу»
заснована у 2010 році

IRVINE WELSH
Trainspotting

Перекладено за виданням:
Welsh I. Trainspotting. — London: Vintage books, 2004

Переклад з шотландської *Марії Козлової*
Художник-оформлювач *О. Г. Жуков*

Велш І.

В27 Трейнспоттінг. На голці: роман / І. Велш; пер. з шотланд.
М. М. Козлової; худож.-оформлювач О. Г. Жуков. — Харків:
Фоліо, 2012. — 415 с. — (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5744-0.

Ірвін Велш (нар. 1958 р.) — відомий шотландський письменник. Його перший роман «Trainspotting» (1993) — перейнята чорним гумором розповідь про будні молодих наркоманів Единбурга кінця 1980-х років. Це значною мірою автобіографічна книга. Юність Велш провів серед наркоманів, однак, переселившись до Амстердама, знайшов у собі сили зіскочити з голки. Він єдиний зі своєї компанії, хто зумів вижити під час епідемії СНІДу. У 1996 році Денні Бойл зняв за романом І. Велша фільм «На голці», що став культовим для молодого покоління 1990-х.

ББК 84(4ВЕЛ)

Copyright © Irvine Welsh, 1993

© М. М. Козлова, переклад українською, 2011

© О. Г. Жуков, художнє оформлення, 2011

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2010

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу)

ISBN 978-966-03-5744-0

